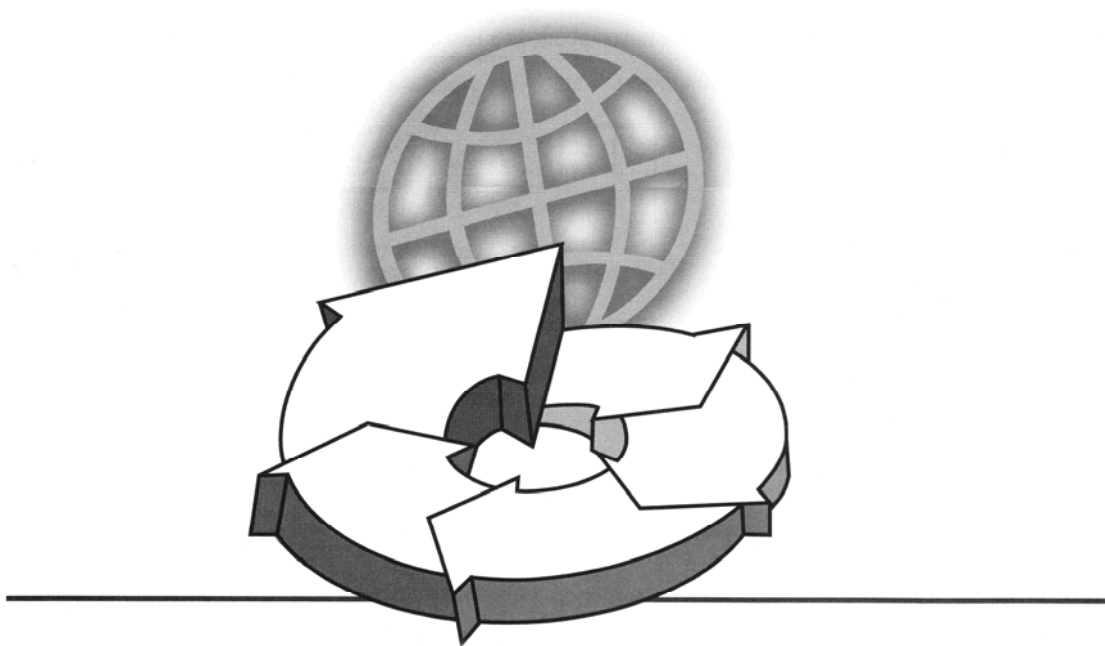

Omega tečaj:

Praktični trening za osnivače crkava

Prvi priručnik

Napisali:
The Alliance for Saturation Church Planting
u suradnji s
Peter Deyneka Russian Ministries

**Omega tečaj:
Praktični trening za osnivače crkava
Prvi priručnik**

Original printed version published by
The Bible League, P.O. Box 28000, Chicago, IL 60625 USA
E-mail: BibleLeague@xc.org
www.bibleleague.org

Copyright © 2000, 2006 United World Mission.
This material was originally copyrighted by *The Alliance for Saturation Church Planting* and was prepared by that partnership in cooperation with Peter Deyneka Russian Ministries, Project 250.

You are **permitted and encouraged to reproduce and distribute this material** in any format provided that:
(1) you credit the author, (2) you indicate if modifications are made, (3) you do not charge a fee beyond the cost of reproduction,
and (4) you do not make more than 1,000 copies.

If you would like to post this material to the Internet or if your intended use is other than outlined above, please contact
United World Mission, ATTN: Jay Weaver/Omega, 9401-B Southern Pines Blvd.
Charlotte, NC 28273-5596, or omega_course@alliancescp.org

Translations and adaptations for your context are also encouraged. Again, please contact omega_course@alliancescp.org so that we can encourage and inform others who may also be interested in your language or intended use.

For more information about their respective ministries, please contact:

www.AllianceSCP.org

(website / resources available but formal partnership now dissolved)
http://www.alliancescp.org/resources/interchanges/2005_aug.html

P.O. Box 496
Wheaton, IL , USA 60189
Tel: (630) 462-1739 Fax: (630) 690-2976
info@russian-ministries.org
www.russian-ministries.org

Originally printed in the United States of America

PRIZNANJA

Zahvaljujemo se i odajemo priznanje svima koji su pridonijeli u pripremi ovih priručnika. Sljedeće osobe toliko su doprinijele procesu pisanja i uređivanja ovih materijala. Gospode, osnuj svoju crkvu... u svim krajevima svijeta!

Jay Weaver, General Editor: *World Team*

Richard Beckham: *Greater Europe Mission*

David & Lisa Bromlow: *Christ For Russia*

Ron Brunson: *World Witness and United World Mission*

Don Crane: *Greater Europe Mission*

Bea Crane: *Greater Europe Mission*

Hunter Dockery: *World Harvest Mission*

Mike Elwood: *Greater Europe Mission*

Jeff Geske: *United World Mission*

Dave Henderson: *C B International / Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries*

Bob Mackey: *United World Mission*

Bob Martin: *United World Mission*

Paul Michaels: *Grace Brethren Intl. Mission*

Norie Roeder: *United World Mission*

Ki Sanders: *World Team*

Larry Sallee: *UFM International / Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries*

Eric Villanueva: *United World Mission*

David Westrum: *Interlink Ministries / Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries*

POSEBNA ZAHVALA NA ADMINISTRATIVNOJ I TEHNIČKOJ PODRŠCI

Edith Bond: *The Alliance Regional Resource*

David Gál: *The Alliance Regional Resource*

Nell Harden: *Retired English Professor*

PRVI PRIRUČNIK

Sadržaj

PREDGOVOR	9
CIKLUS OSNIVANJA CRKAVA	11
PRAGОВI	13
PREGLED PROGRAMA	15

ODBC VIZIJA

LEKCIJA 1: "Ž" razmišljanje	23
Što je «Ž» razmišljanje?	23
Osnivanje dovoljnog broja crkava	24
Neki bitni koraci da se dođe do «Ž»	25
«Ž» razmišljanje rezultira «Ž» djelovanjem	26
LEKCIJA 2: VELIKI NALOG I OSNIVANJE CRKAVA	29
Razumijevanje velikog naloga	29
Veliki nalog i osnivanje dovoljnog broja crkava	32
LEKCIJA 3: CIKLUS OSNIVANJA CRKAVA	35
Faza I – temelji	36
Faza II – pridobivanje	37
Faza III – uspostavljanje	38
Faza IV – obučavanje	39
Faza V – umnožavanje	39
Faza VI – pokret	40
Dodatak: Primjeri osnivanja crkava	43
LEKCIJA 4: PRINCIPI ISTRAŽIVANJA	45
Što je istraživanje?	45
Gdje treba provesti istraživanje?	46
Tko treba provesti istraživanje?	47
Kada bi trebalo provesti istraživanje?	47
Zašto bi osnivači crkava trebali provesti istraživanje?	48
Kako bi se istraživanje trebalo provesti?	49
Dodatak: Razumijevanje ciljnog područja	51
Dodatak: Uzorak upitnika	55

CRKVA

LEKCIJA 1: BIBLIJSKI TEMELJI ZA CRKVU	63
Božji plan za sva vremena	63
Uspostavljanje crkve	64
Uloga i priroda današnje crkve	66
LEKCIJA 2: SVRHA CRKVE.....	69
Svrha crkve	70
Paradigme za razumijevanje svrhe crkve	71
Dodatak: Veliki nalog – radni list	77
LEKCIJA 3: FORMA I FUNKCIJA.....	79
Prikaz forme i funkcije	79
Forma i funkcija u crkvi	80
Procjena forme i funkcije u crkvi	81
Principi u vezi s formom i funkcijom	82
Što forma i funkcija podrazumijevaju za osnivače crkava?	84
Dodatak: Primijenjena forma i funkcija	87
LEKCIJA 4: DEFINIRANJE LOKALNE CRKVE	89
Poteškoće u definiranju crkve	89
Primjeri definicija crkve	90
Smjernice definiranja crkve	91
Pisanje vlastite definicije crkve	92

DUHOVNI KARAKTER

LEKCIJA 1: OPRAVDANJE PO VJERI	97
Što opravdanje nije	97
Što opravdanje jest	98
Ključne točke opravdanja po vjeri	100
LEKCIJA 2: ŽIVLJENJE PREMA EVANĐELJU	103
Odvlačenje pažnje od Evanđelja	103
Opasnost oslanjanja na samog sebe	104
Središnji položaj Evanđelja u osobnom duhovnom rastu	104
Središnji položaj Evanđelja u službi	105
Naučiti ukorijeniti svoju vjeru u Krista	105
LEKCIJA 3: KRŠĆANSKI RAST.....	107
Što je duhovni rast	107
Uloga križa u duhovnom rastu	108
Prepreke za kršćanski rast	109
LEKCIJA 4: TRANSFORMIRAJUĆA SNAGA EVANĐELJA.....	111
Milost Božja i prakticiranje grijeha	111
Kršteni u njegovu smrt – uskrslu njegovim uskrsnućem (Rim 6:3-10)	112
Snaga da se ne griješi	113
LEKCIJA 5: VOĐENJE DUHOVNOG DNEVNIKA	115
Zašto voditi duhovni dnevnik	115
Svakodnevno vrijeme s Bogom	116
Svakodnevno vođenje dnevnika	116

MOLITVA

LEKCIJA 1, 2: Veliki molitveni skup	121
Kako planirati i voditi molitveni skup	121
Veliki molitveni skup	123
LEKCIJA 3: Kako pokrenuti molitvu	125
Molitva – prijeko potreban aspekt evangelizacije i osnivanja crkve	125
Kako molitvu integrirati s evangelizacijom i osnivanjem crkve	126
Istraživanje: prikupljanje informacija za molitvu	129
Dodatak: Molitvena trojka	131

METODE PROUČAVANJE BIBLIJE

LEKCIJA 1: Uvod u metodu induktivnog proučavanja Biblije	135
Induktivno nasuprot deduktivnom	135
Koraci induktivnog proučavanja Biblije	138
Izgradnja čvrste piramide	139
Dodatak: Kako smo dobili Bibliju	141
LEKCIJA 2: Opažanje Božje Riječi	143
Opažanje – što tekst kaže	144
Primjer opažanja	146
Dodatak: Jezik Biblije	151
LEKCIJA 3: Opažanje: Radionica.....	153
Struktura radionice	153
Rad u grupi	154
LEKCIJA 4: Tumačenje Božje Riječi	159
Tumačenje – drugi stupanj induktivne metode	159
Proces tumačenja	160
Osnovna pravila tumačenja	161
Primjeri tumačenja	162
Dodatak: Biblijske tabele	167
LEKCIJA 5: Tumačenje: Radionica.....	171
Struktura radionice	171
Rad u grupi	171
LEKCIJA 6: Tumačenje Božje Riječi	175
Primjena – treći stupanj induktivne metode	176
Proces primjene	176
LEKCIJA 7: Primjena: Radionica	181
Struktura radionice	181
Rad u grupi	181
Dodatak: Efežani – Induktivno proučavanje Biblije	185

EVANGELIZACIJA

LEKCIJA 1: Uvod u evangelizaciju	187
Priroda evangelizacije	190
Potreba za evangelizacijom	191
Motiv za evangelizaciju	193
Mjesto evangelizacije u ODBC strategiji	194
Dodatak: Most	195
LEKCIJA 2, 3: Razvijanje svog osobnog svjedočanstva	197
Priroda svjedočanstva	197
Vrijednost svjedočanstva	198
Primjeri svjedočanstva	198
Priprema svjedočanstva	199
Iznošenje osobnog svjedočanstva	200

PREDGOVOR

SVRHA OVOG MATERIJALA

Osnivači crkava često se regrutiraju i šalju u svijet s malom ili nikakvom obukom za zadatak koji se nalazi pred njima. Vođe crkava koji su preplavljeni teškoćama u službi često nemaju jasnu viziju onoga što Bog želi postići kroz njih. I osnivači crkava i vođe crkava trebaju obuku i viziju, ali biblijske škole i seminari za mnoge nisu realna opcija.

Ovaj materijal dizajniran je kako bi pružio ne samo viziju za osnivača crkve i vođu crkve, već i biblijske osnove i praktična evangelizatorska znanja kako bi mogli vidjeti kako ta vizija postaje stvarnost. Ovo nije «edukacijski» program. Radije, on pruža potrebne biblijske i edukativne osnove, kao i praktična evangelizatorska znanja, koja su potrebna za osnivanje crkava. Iako je Omega tečaj dizajniran za središnju/istočnu Europu i bivši Sovjetski savez, ohrabрили su nas izvještaji da je već svrhovito upotrebljen i primijenjen i u drugim zemljama.

Ovaj tečaj dizajniran je kako bi postigao dva cilja:

1. Pružio potrebnu obuku za crkve koje treba osnovati.
2. Ohrabrio mobilizaciju prema pokretu osnivanja crkava u cijelom Kristovom tijelu.

Danas možemo vidjeti pokrete osnivanja crkava u mnogim zemljama diljem svijeta, uključujući Brazil, Rumunjsku, Filipine, Nigeriju i druge. Vjerujemo da je lokalna crkva Božji primarni instrument za svjetsku evangelizaciju, te da osnivanje crkava zasnovano na metodi množenja predstavlja najučinkovitiji način rada usmjeren prema izvršavanju Velikog naloga. Nove crkve trebaju biti osnovane s vizijom za umnožavanje i sposobnošću da osnuje druge crkve. Kad se ovo dogodi, nastaje potencijal za pokret crkava koji može preplaviti zemlju i promijeniti živote ljudi diljem te zemlje.

Pokret osnivanja crkava treba ljude koji su uključene u sve razine zadatka osnivanja crkve, od mladih vjernika koji u uzbuđeni novonađenom vjerom, do vođa denominacija. Osnivači crkava sami nikad ne mogu biti katalizator za pokret osnivanja crkava. Ovaj materijal je primjenjiv i ima isto toliko vrijednosti za sve razine crkvenih djelatnika i vođa crkava koji mogu direktno i indirektno podržati nastojanja osnivača crkava u njihovom nastojanju da ispune zadaću na koju ih je Bog pozvao.

PREGLED RASPOREDA

Ovaj priručnik je jedan od pet priručnik, od kojih svaki sadrži otprilike 26 jednosatnih lekcija. Kako bi postigli gore navedene ciljeve, raspored obuhvaća široku paletu tema potrebnih za zadatak osnivanja crkava. Uključuje ODBC viziju, evangelizaciju u staničnim grupama, učenje, crkvu, evangelizaciju, induktivno proučavanje Biblije, vodstvo, molitvu, duhovni karakter i više.

Tečaj je podijeljen u pet priručnika kako bi pružio stalno šireći pristup procesu učenja. Kako svaki sudionik završava priručnik, on ili ona provode određeno vrijeme prije uzimanja drugog priručnika kako bi stavili u praksu principe koje su naučili. Iz tog razloga, mnoge kasnije lekcije nadograđuju na principe i znanja stečene i uvježbane u ranijim lekcijama.

Drugim riječima, napravljen je raspored koji treba naučiti i paralelno koristiti u stvarnom osnivanju crkava. Kako sudionik aktivno radi prema osnivanju nove crkve, on ili ona trebat će određene vještine i znanje, i suočit će se s raznim problemima po putu. Vještine i znanje potrebni u početku osnivanja crkve pruženi su u prvom priručniku, dok su aktivnosti i principi koji su potrebni u kasnijoj fazi osnivanja crkve predstavljeni u kasnijim priručnicima. Svaki priručnik dizajniran je kako bi pružio vještine, odgovorio na pitanja i diskutirao potencijalne probleme vezane uz prikladnu fazu osnivanja crkve na kojoj sudionik trenutno aktivno radi. Iza ovog predgovora, pronaći ćete listu ključnih razvojnih aktivnosti ili «pragova» za koje se vježbenici obučavaju i koje bi trebali primijeniti između seminara obučavanja.

Lekcije su grupirane po temi, a svaki od pet priručnika uključuje lekcije iz nekih od tema. Neke od tema, kao što su «vizija» i «crkva» uključeni su u svih pet priručnika. Druge, kao što su «učeništvo» pojavljuju se kasnije u nastavnom planu, kad su sudionici u fazi službe u kojoj te teme postaju potrebne. Pregled nastavnog plana koji sadrži popis naslova lekcija za svaki od pet priručnika nalazi se nekoliko stranica dalje.

UPORABA MATERIJALA

Savjet sudioniku

Mnogo vremena, molitve i truda uloženo je u pripremu svih pet priručnika ovog nastavnog plana. Svaki priručnik dizajniran je za specifične evangelizacijske vještine i znanje koje je potrebno tijekom procesa osnivanja nove crkve. Iz toga razloga, savjetujemo vam da počnete s prvim priručnikom, a ne s nekim od kasnijih. Isto tako, svaka lekcija pažljivo je odabrana i obrađena kako bi bila korisna, primjenjiva i nezamjenjiva u zadatku osnivanja crkve. Za vas će biti korisno da ne preskačete lekcije.

Budite svjesni da se pravo učenje događa kad primijenite koncepte predstavljene u ovim lekcijama na vaš osobni život i službu. Većina lekcija uključuje plan djelovanja na kraju poglavlja. Ovi planovi djelovanja dizajnirani su kako bi vam pomogli primijeniti ideje iz lekcije i trebali biste ih ispuniti prije nego što počnete rad na idućem priručniku. Uzimanje mentora može vam biti od velike pomoći, da imate nekoga tko vas može ohrabriti i dati vam savjete dok vi ulažete sebe u procesu osnivanja crkve. Mentor također može ispuniti potrebu za odgovornošću za vrijeme primjene koncepata koje ste naučili u vašem životu i službi. Imati nekoga tko može stati uz vas nije samo učinkovita pedagogija, već su mnogi osnivači crkava svjedočili koliko im je to pomoglo u njihovom životu i službi. Iz tog razloga, snažno vas potičemo da kroz molitvu potražite neku vrstu mentora koji može poboljšati i ojačati vašu službu osnivanja crkve.

Savjeti za učitelja

Ovaj materijal može se koristiti u raznim okruženjima kao što su biblijska škola, sjemenište ili seminar koji se održava u crkvi. Ipak, ovaj materijal primarno nije edukativan. On je namijenjen za osposobljavanje. Edukacije se usredotočuje na znanje i informaciju. Namjera ovih materijala nije samo ulijevanje znanja, već motiviranje prema akciji u kojoj se koriste biblijski provjerene vještine službe. Ovaj priručnik je za one koji žele raditi.

Iako metoda koju izaberete za poučavanje lekcija iz svakog priručnika ovisi o vašem kontekstu, svaki priručnik može se proći u jednoj sedmicama. Osim ovog ideala, mnoge lokacije za obuku uspješno su upotrijebili druge rasporede koji su bolje odgovarali životnim rasporedima i postojećim službama. Ponekad su se odlučili za dva intenzivna vikenda ili redovite tjedne sastanke. Preporučamo da posebno istaknete planove djelovanja na kraju svake lekcije kako bi ih svi izvršili prije početka idućeg seminara. Četiri do šest mjeseci je razumno vrijeme koje možete očekivati između seminara. Prednost ovakve vrste obuke je kombiniranje principa naučenih za vrijeme seminara s praksom u stvarnom životu između seminara.

Za vrijeme seminara, nije potrebno poučavati svaku točku svake lekcije, budući da sudionici sami mogu pročitati materijal. Ponekad je dobra metoda dobiti učenike da čitaju lekcije i pričaju o tome kako se to odnosi na njihovo iskustvo. U drugim slučajevima, lekcija od nekoga tko je stručnjak u predmetu o kojem se govori može biti najbolji način da se predoče koncepti. No, NEMOJTE TROŠITI PREVIŠE VREMENA NA PRISTUP LEKCIJAMA. Budite kreativni dok isprobavate razne metode kojima želite predočiti principe i vještine koje se nalaze u lekcijama. Drugi učitelji pronašli su inačice kao što su grupe za raspravu, radionice i igranje uloga mogu biti zanimljive i od pomoći.

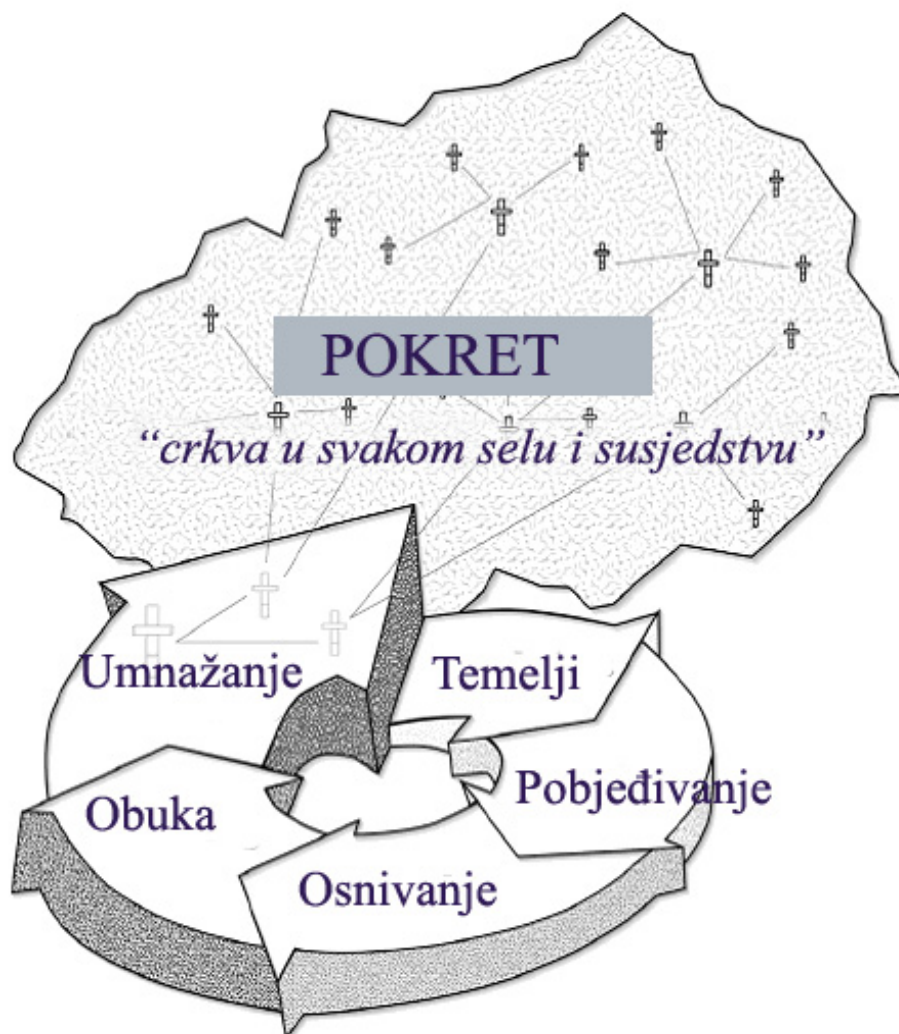
Dano vam je sveto povjerenje. Gospodin Crkava želi učiniti učenike od svih naroda, i potrebni su vođe. Imate ogroman potencijal pomoći opremiti mnoge koji mogu pomoći u pokretima osnivanja crkava i pomoći drugima u službama umnožavanja crkava.

Daljnja pomoć

Ne ustručavajte se kontaktirati nas ukoliko vam možemo biti od daljnje pomoći u širenju vizije osnivanja crkava umnožavanjem ili praktičnom opremanju osnivača crkava.

Jay Weaver, glavni urednik
Budimpešta, Mađarska, siječanj 2000.
omega_course@alliancescp.org

CIKLUS OSNIVANJA CRKAVA

Osnivanje crkava nije nasumično povezan niz događaja i aktivnosti, već proces s točno utvrđenim ciljem. Za taj je proces potrebno uskladiti aktivnosti, sjediniti razne sposobnosti, imati zajedničku filozofiju i sposobno vodstvo. Upravo je razvoj ovih važnih područja cilj obuke za osnivača crkava. “Ciklus osnivanja crkava” je dijagram procesa osnivanja crkava, koji s posebnog stajališta prikazuje povezanost ključnih načela i postupaka koji su dio toga procesa. Ovo je poput autokarte za one koji će osnivati crkve, koja omogućuje da vidite odakle ste krenuli i kamo idete.

PRAGOVI

Nastavnog plana za osnivanje crkava *Omega*

Pragovi su konkretne evangelizatorske aktivnosti koje su uključene u ovaj nastavni plan. Svaki prag može se shvatiti kao individualna stepenica unutar većeg procesa započinjanja novih zajednica. Pragovi pružaju konkretne točke akcije koje mogu pomoći praktikantu da praktično primijeni koncepte koje sadrži *Omega tečaj*. Oni su istovremeno oznake koje označavaju napredak, kao i smjernice koje pomažu u zadržavanju pravog smjera. Slijedi lista pragova i naglasaka u *Omega tečaju*.

PRVI PRIRUČNIK: Naglasak na ODBC Viziju, svrhu crkve, induktivno proučavanje Biblije i istraživanje

Specifične aktivnosti:

- Ispitivanje svrhe crkve u svjetlu Velikog naloga
- Razvijanje sveobuhvatne evangelizacije utemeljene na viziji «Z» razmišljanja
- Istraživanje «forme i funkcije» u ranoj crkvi i crkvi danas.
- Učenje i prakticiranje induktivnog proučavanja Biblije
- Pisanje i dijeljenje osobnog svjedočanstva
- Iniciranje grupa za podršku u molitvi za evangelizaciju i osnivanje crkava
- Kompletiranje sveobuhvatnog istraživačkog projekta za ciljno područje

DRUGI PRIRUČNIK: Naglasak na evangelizaciju i stanične grupe

Specifične aktivnosti:

- Dijeljenje spoznaja istraživačkog projekta s drugima u ciljnom području
- Pisanje izjave svrhe crkve
- Razvijanje filozofije službe osnivanja crkava
- Razvijanje osobne strategije evangelizacije, uključujući osobnu evangelizaciju
- Zapčinjanje staničnih grupa s naglaskom na evangelizaciji
- Korištenje induktivnog proučavanja Biblije osobno i u staničnim grupama

TREĆI PRIRUČNIK: Naglasak na učenje, duhovnu borbu, timove i timski rad

Specifične aktivnosti:

- Prepoznavanje i uvježbavanje potencijalnih vođa staničnih grupa
- Provođenje vremena u molitvi i postu
- Procjenjivanje svjetonazora osnivača crkve u usporedbi s biblijskim svjetonazorom
- Korištenje biblijskih istina kako bi se oduprijeli duhovnim napadima u životu i službi osnivača crkve
- Stvaranje individualnih planova za stvaranje učenika za osobe uključene u službu osnivanja crkava
- Izvođenje aktivnosti za razvoj i evaluaciju tima
- Analiziranje duhovnih darova osnivača crkve i tima za osnivanje crkve

ČETVRTI PRIRUČNIK: Naglasak na vodstvo i nadzorništvo

Specifične aktivnosti:

- Procjena snaga i slabosti stila vodstva osnivača crkve, s naglaskom na metode osobne interakcije s drugima
- Korištenje principa vođenja služenjem u životu i službi osnivača crkve
- Vođenje korištenja vremena u životu i službi osnivača crkve, postavljanje prioriteta, izrada rasporeda
- Procjena financijskog davanja osnivača crkve, kao i davanja same osnovane crkve
- Ponavljanje biblijskih uloga muža i žene i odgovornosti koje osnivači crkava imaju prema svojim obiteljima
- Vođenje postojećih staničnih grupa kroz proces umnožavanja
- Pripremanje strateškog plana za rad u cilju zasićenja službe osnivanja crkava

PETI PRIRUČNIK: Naglasak na umnožavanje, mobiliziranje drugih i promoviranje ODBC pokreta

Specifične aktivnosti:

- Iniciranje suradnje u evangelizaciji s drugim evangelizacijskim grupama u ciljnom području
- Planiranje i implementacija nadzorne strukture za stanične grupe koje će promovirati rast i umnažanje koje je u tijeku
- Učenje osoba kako moliti za zasićenje osnivanja crkava; mobiliziranje na molitvu na gradskoj, regionalnoj i nacionalnoj razini
- Razvijanje i implementacija plana za osnivača crkve da uvježba i bude mentor novim osnivačima crkava
- Osposobljavanje i otpuštanje novih vođa za službu osnivanja crkava
- Promoviranje vizije u novim crkvama za suradnju na misijskom polju ne samo u njihovom ciljnom području, nego i «do krajeva Zemlje»

PREGLED NASTAVNOG PLANA

PREGLED PRVOG PRIRUČNIKA

Primarno obrađuje TEMELJNE FAZE ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Metode proučavanja Biblije (BS)	Evangelizacija (EV)
<p>Lekcija 1: «Z» razmišljanje</p> <p>Lekcija 2: Veliki nalog i osnivanje crkava</p> <p>Lekcija 3 (3A): Ciklus osnivanja crkava</p> <p>3A: modeli osnivanja crkava</p> <p>Lekcija 4 (4A, 4B): Principi istraživanja</p> <p>4A: <i>Razumijevanje ciljnog područja</i></p> <p>4B: <i>Uzorci upitnika</i></p>	<p>Lekcija 1: Biblijski temelji crkve</p> <p>Lekcija 2 (2A): Svrha crkve</p> <p>2A: <i>Veliki nalog – radni list</i></p> <p>Lekcija 3 (3A): Forma i funkcija</p> <p>3A: <i>Primjena forme i funkcije</i></p> <p>Lekcija 4: Definiranje lokalne crkve</p>	<p>Lekcija 1 (1A): Opravdanje po vjeri</p> <p>1A: Izmijenjene knjige</p> <p>Lekcija 2: Življenje prema Evanđelju</p> <p>Lekcija 3: Kršćanski rast</p> <p>Lekcija 4: Transformirajuća snaga Evanđelja</p> <p>Lekcija 5: Vođenje duhovnog dnevnika</p>	<p>Lekcija 1, 2: Veliki molitveni skup: Molitva za probuđenje</p> <p>Lekcija 3 (3A): Kako pokrenuti molitvu</p> <p>3A: <i>Molitvena trojka</i></p>	<p>Lekcija 1 (1A): Uvod u metodu induktivnog proučavanja Biblije</p> <p>1A: <i>Kako smo dobili Bibliju</i></p> <p>Lekcija 2 (2A): Opažanje Božje Riječi</p> <p>2A: Jezik Biblije</p> <p>Lekcija 3: Opažanje: radionica</p> <p>Lekcija 4 (4A): Tumačenje Božje Riječi</p> <p>4A: Biblijske tabele</p> <p>Lekcija 5: Tumačenje: radionica</p> <p>Lekcija 6: Tumačenje Božje Riječi</p> <p>Lekcija 7 (7A): Primjena: radionica</p> <p>7A Efez – induktivno biblijsko proučavanje</p>	<p>Lekcija 1: Uvod u Evangelizaciju</p> <p>Lekcija 2,3: Razvijanje vašeg osobnog svjedočanstva</p>
4	4	5	3	7	3

Brojevi u zagradama ( ) označavaju dodatke

Primarno obrađuje OSVAJAČKU FAZU ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Vodstvo (LD)	Stanične grupe (CG)	Metode proučavanja Biblije (BS)	Evangelizacija (EV)
Lekcija 5: Biblijski temelj za osnivanje dovoljnog broja crkava	Lekcija 5: Narav crkve Lekcija 6 (6A): Funkcije crkve kao tijela 6A: <i>Krštenje u Novom zavjetu</i> Lekcija 7: Definiranje svrhe postojanja crkve	Lekcija 6: Živjeti kao sinovi, a ne siročad Lekcija 7 (7A): Naučimo biti sinovi 7A: <i>Siročići ili sinovi</i>	Lekcija 4: Okupljanje na molitvu: slavljenje i meditacija	Lekcija 1 (1A) Biblijska načela za vođe 1A: <i>Razmatranje vodstva</i> Lekcija 2 (2A): Osobine vođe 2A: <i>Voda</i>	Lekcija 1: Funkcije i prednosti staničnih grupa Lekcija 2 (2A, 2B): Načela vođenja staničnih grupa 2A: <i>Aktivnosti za probijanje leda</i> 2B <i>Primjeri aktivnosti</i> Lekcija 3 (3A) Osnivanje staničnih grupa 3A: <i>Radni list za planiranje</i> Lekcija 4 (4A) Evangeliziranje u staničnoj grupi 4A: O «Oikosu» Lekcija 5: Demonstracija stanične grupe Lekcija 6: Filozofija službe staničnih grupa	Lekcija 8 (8A): Kako se služiti inductivnim metodama proučavanja Biblije 8A: <i>Proučavanje Barnabine biografije</i> Lekcija 9 (9A, 9B): Vođenje inductivnog proučavanja Biblije 9A: <i>Induktivno proučavanje Mateja 20:17-28</i> 9B: <i>Induktivno proučavanje Luke 15:1-7</i> Lekcija 10,11 (10A): Vođenje inductivnih proučavanja Biblije – radionica 10A: <i>Biblijski odjelci za inductivno proučavanje</i>	Lekcija 4 (4A): Evangelizacija i osnivanje crkava 4A: <i>Ocjeljivanje evangelizacijskih strategija</i> Lekcija 5 (5A, 5B): Prepreke za djelotvorno evangeliziranje 5A: « <i>Crkva u svim narodima</i> » 5B: <i>Odgovori na uobičajene primjedbe</i> Lekcija 6,7 (6A, 6B, 6C): Proces obraćenja 6A: <i>Kakvim ljudima želite navijestiti Evanđelje</i> 6B: <i>Tri načela strateškog evangeliziranja</i> 6C: <i>Razmatranje Isusovog pristupa ljudima</i>
3	4	2	1	2	6	4	4

Brojevi u zagradama ( ) označavaju dodatke

PREGLED NASTAVNOG PLANA

PREGLED TREĆEG PRIRUČNIKA

Primarno obrađuje OSNIVAČKU FAZU ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Vodstvo (LD)	Stanične grupe (CG)	Evangelizacija (EV)	Stvaranje učenika (DI)	Duhovno ratovanje (SW)
Lekcija 8: Prvo napredovanje	Lekcija 9, 10: Crkva i duhovni darovi	Lekcija 8, 9: Zakon i Evanđelje	Lekcija 5: Molitva i post	Lekcija 3: Sfere vodstva	Lekcija 7(7A): Dinamika rasprave u kućnoj grupi	Lekcija 8: Odnosi u evangelizaciji	Lekcija 1: Uvod u stvaranje učenika	Lekcija 1: Razumijevanje svjetonazora
Lekcija 9: Osnove pokreta za osnivanje crkava	Lekcija 11: Društvene dinamike crkve	Lekcija 10 (10A): Pokajanje kao način života 10A: <i>Grešnikovo mjesto</i>	Lekcija 6, 7: Uloga molitve: Molitva za širenje Evanđelja	Lekcija 4: Uvod u timski rad Lekcija 5 Razvoj tima	7A: <i>uzorak pitanja za raspravu</i> Lekcija 8: Briga za ljude u kućnoj grupi Lekcija 9: Treniranje vođa za nove kućne grupe	Lekcija 2 (2A): Tvoja uloga u stvaranju učenika 2A: <i>Karakteristike kršćanske ljubavi</i>	Lekcija 2 (2A): Dinamike duhovnog ratovanja 2A: <i>Induktivno poučavanje Efežana 4:17-5:21</i>	Lekcija 2 (2A): Dinamike duhovnog ratovanja 2A: <i>Induktivno poučavanje Efežana 4:17-5:21</i>
2	3	3	3	3	3	1	5	3

Brojevi u zagradama ( ) označavaju dodatke

Primarno obrađuje OSNIVAČKU FAZU ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Vodstvo (LD)	Stanične grupe (CG)	Stvaranje učenika (DI)	Upraviteljstvo (ST)	Obitelj (FA)
Lekcija 10 (10A, 10B): Strateške komponente pokreta osnivanja crkava 10A: <i>Vjera i poslušnost nasuprot nevjeri i strahu</i> 10B: <i>stvari koje potiču prirodni rast</i>	Lekcija 12: Dinamika novonastajuće crkve Lekcija 13: Odlike crkava koje rastu Lekcija 14: Crkvena uprava i položaji	Lekcija 11: Ljubav kao temelj službe Lekcija 12: Shvati Očevo srce Lekcija 13: Milost je za ponizne	Lekcija 8,9: Molitveno okupljanje: Biblijska molitva	Lekcija 6 (6A): Vođenje služenjem 6A: <i>Kontrolni popis za vođe</i> Lekcija 7: Dinamika vodstva Lekcija 8: Vidovi interakcije Lekcija 9: Potrebe vezane uz vodstvo Lekcija 10 (10A): Obučavanje novih vođa 10A: <i>Osobine novog vođe koje treba poticati</i>	Lekcija 10: Diskutiranje o pitanjima i problemima u staničnim grupama Lekcija 11: Umnažanje staničnih grupa	Lekcija 6: Stvaranje učenika - radionica	Lekcija 1: Uvod u upraviteljstvo Lekcija 2: Upravljanje novcem Lekcija 3: Raspologanje vremenom Lekcija 4: Proces strateškog planiranja Lekcija 5: Proces strateškog planiranja – radionica	Lekcija 1: Biblijske uloge u obitelji Lekcija 2: Roditeljstvo
3	3	3	2	5	2	1	5	2

Brojevi u zagradama ( ) označavaju dodatke

PREGLED NASTAVNOG PLANA

PREGLED PETOG PRIRUČNIKA

Primarno obrađuje FAZU UMNAŽANJA I KRETANJA ciklusa osnivanja crkava

ODBC vizija (VI)	Crkva (CH)	Duhovni karakter (SC)	Molitva (PY)	Vodstvo (LD)	Stanične grupe (CG)	Propovijedanje (PR)	Obitelj (FA)
Lekcija 13: Vizija i teleskopsko promatranje	Lekcija 15: Crkvena stega	Lekcija 15: Služba pomirenja	Lekcija 10: Pridobivanje molitvene potpore za pokret osnivanja crkava	Lekcija 11: Prepuštanje službe vođama	Lekcija 12: Stanične grupe koje ispunjavaju područje djelovanjem u lokalnim crkvama	Lekcija 1: Biblijsko propovijedanje I: Razumijevanje poruke	Lekcija 3: Služenje obiteljima
Lekcija 14: Mobiliziranje	Lekcija 16: Štovanje u lokalnoj crkvi	Lekcija 16: Moralni integritet osnivača crkava	Lekcija 11, 12: Molitveno okupljanje: Zahvaljivanje Bogu za njegovu vjernost	Lekcija 12: Vodstvo pokreta 12A: <i>Vode pokreta</i>	Lekcija 13 (13A): Nadgledanje staničnih grupa 13A: <i>konačni korak</i>	Lekcija 2: Biblijsko propovijedanje II: Shvaćanje publike	
Lekcija 15: Sjedeći koraci	Lekcija 17: Kako voditi bogoslužje					Lekcija 3: Biblijsko propovijedanje III: Shvaćanje sebe	
Lekcija 16: Obuka – sastavni dio pokreta osnivanja crkava	Lekcija 18: Lokalna crkva i Kristovo tijelo u cjelini						
Lekcija 17: Nacionalne inicijative u mobiliziranju vođa	Lekcija 19: Povijesni utjecaj crkve u kontekstu zemlje						
5	5	2	3	2	2	3	1

Brojevi u zagradama ( ) označavaju dodatak

ODBC VIZIJA

VIZIJA ODBC

1

LEKCIJA

"Ž" razmišljanje

ŠTO BOG ŽELI?

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije naglasiti ulogu koju vizija ima u ciklusu osnivanja crkve.

☞ Glavne točke

- "Ž" razmišljanje uključuje promišljanje što Bog želi vidjeti izvršeno Njemu na slavu u bilo kojem području.
- Osnivanje dovoljnog broja crkava je izvršavanje Velikog naloga kroz osnivanje crkava na takav način da svaki muškarac, žena i dijete imaju priliku prihvatiti ili odbaciti Evanđelje kroz svjedočenje lokalne crkve.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- imati viziju za doseganje svijeta, svojeg naroda, svoje regije, grada, sela i susjedstva.
- znati da je Božja volja da svaki muškarac, žena i dijete čuju i razumiju Evanđelje i imaju mogućnost prihvatiti Isusa Krista kao svog osobnog Gospoda i Spasitelja.
- osnivati crkve uzimajući u obzir krajnji ishod.

☞ Prijedlozi za vođe tečaja

"Ž" razmišljanje prenosi ideju vizije o tome što Bog *konačno* želi za narod, regiju, grad, selo ili susjedstvo; a to je da svaki muškarac, žena i dijete čuju i razumiju Evanđelje i imaju mogućnost prihvatiti Isusa Krista kao svog osobnog Gospoda i Spasitelja. Razmisli o tome kako najjasnije prenijeti ovu ideju o konačnom rezultatu vizije u svom kulturološkom kontekstu.

UVOD

Kad bi se kršćanske vođe zapitali: "Koji je krajnji cilj prema kojem Bog djeluje kroz povijest?" ili "Što Bog želi za ljude u mjestu u kojemu ja služim?" Kako bi to utjecalo na način na koji oni tu obavljaju svoju službu? Odgovori na ova pitanja trebali bi opisati viziju i definirati zadatke njihove službe.

I. ŠTO JE "Ž" RAZMIŠLJANJE?

Koji je konačni cilj prema kojem Bog djeluje? Odgovor se može zvati "Ž" - konačan rezultat onoga što Bog želi za narod, regiju, grad, selo ili susjedstvo. Raditi ka ostvarenju tog cilja znači jasno poznavati što je "Ž". Biblija jasno govori da je to Božja ljubav za čitav svijet (Iv 3:16). Pišući Timoteju, Pavao naglašava potrebu da se moli za sve ljude jer: "To je dobro i ugodno pred Spasiteljem našim Bogom, koji hoće da se svi ljudi spase i dođu do spoznaje istine." (1. Tim 2:3-4). Petar također piše u vezi ovoga: "Ne kasni Gospodin ispuniti obećanje, kako ga neki sporim smatraju, nego je strpljiv prema vama jer neće da tko propadne, nego hoće da svi prispiju k obraćenju." (2 Pet 3:9).

Ako Bog želi da svi ljudi pristupe pokajanju, ne bi li to također trebala biti i naša želja? Postoji li mogućnost da nas Bog upotrijebi za mobilizaciju drugih prema ostvarenju ovog cilja? Što bi se dogodilo kada bi svi kršćani u zemlji, regiji, gradu, selu ili čak susjedstvu bili potpuno uvjereni da Bog želi da Ga svi koji se tamo nalaze upoznaju i da u svojoj sredini vide kršćane koji žive poput Isusa (1. Pet 2:12)?

Ostatak Svetog Pisma ukazuje na to da neće svi biti spašeni. Samo naš suvereni Bog zna tko će biti spašen. Zadatak je Crkve osigurati da svatko ima priliku čuti Evanđelje.

Prije nego što krenemo dalje, postavi si sljedeća pitanja:

- Što Bog želi za _____ (moj narod, regiju, grad, selo, ili susjedstvo)? Odgovor zapiši u jednom odlomku.

- Kako moj gornji odgovor utječe na moju službu? Odražava li ovo što radim ono što vjerujem da Bog želi?

Lako je vidjeti kako "Ž" razmišljanje može učinkovito opisati viziju i definirati zadatke za svaku službu.

II. OSNIVANJE DOVOLJNOG BROJA CRKAVA

Da bismo vidjeli "Ž," mora se ostvariti "zasićenje" (dovoljan broj crkava). Kada kažemo "zasićenje", mislimo na to da je služba crkve dosezanje "svake osobe", "svakoga" i "svih" kao što piše u 1. Timoteju i 2. Petrovoj. Ovi odlomci razjašnjavaju da Bog želi da svaki muškarac, žena i dijete čuju i razumiju Evanđelje i imaju mogućnost povjerovati i u potpunosti se pokoriti Isusu Kristu kao svom Gospodu i Spasitelju. Značajan je dio kršćanskog života biti dio lokalne crkve gdje se Božjoj Riječi vjeruje i gdje se podučava.

Osnivanje dovoljnog broja crkava (ODBC) je potpuno biblijski način. Ono je izvršavanje Velikog naloga kroz osnivanje crkava na takav način da svaki muškarac, žena i dijete imaju mogućnost prihvatiti ili odbaciti Evanđelje kroz svjedočenje lokalne crkve. ODBC je vizija, strategija i služba kroz koju se narodi, regije, gradovi, sela i susjedstva ispunjavaju crkvama koje će donijeti Evanđelje svakoj osobi na njenom jeziku i kroz njenu kulturu.

Osnivanje dovoljnog broja crkava (ODBC) je izvršavanje Velikog naloga kroz osnivanje crkava na takav način da svaki muškarac, žena i dijete imaju mogućnost prihvatiti ili odbaciti Evanđelje kroz svjedočenje lokalne crkve.

A. Je li realno od Boga očekivati "Ž"?

Uz činjenicu da Bog želi "Ž" više od nas, uzbudljivo je što Pismo jasno obećava da će se "Ž" dogoditi. Obećanje da će Bog svijet ispuniti (zasititi) saznanjem o Njemu i Njegovoj slavi nalazi se u Izaiji 11:9: "Zemlja će se ispuniti spoznajom Jahvinom kao što se vodom pune mora."

U knjizi Otkrivenja, apostol Ivan imao je vizije neba iz kojih saznajemo o konačnom rezultatu svog Božjeg djelovanja na svijetu, to je "Ž" prema kojem se kreće čitava povijest. Ivan izvješćuje kako je vidio mnoštvo ljudi iz svakog naroda, plemena, puka i jezika kako obožavaju Gospoda (Otk 7:9)! Da, realno je očekivati "Ž" od Boga.

B. Što Bog kaže o "Ž"?

U jednom od najintimnijih trenutaka s Ocem, Isus je molio za jedinstvo među onima koji u njega vjeruju "... da svijet upozna da si me ti poslao i ljubio njih kao što si mene ljubio." (Iv 17:23b). Isusova je želja bila da svijet upozna tko je On! To je "Ž"! Svoj je zahtjev ponovio dvaput (Iv 17:21-23). Zamisli! Bog Sin u razgovoru s Bogom Ocem govori o "Ž"! "Ž" je zasigurno važno Bogu.

C. Isus je učenike podučavao o "Ž"

Isus je svoje učenike učio o "Ž" razmišljanju, o razmišljanju uzimajući u obzir krajnji ishod, obećavajući da "... treba da se najprije svim narodima propovijeda Evanđelje" prije njegovog povratka (Mk 13:10). Također je u Mateju 24:14 i Luki 24:45-47 obećao da će Evanđelje doći do svih naroda.

III. NEKI BITNI KORACI DA SE DOĐE DO "Ž"

"A" do "Z" stvari su koje činimo u službi kako bi se "Ž" moglo ostvariti. Pismo nam daje neke stvari od esencijalne važnosti za period od "A" do "Z" koje se moraju dogoditi prije nego što se "Ž" zaista može ostvariti. Primijeti da se sve ovo odnosi na "Ž". Imajući uvijek u svijesti "Ž", to nam omogućuje da donosimo strategijske odabire dok obavljamo "A" do "Z".

A. Molitva

Na bezbroj načina, molitva je očito od esencijalne važnosti kako bismo vidjeli Božje želje ostvarene na zemlji. Obrati pozornost na sljedeće stihove:

- 2. Ljet 7:14 Ako se Božji narod moli kako treba, "Ž" će se ostvariti.
- Mt 9:38 Božjem je narodu zapovjedbano da moli kako da bi radnici mogli napredovati prema "Ž".
- 1. Tim 2:1-4 Božji se narod treba moliti da bi se stekli uvjeti za "Ž". Pavao je rekao Timoteju da crkve trebaju moliti za vođe u društvu kako bi se stvorili povoljni uvjeti za širenje Evanđelja.
- Otk 5:8-10 "Ž" je rezultat "molitava svetih".

B. Ljubav i jedinstvo

Kada je Isus rekao: "Po ovom će svi znati", mislio je na ljubav među kršćanima (Ivan 13:35). Sasvim je jasno pokazao da "Ž" zahtjeva kvalitetne odnose. Jedino će, kada vjernici ljube jedni druge, ljudi znati da pripadamo Kristu. Ako nam nedostaje ljubav brojčani rast čini da nas svijet vidi samo kao još jedan religijski pokret.

"Da svijet upozna da ste moji učenici" zahtjeva da vjernici budu jedinstveni, kao što su Isus i Otac jedinstveni. Dok Isus govori o svom jedinstvu s Ocem, On uvijek ukazuje na zajednicu ljubavi i na neraskidivu vezu. On moli da naše jedinstvo bude primjer jedinstva Isusa i Oca, i da mi održimo neraskidivu vezu s Njim (Iv 17:21,23).

C. Vizija

Kao što stihovi ispod pokazuju, "Ž" je globalni zadatak i uključuje sve ljude iz svih nacionalnosti i iz svih mjesta. "Ž" razmišljanje o jednom području zahtjeva da se sagleda cijeli svijet onako kako ga Bog vidi.

- Zato što Bog ljubi sve ljude, poslao je Svog Sina da "... nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni." (Iv 3:16).
- Isus je pomirbena žrtva "... za grijeh... svega svijeta.»
- Duh Sveti "... pokazat će svijetu što je grijeh." (Iv 16:7-11).
- Duh Sveti daje kršćanima silu za svjedočenje "... i sve do kraja zemlje." (Djela 1:8).
- Isus svojim sljedbenicima zapovijeda: "Učinite mojim učenicima sve narode." (Mt 28:18-20).
- Isus je obećao da su Ga mnogi spremni prihvatiti: "Žetve je mnogo..." (Mt 9:37).

D. Evangelizacija

Kako bi se ostvarilo "Ž", Crkva mora slati propovjednike tamo gdje ima malo vjernika ili ih uopće nema. "Ž" zahtjeva da ljudi odlaze onima koji nisu čuli Evanđelje i donesu im poruku spasenja. Kao što Pavao piše: "... A kako da povjeruju u onoga koga nisu čuli? Kako pak da čuju bez propovjednika?" (Rim 10:14-15).

Kršćani moraju nastaviti otkrivati gdje Evanđelje još nije propovjedano, i tko još nije čuo, u svakom selu, gradu, regiji i zemlji. Dok vjernici šire Evanđelje i osnivaju crkve u tim mjestima i među ljudima: "Vidjet će ga oni kojima nije naviješten, shvatiti oni koji za nj nisu čuli." (Rim 15:21).

E. Osnivanje crkava

Da bi se "Ž" ostvarilo, crkva se mora naći posvuda, na dohvata svima. Kroz crkvu, i nevidljivi (duhovni) i vidljivi svijet saznat će mnogoliku mudrost Božju (Ef 3:8-11). Kao Tijelo Kristovo, crkva je doslovna prisutnost Isusa Krista na zemlji. Kako Isus Krist zauzima prvo mjesto u životu crkve, svijet će znati da je On glava "nad svim" (Ef 1:22-23).

Kroz "krv na križu" ljudi su izmireni s Bogom. U svojoj Crkvi, Isus Krist okuplja ljude, one ljude koji bi inače bili razdvojeni "razdvajajućim zidom neprijateljstva". Među ljudima koji su prije živjeli u mržnji On "... uspostavljajući mir, od dvojice sazda jednoga novog čovjeka." (Ef 2:13-16).

Jednako kao što ljudi u društvu u kojem žive mogu svjedočiti o ljubavi i vjernosti muža i žene, izložena je i vidi se i ljubav između Isusa i Njegove crkve (Ef 5:22-23).

U crkvi su članovi, kao i udovi u tijelu, sjedinjeni za služenje "dok svaki dio radi svoj posao". Posao tijela uvijek je sa svrhom da se ljudima obznani Isus. Kada se to događa, crkva "raste i izgrađuje se." (Ef 4:11-13). Potpuno izgrađeno tijelo ono je koje ima članove iz svakog naroda (Otk 5:9-10).

IV. "Ž" RAZMIŠLJANJE REZULTIRA "Ž" DJELOVANJEM

A. "Ž" davanje

"Ž" razmišljanje zahtjeva "Ž" davanje. Pavao citira Isusove riječi kada savjetuje efeške starješine u Miletu: "Blaženije je davati nego primati." (Djela 20:35). Davanje je važna služba crkve. Pavao je, govoreći s apostolskim autoritetom, zapovjedio crkvi u Korintu: "... odlikujte se i u ovoj darežljivosti." (2. Kor 8:7).

Crkva koja daje ne samo da skuplja blago na svom nebeskom računu, već Bog provida za njihove sadašnje potrebe "prema bogatstvu svoje slave". Blagoslivljajući čin davanja na nebu i na zemlji, Bog će crkvi sa "Ž" razmišljanjem providjeti financije za zadatak (Fil 4:15-19).

B. "Ž" strategija

Veliki propovjednik probuđenja, John Wesley, je rekao: "Pri svakom djelu razmišljaj o kraju." Primjenjujući "Ž" razmišljanje služba ima ogroman utjecaj. Nažalost, mnoge Božje sluge djeluju u svojim službama a da nikad ne promisle o učinku svojih nastojanja prema Božjem "Ž". Kada se to dogodi, lako je upasti u rutinu i propustiti Božji blagoslov. Međutim, krajnje pitanje: "Što Bog želi za mjesto u kojem Mu služimo?" može učinkovito inspirirati Božje sluge. Kada se odgovori na to pitanje, ono nadahnjuje vjeru i uvodi u veće služenje za Boga.

Primjer "Ž" razmišljanja u Rumunjskoj.

Nelu Sofrac, osnivač crkava iz Rumunjske, vidio je da Bog za njegovu regiju, koja se zove Alba Iulia, želi više od četiri crkve koje je već osnovao. Mogao je biti zaokupljen i siguran u dovršavanje izuzetnog pothvata osnivanja, vođenja i obavljanja pastirske službe u ove četiri crkve, ali ga je "Ž" razmišljanje poticalo da ide dalje.

Shvatio je da je nemoguće da sam dosegne svoju zemlju za Krista, ali znao je da Bog želi regiju Alba Iulia ispuniti crkvama koje propovijedaju Evanđelje i poučavaju iz Pisma. Da bi se ovo učinkovito ostvarilo, bilo je potrebno osnovati 500 crkava u Alba Iuliai. Nelu je počeo obučavati petnaest mladih ljudi iz svoje matične crkve, kao i iz novih crkava koje je osnovao. Njegova supruga Dorina s tri je žene započela molitvenu skupinu. On je svoju viziju podijelio s drugim pastorima koji su u početku oklijevali prihvatiti tu poruku. Ustrajni su i vjeruju da će, zato što Bog želi "Ž" za Alba Iuliju, On biti s njim u ostvarenju tog cilja. Dorina sada vodi petnaest molitvenih skupina žena koje mole za nove crkve, a Nelu vodi multi-crkvenu interdenominacijsku misiju koja se zove EVANGALBA. Ova misija raste i osniva nove crkve u regiji Alba Iulie mobilizirajući i uključujući postojeće crkve. Njihove glavne aktivnosti su molitva, obuka i evangelizacija te osnivanje crkava.

Zajednice u Alba Iuliji mole, sjedinjuju se u viziji, rastu u ljubavi, šalju evanđeliste i osnivaju crkve u svojoj regiji. Davanje počinje zauzimati svoje mjesto i, iako oni sami sebe vide kao vrlo siromašne, neki su predani i u davanju.

Neluovo "Ž" razmišljanje dalo mu je polje rada koje se prostire diljem svog naroda. On obučava osnivače crkava i nadahnjuje kršćanske vođe u drugim dijelovima Rumunjske vizijom o osnivanju dovoljnog broja crkava. Također se nada da će biti poslan kao kros-kulturalni misionar izvan Rumunjske.

ZAKLJUČAK

Osnivanje dovoljnog broja crkava fokus je "Ž" razmišljanja jer se svugdje po svijetu samo kroz crkvu mogu obavljati drugi zadaci kao što su molitva, jedinstvo u ljubavi, vizija, evangeliziranje i davanje. Zato što crkva mora doseći svakoga, osnivanje dovoljnog broja crkava podrazumijeva "Ž" razmišljanje. Bog želi "Ž", i kada crkva radi u skladu s Božjom voljom, osnivanje dovoljnog broja crkava će se ubrzavati. Ispunjavanje naroda dovoljnim brojem crkava djeluje u pravcu ostvarenja cilja da svi ljudi čuju Evanđelje.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Koja je razlika između osnivača crkava koji razmišlja o krajnjem ishodu - "Ž" - i drugih osnivača crkava?
- Moliš li se za čitave narode? Regije? Gradove? Sela i susjedstva?
- Moliš li se za više radnika u Božjoj žetvi? Ako je Isus zapovjedio da molimo za ovo, hoće li biti vjeran odgovoriti ako smo mi vjerni moliti? Zašto je tako malo radnika?
- Jesi li spreman raditi s braćom iz različitih denominacija, s različitim mišljenjima o stvarima koje nisu toliko bitne, i ljubiti ih, kako bi se proveo "Ž"? Hoće li Isusova molitva o jedinstvu biti uslišana ili je On uzalud molio? Hoćeš li ti biti dio odgovora na Njegovu molitvu?
- Vide li ljudi vani tvoju crkvu samo kao još jednu denominaciju ili religiju, ili kao ljude koji vole?
- Je li tvoja vizija osnutak jedne crkve ili da budeš dio pokreta koji će svijet ispuniti crkvama koje propovijedaju Evanđelje?
- Odlikuješ li se financijskim davanjem? Ističe li se tvoja crkva davanjem? Poučavaš li o davanju? Ako ne, budući da Pismo poučava o davanju, zašto ti o tome ne poučavaš?
- Je li tvoj cilj evangeliziranja samo da tvoja crkva postane veća ili je tvoj cilj da osnuješ nove crkve?

PLAN DJELOVANJA

- Počni razmišljati o strategiji za osnivanje dovoljnog broja crkava koja uključuje molitvu, jedinstvo, ljubav, viziju, evangeliziranje i osnivanje crkava. Zapiši neke početne ideje i podijeli ih sa svojim mentorom ili vođom tečaja.
- Razmišljaj o svom susjedstvu, selu, gradu, regiji. Razmotri svoj odgovor na pitanje: "Što Bog želi za _____?" Navedi tri stvari koje ćeš učiniti kako bi pomogao u ostvarenju "Ž" u području gdje živiš.

Veliki nalog i osnivanje crkava

STVARANJE DOVOLJNOG BROJA UČENIKA

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije prenijeti viziju o mobilizaciji pokreta za osnivanje dovoljnog broja crkava, u znak poslušnosti Velikom nalogu.

☞ Glavne točke

- Razumijevanje Velikog naloga od ključne je važnosti za osnivanje dovoljnog broja crkava.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- znati zašto su stihovi Matej 28:18-20 poznati kao Veliki nalog.
- razumjeti kako će se crkva pokrenuti i, dok se umnožava, učiniti učenike od svih naroda.
- razumjeti kako osnivanje crkava ispunjava Veliki nalog.
- razviti viziju za pokret osnivanja dovoljnog broja crkava u svojoj regiji.

UVOD

U Mateju 28:18-20 saznajemo da je pred nama jedan ambiciozan zadatak. Veliki nalog je zapovijed kojoj svaka generacija kršćana mora biti poslušna. Uz ovu zapovijed, Isus obećava da će biti prisutan sve dok se zadatak ne završi. Ova zapovijed zove se Veliki nalog zbog veličine i važnosti zadatka koji Isus povjerava svojim učenicima da ga ispune.

I. RAZUMIJEVANJE VELIKOG NALOGA

U Velikom nalogu, Isus jasno pokazuje koji je Njegov cilj za Njegovu Crkvu do Njegovog povratka. Ove riječi vrlo su značajne i zaslužuju da se o njima pažljivo razmisli. Ispod se nalazi doslovni prijevod Mateja 28:18-20 s grčkog originala:

"Sva vlast mi je dana na nebu i na zemlji. Zato, idući, učinite učenike od svih naroda, krsteći ih u ime Oca i Sina i Svetoga Duha, učeći ih da drže sve što sam vam zapovjedio; i evo, ja sam s vama u sve dane, sve do svršetka vijeka." (doslovni prijevod Mateja 28:18-29).

U Velikom nalogu, Isus jasno pokazuje koji je Njegov cilj za Njegovu Crkvu do Njegovog povratka.

Središnje i najznačajnije riječi u Velikom nalogu su "učinite učenike". Kao jedini zapovjedni glagol u Velikom nalogu, prenosi do najširih razmjera Isusovu želju za Njegove sljedbenike. Stvaranje učenika je, dakle, samo srce Velikog naloga. Druga dva glagola, "krsteći" i "učeći" sa svojim cijelim frazama, proširuju i objašnjavaju glavnu akciju: "Učinite učenike". Čin stvaranja učenika kroz krštenje i poučavanje ima objekt koji je izražen u frazi "svi narodi". Zapovijed pretpostavlja da čovjek stvara učenike "idući". Nadalje, obećanje da je Isus s onima koji sve ovo čine - "i evo, ja sam s vama u sve dane, sve do svršetka vijeka" – zaokružuje cijelu zapovijed.

Slika 2.1 Veliki nalog

A. Zadatak: Stvaranje učenika

Glavni naglasak Velikog naloga je na središnjoj zapovijedi: "učinite učenike". Glavni zadatak Crkve je, prema tome, stvarati učenike, a ne samo obraćenike. Dva pomoćna glagolska participia otkrivaju značajne aspekte procesa stvaranja učenika.

1. *Krsteći - "okretanje Kristu"*

Krštenje je javno svjedočenje o obraćenju, pokazatelj da je neka osoba bila evangelizirana. Da bi jedna osoba postala sljedbenik Isusa Krista, mora se pokajati i vjerovati (Mk 1:15; Djela 20:21). Krštenje je znak i pečat obnavljanja, oprostjenja grijeha i novog života u Kristu (Tit 3:5; Mk 1:4, Rim 6:3-4).

Veliki nalog ukazuje na to da se krstimo "u" Trojstvo. Iz ovoga doznajemo nešto o prirodi učenikovog novog identiteta. Jedna od čudesnih i divnih osobina Trojstva je zajednica koju dijele Otac, Sin i Duh. Na sličan način, vjernik se krsti u crkvenu zajednicu; zajednicu za koju Isus želi da ima istu vrstu jedinstva (Iv 7) kakvu ima Trojstvo.

2. *Učeći - "postajanje kao Krist"*

Nakon obraćenja, novi se učenici moraju obući o tome koga su odlučili slijediti. Obraćenje uključuje zajedništvo s osobnim Bogom. Zapovjedbno nam je da obučavamo obraćenike da budu Isusovi "sljedbenici", ili "učenici", i to postizemo učeći ih da budu poslušni njegovim zapovijedima.

Zadatak je crkve da poučava o pokornosti Kristu. Pažljivo primijeti da ovaj stih ne kaže daje cilj poučavati zapovijedi, već je cilj **poučavati o poslušnosti** u svemu što je Isus zapovjedio. Ovo znači da crkve moraju poučavati o pokornosti cjelokupnoj volji Kristovoj, ništa ne izostavljajući. Djelomična poslušnost, koja vrlo lako može postati norma, nije dovoljna. Štoviše, stalno moramo istraživati Pismo, pitajući se: "Jesmo li se pokorili u svemu što je ovdje zapisano?" I još: "Kako se još vjernije možemo pokoriti svakoj zapovijedi?" Poučavanje o potpunoj poslušnosti je tekući, trajni proces. Zapazi da ovo nije privremeni čin koji prethodi krštenju, nego, kao što vidimo u tekstu, on *slijedi* krštenje i *nastavlja* se kroz čitav život vjernika.

B. Djelokrug: SVI

Veliki nalog nije bio privremeni plan namijenjen samo onima koji su ga prvi čuli. Ponavljanje riječi "svi" ukazuje na njegov daleko veći domet i primjenu.

1. Osnova za zapovijed je Kristov autoritet

Prije nego što je svojim učenicima dao zadatak, Isus je objavio svoju vrhovnu vlast u svemiru. Kada netko s autoritetom objavljuje svoj položaj prije nego što izda zapovijed, taj čin naglašava važnost zapovijedi. Zato, svi oni koji priznaju autoritet Isusa Krista, moraju biti poslušni Velikom nalogu.

Isus Krist je glava Crkve (Ef 1:22-23). Oni koji priznaju da je On glava, pripadaju Njegovom Tijelu, Crkvi. Zadatak stvaranja učenika od svih naroda nije samo zadatak za evanđeliste; to je zadatak svih onih koji se podređuju suverenoj vlasti Isusovoj. Veliki nalog vjernicima pruža velik osjećaj cilja i svrhe.

2. Stanje za izvršavanje zapovijedi je "idući"

Izvorna grčka riječ za "idući" lako bi se mogla prevesti "dok idete" ili "dok ste išli". Ona podrazumijeva da oni koji su poslušni Velikom nalogu "idu". U suprotnosti s "dolaženjem" u jeruzalemski hram kako bismo vidjeli Božju slavu, mi idemo s Božjom slavom koja je u nama (2. Kor. 3:18). Isus nije stvarao učenike u sterilnoj izoliranosti učionice, već u hodu kroz život. Služba crkve mora također biti aktivna - crkva treba ići u svijet umjesto da svijet dolazi u nju.

Isus je jasno pokazao da je njegova namjera da Radosna vijest dosegne sve narode (Mt 24:14). U paralelnim odlomcima o Velikom nalogu (Lk 24:47 i Djela 1:8), čitamo da širenje Evanđelja počinje u Jeruzalemu. Međutim, budući da su apostoli kojima je Isus predao zadatak ostali u Jeruzalemu, čini se da je rana crkva sve do Djela 8 imala vrlo malo misionarskih vizija. Rana je crkva, izgleda, razumjela samo riječi "počevši od Jeruzalema", ali nije shvatila riječi "u sve narode".

- **Sva vlast**
- **Svi narodi**
- **Sve**
- **U sve dane**

Odlazanje zahvaljujući progonstvu

Isus će, ako je potrebno, upotrijebiti svoj vrhovni autoritet da dovede do toga da crkva pođe u sve narode. Nakon vremena progonstva i Stjepanove mučeničke smrti, Crkva je počela dalje pronositi Evanđelje. Djela 8:1 bilježe: "U onaj dan navali velik progon na Crkvu u Jeruzalemu. Svi se osim apostola raspršiše po krajevima judejskim i samarijskim." Djela 11:19-20 kažu: "Oni dakle što ih rasprši nevolja nastala u povodu Stjepana dopriješe do Fenicije, Cipra i Antiohije... navješćujući Evanđelje: Gospodina, Isusa." Isus je dopustio progonstvo kako bi doveo do toga da kršćani, zbog krize u kojoj su se našli, učine ono što su trebali učiniti prema njegovoj zapovijedi.

Odlazanje zahvaljujući poslušnosti

U Djelima 13:1-3, crkva u sirijskoj Antiohiji bila je poslušna Velikom nalogu. Kao što ih je Duh Sveti uputio, poslali su Pavla i Barnabu na Cipar gdje oni "navješćivahu riječ Božju u židovskim sinagogama." (Djela 13:4-5). S Cipra, Pavao i njegovi suradnici opsežno su putovali prije povratka u Antiohiju (Djela 13:6).

Bog je crkvi dao odgovornost da objavljuje Radosnu vijest. Kao što Pavao piše crkvi u Korintu: "A sve je od Boga koji nas sa sobom pomiri po Kristu i povjeri nam službu pomirenja. Jer Bog je u Kristu svijet sa sobom pomirio ne ubrajajući im opočina njihovih i polažući u nas riječ pomirenja." (2 Kor 5:18-19). Poput crkve u sirijskoj Antiohiji, Crkva bi trebala u poslušnosti sezati prema narodima, ali ako crkva nije poslušna, Isus je koristio krize kako bi ispunio svoje djelo.

3. Cilj zapovijedi su "svi narodi"

Fraza "svi narodi" stoji u direktnoj suprotnosti s posljednjim izvještajem o tome kako Isus šalje svoje učenike - tada su cilj bile "izgubljene ovce doma Izraelova" (Mt 10:5,6). Ovdje smo pozvani da Evanđelje odnesemo svim narodima, jer je Isus otkupio krvlju svojom ljude "iz svakog plamena, jezika, puka i naroda" (Otk 5:9). Apostol Ivan imao je privilegiju da tu zapovijed vidi ispunjenu u svojoj viziji neba u kojem su bili svi narodi i obožavali su Gospoda (Otk 7:9).

Što je narod? Grčka riječ za narod u ovom tekstu je riječ etnos¹. Iz ove riječi potječe riječ "etnički". Etnička skupina je skupina ljudi sjedinjena jezikom, kulturom i običajima. Jedna država unutar svojih granica može sadržavati više etničkih skupina. Da bi pokret osnivanja dovoljnog broja crkava bio uspješan, često se mora doseći veći broj naroda (etnosa) unutar jedne države. Ako želimo biti poslušni Velikom nalogu i pronositi Evanđelje "svim narodima", onda se svaka etnička skupina mora doseći na njenom jeziku i u skladu s njenom kulturom i običajima.

4. Trajanje zapovijedi je "do svršetka vijeka"

Riječima "do kraja vijeka" Isus ukazuje na to da ove upute vrijede za cijelu Crkvu do Njegovog povratka, ne samo za dvanaest učenika. Moramo ustrajati u ovim trima stvarima "do svršetka vijeka", tj., dok se Isus ne vrati po svoju Crkvu. Do tog vremena, Krist će se propovijedati "po svem svijetu za svjedočanstvo svim narodima" (Mt 24:14).

C. Obećanje

Stvaranje učenika od svih naroda može se činiti kao nešto preveliko. Međutim, kada idemo i stvaramo učenike, možemo ići s pouzdanjem. Mi smo sigurni i uvjereni u naš konačan uspjeh, jer Krist sada ima **svu vlast** i obećao je da će biti s nama u **sve dane** do svršetka svijeta. Sam Krist jamstvo je uspjeha; dok ostajemo u Njemu oviseći o njegovom autoritetu i prisutnosti. (Iv 15:4-17). Isus svojoj Crkvi daje i njezin glavni zadatak do Njegovog povratka i obećanje na kojem se zasniva njezin uspjeh!

Isus svojoj Crkvi daje i njezin glavni zadatak do Njegovog povratka i obećanje na kojem se zasniva njezin uspjeh!

U ostalim dijelovima Novog zavjeta vidimo kako je rana crkva provodila u život poslušnost ovoj zapovijedi. Apostol Pavao je, sjedeći u tamnici, s uvjerenjem i sigurnošću crkvi u Filipima napisao (Fil 1:6): "... uvjeren [sam] u ovo: Onaj koji otpoče u vama dobro djelo, dovršit će ga do Dana Krista Isusa." Zato što je prepoznao da je Bog bio na djelu i da je Božji Duh prebivao u vjernicima i u zajednici vjernih, znao je da njegov trud nije bio uzaludan. To je za nas dobra vijest dok razmišljamo o tome kako ispuniti Veliki nalog.

II. VELIKI NALOG I OSNIVANJE DOVOLJNOG BROJA CRKAVA

Osnivanje dovoljnog broja crkava ispunjava smjernice i ciljeve Velikog naloga. Prema Mateju 24:14, Marku 13:10, Luki 24:45-47 i Djelima 1:8 Veliki nalog će se ispuniti kada u svakom narodu bude učenika. Kada se u svakom narodu budu osnivale crkve, u svakom narodu bit će i učenika.

A. Veliki nalog i svrha Crkve

Ispunjenje Velikog naloga zadatak je CRKVE. Crkva ne postoji da bi služila sebi, niti da bi ovjekovječila svoje programe, već da Evanđelje odnese "svim narodima". Evangelizacija nije samo još jedna od mnogih službi Crkve: ona je razlog njenog postojanja. Crkva treba rasti kroz evangeliziranje i umnožavati se kroz osnivanje crkava tako da bi ljudi u sve većem broju postajali Isusovi učenici. Crkveni programi i službe trebaju se evaluirati i razvijati na osnovu toga koliko dobro služe ovoj svrsi. Je li njihov rezultat stvaranje onakve vrste učenika kakvu je Isus imao u svojoj namjeri kad je dao Veliki nalog?

Crkveni vođe trebaju osposobljavati članove za ispunjavanje Velikog naloga obučavajući ih da svoju vjeru prenose izgubljenima, upoznavajući ih sa stvarnim stanjem misija i nadahnjujući ih da mole i financijski potpomažu žetvu. Crkveni vođe često postaju toliko zauzeti time što službu obavljaju sami da zanemare i druge obučiti za službu. Međutim, kroz obuku, doći će se do toga da će službu obavljati mnogi ljudi, a ne samo jedna osoba. Sjeti se da je Isus svoju poruku povjerio svojim učenicima, a čineći to, umnožio je utjecaj svog djela.

B. Veliki nalog i osnivanje Crkve

Ako je bit Velikog naloga stvaranje učenika od svih naroda, onda stalno moramo tragati za najboljim metodama za izvršenje ovog zadatka. Napokon, mnogi su svoje živote posvetili ispunjenju Velikog naloga. Mudro je i razborito uspoređivati više metoda za obavljanje službe da bi se ispunilo Veliki nalog. Odražava li svaka od tih metoda principe koje zahtjeva Veliki nalog? Poštuju li sve namjere Velikog naloga? Kojim metodama se prema Velikom nalogu najbolje stvaraju učenici? Kako bismo lakše odgovorili na ova pitanja, pogledat ćemo tri metode službe, da bismo ih usporedili u ispunjavanju Velikog naloga.

¹ εθνος

Prva metoda za uspoređivanje bit će utemeljena crkva. Radi potreba ove lekcije, "utemeljena" će se crkva definirati kao crkva stara više od 10 godina. Druga metoda zove se "necrkvena evangelizacija". Necrkvena evangelizacija je termin koji se koristi da bi opisao bilo koji necrkveni evangelizacijski pothvat, kao što su tradicionalne evangelizacije, evangelizacija na radiju itd. Ključna ideja je da je to tip evangeliziranja koji ne potječe iz crkve i nije obavežno orijentiran prema lokalnoj crkvi. Treća metoda koju ćemo istražiti bit će novoosnovana crkva. Pod osnivanjem crkve podrazumijevamo stvaranje kontakata, dovođenje ljudi do pokajanja, upućivanje i savjetovanje obraćenika, krštenja i osnivanja bogoslužja, što sve rezultira stvaranjem zajednica koje ispunjavaju novozavjetne funkcije za sljedbenike Isusa Krista.

Slika 2.2. Veliki nalog i osnivanje crkava

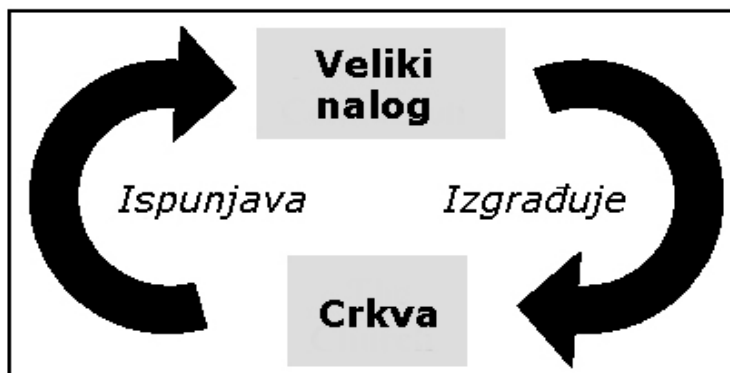
VELIKI NALOG <i>Principi</i>	EVANGELIZIRANJE <i>"Krštenje"</i> <i>Okretanje Kristu</i>	POUČAVANJE <i>"Poučavanje o poslušnosti"</i> <i>Postati sličan Kristu</i>	Rezultat: <i>"STVARANJE UČENIKA"</i>
Utemeljena crkva	NE UVIJEK	DA	MOŽDA...
Ne-crkvena evangelizacija	DA	NE UVIJEK	MOŽDA...
Osnivanje crkve	DA	DA	DA!!

Kao što se vidi na slici 2.2. uspoređivanje ove tri metode otkriva nam da osnivanje crkve najbolje ispunjava Veliki nalog. Utemeljene crkve često naglašavaju učeništvo bez učinkovitog stvaranja novih obraćenika, dok necrkvene evangelizacije stvaraju obraćenike, ali često bez dovoljno naglaska na poučavanju (u oba slučaja svakako postoje izuzeci). Međutim, osnivanje crkve kombinira sve ove elemente stvarajući nove obraćenike, a zatim im osigurava prirodnu sredinu za učeništvo.

Očito je da se mnoge metode koriste za ispunjenje Velikog naloga, i svaka od njih može se usporediti s osnivanjem crkve. Gore navedeni primjeri korišteni su da bi jednostavno osvijetlili i naglasili činjenicu da osnivanje crkava u potpunosti ispunjava oba principa i namjere Velikog naloga, jer se novi vjernici stvaraju kroz evangelizaciju i učeništvo. Postoje i druge metode, ali osnivanje crkava zaslužuje sve veći prioritet zahvaljujući činjenici da najbolje utjelovljuje Veliki nalog koji nam je naš Gospod dao.

Osnivanje crkava zaslužuje sve veći prioritet zahvaljujući činjenici da najbolje utjelovljuje Veliki nalog koji nam je naš Gospod dao.

Slika 2.3. Veliki nalog i crkva

ZAKLJUČAK

Veliki nalog zapovijed je da stvaramo učenike dok krstimo nove obraćenike i poučavamo ih o poslušnosti Kristu. Naš zadatak uključuje odlazanje van u svijet stvarajući učenike u svim etničkim skupinama, ne čekanje da oni dođu k nama. Naš autoritet i sigurnost su u samom Kristu koji nam je obećao da će biti s nama sve dok se zadatak ne završi.

Naša zadaća uključuje odlazak u svijet kako bi napravili učenike u svim etničkim grupama, a ne čekati da oni dođu k nama.

Crkva postoji da bi stvarala učenike u svim narodima i tako ispunila zadatak koji je Krist dao. Svi programi za službu i svi pothvati trebali bi na neki način doprinosti ispunjenju ovog cilja. Veliki nalog će se ispuniti kada Crkva prepozna autoritet Isusa Krista i bude poslušna zadatku koji joj je On dao.

Novoosnovana crkva zapovijed da "stvaramo učenike" ispunjava kroz evangelizaciju novih obraćenika, koju slijedi trajno učenje i obuka novih vjernika. Crkve koje razumiju svoju svrhu i razlog postojanja započet će nove crkve koje će imati isti razlog postojanja i, čineći to, osigurat će načine da se Evanđeljem dosegnu "svi narodi". Osnivači crkava i svi koji su uključeni u započinjanje jedne nove crkve, nalaze se u jedinstvenoj i strateškoj službi, jer ona potpuno utjelovljuje principe koji se navode i uče u Velikom nalogu. Jednostavno rečeno, osnivanje crkava je najbolja metoda za ispunjavanje Velikog naloga.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Jesi li prihvatio Kristov autoritet provodeći u djelo Veliki nalog? Razumije li tvoja crkva autoritet Kristove zapovijedi: "Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode"? Pokreće li ih naprijed ova svrha? Moliš li se za čitave narode? Regije? Gradove? Sela i susjedstva?
- Kako ti možeš pomoći da se tvoja crkva mobilizira i uključi u ispunjavanje Velikog naloga?
- Odgovara li tvoja crkva na Kristov autoritet tako da u tvom narodu i u drugim narodima stvara učenike?
- Hoće li Isus i dalje koristiti progonstvo, ekonomsku krizu i/ili poslušnost kako bi se ispunio Veliki nalog?
- Jesi li ti odabrao da "ideš" iz poslušnosti ili čekaš krizu?
- Usmjeravaš li svoj rad u osnivanju crkve na stvaranje Isusovih sljedbenika ili na rast svoje denominacije?
- Imate li ti i oni koje ti obučavaš viziju da dosegnete sve narode?
- Obučavaš li ljude za praktičnu poslušnost ili je tvoje poučavanje uglavnom teorijsko?

PLAN DJELOVANJA

Oformi i poučavaj grupu ljudi da mole za vaš narod i za druge narode, da počnu davati novac domaćim i stranim misijama i da učine prve korake prema osnivanju crkava prihvaćajući viziju za dosezanje svih naroda.

Ciklus osnivanja crkava

STJECANJE VELIKE SLIKE

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije predstaviti "Ciklus osnivanja crkve", naglašavajući kritične faze koje postoje u osnivanju lokalne crkve i u pokretu za osnivanje crkava.

☞ Glavne točke

- Ciklus osnivanja crkve ne bi trebao biti slučajni niz događaja.
- Proces osnivanja crkve sadrži postavljanje temelja, zadobivanje izgubljenih, uspostavljanje zajednice vjernika, obučavanje vjernika za službu, umnožavanje zajednica što za posljedicu ima pokret novih crkava.
- Cilj osnivanja crkava nije samo jedna crkva, već pokret crkava u ciljnom području.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti tijek obuke za osnivače crkve i proces osnivanja crkve.
- biti sposoban prepoznati šest kritičnih faza u reprodukciji crkava.
- razumjeti da cilj osnivanja dovoljnog broja crkava nije samo jedna nova zajednica, već mnoštvo crkava te pokret za osnivanje crkava u svakoj zemlji

☞ Dodatak

3A Primjeri osnivanja crkve

☞ Prijedlozi za vođe tečaja

Od slike 3.1. napravi poster na foliji i prikaži ga na početku svakog predavanja kako bi podsjetio osnivače crkava gdje se trenutno nalazite u poučavanju i kamo stremite u procesu osnivanja crkve.

Raspravi s polaznicima tečaja o različitim primjerima osnivanja crkve koji su opisani u Dodatku 3A. Koji se od ovih primjera dokazao kao uspješan u svom kontekstu, a koji nije? Koji primjeri se čine kao da spremnije vode ka stvaranju pokreta za osnivanje crkava?

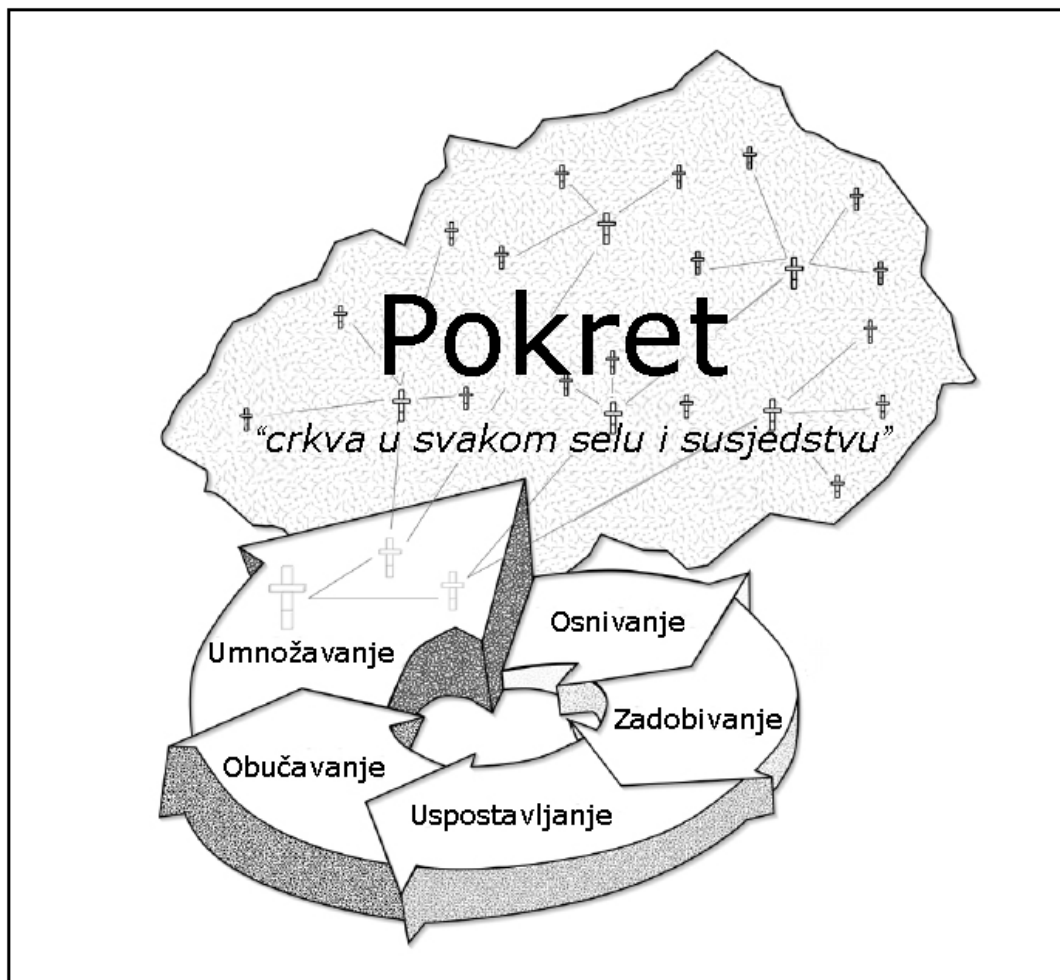
UVOD

Inženjeri često koriste modele za predstavljanje neke ideje. Nacrt je primjer modela koji inženjer može koristiti. Još i prije nego što se zgrada izgradi, gledajući nacrt, inženjer može vidjeti kako se različiti aspekti građevine usklađuju u radu i odnose jedan prema drugome. Nacrt se također koristi i kao vodič za to kako građevinu treba graditi. On inženjeru omogućuje lakše sagledati cijelu građevinu i vizualno doživjeti kojim bi redom odvojene komponente zgrade trebalo udružiti.

Na isti način, osnivanje dovoljnog broja crkava nije slučajni niz događaja. To je proces koji je vođen ciljem. Ciljevi osnivanja dovoljnog broja crkava mogu se pronaći na različitim razinama, ovisno o važnosti koju imaju za cijeli proces. Treba zadobiti ljude za vjeru u Krista i zatim ih treba njegovati i uključiti u lokalne zajednice vjernika. Vođe se moraju obučiti da shvate i prihvate pravac i razvoj crkve. Crkve koje rastu u zrelosti moraju se umnožavati kroz nove pothvate osnivanja crkve. Rezultat svega ovoga je da tvoja regija i narod budu ispunjeni živim reproduktivnim crkvama. Doista, krajnji je cilj da se Kristova zaručnica pripremi za vječnost s Njim.

"Ciklus osnivanja crkve" (Slika 3.1) dijagram je procesa osnivanja crkve koji vizualno predstavlja, s određene točke gledišta, međusobni odnos ključnih principa i rada unutar samog procesa. Dodatak 3A sadrži različite primjere koji pokazuju načine na koje se taj proces može primijeniti na osnivanje crkava.

Skica 3.1 Ciklus osnivanja crkve

I. FAZA I - TEMELJI

U bilo kojem kompleksnom procesu, početak može biti kritičan. Osnivači crkve započinju proces osnivanja crkve tako što razvijaju osoban hod s Kristom koji je neophodan da bi bili službenici Evanđelja. Apostol Pavao upozorava protiv zidanja na bilo kojem drugom temelju, osim Isusu Krista (1. Kor 3:11). Uzeti ovo zdravo za gotovo službu odvodi u neuspjeh.

Ne imati u svijesti jasnu sliku o crkvi koja će se osnovati može ugušiti osnivanje crkve. Zato je od ključne važnosti na ovom nivou razjasniti viziju i napraviti strateške planove za osnivanje crkve. Važan dio ovoga je istraživanje. Strateške informacije o žetvenoj snazi i o žetvenom polju pomoći će pri oblikovanju strategije. Cilj istraživanja je vidjeti i razumjeti ljude koje želi doseći osnivač crkve, kao i saznati koja sredstva su dostupna da bi se ti ljudi dosegli.

A. Ključni biblijski stih

"Po milosti Božjoj koja mi je dana ja kao mudri graditelj postavim temelj, a drugi naziđuje; ali svaki neka pazi kako naziđuje. Jer nitko ne može postaviti drugoga temelja osim onoga koji je postavljen, a taj je Isus Krist." (1. Kor 3:10-11).

B. Aktivnosti i cilj**Aktivnosti**

- U molitvi ustanoviti viziju.
- Istražiti ciljanu populaciju.
- Razviti osobnu sigurnost u svojoj vjeri.
- Imati sigurnost o važnosti proučavanja Biblije.
- Početi s određivanjem strategije i metoda za osnivanje crkve.

Cilj:
 Pripremiti sebe,
 svoju viziju i
 smjer za misiju
 osnivanja crkve.

C. Ključna pitanja koja u ovoj fazi treba razmotriti

- Što je Božja misija na zemlji? Kako se crkva uklapa u tu misiju?
- Koje je moje osobno žetveno polje? Što Bog od mene želi u mjestu gdje se nalazim?
- Koji su jedinstveni aspekti poziva i vizije koje mi Bog daje?
- Kakva crkva može prepoznati ove potrebe? Treba li biti reproduktivna?
- Koje su glavne prepreke za reprodukcijско osnivanje crkve?
- Tko će pomagati? Tko je žetvena snaga? Kako provodimo istraživanje?

II. FAZA II – PRIDOBIVANJE

Evangeliziranje nikad ne prestaje u crkvi pa ipak ova posebna faza jest vrijeme kada se osnivač crkve usmjerava gotovo isključivo na evangeliziranje. Primjer koji osnivač crkve daje u ovoj fazi bit će od ključne važnosti za njegovu sposobnost vođenja i opremanja drugih ljudi za evangelizaciju u kasnijim stupnjevima.

Nemoguće je započeti crkvu bez evangeliziranja. Prečesto se osnivači crkava fokusiraju na pronalaženje drugih kršćana koji će biti u njihovoj novoj crkvi, umjesto da se fokusiraju na osobnu evangelizaciju. Teško će biti evangelizacijskog ploda ukoliko se ne provodi potrebno vrijeme s nekršćanima i ako se samo nadamo da će ih Bog poslati u našu novu crkvu.

Osnivači crkve trebali bi započeti evangelizacijske grupe koje će se usredotočiti na izgrađivanje međuljudskih odnosa, a uključivat će i diskusije o tome kako primijeniti Bibliju na životne situacije, zatim molitve za osobne potrebe te ohrabrenje. Ako ljudi nisu navikli otvoreno dijeliti osobne stvari, ovo se tijekom vremena mora razviti. Provođenje vremena individualno s članovima kućnih grupa, produbit će odnose i poboljšati zajedništvo. Vođe kućnih grupa trebali bi težiti tome da formiraju vođe grupa što je prije moguće. Sastanci bi trebali biti jednostavni kako bi se mogli reproducirati. Ako ljudi ovisе o vođi, njegovom stilu ili znanju, kasnije će biti teško pronaći vođe.

A. Ključni biblijski stih

"Jer premda slobodan od svijeta, sam sebe svima učinih slugom da ih što više steknem. Bijah Židovima Židov da Židove steknem; onima pod Zakonom, kao da sam pod Zakonom - premda ja nisam pod Zakonom - da one pod Zakonom steknem; onima bez Zakona, kao da sam bez zakona - premda nisam bez Božjega zakona, nego u Kristovu zakonu - da steknem one bez Zakona; bijah nejakima nejak da nejake steknem. Svima bijah sve da pošto-poto neke spasim. A sve činim poradi Evanđelja da bih i ja bio suzajedničar u njemu." (1 Kor 9:19-23).

B. Aktivnosti i cilj**Aktivnosti**

- Kontaktiraj ključne vođe i izgrađuj odnose.
- Evangeliziraj izgubljene.
- Započni evangelizacijsku grupu za proučavanje Biblije.
- Oblikuj službu za obraćenike.
- Poučavaj nove obraćenike da budu poslušni Kristu.

Cilj:
 Kontaktirati i
 evangelizirati
 ključne članove
 ciljane populacije.

C. Ključna pitanja koja u ovoj fazi treba razmotriti

- Koje su evangelizacijske metode za nas najučinkovitije da bismo postigli naše ciljeve?
- Kako uspostaviti kontakt s ključnim vođama? Tko su oni? Kako ih pronaći?
- Kako obučavati nove obraćenike da svjedoče svojim prijateljima i obitelji?
- Kako započeti poučavanje (učeništvo) i pripremiti ih za službu? Što ih poučavamo i kako?
- Kako otkriti njihovu mrežu prijatelja i početi ih evangelizirati?
- Koliko bismo kućnih grupa trebali započeti prije nego što ih okupimo na većem sastanku?

III. FAZA III – USPOSTAVLJANJE

Iako će možda biti potrebna jedna godina ili više da se stigne do ove faze, mnogi crkveni vođe smatraju da je ovo mjesto gdje crkva formalno i zvanično biva "rođena". Uspostavljanje jedne grupe kao lokalne crkve ima posebnu, jedinstvenu dinamiku. Do ove faze, kućne grupe trebaju rasti i množiti se i mogu se početi okupljati na zajedničke službe slavljenja, a čak se mogu započeti i redovita javna bogoslužja. Ako je pogodno, za ovo se može iznajmiti dvorana, ali imaj na umu da se ovo vrlo često radi prerano. Osnivači crkava trebali bi imati više snažnih sastanaka kućnih grupa s oko 30 - 40 posjetitelja, prije nego što se iznajmi dvorana. Čak i nakon što su počela velika zajednička okupljanja na bogoslužjima, kućne grupe i dalje ostaju temelj za njegovanje i rast crkve.

Usredotočenost na učeništvo nastavlja se u životu crkve. Ali tijekom ovog perioda, osnivač crkve posebno naglašava učeništvo u životima novih obraćenika, postavljajući tako okvir za buduće trajno učeništvo. Uobičajen problem tijekom ove faze je neadekvatno razumijevanje novih kršćana. Neki osnivači crkava očekuju da novi obraćenici imaju potrebe kakve imaju i svi ostali ili nisu spremni nove kršćane voditi korak po korak ka duhovnoj zrelosti. Drugi mogu biti previše zahtjevni prema novim kršćanima, namećući pravila i legalističke prakse bez milosti ili od duhovnih beba prerano zahtijevaju zrelost. Prihvatanje i strpljivost ključni su stavovi u pružanju pomoći mladim kršćanima.

A. Ključni biblijski stih

"I pazimo jedni na druge da se potičemo na ljubav i dobra djela te ne propuštamo svojih sastanaka, kako je u nekih običaj, nego se hrabrimo, to više što više vidite da se bliži Dan." (Heb 10:24-25).

B. Aktivnosti i cilj

Aktivnosti

- Poučavati obraćenike (učeništvo).
- Savjetovati i nadgledati vođe koje se pojavljuju.
- Proširivati evangelizacijske pothvate kroz mrežu prijatelja.
- Umnožavati kućne grupe.
- Započeti redovno bogoslužje.

Cilj:
Okupiti obraćenike
i sve sudionike na
službu slavljenja.

C. Ključna pitanja koja u ovoj fazi treba razmotriti

- Kako nove vođe kućnih grupa obučiti i slati u službu?
- Kada krstiti one koji su se obratili? Kada i tko im daje Gospodnju večeru?
- Kako novoobraćenike učvršćuješ u sigurnosti spasenja?
- Kako ćeš uspostaviti "život Tijela"? Kako će se novi vjernici uključiti?
- Kada se okupljamo, gdje se sastajemo? Kako pozivamo ljude?
- Koje ćemo oblike koristiti da bismo postigli svoje ciljeve? Kakav ćemo stil slavljenja koristiti?

IV. FAZA IV – OBUČAVANJE

Tijekom prve tri faze nove crkve, misijski radnik često preuzima teret odgovornosti za crkvu, slično roditeljima koji imaju mnogo obaveza i posla u obitelji s malom djecom. Isto kao što djeca, kako rastu, trebaju sve više preuzimati sve veće obveze, tako i obraćeni ljudi trebaju preuzimati veće odgovornosti dok duhovno sazrijevaju. Tijekom ove faze, osnivač crkve prenosi na druge odgovornost za evangelizaciju, učenje i nove uloge vođe.

Prvo kroz pouzdanje u Gospoda, osnivači crkava moraju imati dovoljno povjerenja u druge kako bi ih mogli pripremati za vođenje različitih službi u crkvi. Bog je obdario svakog vjernika i svi imaju odgovornost služenja. Ne odvoji li osnivač crkve vrijeme za delegiranje odgovornosti, osiguranje obuke i slanje ljudi u službu, onda crkva neće rasti preko kapaciteta jednog čovjeka koji će biti pastir i služiti drugima. On se crpi izvan svojih granica, a novi se kršćani jednostavno ne mogu udomačiti u novoj crkvi. Ljudi u crkvi također mogu rasti i s razočarenjima, bez značajnih odgovornosti za službu koja bi ih motivirala da ostanu uključeni. Oni postaju promatrači. U Istočnoj Europi u pogledu ovog treba uzeti u obzir loše primjere u kulturi.

Ne odvoji li osnivač crkve vrijeme za delegiranje odgovornosti, osiguranje obuke i slanje ljudi u službu, onda crkva neće rasti preko kapaciteta jednog čovjeka koji će biti pastir i služiti drugima.

A. Ključni biblijski stih

"I što si od mene po mnogim svjedocima čuo, to predaj vjernim ljudima koji će biti podobni i druge poučiti." (2. Tim 2:2).

B. Aktivnosti i cilj

Aktivnosti

- Izgraditi profil vođa koji su potrebni u svakom dijelu službe.
- Prepoznati duhovne darove svih članova.
- Obučavati vođe kućnih grupa.
- Odrediti i poslati vođe u službu.
- Organizirati strukturu službe i pozicije koje će ljudi zauzimati u okviru nje.

Cilj:
 Obučavati vođe i crkvene radnike kako bi oni obučavali druge.

C. Ključna pitanja koja u ovoj fazi treba razmotriti

- Kako novoobraćenike dovesti do toga da otkriju svoje duhovne darove? Tko će ih obučavati?
- U kojim je područjima potrebna obuka? Kako i gdje će se ta obuka osigurati?
- Tko su potencijalni ključni vođe? Koji su njihovi darovi i sposobnosti? Jesu li vjerni ljudi koji služe?
- Gdje će ljudi koji su obučavani služiti? Koje su osnovne potrebe i problemi u tom području? Kada će početi njihova služba u tom području? Kome će biti odgovorni? Kakav je opis njihovog posla?

V. FAZA V – UMNOŽAVANJE

Kako bi se ispunio Veliki nalog, umnožavanje treba biti normalni sastavni dio službe crkve na svakom nivou. Dobar biblijski učitelj ne teži samo tome da stvara studente, već još više biblijskih učitelja. Obilježje dobrog vođe nisu samo sljedbenici, nego također - novi vođe. Služba evanđelista ne rezultira samo novoobraćenim ljudima, nego i novim evanđelistima. Isto tako, jednom kada se uspostavi crkva, umnožavanje i stvaranje tzv. "kćeri - crkava" treba postati pravilo.

Umjesto da se umnožavaju, mnoge nove crkvene vođe u iskušenju su fokusirati se na održavanje toga što već imaju ili na dodavanje tome. Mogu postati zadovoljni veličinom crkve i ne truditi se zapravo raditi na umnožavanju. Želja da se izgradi zgrada, da bi se postalo "crkva", u ovoj fazi često prevladava.

Ove vođe trebaju shvatiti da za rast postoji granica. U prirodi, sve što je živo prije ili kasnije dolazi do krajnjih granica, čak i umire, dok njihovi plodovi ili potomci žive dalje. Slični principi nalaze se u službi crkve. Na neki način, pravi "plod" jedne crkve nije novoobraćen čovjek, već nova crkva. Najučinkovitiji način za crkvu da ima širi djelokrug utjecaja je da se sama reproducira, stvarajući "kćeri - crkve". Najbolje vođe za "kćer - crkvu" potječu iz same crkve koja započinje novu crkvu, a ne iz udaljenih mjesta kao što su teološki fakultet ili biblijska škola. Vođe trebaju ohrabriti viziju za umnožavanje tako da se u gradu i regiji može osnovati još više crkava.

A. Ključni biblijski stih

"Nego primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas i bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svojoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje." (Djela 1:8).

B. Aktivnosti i cilj

Aktivnosti

- Obučavati vođe za formiranje ekipa za osnivanje crkava.
- Obučavati radnike za više nivoa rada i za različite službe.
- Istražiti nove regije za koje osjećaš da si vođen da u njima započneš službu.
- Planirati i voditi strateške evangelizacijske pothvate.
- Utemeljiti i imenovati vođe za organizacijski dio službe.

Cilj:

Uspostaviti bazu vođa za stvaranje ekipa za osnivanje crkava.

C. Ključna pitanja koja u ovoj fazi treba razmotriti

- Kakvo se istraživanje treba provesti? Tko će ga obaviti? Postoje li u blizini etničke populacije koje još uvijek nisu dosegnute Evanđeljem? Postoje li među njima potencijalne vođe koji se mogu obučiti?
- Koje ciljeve treba postaviti i objaviti? Tko predvodi i organizira molitvu koja će podržavati ovu službu?
- Tko određuje i nadgleda sve nove službe? Tko će ih obučiti u procesu trajnog obrazovanja?
- Postoje li druge službe koje bi se mogle uključiti u ovaj pothvat? Tko bi ih mogao pozvati da udružite snage? Kakav poseban doprinos će oni pružiti cjelokupnom radu službe?
- Jesu li nam potrebne službe višeg obrazovanja za obuku različitih nivoa vodstva u ovom pokretu? Tko će provoditi obuku? Kako će se to financirati?

VI. FAZA VI - POKRET

Cilj osnivanja crkve nije samo jedna nova zajednica, već umnožavanje crkava u svakoj pojedinoj regiji. Pokret za osnivanje crkava može se opisati kao osnivanje i rast crkava u određenoj regiji na neobično brz način pod vodstvom Duha Svetog. Pokreti za osnivanje crkava odlikuju se jedinstvom, obučavanjem i mobilizacijom cjelokupnog Kristovog Tijela, kao i zajedničkom vizijom i ciljevima.

Pavla, apostola i osnivača crkava, Duh Sveti je koristio za vođenje pokreta za osnivanje crkava u Aziji. Osnovavši crkvu u Efezu, proveo je tamo dvije godine obučavajući i osposobljavajući učenike u školi nekog Tirana. Radio je tako "da su svi azijski žitelji, Židovi i Grci, čuli riječ Božju." (Djela 19:10). Crkve koje su bile osnovane u Aziji (Efez, Kolosi, Laodiceja, Hijerapolis, Smirna, Pergam, Tijatira, Sard, Filadelfija, itd.) dokaz su i pokazatelj tog pokreta za osnivanje crkava i bile su osnova za Pavlovu izjavu da je cijela Azija čula Riječ Gospodnju.

Osnivači crkava i vođe svoje bi službe trebali uspostaviti s vizijom pokreta za osnivanje crkava. Suvremeni primjeri ovoga postoje, jer se danas Evanđelje širi kroz pokrete za osnivanje crkava u više zemalja diljem svijeta. Kroz proučavanje ovih pokreta u svijetlu biblijskih principa za službu, osnivači crkava rad mogu započeti imajući na umu kraj, pojačavajući tako utjecaj.

A. Ključni biblijski stih

"... zemlja će se ispuniti spoznajom Jahvinom kao što se vodom pune mora." (Iz 11:9).

B. Aktivnosti i cilj

Aktivnosti

- Pokriti sve etničke skupine u populaciji.
- Uspostaviti smjernice za propagiranje pokreta.
- Odrediti interkulturalne misijske projekte koje će sponzorirati grupe.
- Voditi molitvene skupove i skupove slavljenja.
- Postaviti regionalne i / ili nacionalne ciljeve.
- Ustanoviti više razine obuke za ključne vođe pokreta.

Cilj:
Crkve umnožene tako da prekrivaju regiju, narod i još dalje.

C. Ključna pitanja koja u ovoj fazi treba razmotriti

- Reklamira li, podržava i upravlja li pokret sam sebe? Ako ne, što je potrebno učiniti da bi se to postiglo?
- Koja su područja, ili koje skupine ljudi, još uvijek nedosegnuti? U koje misijske projekte nas Gospod vodi da ih pokrenemo?
- Koje vrste obuke su nam potrebne za pokret? Kako će se financirati?
- Tko su "apostolski tip" vođa u pokretu? Kako radimo zajedno s njima? Kako ih možemo ohrabriti i podržati? Koje su njihove potrebe?

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Koja faza ti se čini najteža za tebe i tvoju situaciju za osnivanje crkve?
- Kako se uloga osnivača crkve mijenja tijekom procesa osnivanja crkve?
- Zašto je važno da se crkva umnožava?
- Koliko će vremena, po tvojoj pretpostavci, biti potrebno da se dođe do faze pokreta u kontekstu u kojem se nalaziš?
- Postoje li pothvati u tvojoj regiji (evangelizacija, učenje, obuka) koji nisu dio ciklusa osnivanja crkava? Kako ove službe mogu postati dio ciklusa osnivanja crkava?
- Imate li ti i oni koje ti obučavaš viziju da dosegnete sve narode?
- Razmisli o različitim primjerima koji su opisani u Dodatku 3A, "Primjeri osnivanja crkve". Koji su od tih načina bili isprobani u tvom okruženju? Koji su bili uspješni, a koji nisu?

PLAN DJELOVANJA

Zajedno s ljudima s kojima radiš na osnivanju crkve, odgovori na sva pitanja koja su navedena za svaku fazu ciklusa. Na ovoj točki procesa osnivanja crkve, jasno je da ne možeš realno odgovoriti na sva pitanja. Međutim, odgovori na njih najbolje što možeš jer će to biti vrlo dobra priprema za kasniju službu.

Mob Primjeri osnivanja crkava

Mnogo je načina na koje se može osnovati crkva; kontekst - okruženje i prilike - obično određuje što je najučinkovitije. Ispod se nalazi nekoliko primjera, modela. Bez sumnje, prilike u kojima ti osnivaš crkvu možda uključuju elemente iz nekoliko od ovdje opisanih različitih modela.

I. MODEL "KĆERKE" CRKVE

Ovaj model se vjerojatno najšire koristi i obično na njega ljudi pomisle kada se pokreće tema o osnivanju crkava. Ovaj model nudi najbolje mogućnosti za zdravo, rastuće osnivanje crkve, s obzirom na to da "majka" crkva proviđa sredstva, pomoć i odgovornost od samog početka. Postoje tri uobičajene situacije koje stimuliraju osnivanje "kćerke" crkve.

A. Članovi dolaze iz drugog geografskog područja

Ako određeni broj ljudi prisustvuje u jednoj crkvi, a putuje izvan područja u kojem crkva primarno služi, crkva može to prepoznati kao priliku da se osnuje nova crkva; to će učiniti tako što će iz "majke" crkve poslati jednu grupu.

B. Postoji potreba za različitim stilovima slavljenja i bogoslužja

Postoji mogućnost da način bogoslužja u "majci" crkvi odgovara većini, ali da u crkvi i u društvenoj zajednici postoje i drugi koji će bolje reagirati na drukčiji stil bogoslužja. Ako se novi stil ne može uključiti u postojeću crkvu a da se sve ne poremeti, dobra je opcija stvaranje "kćerke" crkve u istoj zgradi ili u blizini. "Kćerka" crkva će možda privlačiti ljude koji još ne dolaze u crkvu, a kojima odgovara njen stil bogoslužja.

C. Postoji želja da se dosegnu druge društveno-ekonomske grupe

Čak i onda kada jedna crkva raste i doseže nove ljude u danom području, još uvijek možda ne uspijeva doseći određene grupe ljudi u tom području. Klasne, rasne ili dobne razlike mogu biti takve da se neki ljudi neće osjećati ugodno na bogoslužju u određenoj crkvi. Potrebe tih skupina mogu biti razlog da se uspostavi nova crkva koja će se prilagoditi njihovim kulturološkim normama i tako im uspješnije služiti.

II. OSNIVANJE CRKVE PO PRINCIPU "PUZAJUĆEG IZDANKA"

U prirodi, na jagodi izbijaju izdanci iznad zemlje, neposredno pokraj same stabljike. Taj izdanak naziva se "pužući izdanak". Nova biljka se razvija iz vrha pužućeg izdanka. S vremenom će nova biljka ("kćerka") i sama stvarati izdanke da bi se razvile nove biljke; tako nastaje više odvojenih biljaka koje su sve međusobno povezane pužućim izdancima.

Neke "majke" crkve stvaraju nove zajednice ne s namjerom da one budu potpuno neovisne crkve, već da imaju izvjesnu mjeru neovisnosti, ali se u određenom stupnju njihov odnos nastavlja. Ovakve zajednice su geografski dosta bliske "majci" crkvi pa jednom tjedno ili mjesečno mogu imati zajedničko bogoslužje. Tako, na primjer, različite zajednice mogu se odvojeno sastajati na jutarnjem bogoslužju i imati zajedničke večernje službe.

III. OSNIVANJE CRKVE USVAJANJEM

Ponekad jedna postojeća grupa (molitvena grupa, kućna grupa ili grupa za biblijsko proučavanje), pozove neku zajednicu ili denominaciju da preuzme njezin posao. Usvojena grupa od svoje izabrane "majke" crkve očekuje viziju, usmjerenje, vodstvo, a ponekad i dodatne izvore novca i/ili ljudi kako bi mogli početi djelovati kao crkva.

IV. PRIMERI OSNIVANJA CRKAVA S DISTANCE

A. Osnivanje crkve putem kolonizacije

Kolonizacijski model postoji tamo gdje se jedan ili više parova pošalje na neko udaljeno mjesto u odnosu na crkvu koja ih šalje, da bi započeli novo djelo. U takvoj situaciji, distanca koja postoji često je tako velika da "majka" crkva ne šalje veliku grupu svojih članova, jer ovakav model zahtjeva da pioniri pronađu svoje nove domove i, moguće, posao u području u kojem se osniva nova crkva.

B. Osnivanje putem evangelizacijskog misijskog tima

Neke denominacije i udruženja koriste misijske timove da bi osigurale vodstvo i pomoć tijekom procesa osnivanja crkava. Mali tim od dvoje do petoro ljudi može ostati godinu dana u određenoj regiji i tu voditi kućne grupe i pokrenuti crkvu. Mogu primiti pomoć i podršku od timova koji s njima ostaju kraće vrijeme tijekom godine.

C. Osnivanje crkve pomoću posebnih događaja

Neke grupe koriste posebne evangelizacije ili film "Isus" kao sredstvo pomoću kojeg se osnivaju crkve. Ovo može početi s malom grupom jakih vjernika u području gdje nema crkve. Idealno bi bilo da pastir ili evanđelist honorarno vode grupu ljudi koja s drugima uspostavlja i razvija nove kontakte. Gdje god je moguće, stvaraju se novi obraćenici pa se formira grupa od najmanje dvadeset ljudi prije nego što se organizira evangelizacija. Volonteri iz drugih mjesta mogu publicirati i potpomoći vođenje evangelizacije koja može trajati od jednog tjedna do jednog mjeseca. Cilj, na primjer, može biti da se vidi bar pedeset novih obraćenika, sve skupa sedamdeset ljudi, s pastirom koji je već zauzeo svoje mjesto, da bi se stvorila "instant crkva".

V. OSNIVANJE S POJEDINCIMA

A. Osnivanje putem pionira

Neki ljudi su po svojoj prirodi pioniri. Oni jednostavno moraju osnivati crkve! Čini se da bi, i kada bi lutali sami po pustinji, bez ikoga u blizini, nekako otkrili vodu i kultivirali oazu kako bi privukli ljude. Takvi ljudi često vide potencijal za crkvu na mjestima gdje nitko drugi o crkvi ne bi ni maštao. Pioniri su svi potpuno drukčiji. Neki od njih mogu raditi s velikom denominacijom ili udruženjem za osnivanje crkava. Drugi su toliko aktivni da im je teško uklopiti se u organizacijske strukture pa najbolje rade sami. Pioniri mogu osnovati mnoge crkve tijekom svog života. Jednom kad je zajednica uspostavljena, vrijeme je za pionire da idu dalje. Bilo bi štetno ostati zbog onog što su započeli, jer oni nisu obdareni da stvari održavaju.

B. Osnivanje putem financiranja pastira

Često ljudi koji imaju pastirski dar također osnivaju crkve kada ih pokrene suosjećanje i vizija. Oni možda nemaju sve darove koji su potrebni za osnivanje crkve. Ali darovi koje nemaju bit će očiti u životima članova proširenog time. Ovi osnivači crkava vode tim tijekom dugog razdoblja, a onda kada se crkva ustanovi, oni ostaju kao dugoročni pastiri.

IZVORI

- Robinson, Martin and David Springs. *Church Planting, The Training Manual*. Oxford, England. Lynx Communications, 1995.

Principi istraživanja

INFORMACIJE ZA STRATEŠKE CILJEVE

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije razumjeti ulogu koju sakupljanje i analiza informacija imaju za razvoj učinkovitih strategija za osnivanje crkava.

☞ Glavne točke

- Ciklus osnivanja crkve ne bi trebao biti slučajni niz događaja.
- Istraživanje je prikupljanje informacija radi strateških ciljeva.
- Istraživanje je biblijski koncept.
- Osnivači crkava mogu koristiti istraživanje kako bi razvili strategiju i mobilizirali izvore.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- biti sposoban identificirati, obučiti i ovlastiti istraživače da prikupljaju i koriste informacije koje će potpirivati viziju i suosjećanje prema zadatku osnivanja crkve.
- biti sposoban pokrenuti istraživački projekt u ciljnoj zoni za osnivanje crkve.
- poznavati potrebu i potencijal istraživanja kako bi se ljude motiviralo i pripremio za osnivanje crkve.

☞ Dodatak

4A Razumijevanje svog ciljnog područja

4B Uzorak upitnika

☞ Prijedlozi za vođe tečaja

Ako je moguće, nabavi uzorak pregleda (prikaza), kartu i profil lokalne crkve. Ova vizualna pomoćna sredstva pomoći će potaknuti istraživanje. Također, od polaznika tečaja tražit će se da provedu istraživački zadatak koji se nalazi u Dodatku 4A. Omogući sudionicima vrijeme za raspravu o ovom zadatku.

I. ŠTO JE ISTRAŽIVANJE?

A. Istraživanje je način prikupljanja informacija

Istraživanje je sredstvo koje pomaže mobilizirati crkve prema ispunjavanju Velikog naloga. Ono udruženjima i crkvama pomaže da znaju gdje je potrebno osnovati crkve i koje metode evangeliziranja su uspješne ili neuspješne među različitim grupama ljudi. Istraživanje, također, pomaže kršćanskim radnicima razumjeti veliku sliku onoga što Bog želi učiniti u njihovom narodu ili skupini ljudi, pomaže im da ostanu usredotočeni na zadatak ispunjavanja Velikog naloga, osigurava da njihove strategije ostanu fleksibilne i učinkovite, pomaže im da znaju kada je njihov zadatak završen.

Kako se Božji narod priprema obaviti zadatak na nepoznatom mjestu, informacije postaju most od poznatog ka nepoznatom. Informacije im pomažu da učine prvi težak korak vjere.

Prije ulaska u nepoznat smion pothvat misionarskog osnivanja crkve, Pavao i Barnaba otišli su na Cipar, u Barnabin dom, gdje je on iz prve ruke poznao i razumio situaciju (Djela 13:4-5). Što ljudi bolje poznaju jedno područje, to će imati više povjerenja da tu rade. Istraživanje pruža znanje koje može postati most od poznatog ka nepoznatom. Kad se provodi istraživanje, savjetuje se da se naše tehnike istraživanja prvo praktiraju na poznatom mjestu, prije nego što se krene na proučavanje nepoznatih mjesta.

Cilj istraživanja nije odlučiti treba li ili ne osnivati crkve, već jednostavno kako najučinkovitije osnovati crkve. Isus osniva svoju Crkvu kroz one koji se odvažavaju osnovati crkve. Budući da je On svojoj Crkvi zapovjedio da raste i umnožava se, njegova Crkva mora mu se pokoriti na najrealniji i najodgovorniji način, radeći na osnovu realnih i jasnih podataka.

Istraživanje **žetvenog polja**, područja gdje će se osnovati crkva, i **žetvene snage** - onih koji će aktivno sudjelovati u osnivanju crkve - vodi do zaključka. Ovaj zaključak možemo nazvati "pozivom na akciju". To je suma svega onoga što se istraživanjem otkrilo i protumačilo iz Božje perspektive. Na primjer, "proročka riječ" za Jošuu bila je "zauzmi zemlju" (Jš 1:1-11).

B. Istraživanje ima biblijsku osnovu

Bog je često ljude, kada ih je pozivao u nove službe, htio ispitati podrijetlo i samu situaciju oko njih. U svakom od dolje opisanih slučajeva, istraživanje je bilo dio Božjeg plana da se Njegovo djelo obavi u specifično vrijeme, na specifičnom mjestu, sa specifičnim ljudima.

- U Knjizi brojeva, Bog je Izraelcima zapovjedio da se bore. Knjiga brojeva 1:1-46 izvještaj je o muškarcima koji su se mogli boriti u vojsci. Bog je Izraelu obećao pobjedu, ali je i dalje zahtijevao da izbroje vojnike sposobne za borbu. Ovo je Izraelu omogućilo da ljude organizira za zauzimanje zemlje. Informacije koje se dobiju istraživanjem za osnivanje crkve, a koje govore o onima koji su dostupni za obavljanje zadatka, neophodno su sredstvo za organizaciju.
- Bog je zapovjedio uhodama da idu i iz prve ruke skupe informacije o zemlji koju je Izrael išao zauzeti i nastaniti, kao što je zabilježeno u Brojevima 13:1-14:38. Kroz zapažanje uhoda, Izrael je mogao vidjeti zemlju koju će zaposjesti, i mogao je odlučiti koju vrstu strategije će koristiti i koje prepreke će morati savladati tijekom invazije na zemlju. Dobro istraživanje područja u kojem će se započeti osnivanje crkve, može ukazati na to koji tip ljudi će crkva sadržavati, kako pristupiti tim ljudima te koje prepreke će morati savladati.
- Nehemija je istraživao stanje u Jeruzalemu prije nego što je uopće započeo zadatak obnove gradskih zidova (Neh 1:3-4; 2:1-6). On je mudro procijenio moral ljudi koji će obavljati posao, kao i fizičko stanje zida. S ovim informacijama, mogao je vidjeti koje praktične korake treba poduzeti kako bi ispunio zadatak i mogao se pripremiti za težak posao koji ga je čekao. Kod osnivanja crkava primjenjivi su ovi isti principi.
- Isus je otišao među ljude i vidio njihove potrebe prije nego što je poslao svoje učenike da rade među njima (Mt 9:35-10:1). Dok je hodao među ljudima i na licu mjesta vidio njihove ogromne potrebe, osjetio je prema njima duboko suosjećanje koje se temeljilo na osobnom iskustvu. Ovo ga je zapažanje također motiviralo da mobilizira ljude na molitvu i službu. Istraživanje iz prve ruke izaziva suosjećanje, mobilizira na molitvu i službu.
- U Ivanu 4:35, Gospod Isus svojim je učenicima zapovjedio da "pogledaju" ili da "istraže" (ovo je grčko značenje) žetvu ljudskih duša. Ponekad zaboravljamo kako Bog gleda ljude. Kako mi gledamo ljude? Opažamo li ih ili ih vidimo kao prepreke? Često smo obuzeti vlastitim poslom, rješavanjem svojim osobnih problema. Lako je zaboraviti da Bog želi da idemo ljudima i dovedemo ih Njemu. On koristi analogiju sa žetvom, vremenom kad žeteoci izlaze na polja, žanju plodove i donose ih vlasniku zemlje (Iv 4:35-38).
- Kako je Gospod dodao ljude postojećem broju, rana se crkva držala tog puta brojčanog rasta crkava, i o tome je izvještavala (Djela 2:41, 47; 4:4; 5:14; 9:31). Ova vrsta informacija daje nam ključ o tome gdje i kako Bog radi u životima ljudi u bilo kojoj regiji.

II. GDJE TREBA PROVESTI ISTRAŽIVANJE?

Istraživanje područja gdje će se provesti osnivanje crkve može u centar pozornosti dovesti sve ono što Bog već radi i može pomoći razjasniti kako treba služiti. Prvi i najvažniji korak u istraživanju nekog područja je definiranje ciljnog područja koje je poznato i kao "krug".

Pronađi ili nacrtaj kartu ciljnog područja i pronađi sve što je moguće o tome tko i što se nalazi u zaokruženoj zoni. Započni s pogodnim područjem kao prototipom. Započinjanje s manjim područjem izgrađuje pouzdanje i sigurnost za ponavljanje zadatka u većim dijelovima i brojevima. Jednom kada si nacrtao svoj krug, sljedeći će ti koraci pomoći da zapravo provedeš istraživanje:

- Saznaj najviše što je moguće o žetvenoj snazi i o žetvenom polju u krugu.
- Napravi kartu područja.
- Modificiraj kartu da bi pokazao važne podatke kao što su: lokacije crkava i koji su tipovi crkava te crkve i druga mjesta značajna za zadatak (primjerice: vjerski centri, politički centri, trgovačke zone, povijesna mjesta, itd.).

III. TKO TREBA PROVESTI ISTRAŽIVANJE?

Svatko koga je Bog pozvao u službu može provesti osnovno istraživanje za tu službu. Iako termin "istraživanje" može zvučati tehnički i kompleksno, to ne mora biti tako. Jednostavno rečeno, ljudi koji provode istraživanje, skupljaju informacije, a zatim ih dijele s drugima.

A. Oni koji provode istraživanje, skupljaju informacije

Ljudi koji vole prikupljati činjenice i to na temeljit način čine dobre istraživače. Oni bi trebali znati kako postavljati pitanja kroz koja će dobiti informacije. Istraživači trebaju biti sposobni organizirati i kategorizirati svoje podatke i to na način koji će odražavati ciljeve osnivanja dovoljnog broja crkava.

B. Istraživači moraju prezentirati sakupljene informacije

Dobri istraživači znaju kako sažeti podatke istraživanja i objasniti ih drugima tako da bi i drugi stekli točnu predodžbu o žetvenom polju i žetvenoj snazi. Oni ovo predstavljaju na takav način da kod drugih ljudi nadahnjuju suosjećanje i izgrađuju pouzdanje prema onome što Bog želi učiniti. Osoba koja prezentira podatke trebala bi biti pozitivna i optimistična, i izbjegavati "zaglavljivanje" u detaljima. Moraju pronaći i istaknuti činjenice koje će privući pozornost osnivača crkve i ohrabriti njihove napore i trud na planu osnivanja crkve.

Oni koji provode istraživanje skupljaju informacije koje, zatim, prenose drugima.

Sjeti se Knjige brojeva 13. Samo su Jošua i Kaleb bili kvalificirani za predstavljanje istraživanja iako je svih 12 uhoda išlo u izviđanje. Svi su oni govorili na osnovu činjenica, ali je 10 uhoda sve to gledalo iz negativne perspektive i bili su usredotočeni na prepreke, zaboravljajući na Božja obećanja. Kaleb i Jošua prepoznali su izazove i probleme, ali nikada nisu posumnjali u to da će Bog ispuniti svoju volju; zato su, na osnovu sagledanih činjenica, dali pozitivnu sliku onoga što će Bog učiniti.

- Oni koji provode istraživanje, trebali bi tražiti značajne činjenice koje će biti u vezi i slagati se s onim o čemu osnivači crkava razmišljaju.
- Istraživanje bi trebalo govoriti o negativnoj stvarnosti kako bi se nadahnulo suosjećanje i organizirale akcije za savladavanje prepreka.

IV. KADA BI TREBALO PROVESTI ISTRAŽIVANJE?

Postoje barem tri mjesta u ciklusu osnivanja crkava kada bi trebalo provesti istraživanje (vidi ODBC Vizija, Lekcija 3, "Ciklus osnivanja crkve").

A. Faza osnivanja: U pripremama za određeno osnivanje crkve

Kada se osniva crkva, neophodno je prikupiti konkretne podatke o ljudima, njihovoj povijesti, zemljopisu i trenutnoj situaciji, kao i o tome zašto razmišljaju kako razmišljaju, vjeruju kako vjeruju i čine to što čine. Spoznaja o njihovom svjetonazoru i potrebama koje imaju ljudi koji žive u "krugu" može biti od pomoći za određivanje strategija za evangelizaciju i osnivanje crkve. Istraživanje na ovom nivou također može pomoći za određivanje dostupnih izvora podrške za osnivanje crkve koji bi se mogli mobilizirati za pomoć kod pothvata u tom radu. Istraživanje mora pronaći otvorena vrata koja je Gospod omogućio u toj zoni da se sa ljudima govori o Isusu.

B. Faza uspostavljanja: Procjenjivanje učinkovitosti crkve

Jednom kad se crkva uspostavi, neophodno je procijeniti rast i učinkovitost te službe. Rast se može mjeriti iscrtavanjem na karti broja novih malih grupa i vođenjem zapisa o prisustvovanju. Služba grafičkog prikaza pomoći će da se otkrije kako ljudi reagiraju na metode koje su se koristile da se oni dosegnu.

C. Faze umnožavanja i pokreta: Stjecanje velike slike

Regionalni (ili čak i nacionalni) istraživački projekt može biti koristan za mobiliziranje crkava unutar danog područja na evangeliziranje izgubljenih ljudi i ispunjavanje tog područja crkvama. Ova vrsta istraživanja mogla bi biti neophodna da bi se otkrili socijalno-ekonomski nivoi, etničke skupine, starosne grupe i vjerske pozadine ljudi koji su prihvatili Evanđelje i kako se ti podaci uspoređuju sa širokom populacijom. Opća slika statusa kršćanstva unutar jednog naroda može se predstaviti na regionalnim konferencijama. Ovakva vrsta istraživanja pruža izazov nacionalnim i lokalnim vođama jer uviđaju potrebu za osnivanjem crkava i dosezanjem izgubljenih ljudi.

V. ZAŠTO BI OSNIVAČI CRKAVA TREBALI PROVESTI ISTRAŽIVANJE?

A. Informacije pobuđuju suosjećanje prema ljudima koji se nalaze u krugu

Isus je regiju Galileje učinio svojom zaokruženom zonom. Kada je Isus odlazio među mase ljudi, vidio je njihovo duhovno i fizičko stanje, i imao je suosjećanje prema njima jer su bili kao "ovce bez pastira" (Mt 9:35-37). I informacije iz prve ruke i izvješća iz osobnog iskustva mogu pomoći da se vjernici u postojećim crkvama mobiliziraju za osnivanje novih crkava.

Izvješća koja sadrže **stvarne životne priče** o ljudskim potrebama za Evanđeljem pomažu stvaranju jedinstva koje se zasniva na ljubavi prema izgubljenim ljudima. Bog nam je dao osjećaje koji nas, kada se dotaknu, često motiviraju na molitvu, davanje, ili se na neki drugi način uključujemo u službu. Demografske ili statističke informacije ne proizvode uvijek iste rezultate kao prave životne priče. Te priče gotovo uvijek potječu iz iskustva iz prve ruke - iz odlazaka među ljude.

Koje si stvari uočio da mogu pobuditi suosjećanje u ljudima da dosegnu izgubljene?

B. Informacije pokreću molitvu

Kada je Isus uvidio potrebe, prije bilo čega drugog tražio je molitvu. Informacije dovode do toga da ljudi vape Bogu, da ovise o Njemu da On učini svoje djelo u krugu. Isus je svojim sljedbenicima zapovjedio: "Molite dakle gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju." (Mt 9:38).

- Je li ova zapovijed da molimo za više radnika samo za duhovne divove ili za sve Isusove sljedbenike?
- Kada tvoja crkva moli, za što obično moli? Traži li tvoja crkva Boga da podigne radnike za žetvu? Ako ne, zašto ne?

C. Informacije nadahnjuju viziju za osnivanje crkava

Dobri podaci mobiliziraju ljude koje je Bog, u odgovoru na molitvu, pozvao kao žetvenu snagu. Nakon što je Isus svojim učenicima zapovjedio da mole, poslao ih je da žanju žetvu koja je čekala na radnike (Mt 9:36-10:1). U drugoj misiji poslao je svoja sedamdeset i dva sljedbenika s istom zapovijedi da mole (Lk 10:1-2).

- Imaju li ljudi u vašim crkvama jasan osjećaj o potrebama ljudi u području gdje se nalaze?
- Jesu li nadahnuti da slijede tu viziju?

D. Informacije opremaju žeteoce kako bi bili učinkovitiji

Realistično izvješće o izvorima, ljudima i uvjetima koje imamo na raspolaganju, pružaju osnovu na kojoj počinjemo informirano i inteligentno raditi. Istraživanje pomaže žetvenoj snazi da otkrije što ima na raspolaganju i što joj nedostaje za polje rada (Lk 14:28-33). Ovo nam pomaže da izračunamo cijenu i da napravimo realne planove, vjerujući da će Bog osigurati ono što nedostaje.

- Koji je bio zadatak u Ivanu 6:5-14?
- Koji su se dostupni izvori otkrili kao rezultat istraživanja?
- Što je istraživanje pokazalo o broju ljudi koji se nalaze u ciljnoj populaciji?
- Što je Isus učinio s resursima za ciljanu populaciju?
- Ako je Isus već znao što želi učiniti, zašto je istraživanje bilo neophodno?

VI. KAKO BI SE ISTRAŽIVANJE TREBALO PROVESTI?

Istraživanje bi trebalo koristiti sva moguća sredstva za prikupljanje informacija. Različite vrste informacija pružaju različite perspektive sagledavanja. Ispod se nalazi nekoliko primjera različitih vrsta istraživanja.

Najbolje je ne pokušavati sam provoditi istraživanje. Uključi pomoćnike koji će raditi s tobom. Istraživanje koje se provodi s drugima obično je potpunije, a analiza je bolja, jer postoji više nego jedna točka gledišta. Također, svatko od nas ima vlastite predrasude. Vrlo će često jedna osoba otkriti značajan dio podataka koji je neka druga osoba previdjela ili ga "nije vidjela".

A. Promatranje

Neposredne informacije i opažanja imaju najveći utjecaj i morale bi biti najtočnije. Kada osobno odu u zaokruženu zonu, istraživači mogu razgovarati s ljudima, prebrojavati broj prisutnih u crkvi, vidjeti stanje onakvo kakvo je, promatrati ceremonije, običaje i kulturu, i posebno - mogu postavljati pitanja.

Ključ za dobro neposredno istraživanje je znanje o tome s kojim pitanjima treba započeti, i koja pitanja trebaju uslijediti. Pitanja koja počinju s tko, što, kad, gdje, zašto i kako te posebno koliko, dobivaju jasnije odgovore. Traženje objašnjenja onoga što opažamo mogu dati još jasniju sliku. Ova vrsta istraživanja je također izvrsno sredstvo za razvijanje međuljudskih odnosa.

B. Intervjui

Intervjuiranje drugih ljudi koji imaju znanje o ciljnoj zoni iz prve ruke vrlo je korisno. Nakon uspoređivanja rezultata nekoliko intervjuja, moguće je dobiti panoramsku sliku o tome kako ljudi zapažaju i sagledavaju tamošnju situaciju. Ovo je isto tako korisno za prikupljanje nekih detalja koje bi mogle promaknuti promatraču sa strane. Za ovo su, također, potrebne vještine u međuljudskim odnosima.

Kada intervjuiraš ljude, znaj koje informacije tražiš i pripremi pitanja u vezi sa žetvenim poljem i žetvenom snagom. Ova pitanja postavi prirodno, tijekom razgovora. Tako će ljudi osjećati da vrednuješ njihovo mišljenje. Čitanje napisanih pitanja može kod nekih ljudi stvoriti osjećaj kao da su na ispitu ili da su pod istragom. Također se mogu osjećati neugodno i preplašeno ako se čita s liste pitanja.

C. Ankete i upitnici

Pisane ankete i upitnici pružaju opću sliku o tome što ljudi misle, a posebno o njihovim uvjerenjima o mnogim stvarima (ili o tome kako bi voljeli da neke stvari budu). Međutim, podaci koje oni sadrže trebaju biti provjereni i potvrđeni neposrednim promatranjem. Na primjer, deset pastira pitaj o prosječnoj posjećenosti nedjeljnih bogoslužja u njihovim crkvama. Zatim idi u njihove crkve i izbroji prisutne. Što misliš, koliko velika bi razlika bila u izvješćima ljudi koje poznaješ? Bi li oni bili skloniji tome da prijave više ili manje prisutnih? Uzorak pitanja se nalazi u Dodatku 4B.

D. Službeni demografski podaci

Službeni demografski podaci ovise o preciznosti metoda koje su korištene u prikupljanju podataka. Također ovise o tome kakva je bila namjera agencije za te prikupljene podatke. Ipak, ti podaci su vrlo korisni, i pružaju generalnu ideju o tome kako situaciju u svom krugu usporediti s podacima koji se odnose na širu populaciju.

E. Pregled literature

Ako su i drugi radili slične istraživačke projekte, u prošlosti, a posebno nedavno, to je ogromna pomoć. Kada pronađeš važne činjenice koje se odnose na osnivanje crkava, moguće ih je provjeriti i svoje istraživanje fokusirati tako da bude što učinkovitije zbog onoga što su drugi već otkrili. Vjerojatno u knjižnicama postoje knjige o toj regiji, enciklopedije pa čak i sveučilišni istraživački projekti mogu pružiti vrijedne podatke.

ZAKLJUČAK

Istraživanje je značajan dio osnivanja crkve. Ono nam otkriva različite vrste ljudi koji žive u našem ciljnom području; otkriva nam njihove potrebe, nade, strahove i duhovna vjerovanja. To nam pruža uvid u to koji su praktični načini i sredstva koja trebamo koristiti za govorenje Evanđelja. Istraživanje će, također, pokazati koji još ljudi u tvom ciljnom području rade za Boga, koje crkve, misijske grupe, grupe za određene službe tu djeluju i kako svi oni mogu surađivati kako bi vidjeli to ciljno područje ispunjeno živim crkvama. U kasnijim fazama ciklusa osnivanja crkve, istraživanje je od pomoći pri određivanju učinkovitosti postojećih službi i daje nam uvid u to gdje treba osnovati nove crkve.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Što misliš da će tvoje istraživanje otkriti o tvom ciljnom području?
- Kakve su prednosti odvajanja vremena za istraživanje u tvom ciljnom području? Kako će istraživanje tvoju angažiranost na planu osnivanja crkava učiniti učinkovitijom?
- Kojih pet ili šest informacija misliš da bi trebao znati o svom ciljnom području, a koje će povećati tvoju učinkovitost u osnivanju crkve?
- Poznajesh li ljude koji bi dobro proveli istraživanje nakon što ih za to obučiš?
- Jesu li ljudi na tvom žetvenu polju spremni čuti Evanđelje? Koja te zapažanja upućuju na to da su ljudi otvoreni, ili da pružaju otpor Evanđelju?

PLAN DJELOVANJA

Dodatak 4A sadrži zadatak praktične vještine u istraživanju ciljnog područja. Pregledaj zadatak u ovom dodatku i ispuni ga do sljedećeg predavanja. Zamoli Gospoda da ovaj zadatak upotrijebi kako bi ti dao veću svijest i suosjećanje prema ljudima u tvom ciljnom području. Zamoli ga da ovo istraživanje iskoristi tako da ti da dobre ideje o tome gdje i kako započeti službu osnivanja crkve u ovom ciljnom području. Uzorak upitnika u Dodatku 4B možeš prilagoditi i koristiti kao dio svog istraživanja.

IZVORI

- Wingerd, Ray A. Jr. DAWN Research Handbook: Principles of Research for a DAWN Project. Pasadena, CA, DAWN Ministries, 1992. A copy may be obtained through DAWN Ministries, 7899 Lexington Dr., Suite 200-B, Colorado Springs, CO 80920 USA. Tel. 1-719-548-7465, Fax. 1-719-548-7475
- Kui Kristlik on Eestimaa? (How Christian is Estonia?). Research project of the status of Christianity in Estonia. For information, contact Merike Uudam, Kungla 16, Tartu, EE2400, Estonia Tel/Fax: +372-7-428898. Email: merike.u@online.ee
- Introductory Research On The Slovak Evangelical Churches And Their Progress Towards Evangelizing Slovakia. Banská Bystrica, Slovakia: New Eastern Europe For Christ, 1997. A copy may be obtained from The Alliance For Saturation Church Planting, Budapest, Hungary. E-mail: scpalliance@compuserve.com.

Razumijevanje ciljnog područja

ISTRAŽIVAČKI ZADATAK

Svrha je ovog zadatka pružiti ti iskustvo u praktičnom istraživanju kao sredstvu učinkovitog osnivanja crkve. Trebao bi pokušati napraviti sve komponente zadatka. Možda će ti neke aktivnosti u zadatku biti lakše od drugih. Teške ili lake, Bog će te kroz razne stvari učiti o ljudima i o području koje pokušavaš doseći za Boga kroz svaku aktivnost ovog zadatka. Ovaj zadatak ne moraš raditi sam. Možeš raditi s drugima. Zapravo, preporučuje se da, ako je ikako moguće, zadatak radiš s drugim ljudima. Budi spreman ono što istraživanjem otkriješ podijeliti sa svojim voditeljem tečaja, mentorom i drugima. Ovaj zadatak trebaš završiti kada budeš sudjelovao u obuci sa sljedećim priručnikom.

KORAK 1: IDENTIFICIRAJ SVOJE CILJNO PODRUČJE

Nabavi ili napravi kartu svog grada, oblasti ili regije. Nabavi najdetaljniju koja postoji, onu koja sadrži sve populacijske centre, imena ulica i prometne rute. Nacrtaj krug oko svog ciljnog područja. To je područje tvoje službe, područje u kojem će, kako vjeruješ, Bog razglasiti svoje ime, mjesto gdje On želi da se osnivaju crkve.

KORAK 2: SKUPLJANJE PODATAKA O ŽETVENOJ SNAZI

Kao što je opisano u Lekciji 4, "Principi istraživanja" - **žetvenu snagu** predstavljaju svi Božji resursi koji već postoje i djeluju u tvom ciljnom području. Odredi koji su izvori dostupni u tvom krugu tako što ćeš proučiti sljedeće:

1. Postojeće lokalne crkve

- Obilježi svaku lokalnu crkvu na karti tvoje regije. Navedi kojih su denominacija.
- Ako je moguće, naznači broj odraslih osoba koji prisustvuju bogoslužjima.
- Naznači godinu kada je crkva osnovana ili ponovno otvorena.
- Navedi grupu ljudi koju svaka crkva doseže (npr. Romi, mladi, djeca, beskućnici, starije osobe, pripadnici međunarodnih zajednica, itd.). Koliko su bili uspješni u svom radu?
- Kakvi odnosi postoje među crkvama u krugu? Jesu li crkve ujedinjene ili razdvojene?
- Okupljaju li se ljudi na zajedničku molitvu za izgubljene ljude u njihovoj društvenoj zajednici ili za evangelizaciju i misije?

2. Misija i paracrkvene skupine

- Navedi sve misije i sve paracrkvene skupine u ciljnom području.
- Ukratko opiši službu koju svaka od njih ima (literatura, rad u zatvorima, služba za muslimane, za omladinu, itd.).
- Jesu li zainteresirani za suradnju s tobom ili s drugima u evangelizaciji i radu za osnivanje crkava?

3. Povijest kršćanstva

- Kada je kršćanstvo stiglo u to područje i kako je doneseno? Je li narod prisilno pokrštavan ili su dobrovoljno primili Evanđelje?
- Opiši povijest ulaska svake denominacije u to područje.
- Koje su druge velike religije imale utjecaj na tvoje ciljno područje? Koje druge religije/kultovi postoje danas u tvom području i koliko su uspješne u zadobivanju sljedbenika?
- Kako ova povijest utječe na tvoju strategiju osnivanja crkve?

KORAK 3: SKUPLJANJE PODATAKA O ŽETVENOM POLJU

Žetveno polje je skupina ljudi među kojom ćeš ti raditi i mjesto gdje ćeš osnovati svoju crkvu. Sljedeće će ti aktivnosti pomoći da više saznaš o žetvenom polju u tvom ciljnom području.

1. Demografske informacije

- a. Ukupno stanovništvo.
- b. Broj i postotak stanovništva koji sačinjavaju muškarci, žene, mladi, djeca.
- c. Broj odraslih koji rade... uključi podatke o zanimanju i dohotku.
- g. Broj umirovljenika i starijih osoba, te hendikepiranih.
- d. Postotak i lokacije etničkih manjina. Kojim jezicima govore?

2. Zemljopisne informacije

Zemljopisna obilježja mogu imati značajan utjecaj na strategiju osnivanja crkve. Ona igraju ulogu u tome kako i gdje ljudi žive i kako se odnose prema drugima. Na primjer, željeznička pruga prolazi kroz gradsku četvrt. S jedne strane pruge ljudi su mnogo bogatiji nego s druge strane. Ljudi nerado prelaze prugu. Dakle, ta je pruga nevidljiva barijera i ljudi s jedne strane pruge vjerojatno neće željeti ići u crkvu koja se nalazi s druge strane pruge. Drugi primjer: grad je okružen divnim planinama pa ljudi obično nedjeljom odlaze izvan grada, tako da će vjerojatno biti manje spremni prisustvovati bogoslužju u nedjelju ujutro.

- Koji elementi dijele područje (rijeka, željeznička pruga, ceste, itd.)? Kako ove podjele utječu na putovanja, blagostanje, itd.?
- Je li grad okružen planinama? Ima li jezera, plaže, parkove ili druga mjesta za rekreaciju?
- Ako je tvoje ciljno područje grad ili mjesto, na svojoj karti obilježi lokacije industrijskih i stambenih područja? Postoje li posebne trgovačke zone? Žive li ljudi blizu radnog mjesta ili moraju na posao daleko putovati? Također zabilježi glavne načine prijevoza. Putuje li većina ljudi automobilom, autobusom, metroom?
- Gdje ljudi odlaze na odmor i rekreaciju? Ostaju li u gradu i odlaze u parkove? Provode li većinu vikenda u vrtu svoje kuće?

3. Sociološke i kulturološke informacije

Učeći o svjetonazorima i potrebama koje ljudi imaju, možemo steći uvid u načine na koje im se smisleno i značajno može pokazati ljubav Isusa Krista. Najbolji način da naučimo o ljudima je da im se postavljaju pitanja i da se promatra njihovo ponašanje. Izađi u svoje ciljno područje i razgovaraj s bar 15-20 ljudi. Pokušaj saznati sljedeće:

- Nazori (stavovi) o Bogu
  - Vjeruju li ljudi u Boga? Što vjeruju o Bogu? Jesu li čuli za Isusa? Što znaju o Njemu? Vjeruju li u raj ili pakao? Vjeruju li u anđele ili demone ili u sotonu? Kada su bolesni, kome se obraćaju za pomoć? Vjeruju li u sreću? Vjeruju li da mogu kontrolirati svoju budućnost ili svojoj djeci osigurati bolju budućnost? Što je za njih grijeh? Odlaze li redovito u crkvu? Ako da, koliko često? Ako ne, zašto ne idu u crkvu?
- Koje su glavne proslave ili blagdani u tom području? Kako ih ljudi proslavljaju?
- Što najviše vole u svojim životima? Koju bi stvar željeli promijeniti?
- Što vide kao jedan ili dva glavna problema u njihovom društvu (alkoholizam, sirotišta, nedostatak adekvatne medicinske skrbi, stariji ljudi o kojima se ne skrbi, itd.)?
- Koje su im tri najdraže poslovice? Kroz poslovice je često moguće otkriti ideale i vrijednosti koje drže, kao i njihov pogled na život.
- Tko su prepoznati i prihvaćeni vođe u njihovoj društvenoj zajednici? Zašto ih vide kao vođe?
- Koje ljude smatraju herojima?
- Nabroji pet stvari koje ljudi vrednuju kod drugih (poštenje, mudrost, darežljivost, itd.).

KORAK 4. ANALIZA PODATAKA ŽETVENOG POLJA I ŽETVENE SNAGE

Jednom kad skupiš sve podatke, napišeš sažetak i sve označiš na karti, odvoji vrijeme za pregledavanje podataka i razmišljanje o njima. Zamoli Boga da ti da Njegovo suosjećanje prema ljudima u tvom ciljnom području. Zamoli Ga da ti da kreativne ideje o tome kako da Njegovu ljubav preneseš tim ljudima. Kao dio ovog procesa, analiziraj podatke koje imaš odgovarajući na sljedeća pitanja:

- Koliko je crkava potrebno da bi se u tvom ciljnom području ispunio Veliki nalog? Koliko je crkava potrebno da bi svaki čovjek, žena i dijete u tom ciljnom području mogli vidjeti, čuti i razumjeti poruku Evanđelja na kulturološki relevantan način? Počni se moliti i tražiti Boga da te vodi tako da činiš ono što On želi.
- Koliko je crkava potrebno da bi svaki čovjek, žena i dijete u tom ciljnom području mogli vidjeti, čuti i razumjeti poruku Evanđelja na kulturološki relevantan način?
- Odredi svoj dio: Za koliko od tih crkava Bog želi da Mu vjeruješ u svojoj službi?
- Odaberi tvoju početnu lokaciju: Gdje ćeš početi? Gdje ljudi najviše reaguju? Pavao je obično ljude pronalazio u sinagogi. Zatim je od tamo radio kroz mrežu međuljudskih odnosa.
- Odaberi svoje metode: Koje su bile jedna ili dvije najveće potrebe koje imaju ljudi u tvojoj društvenoj zajednici? Koje ćeš metode koristiti da bi zadovoljio potrebe ljudi? Koje su metode učinkovite i daju dobre rezultate u drugim crkvama u tom području? Koje resurse imaš dostupne za te metode? Za što ti imaš darove i sposoban si raditi?
- Odredi svoje resurse: Koji su izvori dostupni i dijele istu viziju koju ti imaš? Ima li i drugih s kojima možeš podijeliti ovu viziju i surađivati u postizanju cilja? Koji su ti posao, financije i pojedinci s darovima na raspolaganju? Imaju li crkve u tom području želju za evangelizacijom i osnivanjem crkava? Jesu li otvoreni prema zajedničkom radu ili prema tome da rade s tobom u tvojim pothvatima? Jesu li otvoreni prema molitvi za evangelizaciju i osnivanje crkava te za to da se Bog objavi u životima ljudi u njihovoj društvenoj zajednici?
- Imaju li ljudi razumijevanje ili vjeru u Boga ili u Isusa Krista? Na kojoj ćeš točki trebati početi govoriti poruku Evanđelja (npr., možeš li početi s Isusom Kristom ili moraš započeti s postojanjem nadmoćnog Bića, Stvoritelja Boga?)?

Koliko je crkava potrebno da bi svaki čovjek, žena i dijete u tom ciljnom području mogli vidjeti, čuti i razumjeti poruku Evanđelja na kulturološki relevantan način?

KORAK 5. LEKCIJE NAUČENE IZ ISTRAŽIVAČKOG PROCESA

Evaluiraj svoje iskustvo dok radiš ovaj istraživački zadatak. Što te je Bog naučio kroz istraživački zadatak o tebi samom, o tvojoj želji da se uključiš u osnivanje crkava? Kakve si teškoće i borbe imao tijekom istraživanja? Kako si ih savladao? Što je u istraživanju bilo lagano? Ako bi trebao ponoviti zadatak, što bi napravio drukčije?

KORAK 6: IZVJEŠĆE O REZULTATIMA ISTRAŽIVANJA

Na sljedećem satu obuke budi spreman dati izvješće o rezultatima svog istraživanja. Tvoje izvješće trebalo bi otprilike trajati 10-15 minuta i trebalo bi sadržavati sljedeće informacije:

1. Prvi dio - Osnovni prikupljeni podaci (5-7 minuta)

- Opiši svoje ciljno područje.
- Kako si skupljao svoje informacije (ankete, neformalni intervjui, promatranje, označavanje na karti, istraživanje u knjižnici, itd.)?
- Raspravljaj o bilo kojim značajnim problemima ili poteškoćama s kojima si se susreo i kako si ih savladao. Što bi sljedeći put učinio drukčije?

2. Drugi dio - Analiza podataka istraživanja (5-8 minuta)

Ostatak prezentacije treba se fokusirati na rezultate tvog istraživanja. Prezentacija treba odgovoriti na sljedeća ključna pitanja:

- Koja je najzanimljivija informacija koju si saznao o svom ciljnom području i o ljudima koji u njemu žive?

- Je li bilo kakvih informacija koje su te iznenadile?
- Koje si specifične stvari naučio koje će ti pomoći u određivanju strategije za osnivanje crkve u tvom ciljnom području?
- Koju si važnu činjenicu vezanu za osnivanje crkve potvrdio, koju si već znao, a odnosi se na žetveno polje?
- Do kakvog si otkrića došao u vezi žetvenog polja koje je značajno za osnivanje crkava, a prije ga nisi znao?
- Na koje si prilike naišao kao na otvorena vrata za Evanđelje?
- Na koje si prepreke naišao i kako ih treba savladati?
- Kakvo daljnje istraživanje trebaš provesti kako bi razvio strategiju sveobuhvatnog evangeliziranja i osnivanja crkve za tvoje ciljno područje?

Uzorak upitnika

Ovaj dodatak sadrži dva primjera upitnika: upitnik o lokalnoj crkvi i upitnik za istraživanje ciljnog područja. Ovo su samo primjeri koje je moguće modificirati kako bi odgovarali tvojoj svrsi.

UPITNIK O LOKALNOJ CRKVI

A. PROFIL

1. Naziv crkve _____
2. Denominacija (konfesija) _____
3. Adresa crkve / Lokacija _____
4. Gdje se crkva okuplja: Vlasništvo crkve ____ Iznajmljen prostor ____
5. Datum osnivanja _____ Datum registracije _____
6. Ime crkvenog pastira / vođe _____ Starosna dob ____
7. Radi li pastir / vođa i u nekoj drugoj profesiji? Da ____ Ne ____
8. Glavni jezik kojim se govori u crkvi _____ Drugi? _____
9. Sadašnji broj članova? _____
10. Prosječan broj prisutnih? _____

B. LJUDI

Potruđi se popuniti broj ljudi koji se uklapa u sljedeće kategorije:

	Prisutni		Drugi vjernici		Članovi	
	M	Ž	M	Ž	M	Ž
God. 0-10						
11-17						
18-24						
25-30						
31-55						
55+						

Pretpostavke:

- Svi prisutni nisu vjernici i / ili članovi.
- Broj prisutnih treba biti veći od broja vjernika i članova.
- Osoba može prisustvovati i biti vjernik, ali ne obavezno i član.
- Član mora biti vjernik.
- Broj vjernika treba biti manji od broja prisutnih, a veći od broja članova.
- Broj krštenja: 92__ 93__ 94__ 95__ 96__ 97__ 98__ 99__ 2000__
- Broj obitelji (muž/žena) koji dolaze u crkvu: _____

C. PROGRAMI

Provjeri sve aktivnosti koje pruža crkva i zabilježi kakvo je učešće ljudi u njima.

Aktivnost	Crkva pruža	Broj sudionika
Vjeronauk - Nedjeljna škola (po starosnim grupama)		
Slavljenje		
Omladinske grupe		
Dječje grupe		
Ženske grupe (sestrinski sastanci)		
Grupe muškaraca (bratski sastanci)		
Misije		
Evangelizacija		
Obuka za učeništvo		
Grupa za kućno proučavanje Biblije		
Obuka novih vjernika		
Obuka vodstva		
Obuka učitelja		
Molitveni sastanak		
Zbor		
Služba za vojsku		
Služba za novu crkvu		
Služba s literaturom		
TV/radio služba		
Služenje u zatvorima		
Služba za narkomane/alkoholičare		
Služenje u bolnicama		
Služenje u sirotištima		
Služba skrbi starijih osoba		
Molitvena služba		

D. PLAN

1. Postoje li specifični planovi za službe za ovu godinu? Da _____ Ne _____

2. Kakvi su to planovi?

---

3. Jesu li počeli planovi za sljedeću godinu ? Da _____ Ne _____

4. Kakvi su to planovi?

---

5. Postoji li tim vodstva koji stvara planove za crkvu? Da _____ Ne _____

6. Ima li crkva izjavu svrhe? Da _____ Ne _____

7. Ima li crkva financijski plan? Da _____ Ne _____

8. Ima li crkva plan duhovnog rasta za vjernike? Da _____ Ne _____

9. Surađuje li crkva s drugim crkvama? Da _____ Ne _____

10. Surađuje li crkva s drugim denominacijama? Da _____ Ne _____

UPITNIK ZA ISTRAŽIVANJE CILJNOG PODRUČJA ILI "KRUGA"

A. TKO?

1. Postoje li u crkvenom "krugu utjecaja" kakve posebne grupe ljudi?

---

2. Prevladava li u "krugu" bilo koja društvena klasa? Da__Ne__

3. Ako da, koja?

B. ŠTO?

- Koje su izrazite karakteristike crkvenog "kruga"?

- Koji su posebni događaji, lokalni blagdani ili proslave, koje ljudi u "krugu" prakticiraju?

- Koje su najhitnije potrebe ljudi unutar "kruga"?

Ekonomske ___ Duhovne___ Moralne ___ Socijalne ___ Obrazovne ___ Kulturne ___
 Obiteljske ___ Vjerske ___

- Koje vrste vjerskih grupa su prisutne unutar "kruga" crkve?

Pravoslavna ___#___ Baptistička ___#___ Pentekosna ___#___ Rimokatolička ___#___
 Luteranska ___#___ Druge protestantske ___#___ Nedenominacijske ___#___
 Muslimanska ___#___ Grupe stranih misija ___#___ (upišite koje su to
 grupe:_____)

- Trudi li se crkva pobrinuti za potrebe ljudi? Da ___ Ne ___

Ako da, što točno crkva radi da bi susrela potrebe svog "kruga"?

- Ukazuje li izjava crkve na želju da se susretnu potrebe njenog "kruga"?

Da ___ Ne ___

- Pokazuje li plan crkvene službe brigu za tim da holistički služi svome "krugu"?

Da ___ Ne ___

C. KAKO?

1. Poistovjećuje li se crkva sa svojim "krugom"? Da__Ne

2. Ako da, kako?

---

3. Ako ne, što crkva može učiniti da bi se počela identificirati sa svojim "krugom"?

---

4. Postoje li aktivnosti crkve kojima je namjera doseći svoj "krug"? Da ____ Ne ____

5. Kakav je odnos crkve s drugim evanđeoskim protestantskim kršćanima unutar "kruga"?

U dobrim odnosima sa svima. ____

U dobrim odnosima s nekima, ali ne u tako dobrim s drugima. ____

Ni sa kim u dobrim odnosima. ____

D. RESURSI

- Koje su vrste izvora raspoložive crkvi u njenom "krugu"?

TV/Radio ____ Literatura ____ Izdavačke kuće ____ Službena dozvola za pružanje socijalne pomoći ____ Druge evanđeoske protestantske kršćanske grupe s kojima surađuje u službi (druge lokalne crkve ____ društva stranih misija /organizacija ____ klubovi ____ centri ____ udruženja ____ obrazovne institucije ____)

- S kojim grupama crkva trenutno surađuje u okviru posebnih projekata službe?

- Ulaže li crkva napore u razgovore s drugim crkvama unutar "kruga" o dosezanju nespasjenih unutar "kruga" za Krista? Da__ Ne__

- Bi li crkveno vodstvo bilo voljno raditi s drugim crkvama i organizacijama da bi svi ljudi unutar "kruga" dosegli za Krista? Da__ Ne__

- Ako da, kada će pokušati sakupiti "izvore kruga" da bi razgovarali o ispunjenju Velikog naloga unutar njihovog "kruga"?

- Ako ne, zašto ne?

CRKVA

Biblijski temelji za Crkvu

CRKVA U BOŽJEM PLANU ZA SVA VREMENA

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pokazati u kakvom su odnosu biblijski temelji za Crkvu prema Božjem Kraljevstvu i namjeri otkupljenja.

☞ Glavne točke

- Crkva je oduvijek bila Božji plan.
- Za razliku od Izraela misija Crkve je IĆI i biti sol i svjetlo među narodima.
- Crkva je Božji instrument za širenje Evanđelja do svakoga.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti mjesto Crkve u svjetlu Božjeg Kraljevstva i plana otkupljenja, i razmotriti temeljne koncepte u vezi Crkve.
- biti zahvalan na Božjem suverenom planu za sva vremena i za svoje osobno učešće u tom planu.
- razumjeti ulogu koju ima njegovo djelo osnivanja crkava u većoj slici Božjih namjera i ciljeva.

I. BOŽJI PLAN ZA SVA VREMENA

A. Vječno Božje Kraljevstvo (Ps 10:16; 103:19)

Biblija Boga opisuje kao vječnog Kralja, suverenog vladara nad cjelokupnim stvorenjem. Božje Kraljevstvo može se opisati kao kraljevstvo nad kojim On upravlja, iskazujući svoj suvereni i kraljevski autoritet. Iskazivanje Njegove slave u Njegovoj vladavini je uzvišeno (Ps 29:10; Dn 2:20-21; 4:34-35; 5:21).

B. Kozmička pobuna

Cjelokupno Božje stvorenje je bilo dobro, ali u jednom trenutku, grijeh je ušao u stvorenje. Kada i kako se to dogodilo, nije jasno izneseno u Bibliji, ali određeni odlomci kao da aludiraju na tu činjenicu (Iz 14:3-21, Ez 28:11-17).

Prorok Izaija, govoreći o babilonskom kralju, kao da pravi analogiju između ponosa koji je imao babilonski kralj i ponosa pale "zvijezde Danice" (Iz 14:3-21, Biblija Daničić-Karadžić; naš prijevod u izdanju "KS" kaže "Svjetlonoša"; engl. prijevod Biblije kaže "jutarnja zvijezda", op. prev.). Ova 'zvijezda Danica' pokušala se izjednačiti s Najuzvišenijim. Mnogi biblijski znanstvenici kažu da se ovo odnosi na pad Sotone, stvorenog anđeoskog bića koje je željelo postati kao Bog.

Odlomak u vezi s ovim nalazi se Ezekijelu 28:11-17 gdje se govori o tirkom caru. Ovaj opis kao da ide još dalje, odnoseći se na keruba zaštitnika koji je bio na Božjoj gori i na svim svojim putevima je bio bez krivice, savršen. Zbog svog ponosa bio je zbačen.

C. Zemaljska pobuna

Kada je Bog stvorio Zemlju, čovjeku (muškarcu i ženi) je dana vlast da vlada nad njom (Post 1:26). Čovjek, stvoren na Božju sliku da bi imao zajedništvo s Njim, imao je slobodu izbora (Post 1:28; 2:7). Zbog toga što pravo zajedništvo podrazumijeva moralni izbor, muškarac i žena bili su iskušani tako što im je bilo zabranjeno jesti određeni plod u vrtu. Sotona ih je kušao idejom da budu kao Bog, i oni su odabrali namjernu nepokornost umjesto pokornosti. Ovim namjernim činom, čovjek je

objavio svoju neovisnost od volje Božje i stav suprotan volji Božjoj. Rezultati čovjekovog grijeha bili su sljedeći:

- Zajedništvo s Bogom se prekinulo.
- Slika Božja u čovjeku i ženi je narušena.
- Čovjek je doživio tjelesnu i duhovnu smrt.
- Žena će trpjeti pri rađanju djece.
- Čovjek će mukotrpno raditi.
- Zemlja (priroda) je prokleta (Rim. 8:21-22).
- Zajednica između muškarca i žene bila je prekinuta.
- Vladavinu nad zemljom uzurpirao je Sotona koji je postao "bog ovog svijeta".

D. Božji plan otkupljenja

Od čovjekovog pada u grijeh, Bog je kroz povijest djelovao kako bi obnovio zajedništvo između sebe i čovjeka. Izabrao je čovjeka (Abrahama), od kojeg je potekao narod (Izrael) u okviru kojeg je rođen Mesija (Isus) da porazi sotonsko djelo i obnovi istinsko čovjekovo zajedništvo s Bogom. Božji osnovni i konačni plan sadrži:

- Otkupljenje čovjeka, njegovu obnovu i uobličavanje sa slikom Krista (2. Kor 3:18).
- Obnovu zajedništva između Boga i čovjeka i između ljudi (1 Iv 1:3-7).
- Obnovu Božje vladavine nad Zemljom (Otk 11:15) i čovjekove vladavine s Njim (Otk 22:5).
- Stvaranje nove Zemlje (Otk 21:1).

Bog je objavio svoje rješenje za grijeh objavivši svoj sud nad zmijom u Postanku 3:15. Božje odrješenje čovjekovog grijeha sastoji se u otkupljujućem djelu Isusa Krista (Kol 1:20; 2:9). U Isusu Kristu, Bog je izmirio ljude sa sobom, i obnovio njihovo zajedništvo s Njim (Ef 1:9-10). Ovu službu izmirenja On je dao Crkvi. Zapravo, uspostavljanje Crkve je "najnedavniji" korak u Božjem planu otkupljenja (2. Kor 5:19).

II. USPOSTAVLJENJE CRKVE

A. Pozadina Crkve: Izrael

U Starom zavjetu Crkva se ne spominje. Pavao o crkvi govori kao o "tajni" (o nečem što ranije nije bilo otkriveno - vidi Ef 3:9; Rim 16:25-26; Kol 1:25-26). Puno se raspravlja o odnosu između Crkve i Izraela. Neki naglašavaju njihovu sličnost, promatrajući ih kao jedan Božji narod u različitim vremenima. U ovom smislu, Izrael je "duhovni" narod, a Crkva je Novi Izrael. Drugi, opet, Izrael i Crkvu promatraju kao odvojene, posebne faze u Božjem Kraljevstvu i u planovima otkupljenja, smatrajući i jedne i druge Božjim narodom. Bez obzira na to, važno je shvatiti razliku između Izraela i Crkve, i to baš u vezi s osnivanjem crkava i evangelizacijskom strategijom.

1. Izraelski narod

U Postanku 12:1-2 Bog je Abrahamu obećao da će kroz njega načiniti veliki narod i da će kroz njega svi narodi na zemlji biti blagoslovljeni. Obećani narod bio je Izrael. Jednom od izraelskih kraljeva, Davidu, obećano je da će njegova vladavina trajati vječno (2. Sam 7:8-16). Novi zavjet je objavio da je Isus "sin Davidov" kroz kojeg će se ova obećanja ispuniti.

Jedna od svrha koju je Izrael imao bila je da donese Mesiju (Kralja). Pavao je to ovako ukratko rekao: *"Oni su Izraelci, njihovo je posinstvo, i Slava, i Savezi, i zakonodavstvo, i bogoštovlje, i obećanja; njihovi su i oci, od njih je, po tijelu, i Krist, koji je iznad svega, Bog blagoslovljen u vjekove. Amen."* (Rim 9:4-5).

2. Crkva

Vremenski period između prvog i drugog Kristovog dolaska, nazvan je "doba Crkve", odnosno - nazvan je vremenom kada je Bog na djelu kako bi ostvario i uspostavio svoje Kraljevstvo i djelo otkupljenja kroz svoju Crkvu. Crkva nije "plan B" nakon Izraelova neuspjeha da ispuni "plan A" niti neka zakašnjela misao u Božjem umu. Bog ju je planirao u vječnosti i omogućio smrću i uskrsnućem svog Sina, Isusa (Ef 1:19-23). Krist je pripremio sve za njeno formiranje i razvoj tako što je svoje sljedbenike uputio na njihovu misiju (Iv 16:5-15; Mt 28:18-20). On ju je stvorio

na Dan pentekosta (Djela 2:1-13) i dao joj silu i opunomoćio je (Djela 1:8) svojim vječno prebivajućim Svetim Duhom.

Crkva je instrument koji je Bog izabrao da nosi radosnu vijest Evanđelja sve do kraja zemlje. "... da sada - po Crkvi - Vrhovništvima i Vlastima na nebesima bude obznanjena mnogolika mudrost Božja zasnovana - po naumu o vjekovima - u Kristu Isusu Gospodinu našem." (Ef 3:10-11). Crkva je Božji plan za doseganje današnjeg svijeta, da se očituje Njegova progresivna pobjeda nad Sotonom i da se prigle oni koji će biti dio Božjeg naroda.

3. Usporedba izraelskog naroda i Crkve (Slika 1.1)

Slika 1.1. Izrael i Crkva

Izraelski narod	Crkva
<p>Orijentacija "naroda" bila je <i>centripetalna</i>. Božji je plan postavio Izrael kao svjetlo narodima, svjetlo kojem će DOĆI narodi da bi vidjeli i čuli o Njegovoj slavi. Biti sudionik u Njegovoj slavi značilo je doći ovom Narodu.</p> <ul style="list-style-type: none"> Rast dodavanjem (rođenje, preotimanje silom, plašili su se Boga). Centraliziran plan "kada dođu u ovaj Dom..." Božja slava je privremeno prebivala u Jeruzalemu (1. Ljet 28; 2. Ljet 6-7). 	<p>Orijentacija Crkve je <i>centrifugalna</i>. Božji plan postavlja Crkvu kao svjetlo narodima. Ljudi u Crkvi trebaju IĆI i biti sol i svjetlo među narodima (Mt 5:13-14; 28:18-20).</p> <ul style="list-style-type: none"> Rast umnožavanjem (obraćenje, osnivanje crkve). Decentraliziran plan "... u cijeli svijet." Poslani i opunomoćeni vječno prebivajućim Svetim Duhom (Djela 1-2); Božja slava prebiva u srcima ljudi (2. Kor 3).
 <p><i>Rast kroz privlačenje</i> (centripetalno)</p>	 <p><i>Rast kroz širenje</i> (centrifugalno)</p>

B. Pretkazanje Crkve: Matej 16:18-19

Isus je predvidio ustanovljenje crkve u Mateju 16:18-19. Slijedi pregled Mateja 16:18-19 s primjenom na osnivanje crkava.

1. Crkva je izgrađena na **stijeni**: "na toj **stijeni**"

Značenje "stijene" u Mateju 16:18-19 nadahnjuje mnoge rasprave. Kontroverznosti se vrte oko tumačenja riječi *petra*², grčke riječi za "stijenu" od koje i potiče ime Petar.

Petra = "veliki kamen, stijena" (Mt 7:24-25; 27:60; Mk 15:46).

*Petros*³ (Petar) = "odvojen kamen" koji se može lako pomaknuti.

Glavna tumačenja "kamena, stijene":

- Isus, Mesija: Petra je upotrebljeno za Krista (1. Kor 10:4; Rim 9:33; 1. Pet 2:8).
- Petrovo ispovijedanje vjere u Krista.
- Sam Petar.

² πέτρα

³ Πέτρος

Većina evanđeoskih teologa povijesno je stijenu tumačila kao Petrovo ispovijedanje vjere u to tko je Krist. U svakom slučaju, metafora o stijeni prenosi značaj čvrstog temelja što je jako važna lekcija za osnivače crkava.

2. Crkva pripada Kristu: "sagradit ću Crkvu svoju"

Isus posjeduje Crkvu. On ju je stvorio i ona Mu pripada. On je dao sam sebe umrijevši na križu, da bi Crkva bila rođena (Ef 5:25; Iv 12:24). Svojom je krvlju otkupio Crkvu (Djela 20:28). Svoju Crkvu poziva iz svijeta, okuplja i spaja njezine članove, i posvećuje je pripremajući je za konačno predstavljanje i konačni cilj (Ef 5:26-27). U budućnosti, Isus će proslaviti svoju Crkvu u prisustvu Oca i svetih anđela (1. Sol 4:13-18; Otk 4-6).

Pavao je rekao da mu je Krist dao autoritet za gradnju njegove Crkve, a ne za rušenje (2. Kor 10:8). Lako bi vođe crkava trebali imati najdublje osjećaje obveze i sudjelovanja u svojoj službi, nijedan pastir, ni osnivač crkve ne posjeduje vlastitu službu. Isus, a ne osnivač crkve ili pastir, je glava crkve.

3. Isus kroz nas gradi svoju Crkvu: "sagradit ću Crkvu svoju"

Izgradnja Crkve danas je glavna Isusova misija na zemlji. Isus kao svoj materijal za izgradnju koristi nanovo rođene ljude (1. Pet 2:5). Isus će ovo živo kamenje uklopiti i izgraditi kao Božju građevinu (1. Kor 3:9), kao Božje prebivalište u Duhu (Ef 2:21-22). Isus koristi vođe s darovima da opreme Njegov narod za izgradnju Njegove Crkve (Ef 4:11-12; 1. Kor. 3:12).

4. Crkva će biti trijumfalna: "vrata paklena neće je nadvladati "

Ova važna fraza koju je Isus izgovorio puna je sadržaja i osnova je za pobjedonosnu vjeru i nadu koju bi crkveni radnici trebali imati. Ona nam govori da Isus svoju Crkvu gradi kao vojnu snagu koja će jurišati na vrata pakla i biti pobjedonosna nad silama zla. Iako se sada borimo i imamo teškoće, jednog će dana Crkva biti potpuno pobjedonosna (Rim 16:20). Do tada moramo na sebe staviti vojnu opremu koju nam je Krist osigurao i osloniti se na Njegovu snagu za vodstvo i pobjedu (Ef 6:10-18; 2. Kor 2:14). Analogija vojnika posebno je prikladna za osnivača crkve (2.Tim. 2:3-4; Fil 2:25). Pavao je rekao da je dobar boj bio (2Tim. 4:7) i mi bismo trebali učiniti isto.

C. Rođenje Crkve: Djela 2

Isusovo se pretkazanje ispunilo u Djelima apostolskim 2, kada se sila Svetoga Duha izlila na ljude koji su pripadali različitim narodima: tako je rođena Crkva. Čudo govorenja u jezicima na Dan pentekosta simbolično je prikazalo da će ovaj novi događaj u Božjem planu otkupljenja dosegnuti cijeli svijet, sjedinjujući muškarce i žene svakog jezika u jednu Crkvu. Tako je Crkva, od samog svog rođenja, internacionalna.

III. ULOGA I PRIRODA DANAŠNJE CRKVE

A. Crkva - ljudi pozvani od Boga, s lokalnom i univerzalnom manifestacijom

Još od čovjekovog pada u grijeh, osnovni Božji cilj bio je da sebi pozove ljude u ono što danas nazivamo Crkvom (Ef 1:10). Grčka riječ "*ekklesia*"⁴ obično se koristi da opiše crkvu u Novom zavjetu. "*Ekklesia*" znači *društvo ili skupština slobodnih građana koji su pozvani iz svojih domova ili poslova okupiti se zajedno i razmotriti pitanja od javnog interesa* (Djela 19:39). Ideja o "pozvanom narodu" svoje korijene ima u Starom zavjetu (Ruta 4:11; Jer 33:7), s Izraelom kao od Boga pozvanim narodom. (U Novom zavjetu, *ekklesia* se nikada nije koristila da bi ukazivala na zgradu ili denominaciju, dva najčešća današnja načina korištenja riječi "crkva", nego se uvijek odnosila na grupu ljudi).

Od 109 puta koliko se *ekklesia* spominje u Novom zavjetu, najčešće označava grupu vjernika na posebnom mjestu ili "lokalnu crkvu" (bar 63 puta). Vjernici imaju odgovornost okupljati se u lokalnim zajednicama (Heb 10:25). Zapravo, za apostole je bilo uobičajeno da zadobivaju ljude za Krista i da ih okupljaju u nove crkve. Primijeti da se lokalna crkva može definirati na različite načine:

- Kućna crkva: 1. Korinćanima 16:19 (Crkva koja se okuplja u kući Akvile i Priske); Kološanima 4:15 (Crkva koja se okuplja u Nimfinoj kući).
- Gradska crkva: 1. Solunjanima 1:1 (Crkva Solunjana); 1. Korinćanima 1:2 (Crkva Božja u Korintu); Djela 13:1 (antiohijska Crkva).

⁴ ἔκκλησις

- Regionalne crkve: Galaćanima 1:2 (Crkve u Galaciji), Djela 9:31 (Crkve po Judeji, Galileji i Samariji); 1. Korinćanima 16:19 (Crkve azijske).

Slika 1.2. Jedna Crkva i mnoge Crkve

Konačno, može postojati samo jedna *ekklēsia* (1. Kor 12:13; Ef 4:4-5). Zato, (bar 27 puta) vidimo da se *ekklēsia* odnosi na univerzalnu Crkvu koja je Tijelo sazdano od vjernika – ljudi koji vjeruju u Isusa Krista, živih i mrtvih, iz svakog plemena, jezika, puka i naroda. Biti dio univerzalne Crkve, a ne biti uključen u lokalnu crkvu koncept je koji se ne nalazi u Novom zavjetu. Naprotiv, univerzalna Crkva je vidljiva kroz lokalne crkve koje se nalaze posvuda.

Kao "pozvani ljudi", crkva nije tek grupa ljudi ujedinjena religijskom vjerom. Ona je Božja tvorevina kroz Svetoga Duha.

B. Crkva je Tijelo Kristovo

Crkva je na nekoliko mjesta u Pismu opisana kao Njegovo Tijelo (Rim 12:4-5; 1 Kor. 12:12-31; Ef 1:22-23; 4:4-16). Kada danas u svijetu Krist djeluje, On to čini kroz svoje Tijelo, kroz Crkvu, kroz nas (Ef 1:22-23; 3:10-11). Zapazi sljedeće implikacije ove metafore:

1. Tijelo je međusobno ovisno

Kao Kristovo Tijelo, Crkva ima mnogo dijelova koji zajedno rade na vrlo kompleksan i međusobno ovisan način. Dijelovi rade različite stvari, ali imaju isti konačni cilj, uvelike poput različitih dijelova ljudskog tijela (Rim 12:3-8, 1. Kor 12:12-31). Crkvi je potrebno da svi njezini dijelovi funkcioniraju u skladu sa svojom namjenom kako bi sama Crkva ispravno činila ono što Bog želi.

2. Tijelo ima jednu Glavu

Krist je glava Crkve (Kol 1:18). Poput tijela, ni Crkva ne može imati više od jedne glave. Nijedan pastir, ni osnivač crkve nije stvarno glava Crkve kojoj služi. Svi dijelovi tijela, uključujući vođe, podloženi su Kristovom poglavarstvu. Tijelo na drugi način ne može dobro funkcionirati.

C. Crkva je Božji instrument broj jedan za širenje Evanđelja

Crkva je Božji instrument, izabran da radosnu vijest Evanđelja pronese do krajeva zemlje. Prije križa narodi su bili odvojeni od nade spasenja (Ef 2:1 1-13). Ali, nakon Kristove smrti i uskrsnuća, Crkva ima odgovornost Evanđelje odnijeti narodima (Mt 28:19-20). Iz Novog zavjeta jasno je da je rana Crkva ovu odgovornost shvatila ozbiljno, jer nemoguće je širenje Evanđelja odijeliti od širenja crkve u Djelima apostolskim. Crkva je imala misiju da Evanđelje prenese iz Jeruzalema u Judeju i Samariju pa sve do kraja zemlje. Danas, nažalost, o crkvama i misijama govorimo kao da su odvojene. U Novom zavjetu misija je bila crkva i crkva misija.

Evangelizacijske strategije koje nisu vezane za crkvu od početka su pogrešno vođene. Sljedbeništvo i dugoročni rast, na primjer, uobičajeni su problemi kada se ljudi evangeliziraju kroz pothvate koji se pokreću izvan crkve. Bog je uspostavio Crkvu kroz koju narodi trebaju postati učenici. Pismo objavljuje: "da sada - po Crkvi - Vrhovništvima i Vlastima na nebesima bude obznanjena mnogolika mudrost Božja zasnovana - po naumu o vjekovima - u Kristu Isusu Gospodinu našem." (Ef 3:10-11). Crkva je Božji plan da se dosegne današnji svijet, da se očituje Njegova progresivna pobjeda nas Sotonom te da se prigrlje oni koji su dio "Božjeg naroda".

ZAKLJUČAK

U Isusu Kristu Bog je izmirio ljude sa sobom obnovivši njihovo zajedništvo s Njim (Ef 1:9-10). Bog je ovu službu pomirenja povjerio svojoj Crkvi (2. Kor 5:18-20). Dakle, Crkva je Božji plan za doseganje današnjeg svijeta, za očitovanje Njegove progresivne pobjede nad Sotonom i za prihvaćanje onih koji će biti dio Božjeg naroda.

Uspostavljanje Crkve koja ima ovu svrhu i cilj je "najnedavniji" korak u Božjem planu otkupljenja. Uključivanje u uspostavljanje i u osnaživanje crkve nije malen zadatak. To je aktivnost od esencijalne važnosti za svakog vjernika i donosi vječne rezultate. Nikada nemoj podcjenjivati svoju ulogu u vezi osnivanja ili vođenja crkve!

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Na što ukazuje činjenica da je Crkva centrifugalna?
- Kako starozavjetno (centripetalno) razumijevanje Crkve utječe na njezinu vitalnost? Kada je takvo razumijevanje lokalne crkve odgovarajuće? Zašto?
- Što je temelj tvoje crkvene službe? Što se događa kada Krist nije temelj rada nove crkve?
- Crkva postoji radi svijeta (Ef 3:1-10). Što to podrazumijeva?
- Krist je glava Crkve. Što to praktično znači? (Ef 1:23; Kol 1:18). Kako Mu praktično dopuštamo da bude i Gospod i Učitelj?
- Može li vjernik biti dio univerzalne Crkve a da ne bude dio lokalne crkve?
- Što za Crkvu znači da bude domaća?
- Prouči neke od metafora koje su korištene za opis Crkve (Ef 2:15, 19, 21; 1. Pet 2:9-10). Koja je od njih za tebe osobno najznačajnija?

PLAN DJELOVANJA

Kako je Bog u tvojoj zemlji na djelu s ciljem da ispuni svoja obećanja? Što je Bog učinio u posljednjih 5 ili 50 godina, što otkriva njegovu vjernost obećanju da će izgraditi svoju Crkvu? Napiši barem 10 zapažanja koja pokazuju Božju vjernost u okviru tvoje zemlje.

IZVORI

- Billheimer, Paul. *Destined for the Throne*. Fort Washington, PA: Christian Literature Crusade, 1975.
- Ellisen, Stanley. *The Biography of a Great Planet*. Wheaton, IL: Tyndale House Publishers, 1978.
- Pate, Larry. *Starting New Churches*, Irving, TX: International Correspondence Institute, 1984.
- Saucy, Robert. *The Church in God's Program*. Chicago, IL: Moody Bible Institute, 1972.
- Smith, Dwight. *Notes on The Local Church Paradigm from The Alliance for Saturation Church Planting and United World Mission*, 1994.
- Thompson, Paul. *Planting Reproducing Churches*. Warrington, PA: World Team, 1992.

Svrha Crkve

ZAŠTO CRKVA POSTOJI?

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije opisati kako za Crkvu postoji namjera da bude snaga za propagiranje Evanđelja u svetu.

☞ Glavne točke

- Crkva ima tri svrhe (cilja) – konačnu, vanjsku i unutrašnju.
- Crkva je agens (vršitelj) mobilizacije, a ne objekt službe.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- biti svjestan biblijskih ciljeva za Crkvu.
- prepoznati i shvatiti da svrha Crkve kao agensa (vršitelja) za doseganje svijeta zahtjeva osnivanje crkava i službu.

☞ Dodatak

2A Veliki nalog – radni list

☞ Prijedlozi za vođe tečaja

Budi siguran da se sudionici mogu jasno izraziti koje su unutrašnje i vanjske svrhe crkve. Bilo bi dobro kad bi mogao upotrijebiti velika vizualna pomagala kako bi polaznici mogli urezati u pamćenje različite paradigme (primjere) ciljeva crkve. Mogao bi napraviti crteže na velikom papiru (posteru), ili možda možeš upotrijebiti ploču ili grafoskop.

UVOD

"Svrha" se može opisati kao *"kraj kojem streme naši napori i trud"*. Svaka organizacija ima svoj cilj. Neki biznis postoji da bi se zaradio novac kroz prodaju robe ili pružanje usluga. Vlada neke zemlje postoji kako bi zaštitila svoje građane i upravljala svojim narodom.

Gospod Isus velik je primjer u području svrhe. Znao je zašto je došao na zemlju i kamo ide. Imao je veliki cilj. "Duh Gospodnji na meni je jer me pomaza! On me posla blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene, proglasiti godinu milosti Gospodnje" (Lk 4:18-19).

Kako bi crkve u današnjem svijetu bile doista učinkovite, moraju imati jasan osjećaj svrhe i cilja. Bez toga, vođe i radnici crkve mogu uzalud trošiti energiju i sredstva radeći poslove za koje nisu pozvani. Svaki osnivač crkve trebao bi shvatiti biblijsku svrhu za Crkvu i razmisliti o toj svrsi u svjetlu misije i vlastitog rada na osnivanju crkve.

Jasno razumijevanje biblijske svrhe crkvu može učiniti:

- svrsishodnom i punom očekivanja.
- vjernom i fleksibilnom, inovativnom, a ipak odanom Pismu.
- milostivom i relacijskom, naglašavajući Božju ljubav i opraštanje.
- radosnom i punom slavljenja (ljudi traže ovo).
- vitalnom i dinamičnom, opremajući ljude za službu u stvarnom svijetu.
- rastućom i reproduktivnom, osnivajući nove crkve.

I. SVRHA CRKVE

Isus je svoju Crkvu utemeljio imajući na umu svrhu. To je predivna svrha, određena od vječnosti, namijenjena za slavnu budućnost. Svrhu crkve mogli bismo ukratko opisati tako što ćemo reći da Crkva postoji da bi proslavila Boga kroz izgrađivanje vjernika i evangeliziranje izgubljenih. Tablica 2.1 pokazuje nam ovu trostruku svrhu Crkve.

Tablica 2.1 Trostruka svrha Crkve

KONAČNA SVRHA	VANJSKA SVRHA	UNUTARNJA SVRHA
Uzvisiti Gospoda.	Evangelizirati izgubljene.	Izgrađivati radnike.
Crkva postoji za Gospoda.	Crkva postoji za svijet.	Crkva postoji za samu sebe.

A. Uzvisiti Gospoda

Biblija nas uči da postoji jedna krajnja svrha prema kojoj se cijelo stvorenje kreće, a to je Božja slava. Božja slava predstavlja sve ono što je istinito o Njemu: Njegovu narav, osobine, karakter i djelovanja. Božja slava Njegov je glavni cilj za vječnost i čovjekova glavna svrha postojanja. Svoje vječne ciljeve Bog provodi prema ovom kraju. Božja slava krajnja je svrha Crkve (Rim 15:6,9; Ef 1:5; 2. Sol 1:12; 1. Pet 4:11).

Bog se proslavlja (otkriva, obznanjuje) kada ga mi obožavamo (Iv 4:23), donosimo Mu molitve i slavimo Ga (Ps 50:23) te živimo pobožnim životom (Iv 15:8). " Dakle, ili jeli, ili pili, ili drugo što činili, sve na slavu Božju činite." (1. Kor 10:31). Ovo je istina za kršćane pojedince i za Njegovu Crkvu.

- Što za tebe znači proslaviti Boga?
- Kako Crkva proslavlja Boga?
- Kako se Bog proslavlja među nama?

B. Evangelizirati izgubljene

Biblija jasno uči da postoji vanjska svrha za Crkvu, cilj koji treba ispuniti u ovom dobu. To je svrha koja fokus i nastojanja Crkve usmjerava izvan nje same. To je razlog zbog kojeg je Isus došao doseći izgubljeni i umirući svijet (Lk 19:10). Isus je rekao: " Isus im stoga ponovno reče: "Mir vama! Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas."(Iv 20:21). Ova vanjska svrha Crkve je dosezanje izgubljenih - evangelizacija i misija.

Možda nijedan drugi biblijski odlomak ne iznosi bolje vanjsku svrhu Crkve od odlomka o "Velikom nalogu" u Mateju 28:18-20 (Vidi Dodatak 2A, "Veliki nalog: radni list").

C. Izgrađivati radnike

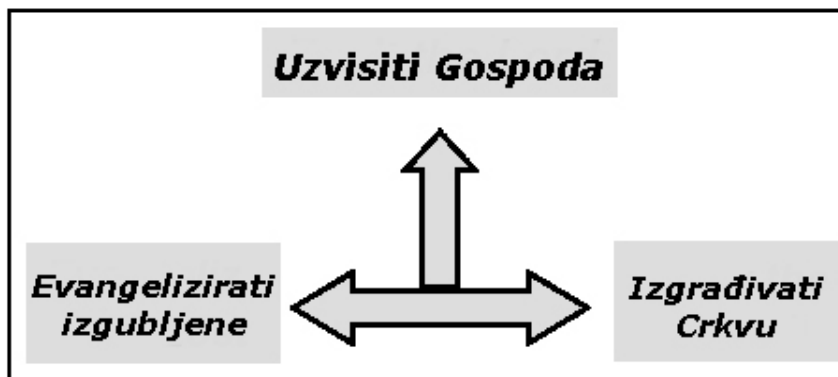
Biblija uči da Crkva ima i unutarnju svrhu. To je izgrađivanje njezinih članova. Mnoge sunovozavjetne poslanice napisane vjernicima da bi ih osnažile u njihovom kršćanskom životu i službi kako bi mogli ispuniti vanjsku svrhu dosezanja izgubljenog i umirućeg svijeta.

Efežanima 4:11-16 najbolje objašnjava unutarnju svrhu Crkve. Crkva postoji da izgrađuje vjerne. Obučavanje i opremanje Božjeg naroda u vidu okupljene zajednice (u slavljenju, poučavanju, zajedništvu te njegovanju i brizi) vodi prema ispunjenju vanjske svrhe, stvaranju učenika.

- Vodstvo je dano (s. 11) da opremi svete za službu (s. 12), ne samo za to da sami obavljaju djelo službe. Na što ukazuje ova istina od vitalne važnosti za tvoj rad na otvaranju crkava? Kako će ovo utjecati na to kako radiš ono što radiš?
- Što zapažaš iz ovog odlomka o osnivanju crkve? Zapiši to sada.

Svrhe Crkve mogu se jednostavno navesti kao uzvisivanje, izgradnja i evangelizacija. Narod Božji okuplja se radi slavljenja i izgradnje kako bi se razišli da čine djelo evangeliziranja. Ovo su međusobno povezane svrhe. Nijedna od njih ne bi trebala postojati odvojeno od ostalih. Unutarnja svrha (izgradnja) služi vanjskoj svrsi (evangeliziranju), a obje služe za proslavljanje Boga (obožavanje). Kako se Isusovi sljedbenici okupljaju radi unutarnje svrhe da jedni druge izgrađuju (Ef 4:11-16), da jedni druge ljube (Iv 13:34-35) te da prakticiraju funkcije novozavjetne crkve (Djela 2:42-43), oni bivaju još bolje opremljeni za vanjski zadatak evangeliziranja i služenja izgubljenom svijetu.

Slika 2.2 Trostruka svrha Crkve

II. PARADIGME ZA RAZUMIJEVANJE SVRHE CRKVE

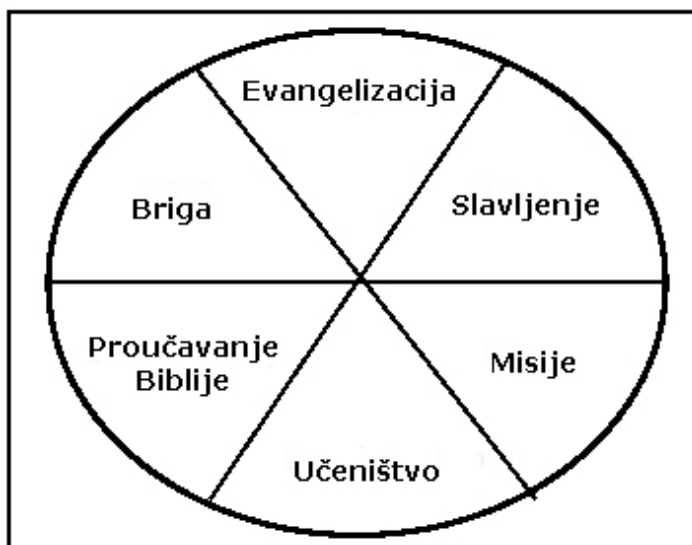
Paradigma je jednostavno način na koji nešto sagledavamo. Paradigma pruža racionalno objašnjenje toga kakav je neki sustav, proces ili objekt i kakav bi trebao biti. Sljedeće grupe različitih paradigmi načini su na koji se sagledava Crkva u svijetlu njezine prirode i svrhe.

A. Crkva usredotočena na program u usporedbi s Crkvom Velikog Naloga

1. Crkva usredotočena na program

Crkve često imaju teškoće i borbe u prakticiranju svoje mnogostruke svrhe. Propust u integriranju svega onoga na što nas je Bog pozvao da činimo, može voditi orijentiranosti na program koji sadrži različite komponente, a svaka se komponenta natječe za resurse i sudionike (vidi Sliku 2.3). U ovom pogledu usredotočenom na program, crkva može u svojoj strukturi i organizaciji biti nalik svjetovnoj obrazovnoj instituciji ili malom poduzetništvu. Tijekom vremena, crkva postaje više usredotočena na sebe, a manje na izgubljene postajući irelevantna za društvo u kojem postoji.

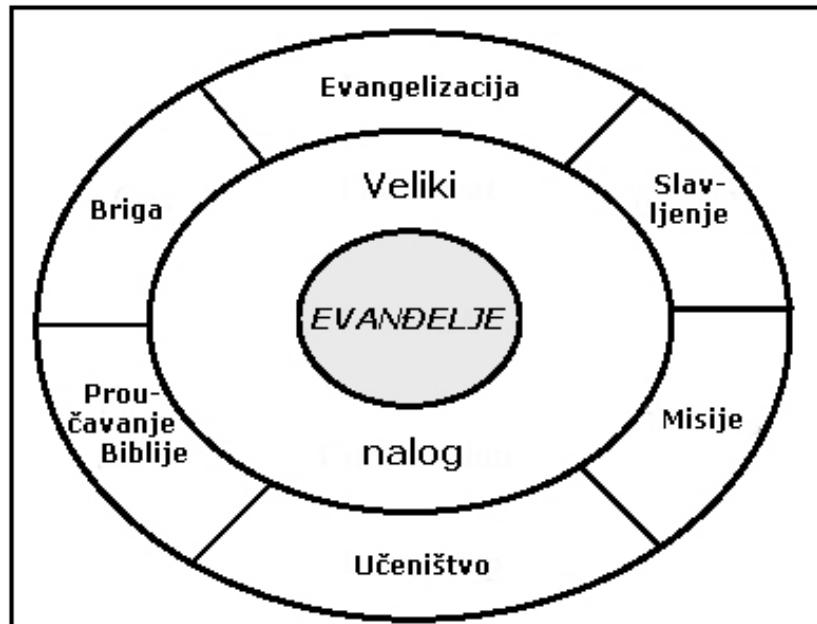
Slika 2.3. Crkva usredotočena na program

2. Crkva Velikog poslanja

Biblijski pogled na Crkvu, prikazan na Slici 2.4, stavlja Veliki nalog u srž svrhe Crkve i iz toga proistječu programi i službe koje opremaju vjernike. U ovom primjeru, elementi i programi okupljene crkvene zajednice služe tome da pripreme vjernika za vanjski zadatak ili cilj - evangelizaciju i djelo Velikog naloga. O potrebama vjernika i dalje se brine, ali na pravi način, u svjetlu Božje svrhe da izgubljene dovede k Sebi.

Slika 2.4 Crkva Velikog naloga

- Koje su posljedice i učinci ova dva pristupa crkvenim strukturama? Mobilizacija članova crkve za "crkveni posao"? Razvoj vodstva?
- Što se događa s Crkvom kad shvati da je njezin "razlog postojanja" širenje Evanđelje?

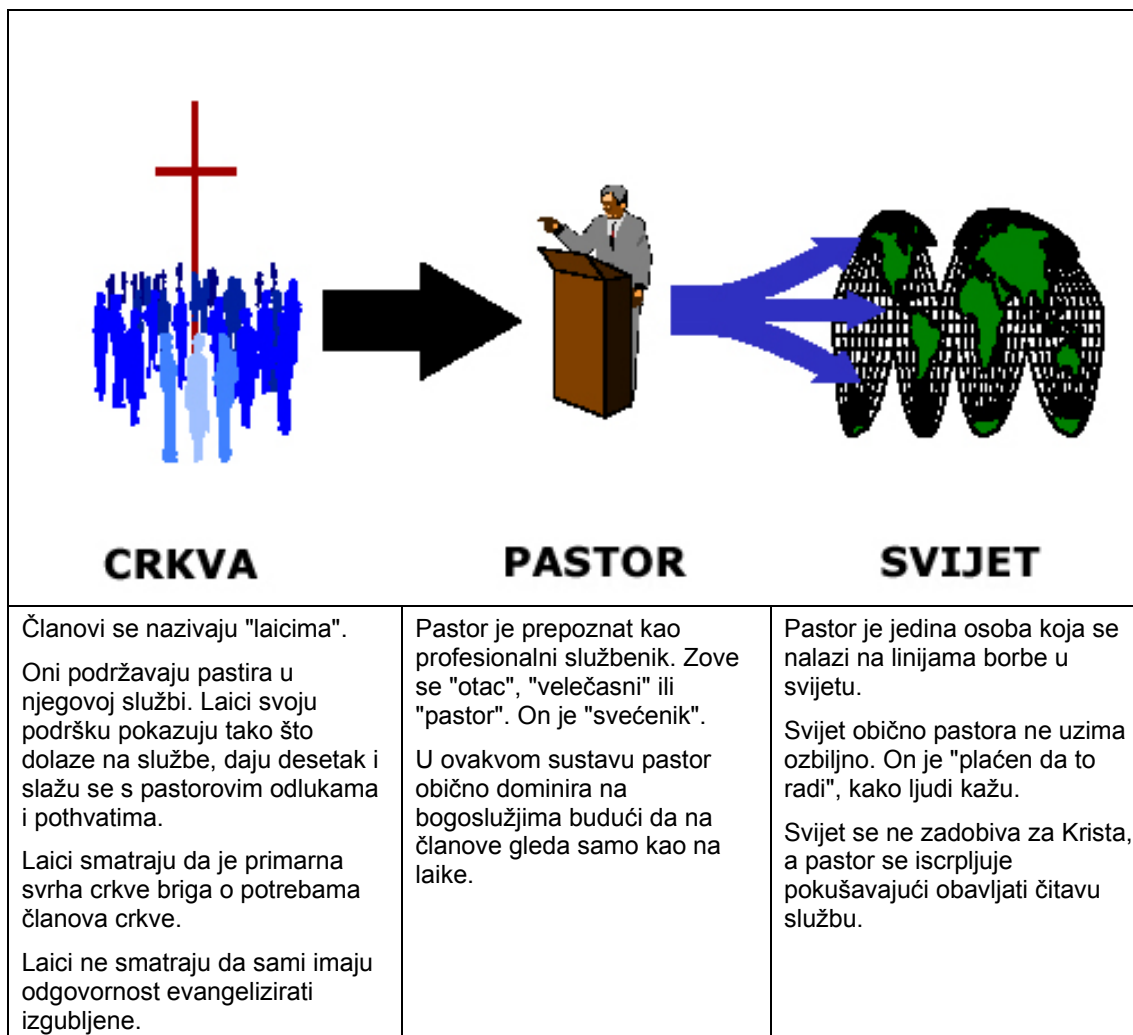
B. Crkva kao "objekt službe" u usporedbi s Crkvom kao "agensom mobilizacije"

1. Crkva kao objekt službe

Neki vjernici o crkvi misle kao o mjestu okupljanja gdje će biti s drugim vjernicima i gdje će im služiti pastor (vidi sliku 2.5). Ovo je vjerojatno najuobičajenija paradigma pogleda na crkvu. Ova je paradigma djelomično istinita. Crkva stvarno jest okupljanje gdje uživamo u zajedništvu i gdje primamo duhovnu hranu od duhovnih vođa. Međutim, ova paradigma ne uspijeva vanjsku svrhu crkve staviti u pravu perspektivu i pretpostavlja postojanje nebiblijske razlike između klera i laika.

Slika 2.5. Crkva kao objekt službe

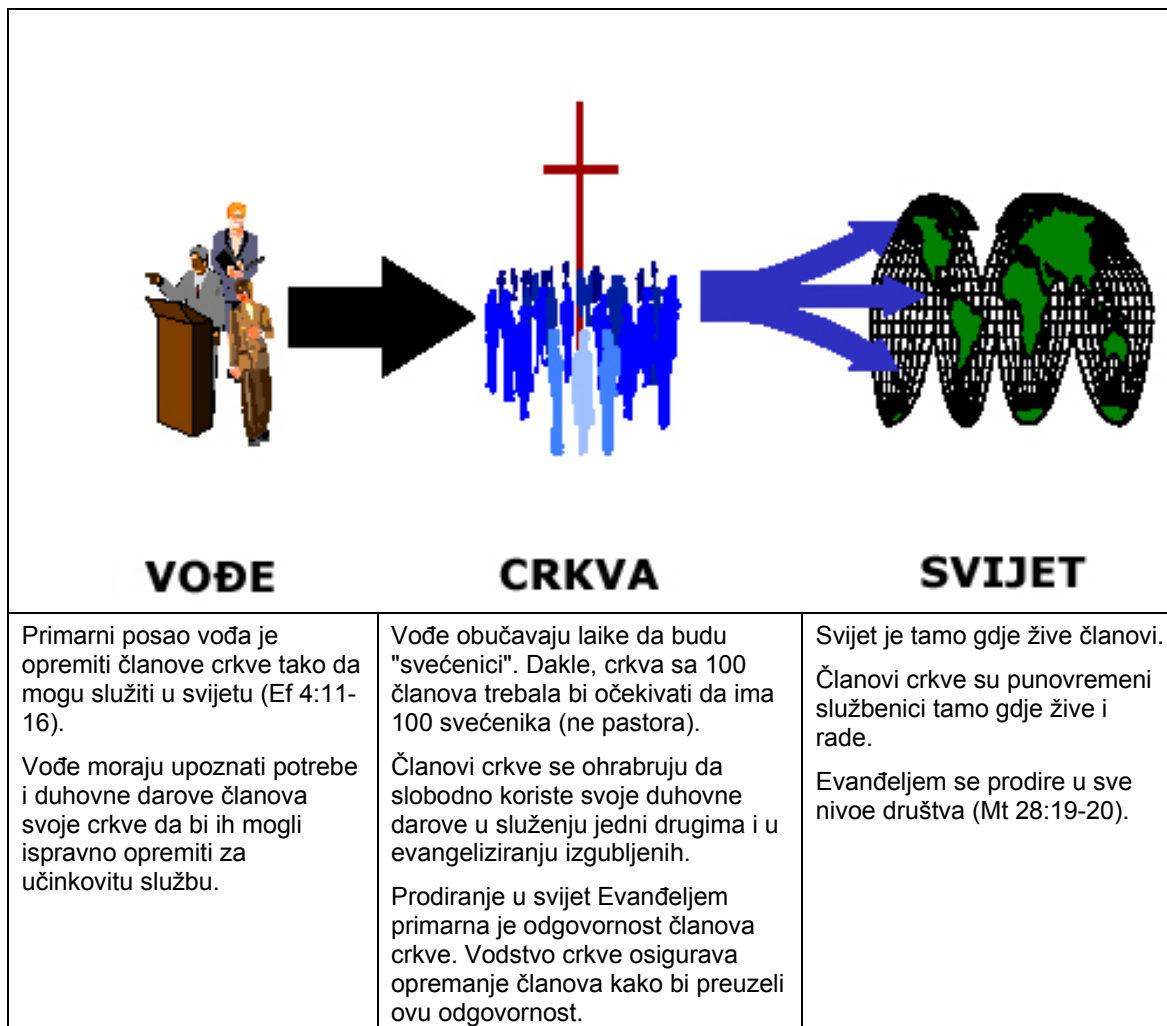

Preuzeto iz: Brock; str. 66,67

2. Crkva kao agens (vršitelj) mobilizacije

Crkva nije objekt (predmet) službe, nego je agens (vršitelj) mobilizacije za Evanđelje u svijetu. Kao što je prikazano na slici 2.6, uloga vodstva u crkvi je da opremi (obuči i ovlasti) članove crkve za službu u svijetu. Ovo je izgrađujuća svrha crkve. Vjernici se okupljaju da bi zajedno proslavili Gospoda, rasli u vjeri, učili Božju Riječ, ohrabivali jedni druge, molili jedni za druge i praktično pomagali jedni drugima. Ovi članovi crkve razvijaju duhovni karakter i vještine služenja koje su potrebne za evangeliziranje izgubljenih (vanjska svrha crkve). Ispunjavanje Velikog naloga nije samo pastorov posao ili posao nekoliko ljudi u crkvi, već je to funkcija cjelokupnog Tijela Kristovog (crkve).

Slika 2.6. Crkva kao agens (vršitelj) službe

Preuzeto iz: Brock; str. 66,67

ZAKLJUČAK

Jasan osjećaj svrhe pomaže crkvi da bude učinkovita. Bez razumijevanja njezine svrhe, crkveni vođe i radnici mogu uzalud trošiti snagu i sredstva radeći stvari za koje nisu bili pozvani da ih rade. Svaki osnivač crkve treba razumjeti biblijsku svrhu za Crkvu i o toj svrsi razmišljati u svjetlu vlastite misije i rada na osnivanju crkve.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Zašto je važno da Crkva razumije svoju svrhu? Što se događa kada crkve razumiju svoju svrhu?
- Kako bi ukratko opisao svrhu Crkve?
- Zašto bi crkva trebala sezati prema izgubljenim ljudima? Tko je odgovoran evangelizirati?
- Kakav je odnos Velikog naloga prema svrsi Crkve? Koji nam drugi odlomci u Bibliji pomažu razumjeti svrhu Crkve?
- Zašto bi Crkva trebala biti sila (snaga), a ne samo polje?
- Imaju li crkve u području gdje se nalaziš jasno razumijevanje toga zašto postoje kao crkve?
- Kakva je uloga vodstva crkve koju pokreće svrha?

PLAN DJELOVANJA

Razmisli o svrsi Crkve tako što ćeš napraviti radni list koji je priložen u Dodatku 2B, "Veliko poslanje - radni list".

IZVORI

- Brock, Charles. Indigenous Church Planting. Practical Guide. Neosho, MO: Church Growth Institute, 1994.
- Getz, Gene. Sharpening the Focus of the Church. Wheaton, IL: Victor Books, 1984.
- Morris, Linus. The High Impact Church. Houston, TX: Touch Publications, 1993.
- Warren, Rick. The Purpose Driven Church. Grand Rapids, MI: Zondervan, 1995.
- Izvodi iz predavanja o crkvi iz Projekta 250 i Ruskih službi. Moskva, Rusija., 1994.
- Cook, Jerry. Love, Acceptance and Forgiveness. Glendale, CA: Gospel Light Publications, 1979.

Veliki nalog – radni list

Pročitaj i razmisli o sljedećih pet odlomaka o Velikom nalogu. Zatim, odgovori na pitanja dana za svaki odlomak.

Matej 28:18-20

1. Kakva se utjeha nalazi u istini da je "sva vlast" dana Kristu?
2. Budući da je on suvereni Gospod, što od nas traži da učinimo?

Marko 16:15-20

1. Kakvo upozorenje za nevjernike ovdje nalaziš?
2. Koji će znakovi pratiti vjernike?
3. Kako se Gospod otkrio nakon uznesenja u nebo?

Luka 24:45-53

1. Kojim stvarima učenici trebaju biti svjedoci?
2. Koje im je obećanje Krist dao?

Ivan 20:19-23

1. Što je Isus mislio kad je rekao "Mir vama"?
2. U kakvom je odnosu ovo s Njegovom izjavom u stihovima 22-23?
3. Što znači biti poslan?

Djela 1:1-11

1. Kada imamo Duha Svetog koji djeluje kroz nas, što prirodno rezultira iz toga?
2. Koliko će daleko doseći rezultati Evanđelja?

PITANJA ZA PRIMJENU

- Kakve strahove imam koje trebam nadvladati saznanjem suverenog Kristovog autoriteta? Kako mogu najbolje "činiti učenike"?
- Kako Evanđelje može biti objavljeno u "svim narodima" u mojoj zemlji?
- Služim li sa silom Božjom koja je u meni? Kako da dopustim da Njegova sila u meni raste Njemu na slavu?
- Koliko me zabrinjava stanje izgubljenih? Kako će to utjecati na način na koji vodim crkvu koju osnivam? Kakvu to razliku čini?

VELIKI NALOG – PARALELNI ODLOMCI

	UVOD	ZAPOVIJED	OBEĆANJE
MATEJ 28:18-20	Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji! (18).	Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio!" (19), (20).	I evo, ja sam s vama u sve dane - do svršetka svijeta. (20).
MARKO 16:15-20	(Svjedočanstvo o uskrsnuću.) (9).	Pođite po svem svijetu, propovijedajte Evanđelje svemu stvorenju. (15).	Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se, a tko ne uzvjeruje, osudit će se. (16).
LUKA 24:45-53	"Ovako je pisano: 'Krist će trpjeti i treći dan ustati od mrtvih.' (46).	I u njegovo će se ime propovijedati obraćenje i otpuštenje grijeha po svim narodima počevši od Jeruzalema. Vi ste tomu svjedoci. (47-48).	I evo, ja šaljem na vas Obećanje Oca svojega. Ostanite zato u gradu dok se ne obučete u Silu odozgor. (49).
IVAN 20:19-23	"Mir vama!" To rekavši, pokaza im svoje ruke i bok. I obradovaše se učenici vidjevši Gospodina. (19), (20).	Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas. (21).	Primite Duha Svetoga. (22).
DJELA 1:1-11	Njima je poslije svoje muke mnogim dokazima pokazao da je živ. (3). On im odgovori: 'Nije vaše znati vremena i zgone koje je Otac podredio svojoj vlasti.' (7).	I bit ćete mi svjedoci u Jeruzalemu, po svoj Judeji i Samariji i sve do kraja zemlje. (8).	Ivan je krstio vodom, a vi ćete naskoro nakon ovih dana biti kršteni Duhom Svetim... (5) Nego primit ćete snagu Duha Svetoga koji će sići na vas Svetim. (8).

Forma i funkcija

BIBLIJSKA I KULTUROLOŠKA PERSPEKTIVA

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije objasniti važan koncept forme i funkcije u crkvi iz biblijske i kulturološke perspektive.

☞ Glavne točke

- Biblijska funkcija je *ono što se mora činiti* - dana je od Boga i ne smije se mijenjati.
- Biblijska forma je *kako obavljamo funkciju* - kulturološka je i po potrebi se treba prilagođavati.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti koncept i predmet "forme i funkcije".
- razumjeti kako kulturološka dinamika i osobno iskustvo utječu na izražavanje i forme lokalnih crkava.
- biti motiviran uspostaviti crkvene forme koje su zasnovane na biblijskoj funkciji i kulturološkoj relevantnosti.

☞ Dodatak

3A Primijenjena forma i funkcija: Induktivno proučavanje Djela 2

UVOD

Razumijevanje forme i funkcije od temeljne je važnosti za osnivanje crkava. Naše iskustvo velikim dijelom oblikuje naše razumijevanje forma koje naše crkve uzimaju i posvećenost njima. Pred sobom moramo imati izazov koji će nas poticati da se pitamo zašto radimo to što radimo da bismo ispunili misiju koju je Bog dao svojoj Crkvi. Ova će nam lekcija pružiti priliku da preispitamo "forme" službi i pružit će nam smjernice za uspostavljanje značajnijih i učinkovitijih formi.

I. PRIKAZ FORME I FUNKCIJE

U društvu, funkcija je aktivnost koju treba izvršiti. Ova aktivnost ima širok spektar, od teške aktivnosti kao što je osiguravanje hrane ili podizanje djece, do nečeg jednostavnog kao što je spavanje. To su stvari koje se moraju obavljati. Forma je metoda izabrana za provođenje te funkcije.

Primjer ovoga mogao bi biti način na koji dolazite do hrane. U primitivno doba, mogao si loviti ili uzgajati žitarice. Ovo su dvije vrlo različite metode, ali obje ispunjavaju funkciju pribavljanja hrane.

Pitanje je: Kako odlučuješ koja je forma najbolja za tebe? Neki od čimbenika za donošenje odluke dolaze iz unutarnjih izvora, kao što su sposobnosti i preferencije. Imaš li dobro oko i ne smeta ti dugo vremena biti sam? Tada bi vjerojatno bio bolji kao lovac. Ako ne, drži se poljoprivrede. Neki od čimbenika su vanjski i ovisе o tvojoj okolini. Živiš li na ili blizu dobre i plodne zemlje? Ako je tako, vjerojatno ćeš uspjeti kao zemljoradnik. Neki su čimbenici kulturološki, ovisno o idejama društva u kojem se nalaziš. Jesu li zemljoradnici cijenjeni jer pridodaju količini žita u selu, ili su lovci cijenjeni zbog svojih vještina u slučaju rata? Neki čimbenici mogu biti moralne prirode. Gleda li se

♦ **Funkcija** = aktivnost koju treba izvršiti

♦ **Forma** = metoda izabrana za provođenje funkcije

na ubijanje životinja kao na nešto nemoralno? Sljedeći je čimbenik tradicija. Što su radili tvoji roditelji, a što njihovi?

Forme ovise o mnogim čimbenicima i također se, tijekom vremena, mogu mijenjati. Tvoje polje može prestati rađati ili lovina može postati rijetka. S vremenom, novi pronalasci mogu promijeniti tvoju sposobnost za tvoje zanimanje ili te nagnati da izabereš novo zanimanje koje prije nije bilo dostupno, kao što je trgovac.

Transport je drugi primjer principa forme i funkcije u društvu. Transport je funkcija koja se može ispuniti kroz mnoge moguće forme kao što su: bicikl, podzemna željeznica, auto, konj i kočija. Pitanje je:

- Što će odrediti prijevozno sredstvo koje koristiš? Zašto?
- Što jedan način čini boljim od drugih?
- Možeš li se sjetiti nekog primjera forme i funkcije u tvojoj situaciji?

II. FORMA I FUNKCIJA U CRKVI

Forma i funkcija mogu se široko definirati kao u gore navedenim primjerima ili se mogu usredotočiti na određeno područje. Na primjer, postoje i *biblijske forme i funkcije* koje su opisane i u Starom i u Novom zavjetu. Međutim, da bismo razumjeli značaj ovog koncepta u osnivanju crkava, još ćemo uže fokusirati definiciju i pogledat ćemo samo na *crkvene forme* i *crkvene funkcije*.

A. Crkvene funkcije

U Novom zavjetu ima mnogo zapovijedi, zakona, uputa, savjeta, zabrana i principa koje crkva mora provoditi. Ove su funkcije bezvremenske i iznad kulture. One se ne mijenjaju i obavezne su za sve vjernike, bez obzira na rasu, kulturu, starosnu dob ili jezik.

Primjeri: Slavljenje, zajedništvo, zapovijedi, molitva, evangeliziranje, učeništvo, davanje, poučavanje, Gospodnja večera.

Crkvena funkcija je aktivnost koju je Gospod zapovjedio svojoj Crkvi da je provede.

B. Forma

Crkvene forme sadrže sve strukture, tradicije, metode i procedure koje crkva izabere da bi provela funkcije u određenom dobu, kulturi ili situaciji. Ove forme mogu varirati i zapravo prilično variraju među lokalnim crkvama - što rezultira mnogim prihvatljivim formama za svaku funkciju crkve.

Primjeri: Dobrovoljni prilozi za svete u Jeruzalemu, film "Isus", osobe koje dočekuju i pozdravljaju ljude na ulaznim vratima, plaćeni propovjednici, proučavanje Biblije srijedom navečer.

Crkvena forma je metoda koju crkva koristi da bi provela svoju funkciju.

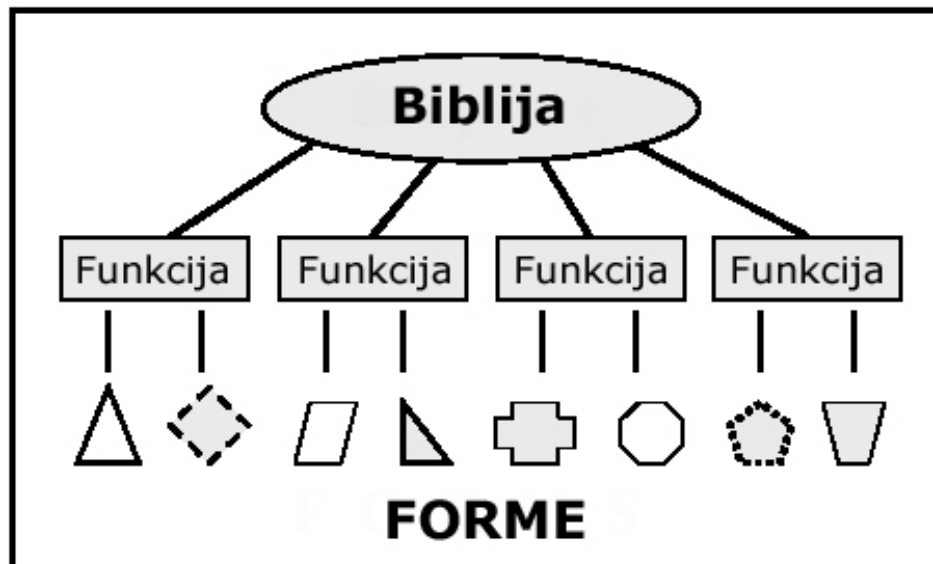
C. Forma i funkcija zajedno

Život bilo koje lokalne crkve ne može se istrgnuti iz svog određenog kulturološkog / povijesnog konteksta. Naše "iskustvo" crkve ne temelji se jedino na biblijskom učenju. Način na koji "radimo" crkvu zasniva se na mješavini povijesnih tradicija, kulturoloških (i subkulturoloških) praksa i biblijskih uvjerenja. Kada govorimo o biblijskim funkcijama (kao što su slavljenje, molitva, zajedništvo, poučavanje, sakramenti, evangelizacija i služba), to je teško činiti a da se ne opišu forme, tradicije, metode, strukture i organizacije u kojima ove funkcije prolaze svoj izraz i život.

Zadatak osnivača crkve je da crkvene forme prvo iskuje iz biblijske osnove, a zatim i u svjetlu kulturološki relevantnih praksi. Na Slici 3.1. vidimo da postoje brojne crkvene funkcije koje su zadane Pismom. One se ne mijenjaju vremenom ili kulturom. Međutim, donji red na slici pokazuje da će možda svaka lokalna crkva morati usvojiti potpuno različite forme kako bi ispunila ove funkcije u svom specifičnom okružju. Forme ne moraju nalikovati na one u drugim crkvama - samo moraju ispuniti funkcije crkve.

Slika 3.1. Forma i funkcija

III. PROCJENA FORME I FUNKCIJE U CRKVI

Može biti teško napraviti razliku između forma i funkcija u crkvi ukoliko ne odvojimo vrijeme za analizu. U sljedećoj tablici, s lijeve su strane navedene funkcije, a s desne neke od mnogih mogućih forma svake od njih.

Tablica 3.2. Forme i funkcije

Biblijska funkcija	Moguće forme
Moli	Klečeći ili stojeći
	Tiho ili glasno
	U maloj grupi ili pojedinačno
	Prije obroka ili na kraju bogoslužja
	Ispovijedanje ili moljenje (traženje)
Poučavaj Riječ	Vjeronauk (Nedjeljna škola)
	Propovijed
	Mala grupa za proučavanje Biblije
	Obiteljska pobožnost
Evangeliziraj	Evangeliziranje kroz prijateljstva
	Evangelizacijski skup
	Poziv tijekom bogoslužja

Molim te zapazi da popis formi s desne strane tablice nije iscrpan – ima još mnogo, mnogo drugih mogućnosti. Je li jedna forma bolja od ostalih? Ne. Svaka od njih može biti pogodna ili nepodgovna u određenim okolnostima i kulturološkom okruženju. Nijedna od ovih formi nije zapovjeđena u Bibliji kao jedina metoda. Samo su funkcije zapovjeđene. Forme moramo izabrati prema potrebi.

U donjoj tablici navedena su dva primjera biblijskih *funkcija*. Odvoji nekoliko minuta i desnu stranu ispuni mogućim *formama*. Zatim svoje ideje usporedi s idejama ostalih polaznika tečaja.

Tablica 3.3 Funkcija nasuprot forme

Biblijska funkcija	Moguće forme
Davanje	
Slavljenje	

U tablici ispod, s desne strane navedeno je nekoliko *formi*. Za svaku *formu* odluči koju biblijsku *funkciju* ona ispunjava i to zapiši na lijevoj strani. Zatim svoje odgovore usporedite i o njima raspravite.

Tablica 3.4 Forme nasuprot funkcija

Funkcija	Forma
	Omladinski kamp
	Molitveni sastanak u crkvi
	Crkveni zbor
	Skupljanje dobrovoljnog priloga
	Crkvena zgrada
	Posebna glazba na službi
	Dječja crkva
	Red crkvenog bogoslužja
	Recitiranje poezije u crkvi

IV. PRINCIPI U VEZI S FORMOM I FUNKCIJOM

A. Funkcija je značajnija od forme

U Bibliji je naglasak stavljen na funkcijama. Isus je bio zainteresiraniji za funkciju nego za formu. Oni koji su se Kristu najviše opirali, bili su oni koji bili najviše vezani za formu, rituale i tradicije.

- Vidi Matej 9:14-17. Kako se Isusovo poučavanje o zakrpi i mješinama odnosi na formu i funkciju? Što znači započeti crkvu tipa "novih mješina"?
- Kako 1. Sam 15:22-23; Hošea 6:6; i Matej 12:1-8 daju doprinos ovom pitanju?

Forme u Bibliji obično nisu propisane. Izuzetak je služba u Hramu, gdje je slika Šatora sastanka i njegovog namještaja do u detalje navedena, ali je to učinjeno s drugim ciljem. To je bilo upotrijebljeno kako bi poučilo o Bogu, o Njegovim djelima i osobinama. Ovo nije forma koja se prenijela u novozavjetnu crkvu, jer znanje već postoji.

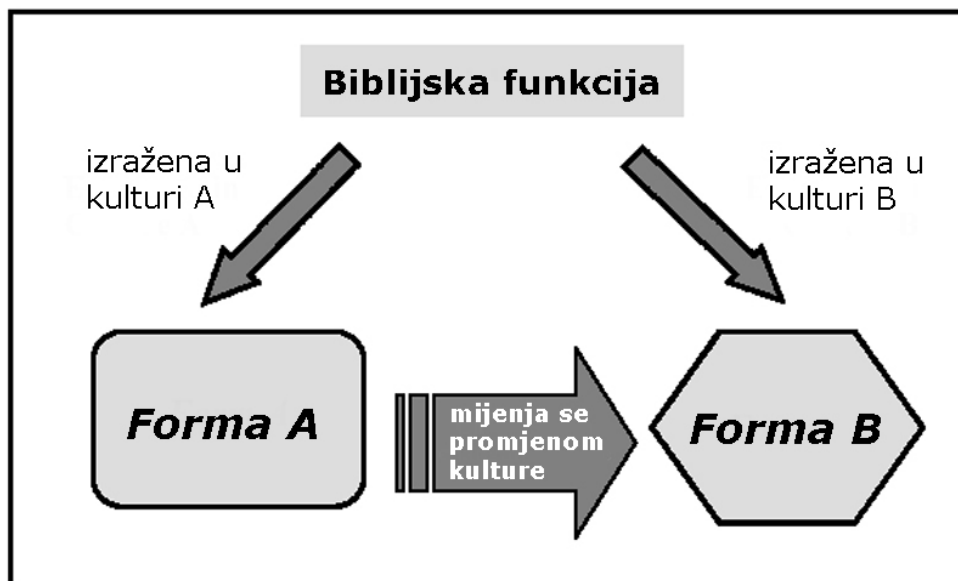
B. Funkcije su apsolutne i trans-kulturalne; forme nisu apsolutne i promjenjive su

Kada se u Bibliji opisuju forme, vidimo promjene u njima. Pasha je bila podsjetnik na Božje oslobođenje Njegovog naroda iz Egipta. Isus je ovo promijenio na Posljednjoj večeri i upotrijebio da rasvijetli i naglasi oslobođenje koje je Bog uskoro namjeravao postići kroz Isusovu smrt. U crkvi prvog stoljeća ovo se ponovno promijenilo i nastala je Gozba ljubavi. Međutim, ovo se počelo zloupotrebljavati (1. Kor. 11: 17-34) te je praksa reducirana na dijeljenje čaše i kruha. Ali čak i ovo ima mnoge različite forme. Neki koriste zajedničku čašu, a neki pojedinačne čaše. Neki koriste vino, a neki sok od grožđa. Forma može biti drukčija sve dok služi funkciji.

Forme koje su opisane u nekim odlomcima, u drugima su promijenjene ili izostavljene. One variraju od situacije do situacije.

- Upravljanje financijama (1. Kor 16:1-2; 2. Kor 8-9).
- Duhovni darovi (1. Kor 12-14; Rim 12; Ef 4).
- Disciplina članova crkve (Mt 18; 1. Kor 5; 2. Kor, 2).
- Krštenje (Mt 28; Rim 6; Djela 1).
- Dan bogoslužja (Izl 20:8; Djela 20:7).
- Upravljanje crkvom (1. Tim 3; Titu 1; 1. Pet 5).

Slika 3.5. Mijenjanje formi

Kako bi ovaj princip utjecao na način kako razvijaš forme u svojoj novoj crkvi, na osnovu Pisma?

C. Ljudi se obično više identificiraju s formama, nego s funkcijama

Nažalost je istina, ali ljudi su skloni više se vezati za formu i propustiti funkciju. U stanju su ovjekovječiti forme koje su izgubile životni značaj u svojim kulturama (npr. način na koji se vodi bogoslužje). Ima jedna stara priča koja govori o tek vjenčanoj ženi koja je spremala prvo pečenje za svog muža. Kada je servirala pečenje, oba kraja pečenja bila su odsječena. Pitao ju je zašto? Odgovorila je da je njezina majka uvijek tako spremala pečenje. Kada je mladoženja pitao svoju punicu zašto je to tako radila, odgovorila je: "Ne znam. Moja mama je uvijek tako činila." Kada je muž upitao baku zašto je odsijecala krajeve pečenke, njezin je odgovor bio: "Tepsija je bila premala." Shvaćaćš poruku?

Kada ljudi vjeruju da postoje apsolutne vladajuće forme, oni su u svom pristupu skloni postati legalistički orijentirani (drže se zakona). Često opiranje promjenama formi više je prouzrokovano nesigurnošću i strahom od promjene, nego teološkom istinom. Ovo može biti vid ili vrsta idolopoklonstva. Razumijevanje forme i funkcije može ljudima pomoći da uvide da promjena nije uvijek zastrašujuća.

D. Forme ne bi trebalo lakomisleno mijenjati

Nije neobično da mladi čovjek, koji je tek završio teološki fakultet ili biblijsku školu, bez pravog pastorskog iskustva, postane pastor neke crkve i da misli da točno zna kako sve treba činiti. On ima ideju o tome kakve su savršene forme, i odlučan je sve promijeniti kako bi se uklopilo u njegove ideje. On nema pojma kakvi su ljudi niti zna što oni žele raditi. On možda čak ni ne zna jesu li te ideje prije bile isprobane i kakvi su bili rezultati. Ovo može dovesti do situacije u kojoj ljudi počinju osjećati kao da ih pastor ne cijeni, već ih vidi kao dio eksperimenta pa mu počinju zamjerati. Također osjećaju kao da im crkva više ne odgovara pa ili pastor mora otići ili će otići oni.

Forme bi trebalo mijenjati samo da osvijetle i naglase funkciju. Jednom prilikom, kako bi istaknuo slavljenje (funkciju), jedan je pastor bogoslužje započeo pjesmom (kao obično), a onda je propovijedao. Propovijed je normalno slijedila nakon posebne glazbe, pjevanja, pozdrava i obavijesti, ali ovaj pastor odlučio je govoriti o Bogu i Njegovim predivnim djelima pa je zajednicu pozvao da slavi Boga i zahvaljuje Mu Bogu kroz molitvu, pjesme slavljenja i Gospodnju večeru. Promjena je bila vrlo učinkovita. Ovo ne znači da je on to radio svake nedjelje. Učinio je to samo taj jedan put kako bi se ljudi zaustavili i razmišljali na nov način o slavljeničkom dijelu bogoslužja. Zatim su se vratili uobičajenoj formi.

E. Kada se forme zalede, crkva umire

Svrha je crkve proslavljati Boga kroz izgrađivanje članova i kroz evangeliziranje izgubljenih. Ovo je vječna, nepromjenljiva svrha. Funkcije su način kako ispunjavamo ovu svrhu. Njih je, također, dao Bog koji nam je rekao kako želi da Ga proslavljamo. One su, također, vječne i nepromjenjive. Jedna forma je samo jedan od mnogih prihvatljivih načina da se ispuni određena funkcija. Forme se mogu mijenjati jer su izraz društva.

Postoje prilike kada važnost formi može narasti i biti tako velika da ljudi ne dozvoljavaju da se one promijene. Kada forme postanu tako značajne da se ne mogu promijeniti, crkva će uskoro umrijeti, jer će se društvo promijeniti i crkva će izgledati irelevantno. Ako crkva ne može promijeniti svoj izraz vječnih funkcija, onda će postati beznačajna za društvo u kojem se nalazi.

Bila je jedna crkva koja je odlučila doseći određenu etničku skupinu u svom susjedstvu. Zajednica je bila zadovoljna formama koje su se razvile za tu skupinu. Ali, forme su postale previše važne. Susjedstvo se promijenilo, i bilo je sve manje i manje pripadnika te etničke skupine u susjedstvu. Kada je crkva konačno shvatila da je promjena neophodna, bilo je prekasno. Postali su poznati kao crkva koja nema što ponuditi ljudima u tom susjedstvu pa se crkvena zgrada zatvorila, a ostatak članova razišao.

V. ŠTO FORMA I FUNKCIJA PODRAZUMIJEVAJU ZA OSNIVAČE CRKAVA?

Osnivači crkava moraju razmišljati vrlo pažljivo o formi i funkciji. Mnoge forme koje su uspostavljene u začetku crkve, mogu postati protkane kroz život i ustroj crkve. Kasnije ih može biti teško promijeniti, a ako su neučinkovite, jednostavno se moraju tolerirati. Nadalje, ne primjenjuju li osnivači crkava fleksibilnost forme, proces osnivanja crkve može postati jako spor, skup i težak.

Ukoliko osnivači crkava ne primjenjuju fleksibilnost forme tada proces osnivanja crkve može postati jako spor, skup i težak.

U svojoj službi osnivači crkava skloni su otići u jedan od dva opasna ekstrema. Oni mogu:

- Koristiti tradicionalne crkvene forme, tako da je pristup propovijedanju, stilu glazbe i metodama evangeliziranja isti kao kod crkava koje postoje u tom području. Rezultat može biti da će crkva dosezati istu vrstu ljudi, umjesto da doseže svoju ciljanu grupu.
- Prihvatiti samo uvezene forme koje je teško reproducirati u toj kulturi. Kada osnivač crkve pretpostavi da su određeni programi, oprema, ili glazbeni stilovi potrebni zato što su učinkoviti u nekoj drugoj situaciji, tada crkva može otpočetak imati strani izgled. U tvom području "vesternizacija" ili velika populacija stranih misionara mogu doprinijeti ovom problemu.

Forme koje odabereš jako će utjecati na to koji će segment(i) društva biti privučeni. Forme bi trebale prirodno izroniti iz kulture, tako da ljudi koji se žele doseći mogu razumjeti što te forme znače, i to bez ili s malo objašnjenja. Dio istraživanja sadrži i promatranje onih koji žive u tvom ciljnom području, uočavanje onih koji nisu dosegnuti od strane već prisutnih crkava, te pronalaženje načina kako ih privući u svoju crkvu izabirući forme koje će im biti smislene i sadržajne, i koje su vjerne biblijskim funkcijama.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Zašto su "forma i funkcija" tako značajne za osnivanje crkava?
- Kako su se razvijale forme u tvojoj crkvi? Kako su se održavale?
- Služe li forme u tvojoj crkvi svojoj namjeni / biblijskoj funkciji?
- Kako bi mogao poboljšati forme u svojoj crkvi, da se bolje uklape u kulturu?
- Koje su forme prepreka za donošenje Evanđelja izgubljenima? A za uvođenje novih obraćenika u život crkve?
- S kakvom vrstom otpora bi se suočio kad bi težio novu crkvu uspostaviti s drukčijim formama od drugih crkava u tvojoj kulturi?
- Na koje su načine tvoje forme neobične i strane novim obraćenicima?
- Kako možeš razviti forme koje bi bile pogodnije za novoobraćenike a da se ne kompromitiraju biblijski principi? Opiši u kojem su smislu ove forme značajne za tvoju ciljanu grupu, u slavljenju, zajedništvu, sakramentima, desetku i biblijskom savjetovanju.
- Za dodatno proučavanje, pročitaj Djela 6:1-5, i vidi kako su se vođe rane crkve bavile strukturalnim problemima i kako su uspijevali prilagoditi formu da bi stvorili strukturu kojom će bolje služiti potrebama.
- Kada su forme grešne? Zašto? Navedi primjere i potvrdi ih biblijskim principima.

PLAN DJELOVANJA

- Napravi induktivno proučavanje Biblije koje se nalazi u Dodatku 3A, "Primijenjena forma i funkcija: Induktivno proučavanje Djela 2."
- Odredi funkcije koje stoje iza formi u tvojoj lokalnoj crkvi.

IZVORI

- Thompson, Paul. *Planting Reproducing Churches; A Basic Course*. Toronto, Canada: World Team Institute of Church Planting, 1992.
- Webster, Robert D. *Growing Churches for God's Glory. Workbook written for BEE International*, 1995.

Primijenjena forma i funkcija

INDUKTIVNO PROUČAVANJE DJELA 2

I. OPAŽANJE

Pročitaj Djela 2:42-47 i zapazi primarne aktivnosti i djelovanja vjernika. U lijevi stupac donje tablice navedi svaku od tih aktivnosti.

II. TUMAČENJE

Odredi koje su od ovih aktivnosti "forme", a koje "funkcije" i zapiši svoj odgovor u desni stupac. Ako zaključiš da je neka aktivnost forma, odredi što bi bila odgovarajuća funkcija te to zapiši u stupcu s formom. Koje okolnosti su dovele do izbora te određene forme?

AKTIVNOSTI	FUNKCIJA ILI FORMA

III. PRIMJENA

- Ponovno pogledaj funkcije iza svake forme zabilježene u gornjoj tablici.
- Navedi još barem jednu formu koja se mogla upotrijebiti.
- Koju formu koristi tvoja crkva za tu funkciju?
- Postoje li druge odgovarajuće forme koje bi danas mogle ispuniti te iste funkcije?
- Kako bi predstavio promjenu forme zajednici ili u kućnoj grupi? Koja važna pitanja treba razmotriti kada pokušavamo unijeti promjenu?

Definiranje lokalne crkve

"ŠTO OSNIVAMO?"

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije istražiti definiciju lokalne crkve u svjetlu zadatka osnivanja crkve.

☞ Glavne točke

- Neadekvatna definicija lokalne crkve ometat će osnivanje crkve.
- Biblijske funkcije ključ su za definiranje lokalne crkve.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti važnost razvoja biblijske definicije lokalne crkve.
- znati kako osobno razumijevanje lokalne crkve može poboljšati ili ometati proces osnivanja crkava.

UVOD

Bez obzira što radimo u okviru crkvenog posla, osnivamo li crkvu, ili vodimo postojeću, moramo imati jasno uvjerenje o tome što je crkva. Osnovno pitanje: "Što je lokalna crkva?" ne smijemo uzeti zdravo za gotovo. Da bismo bili sigurni da smo na pravom putu, ovo pitanje moramo često postavljati. Kako bismo definirali crkvu?

Možda će sljedeća ilustracija pokazati zašto je ova lekcija važna. Prije Drugog svjetskog rata, Švicarska je proizvodila gotovo 90% svjetskih satova. Do 1970., Švicarska je još uvijek imala 60% tržišta, ali do ranih 1980-tih, njihov je udio pao na ispod 10%. Što se dogodilo? Kvarcni sat bio je predstavljen kasnih 1960-tih, a Švicarska nije koristila ovu tehnologiju, dok su ostali proizvođači satova (Seiko i Texas Instruments) to činili. Švicarski proizvođači satova odbili su kvarc zbog načina kako su razumijevali što sat jest. Nisu mogli zamisliti sat bez zupčanika, opruga i kotačića. Budući da kvarcni sat ne koristi te stvari, oni su ga odbili. Sve u svemu, mogli bismo reći da su izgubili iz vida funkciju satova (da pokazuju vrijeme) i umjesto toga, satove su definirali formama koje su im bile bliske. Tako su propustili veliku tržišnu priliku.

Baš kao što je švicarska radna definicija satova rezultirala time što su izgubili veliku priliku, isto tako definicija crkve može dramatično utjecati na uspjeh procesa osnivanja crkve. Definicija crkve otkriva nam što osnivač crkve očekuje da će proizvesti i što određuje strategije i forme koje koristi. Definicija je kao referentna točka, mjerac za njegov osjećaj uspjeha i neuspjeha. Započne li osnivač crkve s lošom definicijom crkve, to ga može odvesti u neuspjeh.

I. POTEŠKOĆE U DEFINIRANJU CRKVE

Crkve se međusobno mogu jako razlikovati. Pogledaj sljedeća zapažanja:

- Neke se crkve okupljaju u velikim zgradama. Neke se crkve okupljaju u malim zgradama. Neke se uopće ne okupljaju u zgradama. Neke crkve okupljaju se u kućama.
- Neke se crkve okupljaju jednom tjedno. Neke se crkve okupljaju dvaput tjedno. Neke se crkve okupljaju triput tjedno. Neke se crkve okupljaju gotovo svakog dana u tjednu.
- Neke crkve imaju čovjeka koji propovijeda. Neke crkve imaju čovjeka koji samo govori. Neke crkve imaju čovjeka koji predaje kao u školi.
- U nekim crkvama je zabavno. U nekim crkvama nitko se ne smiješi.

- Neke crkve imaju aktivne službe, s ljudima koji se kreću i verbalno odgovaraju na sve što se događa. Neke crkve imaju vrlo mirne službe na kojima većina ljudi mirno sjedi i sluša.

Uz sve ove raznolikosti, kako je moguće opisati središnje elemente koji moraju postojati prije no što jednu grupu možemo nazvati crkvom? Postoje li neke osnovne norme koje moraju postojati u lokalnim crkvama u svako vrijeme i u svakoj kulturi? I, ako postoje, što smatramo tim središnjim elementima?

Odvojite nekoliko minuta i u skupinama po troje ili četvero razgovarajte i odgovorite na ova pitanja:

1. Kada je jedna grupa ljudi crkva?
2. Koji su kriteriji za odlučivanje je li to ili nije crkva?
3. Odgovorite na sljedeće situacije. Je li svaka od njih crkva? Zašto je ili zašto nije?
  - Osam vjernika u Aimesville-u okuplja se svakog utorka navečer na proučavanje Biblije i zajedništvo. Nemaju službenog pastora, iako jedan čovjek vodi to okupljanje. Ovo rade već godinama. Neki sudionici također odlaze u crkvu nedjeljom.
  - U gradu srednje veličine, postoji krasna povijesna crkvena zgrada s bogatom poviješću velikih propovjednika i uključenost u društvenu zajednicu. U posjetima crkvi, koje se nude dvaput dnevno, može se naučiti o jedinstvenoj arhitekturi i povijesti.
  - Jedan evanđelist je 10 mladih ljudi doveo Kristu tijekom prošle godine. Volio bi vidjeti te mlade ljude uključene u neku postojeću crkvu, ali najbliža je udaljena oko 50 kilometara. Umjesto toga, okupljaju se u njegovom stanu svake nedjelje navečer da bi slavili Boga i proučavali Bibliju.
  - Jedan čovjek i njegova najuža obitelj jedini su vjernici u svom gradu. Obitelj svake nedjelje ujutro odvaja vrijeme za proslavljanje Gospoda.

II. PRIMJERI DEFINICIJA CRKVE

U skupinama od 4 ili 5 razgovarajte o sljedećim definicijama i odgovorite na pitanja koja se na njih odnose.

A. Primjer br. 1

Sljedeća definicija pokušaj je definiranja crkve korištenjem samo određenih citata iz Biblije koji opisuju kako se pripadnici Božjeg naroda trebaju odnositi jedni prema drugima. Ova definicija naglašava odnose koji bi trebali postojati među vjernicima.

"Crkva je grupa ljudi koji su odani jedni drugima i daju prednost jedni drugima (Rim 12:10), prihvaćaju jedni druge (Rim 15:7), brinu se jedni za druge (1. Kor 12:25), nose bremena jednih drugih (Gal 6:2), jedni drugima opraštaju (Ef 4:32), jedni druge ohrabruju i izgrađuju (1. Sol 5:11), potiču jedni druge na ljubav i dobra djela (Heb 10:24), jedni drugima ispovijedaju svoje grijeh (Jk 5:16), mole jedni za druge (Jk 5:16), jedni drugima služe (1. Pet 4:10), i jedni druge vole." (1 Iv 4:11).

- Kako bi ova definicija pojačala ili omela proces osnivanja crkve?
- Kakvu bi crkvu proizvela grupa ljudi koja je podržala ovu definiciju?
- Je li ova definicija adekvatna? Zašto je ili zašto nije?

B. Primjer br. 2

"Novozavjetna lokalna crkva organizirana je zajednica krštenih vjernika u kojoj prebiva jedinstvena prisutnost Isusa Krista; oni se redovito okupljaju na slavljenje, poučavanje, zajedništvo, večeru Gospodnju i krštenje novih vjernika, pod poslušnošću Božjoj Riječi, nadgledani od strane starješina kojima pomažu đakoni provodeći u djelo darove koje im je Gospod dao za opremanje vjernika kako bi se izgradila ta lokalna zajednica, što rezultira svjedočenjem Evanđelja lokalno i diljem svijeta."

- Kako bi ova definicija pojačala ili omela proces osnivanja crkve?
- Kakvu crkvu bi proizvela grupa ljudi koja je podržala ovu definiciju?
- Je li ova definicija adekvatna? Zašto je ili zašto nije?

C. Primjer br. 3

Sljedeća definicija više je tradicionalna i vjerojatno je to definicija koju bi čuo od prosječnog nevjernika na ulici.

"Lokalna crkva je zgrada gdje se ljudi okupljaju radi religijske službe koju obavljaju profesionalni svećenici koji su posebno obrazovani da vode sastanke svake nedjelje ujutro, kao i druge aktivnosti za ljude, kao što su vjenčanja i sprovodi."

- Kako bi ova definicija pojačala ili omela proces osnivanja crkve?
- Kakvu crkvu bi proizvela grupa ljudi koja je podržala ovu definiciju?
- Je li ova definicija adekvatna? Zašto je ili zašto nije?

D. Primjer br. 4

"Lokalna crkva je organizirano tijelo krštenih vjernika, koje vodi duhovno nadaren pastir, koji potvrđuju svoje zajedništvo s Gospodom i jedan s drugim kroz redovito prakticiranje večere Gospodnje; predani su i podređeni autoritetu Riječi Božje, okupljajući se redovito na slavljenje i proučavanje Riječi i okrenuti su prema van, prema svijetu radi svjedočenja."

- Kako bi ova definicija pojačala ili omela proces osnivanja crkve?
- Kakvu crkvu bi proizvela grupa ljudi koja je podržala ovu definiciju?
- Je li ova definicija adekvatna? Zašto je ili zašto nije?

III. SMJERNICE ZA DEFINIRANJE CRKVE

A. Izbjegavaj propisivanje formi, struktura i programa u definiranju crkve

Pri definiranju lokalne crkve, postoji sklonost fokusiranju na forme i strukture umjesto na biblijske funkcije. Kada osnivači crkava to rade, postoji mogućnost da će postati kao farizeji, koncentrirajući se na vanjski izgled duhovnosti, a ne na unutarnju duhovnu stvarnost koja odražava ispravno srce prema Bogu i ispravne odnose s drugima, i u crkvi i izvan nje. Forme, dakle, mogu postati lažni pokazatelji uspjeha, jer sugeriraju da se lokalna crkva izjednačava sa stvarima kao što su zbor, pjesmarice, klavir, ozvučenje, zgrada s klupama, program za Nedjeljnu školu, ustav, itd. Iako nema ničeg lošeg u svim ovim stvarima, one ne definiraju crkvu kao duhovni narod.

Kada su forme, strukture i programi dio definicije crkve, to ozbiljno ograničava mogućnost crkve da postane dinamična snaga promjene, koja društvu koje se stalno mijenja svjedoči o Božjoj spasonosnoj i nepromjenjivoj ljubavi. Kada su biblijske funkcije ključni sastavni dijelovi u definiciji crkve, onda smo na čvrstom tlu za definiranje načina i sredstava za crkvene službe koje su zaista dobre i ugodne.

B. Naglasi biblijske funkcije koje crkva mora provoditi

Najkorisnije definicije lokalne crkve usredotočuju se na funkcije Božjeg naroda kao što je otkriveno u Pismu, umjesto na određene forme koje crkva slijedi. Crkva je skup Božje djece. Odnos Božjeg naroda prema Bogu i jednih prema drugima stoga treba biti polazna točka iz koje proistječu svi programi zajednice. Započeti osnivanje crkve s usmjerenošću na programe može rezultirati strukturama koje ne ispunjavaju određene potrebe. Mudrije je usredotočiti se na biblijske odnose i dozvoliti da se organizacijske strukture i programi razvijaju u skladu sa njima.

Primjerice, osnivač crkve odlučio je kako je za svaku crkvu važno da srijedom navečer ima vrijeme molitve. Rano u životu crkve koju je započeo pokrenuo je molitvu srijedom navečer, ali je za to bilo malo interesa pošto su obaveze koje su ljudi imali mnoge članove crkve sprječavale da dođu. Ovo je za osnivača crkve bilo vrlo obeshrabrujuće jer je slab odaziv protumačio kao nedostatak interesa za molitvu. Međutim, da je dozvolio da funkcija molitve zauzme drukčiju formu, tada bi možda odaziv bio veći.

Jedan drugi osnivač crkve bio je uvjeren da je lijepo ukrašena crkvena zgrada neophodna za slavljenje i bogoslužje. Nakon godinu dana službe na planu osnivanja crkve, s 15 članova koji su bili predani njegovoj crkvi, odlučio je pribaviti zgradu. Ovo je zahtijevalo odobrenje gradskih vlasti, skupljanje novca, kupovinu zemljišta, unajmljivanje građevinske kompanije koja će izgraditi zgradu itd. Ovaj projekt ispunjavao je svo vrijeme ovog osnivača crkve, tako da se on nije uspio usredotočiti sluzenju petnaestoric vjernika u svom stadu. Nadalje, financije su vrlo teško stizale, a gradske vlasti kao da su činile sve što su mogle kako bi omele izgradnju. Pitao se hoće li ikada dočekati da vidi tu zgradu.

IV. PISANJE VLASTITE DEFINICIJE CRKVE

Kako bi se pripremio da razviješ svoju definiciju crkve, pročitaj sljedeće odlomke i potraži principe koji objašnjavaju što je crkva. Principe zapiši u prostor koji je za to predviđen. Koristi i druge biblijske citate ako vjeruješ da će ti pomoći.

Djela 2:42-47 _____

Djela 11:26 _____

Djela 14:23 _____

Djela 20:7 _____

Djela 20:28 _____

1. Kor 1:2 _____

1. Kor 12:28 _____

1. Kor 14:33 _____

Ef 1:22 _____

Ef 4:11-16 _____

Ef 5:27 _____

1.Tim 3:15 _____

Heb 10:24-27 _____

Drugo: _____

Ispod zapiši svoju definiciju crkve.

Razmisli o sljedećim pitanjima u vezi tvoje definicije:

- Je li tvoja definicija razumljiva?
- Je li u skladu s Biblijom?
- Je li tvoja definicija dovoljno jasna i temeljna da opiše sve crkve u svim vremenima i na svim mjestima?
- Govori li tvoja definicija o crkvi koja se umnožava?

Svoju definiciju podijeli s ostalima i pažljivo uoč njihove reakcije.

ZAKLJUČAK

Osnivači crkava trebali bi shvatiti da oni ne osnivaju crkve koje su potpuno razvijene, već da siju sjemenja koja rastu u zrele crkve (1. Kor 3:6). Prvi obraćenici koji postaju vođe trebali bi sudjelovati u određivanjima formi, struktura i programa. Zašto? Tako da bi nova crkva odgovarala kulturi i potrebama onih kojima će služiti.

Očekujemo li sudjelovati s Bogom u uspostavljanju pokreta za osnivanje crkve u ovom području, tada bi definicija crkve trebala nalikovati "sjemenu", a ne potpuno razvijenom "drvetu". Ona bi trebala rasti i prilagođavati se na način koji je najbolji za dosezanje izgubljenih.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Koje su nepotrebne stvari uobičajeno dodane radnim definicijama crkve koje ljudi imaju?
- Kada su zgrade neophodne za osnivanje crkve? Kako zgrade mogu pomoći ili omesti rast crkve?
- Zašto je pogrešno fokusirati se na forme pri definiranju lokalne crkve?

PLAN DJELOVANJA

Sa svojim timom za osnivanje crkve napravi definiciju crkve oko koje ćete se svi složiti, koja će govoriti o vašem procesu osnivanja crkve. Svoju definiciju podijeli s ostalim osnivačima crkava, sa svojim predavačem ili mentorom.

IZVORI

- Petersen, Jim. Church Without Walls. Colorado Springs, CO: Navpress, 1992.
- Julien, Tom. The Essence of the Church. Evangelical Missions Quarterly. Vol. 34, No. 2, 1998.

DUHOVNI KARAKTER

Opravdanje po vjeri

TEMELJ NAŠEG ODNOSA S BOGOM

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije poučiti osnivača crkve kako da bude oslobođen krivnje, poricanja i života koji čovjeka prisiljava održavati svoju reputaciju, jer Kristova pravednost postaje temelj kršćanskog življenja.

☞ Glavne točke

- Opravdanje je razmjena naše naravi s naravi Kristovom.
- Opravdanje vjerom je temelj našeg odnosa s Bogom.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- znati što znači opravdanje vjerom.
- imati duboku zahvalnost i sigurnost Božje milosti koje je ukorijenjena u pravednosti Isusa Krista.

UVOD

Naš odnos s Bogom nam je, kao vjernicima, središnja točka života. Ništa nije važnije od toga kakav je naš odnos prema Bogu i Njegov odnos prema nama. Ali u ovom odnosu imamo puno pitanja:

- Kako Boga možemo intimno poznavati?
- Prihvaća li nas Bog zaista?
- Otkud dolazi naše prihvaćanje od strane Boga?
- Kako možemo živjeti životom koji Mu je ugodan?
- Što se događa kada sagriješimo?

Kako bismo odgovorili na pitanja poput ovih, vraćamo se na sam početak – u Evanđelje, temelj našeg odnosa s Bogom. Novi zavjet opisuje spasenje kao "opravdanje vjerom". U ovoj lekciji, razmislit ćemo što opravdanje vjerom znači i kako je ovaj temelj, izgrađen na pravednosti Isusa Krista, jedini siguran temelj za naš odnos s Bogom.

I. ŠTO OPRAVDANJE NIJE

Opravdanje znači, jednostavno rečeno, biti proglašen pravednim. Postoje barem dvije pogreške koje ljudi čine u vezi s ovom divnom i velikom doktrinom.

A. Opravdanje nije po djelima

Veliki filozof Aristotel vjerovao je da ljudi **moгу postati dobri (biti opravdani) kroz praksu**. Mnogi su se s njim složili. Izgleda da bi se, u Isusovo vrijeme, farizeji složili s Aristotelom. Za njih je način da se bude dobar i prihvaćen pred Bogom bio preko prakse – posebno življenjem po Božjem zakonu. Dobro poznati teolog Toma Akvinski složio se s Aristotelom, tako sustav spasenja po djelima ostaje kamen temeljac za mnoge sljedbenike Tome Akvinskog.

Oni koji slijede Aristotelov pogled mogli bi biti klasificirani kao oni koji slijede religiju. Religiju ovdje definiramo kao pokušaj da se dosegne Bog. Evanđelje, međutim, uči nešto posve različito o tome kako postajemo dobri. Prema Bibliji jedini način da budemo opravdani je da vjerom prihvatimo spasenje koje nam je dano po Isusovoj smrti i uskrsnuću. Evanđelje uključujući opravdanje po vjeri, stoji u direktnom kontrastu sa svim drugim religijskim sustavima Božjeg prihvaćanja.

Tablica 1.1 Evanđelje i religija

Evanđelje	Religija
<i>(Božji nadnaravni pothvat da dosegne čovjeka)</i>	<i>(Čovjekov naravni pothvat da dosegne Boga)</i>
Milost	Djela
Vjera	Poslušnost
Bezuvjetna ljubav	Osuđivanje
Duh Sveti koji mijenja	Osobni trud
Milost vodi u poslušnost	Poslušnost vodi u milost

Kršćani koji vjeruju u Bibliju brzo će razumjeti da je Evanđelje istinito i da je religija lažna. Mi ne želimo Evanđelje zamijeniti religijom, ali kušani smo da izmiješamo to dvoje. Ali kada Evanđelje pomiješamo s bilo čim, uništavamo ga (Gal 1:6-7).

Netko bi mogao reći: "Činimo dobra djela." Istina, ali time ne stječemo Božju milost. Zapravo, primili smo Božju milost i zato činimo dobra djela.

B. Opravdanje nije oprostjenje

Mnogi vjernici ispravno razumiju da je opravdanje pred Bogom po vjeri, a ne po djelima, ali netočno zaključuju da je opravdanje u biti oprostjenje u kojem Bog odabire previdjeti naš grijeh. Ovo je velika pogreška. Bog nije izabrao jednostavno ignorirati naš grijeh. Njegova svetost sprečava tu mogućnost. Za grijeh se mora platiti. Opravdanje je čin kojim je netko proglašen pravednim. Mi smo proglašeni pravednima na temelju činjenice da je Isus platio cijenu za naš grijeh. Oni koji o opravdanju misle tek kao o oprostjenju propuštaju shvatiti veliku cijenu koja je bila plaćena za nas i mogu biti skloni svoje spasenje uzeti zdravo za gotovo. Međutim, naše opravdanje je koštalo jako puno i to bi nas trebalo nadahnuti da živimo iz zahvalnosti za ono što je Bog učinio.

II. ŠTO OPRAVDANJE JEST

A. Božja pravednost: Rimljanima 3:21-24

Rimljanima 3:21-24 je jedan od najjasnijih odlomaka o opravdanju vjerom. Proučavanje odlomka rečenicu po rečenicu otkriva mnoge aspekte opravdanja po vjeri i kako Kristova pravednost oblikuje temelj našeg odnosa s Bogom.

1. "Izvan Zakona"

Pravednost Božja ne stječe se na osnovu naše poslušnosti Božjem Zakonu. Zašto ne? Zato što nitko od nas ne drži savršeno Božji Zakon – a to Bog zahtjeva za opravdanje kroz poslušnost Zakonu (Gal 3:10).

2. "Se... očitovala pravednost Božja"

Pravednost Božja izražava njegovu "savršenu čistoću". Za nas je pravednost točna uobličena ovoj savršenoj Božjoj čistoći. Uzmemo li u obzir kontekst i činjenicu da se ovdje objašnjava opravdanje po vjeri, "pravednost Božja" znači - savršena čistoća koja proizlazi od Boga ili je Bog daje.

3. "Posvjedočena Zakonom i Prorocima"

U hebrejskoj svijesti dvije osnovne podjele Starog zavjeta bile su Zakon i Proroci. I u jednom i u drugom pronalazimo Božje otkrivenje koje govori o ovoj pravednosti koja je stečena bez naše poslušnosti Zakonu. Drugim riječima, cijela Biblija svjedoči o ovoj dubokoj i snažnoj istini.

4. *"Pravednost Božja po vjeri u Isusa Krista"*

Vjera je sredstvo kojim postižemo pravednost. Naša vjera mora biti usmjerena na Isusa Krista, jer je On umro umjesto nas plativši kaznu za grijeh. Samo je On mogao u potpunosti platiti za naš grijeh, jer je On savršen Sin Božji. Zato je od esencijalne važnosti da svoju vjeru stavimo u Njega.

5. *"Ne, nema razlike! Svi su zaista sagriješili i potrebna im je slava Božja"*

Svi trebamo pravednost kroz vjeru u Isusa Krista. Nema izuzetaka, jer smo svi sagriješili i naš grijeh uzrok je da ne zadovoljavamo Božju savršenost koja odražava Njegovu pravu slavu.

6. *«Opravdani su besplatno, njegovom milošću»*

Savršena pravednost, koja je potrebna da bismo bili u dobrim odnosima s Bogom, pripisana nam je kada povjerujemo. To je dar koji nam je dan zbog milosrdnog Božjeg karaktera, a ne zato što ga zaslužujemo. To je dar u najtočnijem smislu, nezaslužan, neočekivan, ali prihvaćen.

7. *"Po otkupljenju u Kristu Isusu"*

U svojoj ljubavi Bog nam je želio udijeliti ovaj dar oprostjenja i pravednosti, ali Njegova svetost zahtijevala je da bude plaćena kazna za grijeh, a to je smrt. Tako je Isus Krist došao i umro umjesto nas, plativši našu kaznu. Ispunio je tako Božji pravedni zahtjev da nam oprost i proglašava nas pravednim u Svojim očima. Otkupljenje od grijeha bila je cijena plaćena za kupovinu našeg opravdanja.

B. Velika razmjena

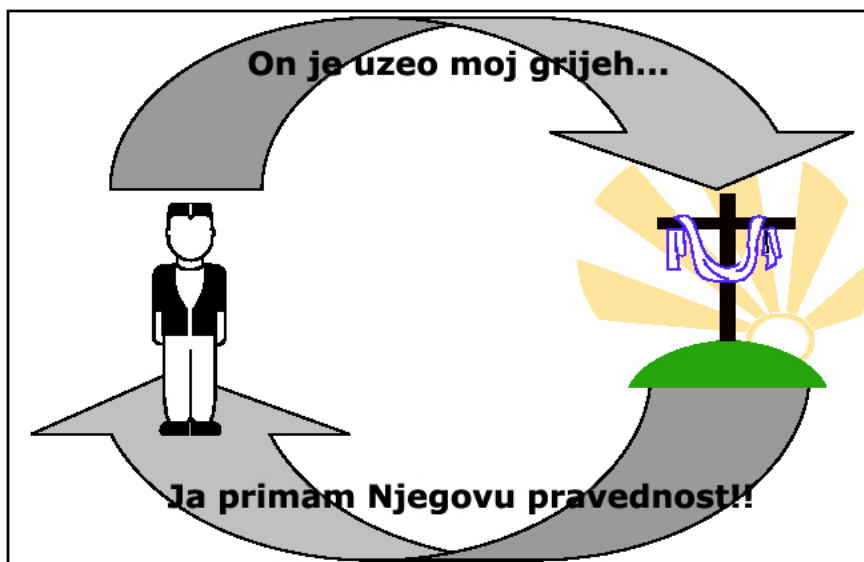
Ukratko, opravdanje je **djelo milosti Božje u kojem On provodi veliku razmjenu**. Kada grešnik prilazi Bogu u pokajanju i vjeri, Bog otklanja krivnju njegovog ili njezinog grijeha i daje je Kristu. Također uzima savršenu Kristovu pravednost i daje je novom vjerniku. Rezultat je taj da je grijeh novog vjernika potpuno oprostjen i on od Krista prima savršenu pravednost koja je potrebna da pred Bogom stoji pravedan (2. Kor 5:21, Iza 61:10, Ro 4:3-5, 8:1, Ef 4:22-24).

Otkrivenje 20:12 govori o danu kada će Bog otvoriti knjige koje sadrže zapise o našim životima i suditi će nam prema našim djelima. Što misliš da ćemo pronaći u našim knjigama? Prorok Izaija objašnjava da pod sudom svetog Boga "svi postasmo nečisti, a sva pravda naša k'o haljine okaljane." (Iz 64:5). Većina će se ljudi iznenaditi kad otkrije da njihove knjige sadrže dugačak popis grijeha. Ali, kada gledamo Isusov život, vidimo da je bio savršeno poslušan Bogu jer je živio pravednim životom bez grijeha (Hebrejima 4:15).

Kad smo se pokajali za naše grijeha i vjerom prihvatili Isusa Krista kao Gospoda i Spasitelja, Bog je uzeo naše grijeha i dao ih Kristu. Zatim je uzeo Kristovu pravednost i dao je nama. Rezultat je da je zapis naših grijeha dan Kristu, a Kristov zapis pravednosti dan je nama. **Opravdanje se može slikovito predstaviti kao razmjena našeg "zapisa grijeha" za "zapis pravednosti" Isusa Krista.**

Ilustracija "Velike razmjene" (slika 1.2.) pomaže nam u razumijevanju opravdanja po vjeri.

Slika 1.2. Velika razmjena

III. KLJUČNE TOČKE OPRAVDANJA PO VJERI

A. Ne možemo opravdati sami sebe

Promatrajući ove ključne aspekte opravdanja u cjelini, postoji jedna važna istina koja je protkana kroz ove ideje. Kada nam je rečeno da je opravdanje pravednost koja nam je dana izvan naše poslušnosti Zakonu, da nam je dana kroz vjeru u Isusa Krista, da je milošću Božjom dana grešnicima i da je za nju plaćeno Kristovim otkupljenjem... sve ove ideje izražavaju istinu da čovjek s ovom pravednošću nema veze.

Objašnjavajući istinsku prirodu opravdanja, Martin Luther ju je ispravno opisao kao "**pasivnu pravednost**", jer nismo ništa učinili da je proizvedemo. Isus Krist ovu je pravednost stekao za nas i mi je možemo primiti samo vjerom. Ova istina je temelj čovjekovog **opravdanja pred Bogom - i tu se pravo kršćanstvo jako razlikuje od svih drugih religija, kao i od lažnih oblika kršćanstva**. Ovdje i mi sami imamo najveću poteškoću zato što nam opravdanje po vjeri očituje stupanj naše prave grešnosti i našu vječnu potrebu za milošću. Kaže nam da bismo bili pravedni pred Bogom moramo gledati izvan sebe, jer mi nemamo tu pravednost i moramo ponizno prihvatiti jedini način kroz koji možemo biti u dobrom odnosu s Bogom – kroz vjeru u Isusa Krista.

Ovo je ključna istina u vezi opravdanja. Mislimo li da možemo stajati pravedni pred Bogom zbog bilo čega drugog osim onog što je za nas učinio Krist, onda zaista sasvim pogrešno procjenjujemo istinsku Božju svetost i dubine naše vlastite grešnosti. Kako možemo misliti da smo dostojni u sebi samima imati mir sa savršeno svetim Bogom? Ovo je najgora vrsta arogantne drskosti zato što ona Boga svodi na razinu grešnog čovjeka, a pokvarenog čovjeka uzdiže na razinu savršenog Boga.

B. Ne možemo uzeti priznanje za ono što je Bog učinio

Dajući svoj život, Isus je platio kaznu za sve kršitelje zakona. Zbog toga tko je Isus, možemo vjerovati Bogu za svoje opravdanje. Nepotpuno pouzdavanje u smrt Isusa Krista na križu kao temelj našeg oprostjenja i našeg odnosa s Bogom u najmanju je ruku uvredljivo prema Bogu.

Primjer:

Razmisli o čovjeku koji je počinio užasan zločin i čeka smrtnu kaznu. Dok čeka jedan od njegovih prijatelja odlazi kod suca i moli za njegov oprost. Sudac odgovara: "Pustit ću ga ako daš svog sina da umre umjesto njega." Prijatelj kaže: "To je smiješno. Kako bih ikad mogao učiniti tako nešto?" Ali sudac kaže: "To je jedini način da ga pustim na slobodu." Nakon puno agonije, otac odlučuje za svog prijatelja žrtvovati svog sina znajući da je to jedini način. Iz poslušnosti sin odlazi sucu i složi se umrijeti umjesto očevog prijatelja. Sljedećeg dana sudac pogubi sina i oslobodi čovjeka.

Uskoro nakon toga dogodi se da otac načuje razgovor između oslobođenog zatvorenika i nekog prijatelja. Kada ga ovaj upita: "Kako si bio oslobođen od svoje smrtne kazne?", oslobođeni čovjek odgovara: "Pa, dok sam bio u zatvoru, držao sam se čistim, dobro sam se ponašao i radio sam sve što su stražari zahtijevali. Onda su me, zbog dobrog vladanja, pustili."

Kako je, po tvom mišljenju, ovaj čovjek reagirao na ono što je njegov prijatelj rekao? Kako je ovaj čovjek mislio da je njegovo ponašanje imalo išta s njegovim oslobađanjem nakon što je sin njegovog prijatelja dao svoj život umjesto njega?

To što nam Bog oprašta naše grijeha nije zbog našeg ponašanja, niti zbog veličine našeg pokajanja. Iako Božja Riječ uči da će se prava vjera očitovati kroz našu ljubav i poslušnost Bogu, ovo ne bismo smjeli pomiješati s istinom da nam je Bog oprostio naš grijeh samo zato što je pun ljubavi i milosti, davši svog jedinog Sina da na križu umre umjesto nas. Isus Krist platio je kaznu za naš grijeh i Njegova je žrtva kupila našu slobodu od Božjeg gnjeva.

C. Moramo potpuno vjerovati Bogu

Oni koji vjeruju u religiju i, dakle, u opravdanje po djelima, svoj odnos s Bogom izgrađuju na svojoj poslušnosti Njemu. Problem je tada što im njihova savjest stalno govori da im ne uspijeva biti potpuno poslušni i tako ih osuđuje i uvjerava da nemaju pravo vjerovati da Bog previđa njihov grijeh ili da će im ga oprostiti bez pravde. Ovo stvara krizu u kojoj oni zaključuju ili da nisu tako loši (umrtvljivanje savjesti) ili da će, učine li nešto što ugađa Bogu, Bog prijeći preko njihovog grijeha (kompromitiranje istinske Božje pravednosti).

Čak se i kršćani suočavaju s tim problemom. Naša nam savjest govori da ne ugađamo dovoljno Bogu. **Tu smo u kušnji okrenuti se lažnim rješenjima kako bismo umirili svoju savjest i riješili problem grijeha.** Ponekad je pokušavamo umiriti misleći da nismo tako loši kao netko drugi; prema tome, i nismo jako loši. Ili težimo činiti puno bolje, pokušavajući nadoknaditi svoj neuspjeh. Ovo je vrlo prepredena pogreška, jer odlučiti se više pokoravati Bogu nije pogrešno. Ali ono što smo skloni činiti je da svoj odnos s Bogom zasnivamo na našim djelima, na religiji umjesto na Evanđelju. Činimo ozbiljnu pogrešku kada osnovu našeg pouzdanja u spasenje okrenemo s djela Isusa Krista na križu na naša djela i poslušnost. Ovo pogrešno mišljenje vodi do toga da se sakrivamo od naše prave grešnosti ili do obeshrabrenja, čak i depresije.

ZAKLJUČAK

Dok živimo kršćanski život, ne možemo svoju vjeru odvojiti od oproštenja i pravednosti koje je Isus Krist zadobio za nas. Isusova smrt na križu mora ostati temelj našeg odnosa s Bogom. Križ je naša jedina nada za mir s Njim. Nema drugog mjesta gdje grešnici, čak i opravdani grešnici, mogu susresti Boga - osim kod križa.

Izgrađivanje našeg života na opravdanju po vjeri u Isusa Krista trebalo bi nas osloboditi da Bogu služimo odvažno, ne zato što smo Bogu uvijek savršeno poslušni, već zato što imamo povjerenje da je naš odnos s Bogom izgrađen na Kristovom djelu za nas. Opravdanje nije stvar našeg osobnog truda – već je umjesto toga po milosti kroz vjeru. Opravdanje po vjeri milost stavlja ispred naše poslušnosti, a to je način na koji se Bog odnosi prema nama u Kristu. Kako učimo da se naš odnos s Bogom uvijek zasnivao i uvijek će se zasnivati na Njegovoj milosti i kako se pouzdajemo u dovršeno djelo Njegovog Sina, shvaćamo koliko je stvarno velika Njegova ljubav. Spašeni smo milošću i samo po milosti možemo živjeti.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Možeš li jednostavno, a jasno, definirati što je opravdanje vjerom?
- Što znači kada opravdanje po vjeri opisujemo kao "pasivnu pravednost"?
- Zašto je u našem svakodnevnom hodu tako teško za nas koji smo počeli u milosti nastaviti u milosti pouzdajući se u dovršeno djelo Isusa Krista na križu?
- Kako opravdanje po vjeri utječe na način na koji se odnosiš prema Bogu i na način na koji misliš da se On odnosi prema tebi?

PLAN DJELOVANJA

Nauči nekog što znači opravdanje po vjeri i neka zatim sam napiše definiciju. Na sljedeći sat obuke donesi to što je napisao.

Življenje prema Evanđelju

ODBACIVANJE OSLANJANJA NA SAMOG SEBE

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pomoći osnivaču crkava da vidi važnost vjere koja je ukorijenjena u Kristu kao sredstva za duhovni rast.

☞ Glavne točke

- Evanđelje je središnje u osobnom duhovnom rastu.
- Moramo odbaciti oslanjanje na same sebe za svoj rast u Kristu i uspjeh u službi.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- znati kako razumijevanje Evanđelja utječe na trajni kršćanski rast.
- razumjeti razliku između življenja u vlastitoj snazi i življenja po vjeri u Krista i u ono što je postigao na križu.

UVOD

Većina kršćana jasno razumije da je naše opravdanje pred Bogom samo po vjeri. Ali što ta doktrina znači u našim životima od te točke nadalje? Što bi Evanđelje trebalo značiti onima koji su ga prihvatili prije mnogo vremena? Mnogi kršćani su zbunjeni oko ovih pitanja. Mnogi smatraju da su koncepti u vezi spasenja kao što je opravdanje po vjeri od male vrijednosti jednom kada je netko bio kršćanin mnogo godina. Čak mogu biti u kušnji i zamijeniti ova jako važna učenja tako da uzdignu obnašanje pravila i oslanjanje na samog sebe. U ovoj lekciji istražiti ćemo kakvo Evanđelje ima značenje čak i na zrele kršćane dok ćemo gledati na biblijska upozorenja o zamjenjivanju Evanđelja s bilo čim drugim.

I. ODVLAČENJE PAŽNJE OD EVANĐELJA

Jedna od najranijih poslanica koje je napisao Pavao bila je crkvama koje je započeo na svom prvom misijskom putovanju u području Galacije. Ti kršćani bili su zbunjeni oko toga kako su opravdani pred Bogom, kao i oko toga kako su rasli kao kršćani, što je također poznato kao posvećenje. Uz to izgubili su svoj osjećaj radosti u Kristu (Gal 4:15) i napadali su jedan drugoga (Gal 5:15).

Pavao je zasigurno bio tužan zbog stanja ovih novoosnovanih crkava. Pavao im je svoje pismo započeo sa snažnim ukorom zbog toga što se dogodilo. On kaže: "Čudim se da... tako brzo prelazite na neko drugo Evanđelje." (Gal 1:6-7). Kasnije se Pavao pita je li uzalud na njih trošio svoje vrijeme (Gal 4:11). U svojoj frustraciji čak ih naziva "bezumnima" (Gal 3:1, 3). Pavao je uvidio da su Galaćana prestali živjeti u oslanjanju na Krista. Kaže da su postali "opčarani" (Gal 3:1).

Ova riječ izražava ideju "fasciniranosti" nečime. Oni su bili odvučeni vjerovati da su opravdani obnašanjem zakona. Kršćanski su život pretvorili u nastup na pozornici umjesto življenja oslanjajući se na Krista (Gal 4:10-11). Počeli su Božju milost tražiti kroz pokornost zakonu, a ne kroz Evanđelje (Gal 3:1-5). Radeći tako, odrezali su se od svojeg stvarnog izvora snage. Bili su odvučeni od Krista.

Ovo je razloga zašto je Pavao ukorio galacijske kršćane. Oni su bili zbunjeni u vezi toga kako se odvijao rast u njihovim životima. Postali su "opčarani" propisima i ritualima religioznog života i njihov fokus pomaknuo se s Krista na njih same. Okrenuli su se pribavljanju opravdanja kroz dobra djela, što je zapravo oslanjanje na samog sebe, i stoga nisu razumjeli svoju trajnu potrebu za Kristom.

II. OPASNOSTI OSLANJANJA NA SAMOG SEBE

Poput Galaćana možemo biti odvratiti pozornost s Krista i križa. Naši životi često odražavaju nedostatak oslanjanja na Krista zajedno s podcjenjivanjem snage grijeha. Primjerice, možemo pretvoriti kršćanski život u predstavu. Idemo na sve crkvene službe i izvana sve izgleda dobro, barem u očima drugih. Ali čak i dok sudjelujemo u ovim aktivnostima može nam postati dosadno propovijedanje Božje riječi i naše slavljenje može postati tek služba usana. Unutra postoji malo vjere i ljubavi prema Bogu, ali što je zaista alarmantno jest to da jedva primjećujemo da se u nama događa ova promjena.

Ovo je ta suptilna i fatalna opasnost koju je Pavao direktno konfrontirao u Galaćanima 3. Ona je smrtonosna jer naš život postaje površinsko kršćanstvo u kojem se brinemo samo oko vanjskog izgleda, dok iznutra umiremo. To je poput čovjeka koji ima rak, a to ne zna, i stanice raka šire se i ubijaju sve s čim dođu u kontakt. Jedan dan se počne osjećati loše i ode liječniku kako bi saznao da je prekasno.

Drugi je primjer pogrešno razmišljanje da se možemo nositi s grijehom u vlastitoj snazi. Na primjer, čovjek može misliti da može u svom srcu imati požudne želje. "Napokon", kaže sam sebi, "želje ne moraju diktirati ponašanje." On uvjerava samog sebe da je požuda maleni prekršaj koji si može priuštiti... Za razliku od preljuba, grijeha koji on nikad ne bi počinio. Vjeruje da je ovladao grijehom unutar sebe, ali stvarnost je takva da ga prepuštanje grijehu, bilo kojem grijehu, odvaja od bliskosti s Bogom. U Mateju 5:28 Isus jasno govori: "A ja vam kažem: Tko god s požudom pogleda ženu, već je s njome učinio preljub u srcu."

Poput raka, grijeh je smrtonosna bolest. Ne bismo smjeli biti bezumni i misliti da možemo ignorirati ovu bolest ili je nadvladati kroz vlastiti napor ili vanjskom prilagodbom zapovijedima koje pronalazimo u Bibliji. Nastavimo li se oslanjati na ova slaba sredstva za nadvladavanje grijeha, on će nas ubiti.

III. SREDIŠNJI POLOŽAJ EVANĐELJA U OSOBNOM DUHOVNOM RASTU

Kroz naš propust da živimo kršćanski život u vlastitoj snazi otkrivamo svoju slabost i važnost hoda u Kristu. Nekoliko puta u Galaćanima 3:2-5 Pavao upotrebljava prijedlog "po" kako bi izrazio sredstvo kroz koje se nešto dobije. Prvo govori o početku kršćanskog života i obećanju Duha Svetog i pita: "Jeste li primili Duha po djelima Zakona ili po vjeri u Poruku?" (Gal 3:2). Drugim riječima, kako ste primili Duha? Kako su započeli naši kršćanski životi? Prema Pavlu, bilo je to "po vjeri" u Evanđelje (Gal 3:8). Zatim prelazi na to kako kršćanin raste, što se također naziva "doktrina posvećenja". Pita: "Započeli ste u Duhu pa da sada u tijelu dovršite?" (Gal 3:3). (Ili, u engleskom prijevodu: "Nakon što ste započeli u Duhu, zar sada pokušavate svoj cilj dostići ljudskim nastojanjima?", op. prev.). Zatim postavlja posljednje, vrlo oštro pitanje: "Onaj dakle koji vam daje Duha i čini među vama silna djela, čini li to zbog djela Zakona ili zbog vjere u Poruku?" (Gal 3:5). Moramo dobro razmisliti o tom posljednjem pitanju zato što Biblija jasno uči da u svojoj poslušnosti doživljavamo Božje blagoslove.

Primijetite kontrast koji radi Pavao. On kao način kroz koji Bog djeluje suprotstavlja *poslušnost s vjerom*. Nismo spašeni poslušnošću, već milošću kroz vjeru. Nadalje, ne samo da je vjera sredstvo kroz koje smo opravdani, već je i sredstvo kroz koje smo posvećeni. Rastemo kroz vjeru u Evanđelje i dok prihvaćamo po vjeri ono što je Krist učinio za nas i u nama. I u našem opravdanju i u našem posvećenju pozvani smo živjeti po vjeri.

Pouzdanje u svoje resurse možda je najbolji praktičan opis nevjere, ali pozvani smo prestati oslanjati se na vlastite resurse i živjeti po vjeri. Bog nas poziva da napustimo put samopravednosti. Nemamo nikakvu pravednost, osim one koja nam je dana kroz naše sjedinjenje s Kristom. Vjera ponizno priznaje našu potrebu i gleda izvan nas samih prema Kristu i prihvaća oproštenje i savršenu pravednost koju On nudi.

Primjer:

Tijekom protestantske reformacije Luther i Erazmo debatirali su o tome što najbolje portretira naše spasenje i našu potrebu za milošću. Erazmo je priznao da je grijeh čovjeka učinio bolesnim, ali je nastavio i rekao da je naša potreba za milošću više nalik malom djetetu koje uči hodati. Osoba je sposobna učiniti nekoliko koraka do Boga, ali nekad također treba Svog nebeskog Oca da ga uhvati i pomogne mu na putu. Luthera je odbila ideja da je potreba za milošću tako mala i rekao je Erazmu da je zasigurno u krivu. Rekao je da je naše spasenje više nalik gusjenici koja je potpuno okružena vatrenim prstenom. Osim ako se netko ne ispruži da spasi gusjenicu, ona će zasigurno umrijeti.

Naša potreba za milošću u spasenju je apsolutna. Božja savršena svetost zahtjeva izvršenje pravde nad čovjekom koji je pun grijeha. Moramo potpuno napustiti bilo kakvu nadu u vlastitu pravednost i uhvatiti se za Isusa Krista ili ćemo zasigurno propasti. Bog nas mora osloboditi poput gusjenice. Ali Bog nas također zove na ovo isto prepuštanje u našem posvećenju. Moramo nastaviti ići prema istini Evanđelja i pronaći svoju pravednost u Kristu ako se želimo približiti Bogu. Njegova svetost nastaviti će otkrivati naš grijeh do srži i ako ne vjerujemo da stojimo opravdani pred Bogom samo zbog naše vjere u tu Kristovu pravednost koja nam je dana, bit ćemo uništeni Božjom svetošću. I mislimo li da ovu bolest grijeha možemo izliječiti u sebi svojom snagom, prevareni smo u mjerenju snage grijeha. Vjera je potpuno napuštanje naših resursa, zato što vidimo svoju bijednu slabost. Kako osjećamo svoju veliku potrebu, vjera se drži Krista i svih blagodati koje samo On može providjeti za nas. Što više rastemo u vjeri, to ćemo više tražiti život i snagu koju samo On može dati.

IV. SREDIŠNJI POLOŽAJ EVANĐELJA U SLUŽBI

Kako se ovo primjenjuje na način kako se Bog odnosi prema tebi u vezi služenja drugima? Mnogi vjernici žive s idejom da rezultat njihove službe ovisi o tome kako dobro izvršavaju djela ili koliko Božje milosti počiva na njima u nekom trenutku. Razlozi za uspjeh ili neuspjeh u službi su brojni. Ali zbog načina kako nas Bog ljubi i zbog prirode Evanđelja, uspjeh u službi ovisi više o Božjoj snazi nego o našim djelima.

Primjerice, usporedimo dva dana u tvom životu. Jedne se subote probudiš i odeš na molitveni sastanak kao što je tvoj običaj. Na putu prema van imaš kratak, ali ugodan razgovor sa susjedom. Nastavljaš dalje i imaš prekrasan dan u kojem je Božja prisutnost bila očita na mnoge načine. Na putu kući imaš priliku s nekim podijeliti Evanđelje i tako toj osobi govoriš o Kristu i Njegovom spasenju. Sljedeća je subota prilično drukčija. Kasno se probudiš, propustiš molitveni sastanak i na izlasku neljubazno pričaš sa svojim susjedom. Općenito, dan je ispunjen zbrkom i ne čini se da je Bog blizu. Počinješ se osjećati loše zbog toga što si učinio, ali na tvoje iznenađenje, imaš novu priliku podijeliti Evanđelje s nekim. Pitanje je hoćeš li propustiti ovu priliku jer se osjećaš kao da nisi dostojan podijeliti Evanđelje s ovom osobom? Misliš li da te Bog može blagosloviti kad imaš loš dan? Ako ne, zašto ne?

Često mislimo da, iako smo spašeni milošću, ili primamo ili gubimo Božji blagoslov na osnovu naših djela. Ali, moramo razumjeti da ako je opravdanje po vjeri u Isusa Krista temelj našeg odnosa s Bogom, naši najgori dani nikad nisu toliko loši da smo izvan dosega Božje milosti i naši najbolji dani nikad nisu tako dobri da ne trebamo Božju milost. Uvijek nam je potrebna milost.

<p>Naši najgori dani nikad nisu toliko loši da smo izvan dosega Božje milosti i naši najbolji dani nikad nisu tako dobri da ne trebamo Božju milost.</p>
--

V. NAUČITI UKORIJENITI SVOJU VJERU U KRISTA

Božje rješenje za našu nemogućnost da Mu udovoljimo u svojoj snazi nije da se trudimo više. Njegovo rješenje je da vjerujemo snažnije u istine Evanđelja. Vjerujući u ove istine, počinjemo svoje živote ukorjenjivati u Kristu.

Često kada se suočimo s preprekom u životu ili s nekom teškom odgovornošću, počinjemo kovati strategije i promišljati o načinima kako bismo mogli obaviti zadatak. Često propuštamo teške situacije zato što ne možemo zamisliti kako to možemo učiniti. Ovdje se radi o našoj vlastitoj sposobnosti.

Što nam se događa kada se jednog dana iznenadimo s pravom grešnošću svog srca? Iako možemo preferirati da naš grijeh ostane prikriven, Bog radi da otkrije naš grijeh. Sada i onda, čak i mi smo šokirani veličinom našeg grijeha. Što činimo kada se ovo dogodi? Možda ćemo željeti učiniti dva tjedna pokore. Ili možda počnemo mrziti sami sebe zbog naše grešnosti. Nećemo otići Bogu i ispovjediti Mu svoj grijeh dok prvo neko vrijeme ne propatimo.

Vidiš li što se događa? Pokušavamo se iskupiti za svoj grijeh kroz patnju. Ovo je princip iza pokore. Pokušavamo se učiniti dostojnima Božjeg oprostjenja. Kada ovo činimo, oslanjamo se na vlastite resurse.

Primjer:

21. kolovoza 1544. Martin Luther pisao je jednom od svojih vjernih i povjerljivih prijatelja, Georgeu Spalatinu. Spalatin je dao neki savjet koji je kasnije počeo smatrati grešnim. Kada je došao do tog zaključka, utopio se u tuži i krivnji. Bio je uvjeren da je trebao bolje znati i da on, od svih ljudi, nije smio počinuti takvu pogrešku. Bio je neutješan. Kada je Luther saznao o njegovom stanju, pisao mu je ne bi li ga utješio, govoreći: "... moja je vjerna molba da nam se pridružiš i družiš se s nama, koji smo pravi, veliki i okorjeli grešnici. Nikako ne smiješ učiniti da se Krist čini beznačajan i tričav prema nama kao da bi On Pomoćnik bio samo kada se želimo riješiti zamišljenih, nominalnih i djetinjastih grijeha. Ne! Ne! To za nas ne bi bilo dobro. On naprotiv mora biti Spasitelj i Otkupitelj za stvarne, velike, bolne prijestupe i opačine vrijedne prokletstva, da, i od najvećih i najšokantnijih grijeha; da budem kratak, od svih grijeha zbrojenih zajedno u konačan zbroj..." Preuzeto iz: *Martin Luther Companion to the Contemporary Christian*.

Jesmo li postali mali grešnici koji samo trebaju malog Spasitelja ili smo stvarni grešnici koji trebaju pravog Spasitelja? Vjera nas spaja s Isusom i biti spojeni s Isusom znači da smo odspojeni od svega drugoga. Ne možemo pridodati na ono što je Isus učinio za nas. Kao što je rekao jedan čovjek: "Što god dodamo Kristovom djelu to ga zagađuje. Postaje kao miris tvora dok gledamo predivan zalazak sunca. Scena je lijepa, ali stvarno ne želiš biti tamo."

Ovo je posebno istinito za one s kojima živimo i koji vide tko smo mi zaista. Pokušamo li dodati našu pravednost Kristovoj, postajemo samopravedni i nestrpljivi s drugima. Živimo li prema vlastitoj snazi, naši odnosi su vrlo sebični. Nikad se istinski ne mijenjamo.

ZAKLJUČAK

Evandjelje mora ostati središte našeg hoda s Kristom. Zamjena Evandjelja s nekim drugim sustavom opravdanja uništava vrijednost našeg spasenja. Ono što je Isus Krist učinio na križu u potpunosti donosi blagodati samo onima koji napuste sve ostale sustave opravdanja i postanu muškarci i žene vjere ukorijenjeni u Kristu. Usmjeravanje našeg pouzdanja u ono što je Krist učinio na ono što mi činimo i na naše obnašanje pravila, ili na bilo što drugo, samo proizvodi lažnu pravednost. Problem je što mi prečesto ne osjećamo svoju potrebu. Tamo gdje nema osjećaja potrebe, nema vjere. A tamo gdje nema vjere, nema dinamične veze s Kristom i Njegov život u nama počinje nestajati. Naš rast dolazi kako učimo napustiti vlastite resurse i hodati u vjeri koja je ukorijenjena u Kristu. Tada otkrivamo ono što Bog želi da vidimo: da trebamo Krista puno više nego što to zamišljamo. Kroz svoju potrebu za Kristom Bog stimulira našu vjeru.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Kako su Galaćani otpali od Evandjelja?
- Gubiš li svoj osjećaj radosti u Kristu? Ako da, zašto?
- Kako se Evandjelje odnosi na nas kao vjernike?
- Koja je razlika između truda u svojim snagama i vjere?
- Kako život po vjeri utječe na naše svakodnevne misli i djela u životu?

Kršćanski rast

KRIST KAO ŽARIŠNA TOČKA KRŠĆANSKOG ŽIVOTA

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije vidjeti da križ mora postati žarišna točka naših života ako doista želimo rasti.

☞ Glavne točke

- Postoji mnogo pogrešnih shvaćanja toga što je duhovni rast.
- Križ igra presudnu ulogu u duhovnom rastu.
- Naša pogrešna razumijevanja ometaju rast.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- biti kršćanin koji se diči Kristom.
- znati da se, da bi rastao, mora usredotočiti na križ – predajući cijeli život Kristovom djelu.
- položiti pred Kristove noge svoje oslanjanje na sebe i vjerom uzeti snagu koju može dati samo njegov uskrsli Spasitelj.

UVOD

U ovom poglavlju o duhovnom karakteru, težimo tome da izgradimo temelj za dinamičan kršćanski život. Ovo kritično područje vapi za našom pozornošću kako vidimo crkvene vođe koji doživljavaju duhovni brodolom zbog jednog ili drugog grijeha. Kako se mi sami možemo sačuvati od brodoloma? Kako naša ljubav prema Bogu može jačati i ne hladiti se? Kako možemo rasti u svojoj vjeri tako da imamo živi odnos s Isusom Kristom? Željeli bismo prikazati sliku kako kršćanin raste u većoj ljubavi prema Bogu i živoj vjeri koja ga osposobljava da duhovno vodi crkvu Isusa Krista. Preciznije, naučit ćemo kako križ Isusa Krista učiniti žarišnom točkom duhovnog života.

I. ŠTO JE DUHOVNI RAST?

Duhovni rast je trajno Božje djelo u životu vjernika, koje tog vjernika čini zaista svetim. Riječ svet ovdje znači "zaista nalik Bogu". Kako kao kršćani rastemo, naše moralno stanje dovedeno je u sklad s našim zakonskim stanjem pred Bogom (kao vjernici smo proglašeni pravednima). Duhovni rast je nastavak onoga što je učinjeno u spasenju, kada je novi život darovan i unesen u vjernika. Obrati pozornost na nekoliko aspekata našeg rasta. Duh Sveti nas je obnovio tako da bismo mogli biti preobraženi u sliku Božju. Ali ova je transformacija tekući proces, a proces napreduje kroz suradnju između Boga i kršćanina. U Filipljanima 2:12-13 nam je rečeno: "Sa strahom i trepetom radite oko svoga spasenja! Da, Bog u svojoj dobrohotnosti izvodi u vama i htjeti i djelovati." Ovdje vidimo partnerstvo u koje moramo ući s Bogom. Ne možemo biti pasivni i misliti da će Bog sam proizvesti njegovo obličje u nama. I mi moramo biti aktivni. Moramo "raditi". Ali ovaj rad nije za zadobivanje Božje prihvaćenosti, nego je izraz našeg razumijevanja i zahvalnog priznanja oprosta naših grijeha kroz krv Isusa Krista i posvojenja kao Božje djece.

Mnoge ilustracije i dijagrami su se upotrebljavali za objašnjenje procesa duhovnog rasta.

A. Ljestve ili stube

Mnogi vjernici duhovni rast gledaju kao ljestve ili stube po kojima se penjemo. Kada smo jako duhovni smatramo da smo visoko na ljestvama. Međutim, kada nismo duhovni, nisko smo na ljestvama.

B. Umiranje starom sebi

Drugi duhovni rast vide kao proces razmjene starog grešnog čovjeka s novim čovjekom stvorenim u Kristu. Kako stari čovjek umire, novi čovjek se rađa. Kada se to događa, osoba raste duhovno.

Dijagrami poput ovih nisu automatski pogrešni, ali kao što ćemo vidjeti, postoji bolji način za razumijevanje duhovnog rasta.

II. ULOGA KRIŽA U DUHOVNOM RASTU

A. Rast u spoznaji Božje svetosti

Prvi dio procesa rasta uključuje rast u spoznaji Boga. Gospod objavljuje kroz proroka Jeremiju: "*Mudri neka se ne hvale mudročću, ni junak neka se ne hvali hrabročću, ni bogati neka se ne hvali bogatstvom. A tko se hvaliti hoće, neka se hvali time što ima mudrost da mene spozna. Jer ja sam Jahve koji tvori dobrotu, pravo i pravdu na zemlji, jer to mi je milo' - riječ je Jahvina.*" (Jer 9:22-23). U Ivanu 17:3 Isus kaže: "*A ovo je život vječni: da upoznaju tebe, jedinoga istinskog Boga, i koga si poslao - Isusa Krista.*" Poznavanje Boga je svrha i smisao vječnog života. Glavni cilj kršćanskog života treba biti poznavanje Boga u istini. Zato, kada kontinuirano rastemo u upoznavanju Njega u svoj Njegovoj veličini, rastemo da bismo bili poput Njega. Ključ za poznavanje Boga je razumijevanje Njegovog svetog karaktera. Učimo osjećati onako kako je osjećao apostol Pavao kad je rekao: "*... sve gubitkom smatram zbog onoga najizvrsnijeg, zbog spoznanja Isusa Krista, Gospodina mojega...*" (Fil 3:8a). Ovo je dio procesa posvećenja.

B. Naučiti prepoznati svoj grijeh

Kako rastemo u svojoj spoznaji Boga u cjelokupnom Njegovom savršenstvu, rastemo i u spoznaji samih sebe. Posebice spoznajemo svoju grešnost u suprotnosti sa savršenim Božjim karakterom. Što se više približimo Bogu, to vidimo da smo dalje od Njega. Što slavnije razumijemo tko je On zaista, to nam strašnji izgleda naš grijeh. Rast u razumijevanju vlastite grešnosti može se ilustrirati u životu Pavla apostola. 55 g. Pavao se opisao kao "najmanji među apostolima" (1. Kor 15:9). Kasnije, 60. g., Pavao se opisuje kao "najmanji od svih svetih" (1. Kor 15:9). Još kasnije, pri kraju svog života, 64. g., opisuje se kao "prvi (glavni) grešnik" (1. Tim 1:15). Je li Pavao postao veći grešnik kako je postajao zreliji? Zasigurno ne izgleda tako. Ali, doista se čini da je kroz svoj život razvio više i više poniznosti i osjetljivosti u vezi svog grijeha. Kako je sazrijevao, shvatio je da su neki od njegovih vlastitih stavova koji ga prije nisu smetali zapravo grešni. Ovo je dio procesa duhovnog rasta.

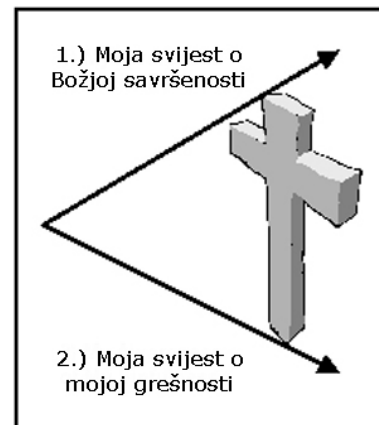
C. Jaz kao rezultat

Shvaćanje jaza koji postoji između grešnog čovjeka i svetoga Boga bilo je, naravno, ono što nas je uopće i dovelo k Isusu. Križ ispunjava jaz kada je osoba spašena (slika 3.1).

Ali čak i nakon što upoznamo Krista kao Spasitelja, trebali bismo i dalje rasti u spoznaji Božje svetosti i u svijesti naše grešnosti. Ovo može biti vrlo zastrašujuće iskustvo. Poznavati Boga znači dozvoliti raskinkavanje, a to je strašno iskustvo za one koji skrivaju svoje mane i nedostatke. Međutim, za kršćanina koji raste, jaz pokazuje trajnu potrebu za Kristom i veličinu onoga što je On učinio na križu.

Tako nam, kako rastemo u spoznaji Njegove veličine, križ postaje sve važniji. Što više poznajemo Boga, to se osjećamo bezvrjednijim pred Njim. Kako ovo znanje raste, vidimo značaj našeg oprostjenja i pomirbe s Bogom kroz Isusa Krista. Kako otkrivamo Božju veličinu, (kao što je Izaija kada je u Hramu vidio slavu Božju ili izraelski narod kada je susreo Boga na Sinaju), otkrivamo istinsku slavu našeg Spasitelja. Njegova krv pere grešnike i odijeva nas u bijele haljine tako da se možemo još više približiti ovom Bogu slave.

Slika 3.1.

III. PREPREKE ZA KRŠĆANSKI RAST

Prihvativši u jednom trenutku činjenicu da je Isus platio cijenu da premosti jaz trudimo se nastaviti sa svojim kršćanskim životom. Mnogi kršćani imaju jedan do dva temeljna problema koja rastu u njihovoj vjeri.

A. Farizejstvo – problem ponosa

Mnogi vjernici bivaju uhvaćeni u djela i tako upadnu u zamku traženja da se zadobije prihvaćanje od Boga i drugih kroz izvršavanja djela. Često se fokus pomakne s Kristovog djela na križu na njihovu službu Bogu. Poput farizeja u novozavjetnim vremenima, oni žive kao da se kršćanski život sastoji samo od onoga što mi činimo za Boga.

Problem je ovdje što ne shvaćaju da postoje drugi, čak i važniji aspekti kršćanskog života od službe, kao što su poznavati Boga i imati osoban odnos s Njim (Lk 10:38-42). Suvremeni farizeji netočno vjeruju da svojim dobrim djelima mogu zatvoriti jaz koji postoji između njih i Boga. Ponos, ili želja da se izgleda dobro u očima drugih, može ovo motivirati. Izvršavanje djela postaje temelj na kojem ovi ljudi izgrađuju svoje reputacije.

Grieh i na druge načine utječe na suvremene farizeje. On može misliti da njegov grijeh Bogu ne smeta (*primijeti klin broj 4 na slici 3.2*). U takvom slučaju važnost se grijeha smanjuje. Ono što on ovdje zapravo radi je da smanjuje Boga u svojoj svijesti da On postaje manji nego što zaista jest. Drugi mogu misliti: "Nisam baš tako veliki grešnik!" Ovi ljudi stavljaju klin (*broj 5 na slici 3.2.*) na prostoru na dnu ispod križa. Nije li puno lakše vidjeti tuđi grijeh nego svoj? Zašto je to tako? Je li istina da imamo manje problema s grijehom od drugih? Mislimo li da tako varamo sami sebe? Zato što imamo previsoko mišljenje o sebi, opet se važnost križa umanjuje.

Da bismo izbjegli farizejstvo, moramo rasti u razumijevanju istinske Božje svetosti i istinske grešnosti naših srca. Uviđanje ovoga će nas poniziti i otkriti našu potrebu za milošću Božjom.

B. Očajavanje – nedostatak vjere

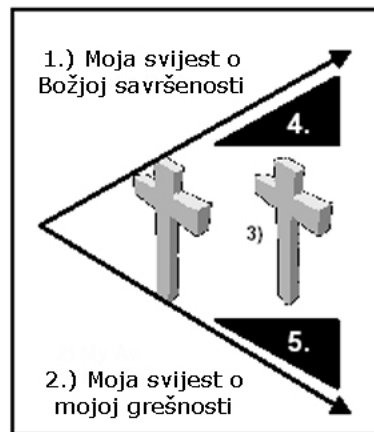
Drugi imaju drukčiju borbu. Oni prepoznaju Božju svetost i tako svoju vlastitu grešnost i očajavaju jer ne znaju što učiniti u vezi s tim. Pokušat će jaz ispuniti dobrim djelima, ali osjećaju da nikad ne mogu napraviti dovoljno dobrih djela da doista ugone Bogu. Mogu se truditi svaki dan provoditi vrijeme u Božjoj Riječi, ali onih dana kada padnu, osjećaju se strašno poraženo u svom hodu s Bogom. Pokušavaju kontrolirati jezik, ali kada ne uspiju pitaju se kako bi ih Bog stvarno mogao voljeti. Zbog svih svojih neuspjeha zaključuju da nikad neće moći ugoditi Bogu. Stoga očajavaju.

Problem je ovdje nedostatak vjere u ono što je Bog učinio. Bog je providio sve što nam je potrebno da budemo prihvatljiviji pred Njim u žrtvi Isusa Krista (Heb 10:14). Ne možemo nadodati onome što je On učinio.

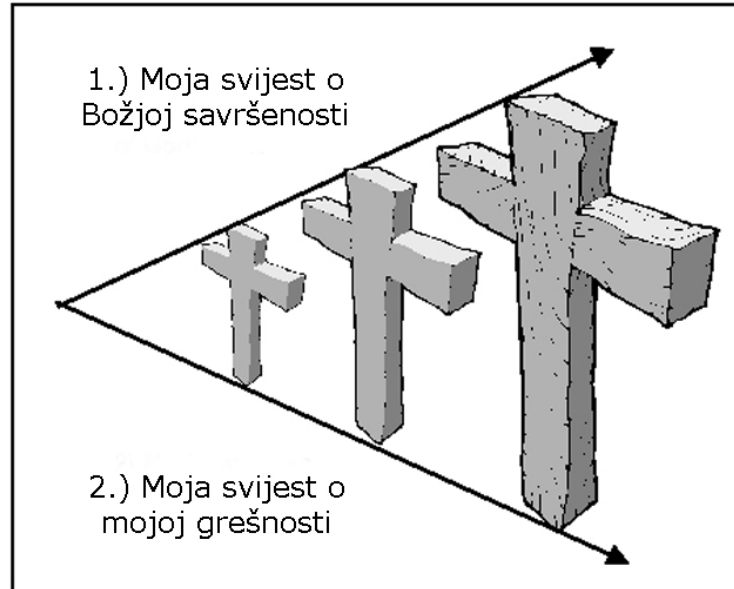
C. Odgovor: Križ mora rasti

Dva gore opisana problema u biti su slična jedan drugome. Farizej netočno vjeruje da može zadobiti Božju naklonost svojim djelima dok onaj koji očajava ispravno zna da ne može zadobiti Božju naklonost svojim djelima. Međutim, u oba slučaja standard je netočan. Fokus na zadobivanje Božje naklonosti je temeljni problem. Budući da su problemi slični, rješenja su ista. U biti, da bi jaz bio zatvoren, mora postojati most. Ništa što mi možemo učiniti ne može premostiti jaz. Kao što je rekao Pavao: "A ja, Bože sačuvaj da bih se ičim ponosio osim križem Gospodina našega Isusa Krista po kojem je meni svijet raspet i ja svijetu." (Gal 6:14a). Isus Krist i Njegovo djelo na križu postaju nam sve važniji i važniji.

Slika 3.2.

Slika 3.3. – Križ koji raste

Moramo vjerovati novim stvarnostima svog života u Isusu Kristu. Iako smo još skloni grijehu, Bog je milostiv i oprašta naš grijeh. Stojimo savršeno pravedni u Kristu samo zbog njegovog djela na križu. Postali smo djeca živog Boga i On nas ljubi. On uživa u nama i predan je tome da nas uobliči u sliku Krista.

ZAKLJUČAK

Križ je naša jedina nada za mir s Njim. Nema drugog mjesta gdje grešnici, čak i opravdani grešnici, mogu susresti Boga osim kod križa. Da bismo duhovno rasli, naš bi fokus trebao biti na cjelovitijem razumijevanju stvarnosti onoga što je Krist učinio na križu, a ne na većem trudu. Dan za danom, trenutak za trenutkom moramo se sjetiti što je Krist učinio za nas na križu odnijevši naš grijeh i davši nam novi život. U ovom sagledavanju posvećenja, razumijemo da naše tijelo ostaje zlo do dana kada umremo. Ali mi također razumijemo život Kristov u nama. Kako rastemo u poznavanju Boga, sve više se mijenjamo na njegovu sliku. Naša nesposobnost da ovo činimo sami postaje jasna i mi razvijamo potpunu ovisnost o Kristu. Evanđelje nam postaje puno važnije, a naša potreba za Kristom puno veća. Dublje razumijemo ono u što smo povjerovali na početku. Podsjećamo se na istine Evanđelja. Vjerom činimo da ono što je postigla Kristova smrt i uskrsnuće postaje sve više stvarnost u našim životima.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Što je duhovni rast? Kakav je njegov odnos prema spasenju?
- Kako rasteš u svetosti? Opiši taj proces u svakodnevnom životu i kako si naučio primijeniti na taj proces ono što je Krist postigao?
- Koja je tvoja najveća poteškoća u vezi tvog duhovnog rasta?
- Navedi sve što je Krist postignuo svojom smrću na križu i uskrsnućem od mrtvih. Opiši kako to može postati veća stvarnost u tvom životu.

PLAN DJELOVANJA

Jednoj osobi opiši što si naučio o rastu u svetosti i objasni joj kako ono što je Krist postignuo primjenjuješ u svom svakodnevnom životu. Daj konkretan primjer - gdje se vide promjene u tvom životu kao vjernika, kao rezultat tvog razumijevanja posvećenja?

Transformirajuća snaga Evanđelja

SLOBODA OD VLASTI GRIJEHA

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije objasniti kako smo bili oslobođeni od vlasti grijeha kada smo bili sjedinjeni s Kristom u Njegovoj smrti i uskrsnuću, tako da bismo mogli iskusiti silu Evanđelja u našim životima dok hodamo po vjeri u ovoj novoj stvarnosti.

☞ Glavne točke

- Naše spasenje znači da smo iznutra doživjeli promjenu.
- Zbog naše nove prirode u Kristu imamo snagu nadvladati grijeh.
- Bog želi da hodamo u Duhu da ne bismo udovoljavali željama tijela.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti značaj jedinstva s Kristom i sile koja nam je dostupna da umrtvimo svoje tijelo kojim više ne vlada grijeh.
- hodati po vjeri u osobnoj, duhovnoj smrti i uskrsnuću koje smo iskusili u Kristu te u spasenju od sile grijeha.

☞ Prijedlozi za vođe tečaja

Ova lekcija puno spominje Rimljanima 6:3-10. Pažljivo proučavanje tih odlomaka u pripremanju osposobit će te da učinkovito poučiš ovu lekciju.

UVOD

Evanđelje je temelj našeg odnosa s Bogom. Iz Božje je perspektive naš odnos izgrađen samo na Kristovom opraštenju i savršenoj pravednosti koja nam je dana po vjeri. Ova istina trebala bi donijeti mogućnost da nadvlada grijeh u našim životima rezultat čega će biti duboka osobna transformacija. A ipak, većina nas se još uvijek bori s grijehom i ponekad se pitamo kako možemo danas biti promijenjeni. Zašto vjernici griješe? I što se može učiniti s tim u vezi? Kako, prema Evanđelju, možemo biti zaista transformirani?

I. MILOST BOŽJA I PRAKTICIRANJE GRIJEHA

A. Možemo li nastaviti griješiti?

Ako je Božja milost zaista iznad svakog grijeha i mi smo opravdani po vjeri bez naše poslušnosti, možemo li nastaviti griješiti? Ako je Božja milost ponuđena onima koji je ni ne zaslužuju, ali je prihvaćaju zbog svoje vjere u Isusa Krista, prirodno je postaviti ovo pitanje: Možemo li nastaviti griješiti i očekivati da taj grijeh pokrije Božja milost?

Apostol Pavao je očekivao to pitanje u svojoj poslanici Galaćanima kada je rekao: "... neka ta sloboda ne bude izlikom tijelu..." (Gal 5:13). A upravo na to pitanje Pavao odgovara u Rimljanima 6 kada pita: "Da ostanemo u grijehu da milost izobiluje? Nipošto! Jednom umrli grijehu, kako da još živimo u njemu?" (Rim 6:1-2).

B. Biblijski odgovor

Odgovor na ovo pitanje je jasan, ne, nećemo nastaviti griješiti. Razumijemo ovo i jako se trudimo ne griješiti. Samodisciplina i pravila postaju norme za ozbiljnog kršćanina koji želi izbjeći grijeh. Ali pravo obračunavanje s grijehom u vezi je unutarnjeg preobražaja vjernika.

Dok proučavamo Pavlov odgovor u Rimljanima 6, razumijemo ne samo zašto ne možemo nastaviti griješiti, već također otkrivamo novu slobodu koju imamo od sile grijeha. Ovo je vitalni dio pobjedonosnog kršćanskog života. U našem spasenju Bog je osigurao rješenje za naše dvije najosnovnije potrebe: oslobodio nas je od kazne grijeha pomirivši nas sa sobom i oslobodio nas je od sile grijeha da bismo mogli živjeti u istinskoj slobodi i ljubavi prema Njemu. Rimljanima 6:1-2 nas upućuje da ne možemo nastaviti griješiti, kao što smo činili prije nego što smo postali kršćani, jer smo "umrli grijehu".

U našem spasenju Bog je osigurao rješenje za naše dvije najosnovnije potrebe: oslobodio nas je od kazne grijeha pomirivši nas sa sobom i oslobodio nas je od sile grijeha.

II. KRŠTENI U NJEGOVU SMRT – USKRSLI NJEGOVIM USKRNUĆEM (RIM 6:3-10)

U svojoj poslanici Rimljanima dok odgovara na pitanje u vezi grijeha, Pavao upotrebljava krštenje kao ilustraciju za promjenu koja se odvija kada osoba postane Božje dijete. Pažljivo pročitaj Rimljanima 6:3-10.

A. Naša smrt s Kristom

1. Kako smo umrli?

U Rimljanima 6:2-5 Pavao objašnjava kako smo umrli grijehu. Bili smo ujedinjeni s Kristom i bili smo kršteni u Njegovu smrt. Prije nego što razmotrimo naše krštenje u Kristovu smrt, moramo se usmjeriti na pravi razlog koji nas je doveo smrti grijehu. To se dogodilo kroz naše sjedinjenje s Kristom. Postoji nekoliko pokretačkih izjava u ovom odlomku koje izražavaju jedinstvo između Krista i nas. U 3. stihu vidimo da "koji smo god kršteni u Krista Isusa, u smrt smo njegovu kršteni". U 4. stihu "zajedno s njime ukopani u smrt". U 5. stihu "smo... s njime srasli", a u 8. stihu, mi "umrijesmo s Kristom".

Sve ove izjave objašnjavaju da smo, kroz našu sjedinjenost s Kristom u Njegovoj smrti, i sami umrli. Želimo li biti slobodni od grešne prirode koja je u nama, moramo iskusiti smrt u našem unutarnjem čovjeku. Kada nas je Bog nadnaravno sjedinio s Kristom, On je učinio da je naš unutarnji čovjek umro, iako vanjski čovjek i dalje živi.

Izraz "sjedinen, srastao" (*sumfutoi*⁵ na grčkom) u 5. stihu, "smo... s njime srasli..." ("... postali smo sjedinjeni s Njim...", engleski prijevod, op. prev.) izraz je koji se koristio za opis kalemljenja dvaju odvojenih biljaka. Kada se tuđa grančica kalemila na drvo, u trenutku kada je počela uzimati život iz drveta reklo bi se da je bila *sumfutoi*, "sjedinjena" s njim. To je bila živo, organsko sjedinjenje. To je vrsta živog sjedinjavanja koja se događa kada povjerujemo u Krista. Nadnaravno smo sjedinjeni s Isusom Kristom, i Njegov život daje život našem unutarnjem čovjeku. Ali prije nego što počnemo živjeti u slobodi, prvo moramo umrijeti, tako da se naš unutarnji čovjek može razdvojiti od grešne naravi. Tako smo sjedinjeni s Kristom u Njegovoj smrti.

Dakle, naša smrt s Kristom prouzrokovala je razdvajanje našeg unutarnjeg čovjeka i grešne naravi, što je rezultiralo našom slobodom od vlasti grijeha. Iako grešna narav još uvijek postoji i predstavlja vrlo zlu silu u nama, njezina vlast nad nama je slomljena i više nismo okovani njezinom silom. To je naša sigurna, nova stvarnost i moramo vjerovati u njezinu istinu, ako želimo uspješno živjeti kršćanski život.

2. Što se dogodilo zbog naše smrti s Kristom?

Rimljanima 6:6 nam kaže što se dogodilo kao rezultat naše smrti s Kristom: naše "staro ja" je raspeto. Staro "ja" jednostavno je unutarnji čovjek koji je postojao prije nego što smo povjerovali u Isusa Krista i od Njega dobili novi život. To je stari čovjek koji je bio rob grijehu. Međutim, kad smo se sjedinili s Kristom u Njegovoj smrti, ovaj unutarnji čovjek bio je raspet, a posljedica ta da je naše grešno tijelo "onemoćeno".

⁵ συμφύτος

Grčka riječ *katarge*⁶, "onemoćeno", ne podrazumijeva uništenje, iako je grijeh uklonjen iz nas. Međutim, ono znači "staviti izvan pogona ili onesposobiti"; nešto učinjeno neučinkovitim uklanjanjem njegove snage kontrole. Pavao koristi istu riječ u Rimljanina 3:3 gdje kaže da čovjekova nevjernost ne može "obeskriješiti" Božju vjernost. U Rimljanima 7:2 kaže da je žena "riješena" od svoga muža ako on umre. To je značenje u našem kontekstu. Bili smo oslobođeni od vlasti grijeha zato što je uklonjena njegova sila kontroliranja. Lanci grijeha slomljeni su i mi mu više nismo robovi.

B. Konačni rezultat: novi život s Kristom

U ovom se odlomku prenosi jedna konačna ideja koja objašnjava preobražaj kroz koji je prošao naš unutarnji čovjek. Rečeno nam je ne samo da smo sjedinjeni s Kristom u njegovoj smrti, već i u Njegovom uskrsnuću. Ne samo da smo umrli, već smo također uskrsnuli u novi život. Kroz naše jedinstvo s Kristom, zato što Krist živi, sada živi i naš unutarnji čovjek. Rimljanima 6:4 nam kaže da kao što je Očeva sila bila očitovana u Kristovom uskrsnuću iz mrtvih, tako smo i mi stvoreni da hodamo u novini života kao očitovanje te iste sile. Ista sila koja je Krista uskrsnula od mrtvih i nas je uskrsnula od mrtvih.

Rezultat svega ovoga jest da nam se dogodilo nešto vrlo silno i nadnaravno, i naš unutarnji čovjek više nije ono što je bio. Stari je čovjek umro, a novi čovjek živi. Kakav je to novi čovjek? U 6. i 7. stihu Rimljana 6 vidimo da je taj novi unutarnji čovjek slobodan od grijeha i više nije njegov rob. To smo sada mi u Kristu.

C. Prihvatanje vjerom našeg novog života u Kristu

Za kršćane je imperativ da ove istine unesu u svoj svakodnevni život. Svi znamo da grijeh još uvijek postoji u nama, i dok nastavljamo sa zemaljskom borbom protiv grijeha, možemo izgubiti iz vida novi život koji zaista postoji u Kristu. Postoje vremena kada se ne osjećamo baš slobodni od grijeha i pitamo se je li se uopće išta nadnaravno dogodilo u nama. Možemo se složiti s apostolom Pavlom koji je rekao: "Ta ne činim dobro koje bih htio, nego zlo koje ne bih htio - to činim." (Rim 7:19).

Zato su nam tako važne Pavlove završne riječi u Rimljanima 6. Tri puta u ovom odlomku Pavao nam je zapovjedio da "znamo" ovu istinu (3., 6., 9. stih). On želi da razumijemo što nam se zaista dogodilo u Kristu. Zatim, u 11. stihu, Pavao zaključuje: "*Tako i vi: smatrajte*" ("računajte", engl. prijevod, op. prev.) *sebe mrtvima grijehu, a živima Bogu u Kristu Isusu!*" U ovom je stihu grčka riječ *logizomai*⁷, "računati", bila matematički izraz koji se koristio kada je netko rješavao problem ili brojao. U ovom je odlomku upotrijebljen figurativno da bi "potpuno potvrdio" istine koje su ovdje poučavane. Pavao nas potiče da se pouzdamo i potpuno vjerujemo u ovu temeljnu istinu o nama. Stari čovjek više ne živi u nama. On je bio rob grijeha, ali je bio raspet, kao što smo mi bili sjedinjeni s Kristom u Njegovoj smrti i uskrsnuću, i sada smo preobraženi u nove muškarce i žene. Sada moramo potvrditi i vjerovati da smo živi u Kristu i da smo unutra nova stvorenja. Naš je kršćanski život, život u kojem živimo po vjeri u ovu istinu. Iako nemamo savršeno iskustvo ovoga cijelo vrijeme, to ne mijenja stvarnost onoga što se dogodilo. Svakog dana se trebamo kajati za svoje grijeha i vjerovati da smo jedno s Kristom, i da sada živimo u zajedništvu s Njim.

III. SNAGA DA SE NE GRIJEŠI

Prema Rimljanima 6, zato što smo sjedinjeni s Kristom, umrli smo i bili uskrsnuti s Njim. Njegova pobjeda nad grijehom bila je naša pobjeda nad grijehom. Grijeh više nije naš gospodar. Ali ova velika kršćanska stvarnost ne znači da nas grijeh ne želi opet zarobiti. Grijeh nije naš gospodar iako on uvijek stremlji tome da opet preuzme autoritet i silu nad nama.

Možda razmišljaš: "Ali ja se konstantno borim s grijehom. Kako ga mogu pobijediti?" Budi siguran da nikakav popis pravila ili samodisciplina sami ne mogu voditi u pobjedonosan život. Možemo pokušavati i pokušavati u tjelesnoj snazi i naposljetku nećemo uspjeti jer je naše tijelo sklono grijehu. Pravo rješenje za grijeh povezano je s unutarnjom preobrazbom vjernika. Protiv grijeha se borimo ojačavanjem svoje svijesti o tome tko smo u Kristu.

A. Shvati novu narav

Kada si postao kršćanin, nisi pridodao božansku narav svojoj grešnoj naravi. Razmijenio si naravi – postao si novo stvorenje (2. Kor 5:17). Bio si prenesen iz kraljevstva tame u kraljevstvo svjetla kad si postao dijete Božje. "... naš je stari čovjek (stara narav) zajedno s njim raspet." Stara narav nema snagu!

⁶ καταργεω

⁷ λογίζομαι

Ako imamo novu narav, zašto griješimo? Postoji grčka riječ koja je upotrijebljena puno, puno puta kroz Novi zavjet kao izvor grijeha u životu vjernika. To je riječ tijelo. Što je tijelo? To je dio naše svijesti, emocija i volje koji je naučen griješiti. Navike i uzorci razmišljanja preneseni su u nas od strane svijeta, bezbožnih učitelja i sotonskih direktnih napada. Naša svjetovna iskustva programirala su naše umove kako bi živjeli neovisno od Boga i u skladu sa svjetskim putevima.

B. Živi u Duhu

Rimljanima 8:5-7 suprotstavlja one koji žive po tijelu s onima koji žive po Duhu. Tu otkrivaš da svijest jest svijest ili u tijelu ili u Duhu. Tvoje tijelo, koje je svijet istrenirao, stvara svjetovne misli i ideje koje te vode u grijeh. Kao vjernici mi više ne bismo trebali biti u tijelu, već u Duhu (Rim 8:9, Gal 5:16). Ali, moguće je za nas da hodamo po tijelu (Rim 8:12-13). Nevjernici nemaju izbora – oni hodaju po tijelu jer žive u tijelu. Ali mi nismo obavezni tijelu... imamo izbor. Moramo naučiti i odabrati hodati po Duhu, ne po tijelu. Kao što kaže Pavao: "... po Duhu živite pa nećete ugađati požudi tijela!" (Gal 5:16).

C. Identificiraj se kao dijete Božje

Prije nego što smo upoznali Krista bili smo grešnici, ali kad smo postali Božja djeca, postali smo "sveti". Jesmo li sveci ili grešnici? Odgovor može biti težak. Ali ako o sebi misliš kao da si napola svetac a napola grešnik, nastavit ćeš imati poteškoća i boriti se, ali i živjeti poraženim životom. Kada razumiju preobrazbu koja se dogodila, vjernici bi se trebali truditi održati svijest o tome tko su u uskrsnom Kristu. Kada se suočimo s grijehom, trebali bismo o sebi misliti kao o djeci Božjoj. Ako o sebi mislimo kao o grešnicima, imat ćemo tendenciju živjeti kao grešnici. Moramo sebe vidjeti kao svece, kao djecu Božju, da bismo živjeli kao djeca Božja.

D. Obnovi svoju svijest

Mnogi grešni uzorci počinju s lošim misaonim životom. Grešni uzorci razmišljanja moraju se "preobrazivati obnavljanjem... svijesti." (Rim 12:2). Svijest je središte bitke protiv grijeha. 1. Korinćanima 11:3 ukazuje da jednako kao što je Evu prevario Sotona, naša se svijest može udaljiti od iskrene i čiste predanosti Kristu. Sotona je utjecao na svijest Davida, Solomona, Ananije, kršćana u Korintu, i on može utjecati i na tvoju svijest. On svoje misli može donijeti u tvoju svijest i prevartiti te da misliš da su to tvoje misli ili čak Božje. Ali "zarobljujemo svaku svijest ("misaó", engl. prijevod, op. prev.) na pokornost Kristu".

E. Spoznaj Istinu

Gdje je snaga grijeha? Prema Ivanu 8:44 Sotona "... je lažac i otac laži." Kad smo kušani na grijeh uvijek je iza toga neka laž. Ali Isus u istom poglavlju kaže: "Upoznat ćete istinu i istina će vas osloboditi." (Iv 8:32). Naša obrana protiv grijeha je istina. Poznavanjem našeg istinskog, pobjedonosnog identiteta kao vjernika u Kristu, pronalazimo slobodu od snage grijeha.

ZAKLJUČAK

Evangelje je temelj našeg odnosa s Bogom. Iz Božje perspektive naš je odnos izgrađen samo na Kristovom oprostjenju i savršenoj pravednosti koja nam je dana po vjeri. Ova istina trebala bi donijeti mogućnost da budemo iskreni o svom grijehu pred Bogom i sigurnost Njegove preobilne milosti prema nama. Trebala bi nas nadahnuti da živimo kao pravednici, ne zato što smo sami sebe učinili pravednima, već zato što nas je Bog, prema svojoj milosti, takvima proglasio.

Ono što je doista važno u vezi pobjede nad grijehom jest rastuća, dinamična vjera u Krista, vjera koja je utemeljena na onome što je Krist učinio na križu, tako da Njegova snaga u nama moćno djeluje otkrivajući grijeh i slabosti sve jasnije. Ova vjera razumije i cijeni Božju milost dublje i vodi nas u intimnije poznavanje Boga.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Kako dozvoljavaš svojim osjećajima da, umjesto tvoje vjere u Božju Riječ, utječu na način na koji vidiš svoj život u Kristu?
- Kada se boriš protiv grijeha, što donosi više sile u tvoj život: truditi se više ili vjerovati više?
- Kako se "računanje" u Rimljanima 6:11 odnosi na vjeru?
- Što se, prema Pavlovoj poslanici Rimljanima, dogodilo s tvojom grešnom naravi?
- Kako možeš živjeti po Duhu?

Vođenje duhovnog dnevnika

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije predstaviti vođenje dnevnika kao praktičnog sredstva koje vjernicima može pomoći da se fokusiraju na osobni duhovni rast i rast u službi.

☞ Glavne točke

- Zašto voditi duhovni dnevnik?
- Svakodnevno vrijeme s Bogom.
- Svakodnevno vođenje dnevnika.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- biti sposoban upotrebljavati dnevnik kao učinkovito sredstvo za bilježenje uvida tijekom osobne pobožnosti, molitvenih zahtjeva i odgovora, kontakata za službu, kućnu grupu te bilježaka i dnevnih razmišljanja.

☞ Prijedlozi za vođe tečaja

Možda ćeš željeti napraviti ili naručiti dnevnik koji ćeš podijeliti sudionicima kako bi ga koristili tijekom tečaja. *The Church Planter's Daily Journal* od The Bible League vrlo je jednostavan i koristan dnevnik (pogledaj Bibliografiju za informacije o adresi).

UVOD

U brzom ritmu života, mali broj ljudi pronalazi vrijeme i mjesto za razmišljanje o Bogu i Njegovoj Riječi te njenoj osobnoj primjeni na njihove živote. Budući da učenik ima želju mijenjati se, on kontinuirano evaluira svoj život. Poput kralja Davida on traži Boga da iskuša i pregleda njegovo srce i njegov život da otkrije sve svoje pogreške i grijeha kako bi se mogao promijeniti i rasti (Ps 139:23-24). Svi imamo svakodnevnu, veliku potrebu za vremenom s Bogom i za slamanjem spona zaposlenosti (Ps 46:11; 37:7). Vođenje dnevnika bit će ti velika pomoć kroz cijeli proces osnivanja crkve. Sljedeća lekcija opisuje elemente svakodnevnog dnevnika osnivača crkve koji možeš upotrijebiti kao vlastito vođenje dnevnika.

I. ZAŠTO VODITI DUHOVNI DNEVNIK?

Kada su Izraelci prešli rijeku Jordan kako bi ušli u obećanu zemlju, Bog im je zapovjedio da uzmu dvanaest kamena iz rijeke i izgrade spomenik. Svrha tog spomenika bila je da služi kao podsjetnik sadašnjim i budućim generacijama Izraelaca na Božju vjernost i silu među njima (Jš 4:1-9). Na isti način, kada zabilježimo lekcije koje nas je Bog naučio ili iskustva koja imamo ili smo imali, ili molitvene zahtjeve i odgovore, oni također služe kao podsjetnici na Božju ljubav i vjernost u našim životima kada se suočavamo s borbama ili s obeshrabrenjem. Vođenje redovitog dnevnika jedan je od najučinkovitijih načina za razvijanje odgovornosti u našem duhovnom rastu i životu u službi. Dnevnik nas prisiljava da razmišljamo o našim životima i da prilagodimo prioritete. Također nam pomaže u rastu u vjeri dok gledamo kako je, kroz vrijeme, naše znanje i razumijevanje Boga raslo, kao i dok gledamo kako je Bog odgovarao na naše molitve.

Kroz stoljeća su kršćani puno učili iz dnevnika slavni kršćana kao što su Jonathan Edwards, Hudson Taylor i Amy Carmichael. To su pisana svjedočanstva toga kako se Bog očitovao u odnosu prema nekoj određenoj osobi i ohrabrenje su za intimno zajedništvo koje i mi možemo imati s Njim. Uz to što je zapis

našeg osobnog rasta, dnevnik može biti i učinkovito sredstvo u razvijanju naše službe. Ako te je Bog pozvao da osnivaš crkve ili da budeš dio tima koji osniva crkve, bit ćeš uključen u određene zadatke – evangeliziranje, učenje, razvijanje malih grupa itd. Dnevnik može biti od pomoći za bilježenje kontakata s ljudima, uvide i ciljeve za sastanke kućnih grupa, pitanja i problema o kojima želiš razgovarati sa svojim mentorom itd. On služi kao vidljivi podsjetnik na tvoju službu i dopušta ti da vidiš kako te Bog upotrebljava na specifične načine da dovede ljude k Sebi i utemelji crkvu. Dnevnik također pruža zapis koji možeš pregledati sa svojim učiteljem ili mentorom.

II. SVAKODNEVNO VRIJEME S BOGOM (SLIKA 5.1)

Slika 5.1 primjer (uzorak) je načina kako bilježiti razmišljanja iz tvoje svakodnevne pobožnosti u Božjoj Riječi, zatim molitvene potrebe i odgovore na molitve. Primijeti sljedeće na uzorku:

- **Današnji odlomak:** Zabilježi biblijski odlomak koji čitaš tijekom pobožnosti.
- **Osobni uvidi:** Pročitaj odlomak iz Biblije, odvoji vrijeme za razmišljanje i molitvu u vezi odlomka. Što kaže odlomak? Što opažaš? Kako ovaj odlomak možeš primijeniti na vlastiti život danas?
- **Obećanja koja mogu prigrliti:** Ima li u ovom odlomku ikakvih obećanja? Zabilježi ih i zahvali Bogu na tim istinama.
- **Zapovijedi kojima se trebam pokoriti:** Ima li ovaj odlomak kakvih zapovijedi kojima se trebaš pokoriti?
- **Molitva:** Navedi bilo kakve molitvene potrebe koje imaš na srcu i također odgovore na prijašnje molitve. Budi specifičan najviše što možeš. To će ti pomoći vidjeti Boga kako djeluje kroz tvoje molitve.

III. SVAKODNEVNO VOĐENJE DNEVNIKA (SLIKA 5.1)

Slika 5.1 primjer je jednog dnevnog zapisa u dnevniku. Dnevnik ti pomaže u nadgledanju napretka tvoje službe za osnivanje crkava. Zapazi sljedeće teme koje možeš zabilježiti u svom dnevniku:

- **Plan djelovanja:** Zabilježi bilo kakav posao koji planiraš učiniti. Navedi aktivnosti koje si završio za plan djelovanja ili one koje još obavljaš.
- **Kontakti:** Navedi svoje kontakte za evangelizaciju za taj dan. Zabilježi rezultate provedenog zajedničkog vremena. Jesi li podijelio svoje svjedočanstvo? Kako su reagirali? Jesu li otvoreni ili zatvoreni prema Evanđelju?
- **Sastanci:** Zapiši bilješke u vezi bilo koje kućne grupe, sastanka kućne grupe ili posebnog događaja. Kada i gdje je bio održan sastanak? Tko ga je vodio? Što si radio (biblijsko proučavanje, molitvena grupa, prikazivanje filma 'Isus' prijateljima)? Koliko je bilo sudionika? Koliko ih redovito sudjeluje? Posjetitelji? Je li itko učinio predanje Kristu? Zabilježi bilo kakve probleme ili posebna pitanja koja zahtijevaju daljnju pozornost.
- **Razmišljanja:** Odvoji vrijeme za razmišljanje o danu. Postoji li nešto što želiš izdvojiti? Jesi li naučio ili opazio bilo što o svom osobnom životu ili službi što bi želio zabilježiti? Ova razmišljanja su osobne bilješke koje zapisuješ o svom životu. **Ne trebaš ih sa svima dijeliti.** Pomažu ti da svoj dan staviš u perspektivu i zabilježiš sve što te Duh Sveti uči.

Slika 5.1. Svakodnevna pobožnost i svakodnevno vođenje dnevnika

DNEVNA POBOŽNOST		DNEVNA POBOŽNOST datum: _____
<p>Današnji odlomak: <u>1. Korinćanima 13</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Osobni uvidi: <u>Sva moja djela moraju biti motivirana ljubavlju. Svoju ljubav očitujem svojim djelima. Ljubav uvijek ustraje. Moram ustrajati u svojoj ljubavi prema drugima. Trebam biti usredotočen na druge, a ne na sebe.</u> • Obećanja koja mogu prigriliti: <u>Sada smo nesavršeni, ali u nebu ćemo biti savršeni i gledat ćemo Boga licem u lice. Sada razumijemo samo djelomično.</u> • Zapovijedi kojima se trebam pokoriti: <u>Očitovati ljubav u skladu s obilježjima koja su navedena u ovom poglavlju, biti siguran da su moja djela motivirana ljubavlju, u suprotnom su beznačajna.</u> 		Plan djelovanja: <ul style="list-style-type: none"> • <u>Uspostavljena molitvena trojka</u> • <u>Identificirano ciljno područje</u> • <u>Započeo induktivno proučavanje Biblije - Ivan 17</u>
MOLITVA Molitvene potrebe i odgovori na molitvu		Kontakti Ime Komentar <u>Dr. Miller Podijelio svjedočanstvo</u> <u>Teta Sala Prikazao film Isus</u> <u>Gđa Ivčić Podijelio svjedočanstvo, pokajanje!</u>
P: Za mogućnost da svjedočim Dr. M. P: Za razvoj tima za službu O: Majčino zdravlje je puno bolje		Sastanci (kućne grupe, kućni sastanci, posebno) <i>Ivanina kuća 19:00. Sastanak molitvene trojke. (Ivana, Marija i ja). Molili 2 sata. Složili se da ćemo se tjedno sastajati kod Ivane.</i>
		Razmišljanja o danu <i>Tako sam sretan zbog molitvene trojke. Nikad prije nisam zaista dosljedno molio s drugima i za nevjernike. Tako sam sretan zbog molitvene trojke!. Uzbuđen sam kako će Bog upotrijebiti naše molitve.</i>

ZAKLJUČAK

Ako tvoj vođa tečajja ili mentor nema za tebe dnevnik koji bi mogao koristiti, prilagodi praznu bilježnicu da posluži ovoj svrsi. Važna stvar je da ti tvoj dnevnik pomogne da razmišljaš o tome što te Bog uči kroz svoju Riječ te da bilježiš napredak i naučene lekcije u tvojoj službi osnivanja crkava.

PLAN DJELOVANJA

Kroz cijeli ciklus obuke za osnivanje crkava, vodi dnevnik za pobožnosti i napredak službe na osnovu slike 5.1. Možda ćeš željeti prepisati primjer 5.1. u bilježnicu za osobnu upotrebu. Budi spreman ovaj dnevnik pokazati svom mentoru ili vođi tečajja.

IZVORI

- *The Church Planter's Daily Journal.* The Bible League, 16801 Van Dam Rd., South Holland, IL 60473 USA. E-mail: bibleleague@xc.org

---

MOLITVA

Veliki molitveni skup

MOLITVA ZA PROBUĐENJE

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije objasniti koncept velikog molitvenog skupa i demonstrirati kako ga upotrijebiti u molitvi za probuđenje.

☞ Glavne točke

- Osnivanje crkava započinje s probuđenjem vjernika.
- Molitva je ključni element probuđenja.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti oblik velikog molitvenog skupa.
- biti osvjedočen u vezi uloge koju osobno probuđenje ima u osnivanju crkava.

☞ Prijedlozi za vođe tečaja

Ovo je dvosatna lekcija. Upotrijebi je kao nacrt za prvi veliki molitveni skup. Najveći dio lekcije trebao bi biti proveden u samoj molitvi, upotrebljavajući kao vodič drugi dio lekcije.

UVOD

Molitva je od vitalne važnosti u osnivanju crkava. Bez Božjeg blagoslova i vodstva sav naš najbolji trud će propasti. Iz tog razloga svaki od seminara uključuje molitveni skup (engl. "concert of prayer", op. prev.). Riječ "koncert" (engl. "concert" – sklad, dogovor, op. prev.) asocira na ideju organizirane prezentacije glazbe – bilo instrumentalne, bilo vokalne ili obje. Koncert se uvijek sastoji od više od jedne pjesme, ali se obično aranžira prema određenoj temi – bilo prema kompozitoru, glazbenom stilu, instrumentu, prigodi ili beskrajnoj raznolikosti veza. Koncert molitve također je organiziran radi fokusiranja na određenu temu. On može sadržavati mnoge molitve i mnogo ljudi, ali postoji zajednički pravac. Publika koncerta molitve sam je Bog. Stoga bi on trebao biti zasnovan na biblijskim temama koje će Mu biti ugodne.

I. KAKO ISPLANIRATI I VODITI VELIKI MOLITVENI SKUP

Kršćani su često potaknuti na molitvu sudjelujući u dinamičnom molitvenom događaju koji ih odvodi iznad njihovog prijašnjeg iskustava. Moleći s velikom skupinom drugih kršćana iz različitih pozadina i crkava, vjernici shvaćaju da nisu sami i izolirani, već da su dio velikog Božjeg pokreta. Oni vide da molitva nije dosadna aktivnost, već nešto uzbudljivo, nešto što izgrađuje vjeru i oslobađa silu. Na svih pet kontinenata svijeta takvi molitveni skupovi stimulirali su molitvu na širokoj osnovi, promovirali jedinstvo među kršćanima i raspirili evangelizaciju i pothvate osnivanja crkava.

Veliki molitveni skupovi usredotočuju se na dva glavna biblijska koncepta:

- Molitva usmjerena prema *unutra* – traženje Boga da otkrije svojoj Crkvi "puninu" Krista kao Gospoda u njezinoj sredini. Ovo je ideja probude, obnove i buđenja crkve.
- Molitvena usmjerena prema *van* – traženje Boga da "ispuni" svoju svrhu kroz svoju Crkvu među svim narodima. Ovo je ispunjenje Velikog naloga – svjetska evangelizacija, evangeliziranje lokalnih crkava i osnivanje dovoljnog broja crkava.

Molitveni skupovi mogu se organizirati za lokalnu crkvu ili za cijelo područje koje uključuje mnogo lokalnih crkava, s naglaskom na jedinstvu i suradnji. Slijedi predloženi model za veliki molitveni skup koji može biti prilagođen tvojoj situaciji. Važna stvar je moliti redovito i udruženo. Predloženi su elementi koji bi trebali biti uključeni u molitveni skup. Planiraj 2-3 sata za molitveni skup, navečer ili poslijepodne. Duljina svakog elementa ovisi o određenim ciljevima za svaki molitveni skup. Međutim, važno je, kao dio molitvenog skupa, imati sve te elemente. To osigurava da skup ostane usredotočen, uravnotežen i da lijepo teče.

A. Tema

Od pomoći je razviti tvoj molitveni skup oko određene teme. To će pomoći da molitveni skup ostane fokusiran i da molitve budu specifične. Primjerice, u glavnom gradu Kazahstana održao se molitveni skup na temu pomirbe. Proslava se usredotočila na Boga kao onoga koji miri ljude i na kršćane kao posrednike pomirbe. Tijekom molitve, i Rusi i Kazahstanci tražili su oprostjenje za prošla zla koja su počinili jedni drugima. Ovaj je molitveni skup pomogao u stvaranju duha jedinstva i zajedničke svrhe između ruskih i kazahstanskih crkava u gradu.

B. Plan

Izrazi dobrodošlicu svima i upotrebljavaj Pismo kako bi predstavio temu molitvenog skupa. Što Božja Riječ kaže o toj temi? Predstavi osnovne komponente strukture molitvenog skupa. Objasni tijek skupa, zašto je svaka komponenta važna i kako se svaka uklapa? Predloži stvari o obzirnosti jednih prema drugima – koliko dugačke bi trebale biti molitve, koliko glasne, itd.

C. Slavljenje

Slavite Boga zbog Njegove vjernosti, Njegovog Kraljevstva, Njegovog Sina Isusa Krista, itd. Budi siguran da je slavljenje fokusirano na Božji karakter. Upotrijebi ovo vrijeme za isticanje nekih pitanja u vezi duhovnog probuđenja i evangelizacije svijeta. Pobrini se da bude dobra kombinacija pjesama i korusa, tako da se svaka pjesma poveže s glavnom temom molitvenog skupa. Ovo se može izvesti sa samo nekoliko kratkih komentara da se predstavi nova točka, pazeći da se ne propovijeda, već uvodi druge u obožavanje i slavljenje.

D. Ispovijedanje i priprema

Neka sudionici ponovno potvrde svoju spremnost čuti Božji glas te svoju želju da služe Crkvi i svijetu kroz ovu službu posredovanja. Uvedi ih u molitvu za ispovijedanje bilo kojeg znanog grijeha kako bi mogli biti čisti i spremni za molitvu. Ovo ne znači da priznavanje mora biti na glas. Traži ispunjenje Duhom Svetim i Njegovo vodstvo u svemu što se moli. Provedite vrijeme u tišini čekajući Boga kako bi čuli što On kaže u Pismu ili kroz Duha Svetog.

E. Molitva u malim skupinama

Neka se sudionici podijele u male skupine od 2 do 6 ljudi i mole u skladu s temom u odnosu na lokalnu, regionalnu, nacionalnu i internacionalnu razinu. Nakon određenog vremena molitve u maloj skupini, povedi molitvu za rastući molitveni pokret. Moli da Bog svakodnevno održi sve sudionike dosljednima i ustrajnim u molitvi. Moli za osnivanje molitvenog pokreta u tvom gradu ili području. Moli da Bog podigne zajedničke molitve u crkvi u cijelom narodu.

F. Predstavljanje

Informacije i materijali mogu se upotrebljavati kroz cijelo molitveno vrijeme kako bi pomogli u fokusiranju i motivaciji molitelja. Karte koje pokazuju područja u potrebama mogu biti jako dobra vizualna pomoćna sredstva. Lokalne karte mogu se učiniti tako da pokazuju mjesta gdje postoje crkve u području i gdje ih uopće nema. Također, karte koje pokazuju gdje je visok stupanj nezaposlenosti, obitelji samohranih roditelja, itd. mogu pomoći u inspiriranju prodorne molitve.

G. Slavljenje i obožavanje

Skup zaključi slavljenjem i obožavanjem Boga radi Njegovih predivnih putova. Ponudite se da budete odgovori na molitve i živite u skladu s tim.

II. VELIKI MOLITVENI SKUP

Tema ovog molitvenog skupa je probuđenje. Probuđenje je obnova duhovnog života vjernika. Probuđenje uključuje nadnaravnu svijest o grijehu, gnušanje na grijeh i ispovijedanje. Rezultira okretanju Bogu s dubljom ljubavi prema Njemu i većom poslušnošću Njegovim zapovijedima.

Tijekom vremena duhovnog probuđenja crkve, postoji istovremeno duhovno probuđenje među onima koji nisu nanovo rođeni. Pojedinci i skupine pojedinaca dolaze do vjere u Krista, rađaju se nove crkve i društvo se mijenja. To znači da je za osnivanje crkava potrebno probuđenje vjernika.

Upotrijebite ostatak vremena ove lekcije za molitvu kroz sljedeći materijal o probuđenju. Odvojite dovoljno vremena za sudjelovanje na svakoj točki prije nego što nastavite.

A. Uvjeti za probuđenje

Probuđenje se odvija kako se Božji Duh pokreće u životima svoje djece, osvjedočavajući ih o grijehu i pozivajući ih na pokajanje. Pročitaj sljedeće stihove kako bi pomogao svakom sudioniku tečaja da zapamti: "Probuđenje počinje u srcu: MOM SRCU."

1. *Ljubiti Boga svim svojim srcem i potpuna pokornost Njegovim zapovijedima*

- Pročitajte Ponovljeni zakon 30:1-10.
- Pjevajte pjesme obožavanja i slavljenja koje objavljuju tvoju ljubav prema Gospodu.
- Odvoji tiho vrijeme za pojedince da od Gospoda traže da im pokaže područja njihovog života koja nisu u potpunoj poslušnosti Njegovim zapovijedima.

2. *Ponizno traženje Gospoda*

"... i ponizi se moj narod na koji je prizvano Ime moje i pomoli se i potraži lice moje i okani se zlih putova, ja ću ga tada uslišati s neba i oprostiti mu grijeh i izliječit ću mu zemlju." (2. Ljet 7:14).

- Zajedno, kao njegov narod, tražite Njegovo lice.

3. *Priznavanje svojeg grijeha i krivnje*

"Vrati se... riječ je Jahvina. Ne gnjevi se više lice moje na vas, jer sam milostiv - riječ je Jahvina - neću se gnjeviti dovijeka. SAMO PRIZNAJ SVOJU KRIVNJU da si se odvrkla od Jahve, Boga svojega... nisi slušala glasa mojega." (Jer 3:12-13).

"Pronikni me svega, Bože, srce mi upoznaj, iskušaj me i upoznaj misli moje: pogledaj, ne idem li putem pogubnim i povedi me putem vječnim!" (Ps 139:23,24).

- Odvoji vrijeme za pojedince da potihom ispovjedu bilo koji znani osobni grijeh Gospodu i traže Ga očišćenje (1. Iv 1:7, 9).

B. Uloga vodstva u pokretima probuđenja

Bog je u Crkvi postavio vođe da bi Njegov narod vodili putevima pravednosti. Pastori i osnivači crkava trebali bi biti primjer ljudima koje vode.

1. *Vođe postavljaju primjer osobnim pokajanjem.*

"Svećenici, opašite kostrijet i tužite! Službenici žrtvenika, naričite! Dođite, prenoćite u kostrijeti, službenici Boga mojega!" (Joel 1:13).

2. *Vođe pozivaju Božji narod na pokajanje.*

"Naredite sveti post, proglasite zbor svečani; starješine, saberite sve stanovnike zemlje u kuću Jahve, Boga svojeg. Zavapijte Jahvi..." (Joel 1:14).

- Podijelite se u male molitvene skupine kako bi molili za sve ljude u skupini. Molite da mogu biti sačuvani od zloga tako da bi mogli služiti Gospodu u svetosti. U duhu ljubavi i bez kritiziranja, molite za njihove denominacijske vođe, pastore, starješine i đakone poimence. Zahvalite Gospodu za njih i zamolite Ga da blagoslovi njihove osobne živote, njihove obiteljske živote i njihove službe.
- Zamolite Boga da pomogne vođama kako bi znali koje korake trebaju poduzeti u pozivanju svojih ljudi na pokajanje.

C. Što ti možeš učiniti da vidiš probuđenje / Buđenje u našoj zemlji

- I dalje u malim skupinama zatražite Boga da vam pokaže što biste mogli i trebali učiniti da započnete proces probuđenja u svojoj crkvi, gradu, narodu.
- Tražite Boga da, kako djeluje i budi svoju Crkvu, također radi u srcima nevjernika kako bi mnoge doveo do pokajanja i vjere.

D. Slavi Boga radi Njegove vjernosti

- Spojite se ponovno u jednu veliku grupu i ostatak vremena provedite slaveći Boga za Njegovu vjernost da ispuni Veliki nalog kroz svoju Crkvu i zahvaljujući Mu za privilegiju što Mu možemo služiti u tom zadatku.
- Završite vrijeme molitvenog skupa s pjesmom ili korusom koja vas podsjeća na Božju vjernost.

PLAN DJELOVANJA

Napravi induktivno proučavanje Ezre 9:1-10:17. Uključi odgovore na sljedeća pitanja:

- Što je bio specifičan grijeh naroda? (Ezr 9:1-2)
- Kako su reagirali Ezra i drugi vođe na ovaj grijeh? (Ezr 9:3, 5; 10:1)
- Na kojoj je Božjoj osobini Ezra temeljio svoju nadu? (Ezr 9:15)
- Kako su reagirali ljudi kad su vidjeli Ezrino pokajanje? (Ezr 10:1-4)
- Kako je probuđenje prodrlo u društvo? (Ezr 10:9-17)
- Sjeti se primijeniti ovo na svoj život, svoju crkvu i društvo u kojem živiš.
- Organiziraj molitveni skup za svoju crkvu ili malu grupu upotrebljavajući uzorak koji si naučio u ovoj lekciji.

Kako pokrenuti molitvu

KAKO POKRENUTI MOLITVU ZA OSNIVANJE TVOJE CRKVE

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije pomoći osnivačima crkve da razumiju stratešku ulogu molitve u osnivanju crkve te im dati praktične ideje o tome kako mobilizirati molitvu za njihovu službu osnivanja crkve.

☞ Glavne točke

- Molitva igra stratešku ulogu u procesu osnivanja crkve.
- Ima mnogo načina da se potpomogne i olakša molitvena potpora za osnivanje crkve.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti kako pokrenuti molitvu za osnivanje crkve.
- poznavati princip strateške uloge koju molitva ima u osnivanju crkava.
- sudjelovati u molitvi i u pokretanju molitve za svoje specifične pothvate u osnivanju crkve.

☞ Dodatak

3A Molitvene trojke

☞ Prijedlozi za vođe tečaja

Ovo je lekcija u vidu radionice. Pregledaj ključne stihove navedene u I. dijelu, a zatim s polaznicima obuke razgovaraj o idejama o pokretanju molitve za osnivanje crkve. Koje su strategije već isprobali u mobiliziranju molitve za svoje službe? Podijeli iskustvo iz svog osobnog života ili službe, pokazujući kako molitva podržava osnivanje crkve.

I. MOLITVA – PRIJEKO POTREBAN ASPEKT EVANGELIZACIJE I OSNIVANJA CRKVE

Apostol Pavao vjerovao je da je molitva bila prijeko potreban aspekt evangelizacije i osnivanja crkava. Molio je za prve kršćane i ohrabrivao ih da mole za napredovanje Evanđelja. Kroz cijelo Pismo Novog zavjeta vidimo primjere:

- Govoreći o svojoj želji da Židovi prime Evanđelje, Pavao vjernicima u Rimu kaže: "Braćo! Želja je srca moga i molitva Bogu za njih (Izraelce): da se spase." (Rim 10:1).
- Kad je Pavao upozorio efeške kršćane na duhovnu bitku u koju su trebali stupiti, rekao im je da odjenu svu opremu Božju da se mogu oduprijeti lukavstvima đavoljim. Suprotstavljanje đavoljim namjerama uključivalo je razumijevanje Božje istine o spasenju, upotrebljavanje Riječi Božje kao mača i stalnu molitvu. Pavao je poticao efeške vjernike ovim riječima: "Svakovrsnom se molitvom i prošnjom u svakoj prigodi u Duhu molite. Poradi toga bdijte sa svom ustrajnošću i molitvom za sve svete." (Ef 6:18).
- U vezi napredovanja Evanđelja, Pavao je specifično zatražio od vjernika: "... bdijte... molitvom za sve svete i za me, da mi se otvore usta i dade riječ hrabro obznaniti otajstvo Evanđelja kojeg sam poslanik u okovima, da se ohrabrim o njemu kako treba govoriti." (Ef 6:19-20).
- Pavao je sličnu poruku napisao vjernicima u Kolosima: "U molitvi ustrajte, bdijte u njoj u zahvaljivanju! Molite ujedno i za nas: da nam Bog otvori vrata riječi te propovijedamo otajstvo Kristovo, za koje sam i okovan; da ga očitujem propovijedajući kako treba." (Kol 4:2-4).

- Pavao je i crkvi u Solunu rekao: "... molite, braćo, za nas da riječ Gospodnja trči i proslavlja se kao i u vas i da se oslobodimo nezgodnih i opakih ljudi. Jer nemaju svi vjere! Ali, vjoran je Gospodin koji će nas učvrstiti i sačuvati od Zloga." (2. Sol 3:1-3).

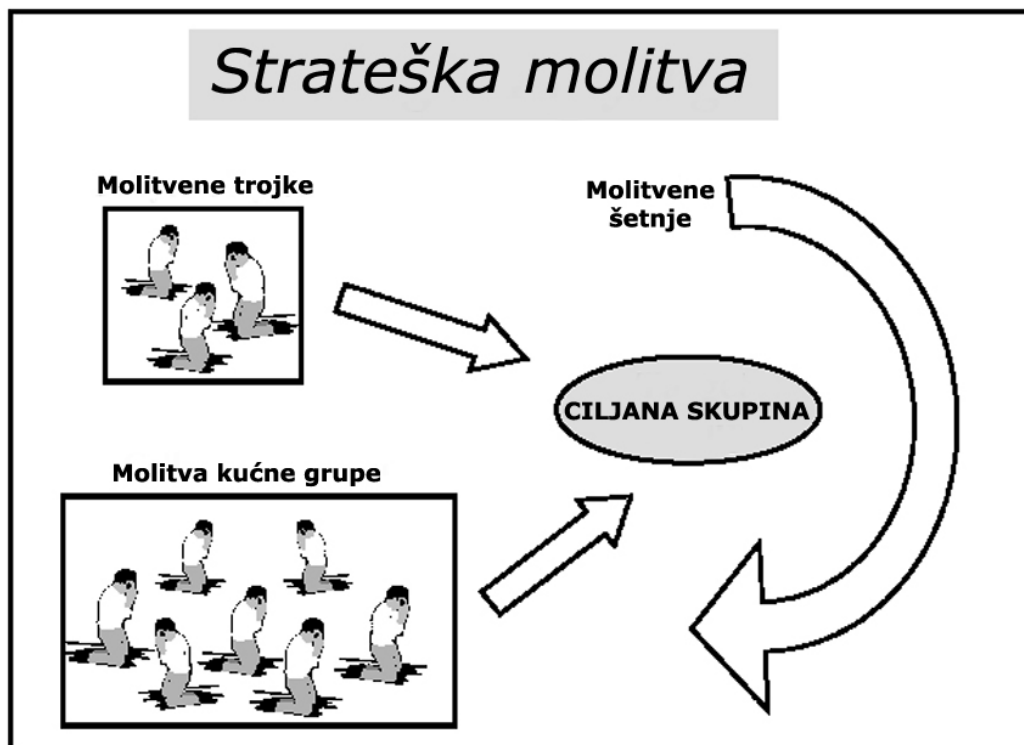
Iz ovih je odlomaka jasno da su prvi kršćani strateški molili za širenje Evanđelja i protiv zlih utjecaja koji ometaju napredovanje i širenje Evanđelja. Ove iste molitvene potrebe i danas postoje. U razvoju i provođenju strategije za osnivanje crkve, **molitvu uzmi ozbiljno**. Ništa ne čini bez molitve. Tvoja služba osnivanja dovoljnog broja crkava mora biti rođena iz molitve, a potom kontinuirano "kupana" u molitvi, od početka do kraja.

II. KAKO MOLITVU INTEGRIRATI S EVANGELIZACIJOM I OSNIVANJEM CRKVE

U prethodnom dijelu, vidjeli smo da je apostol Pavao molitvu vidio kao vitalan aspekt evangelizacije i osnivanja crkve. Na koje praktične načine vjernike možeš uključiti u molitvu za tvoju službu osnivanja crkve? U ovom se dijelu raspravlja o nekoliko ideja. Najbitnije točke za pokretanje molitve za osnivanje crkve su:

- Zamoli Gospoda da te dovede do ljudi koji imaju breme za tvoje ciljno područje.
- Budi predan dobrom informiranju i prenošenju informacija između tvog rada na osnivanju crkve i tvog molitvenog tima.
- Ohrabruj redovitu, određenu, koncentriranu molitvu za to da Evanđelje prodre u srca ljudi koji žive u tvojim ciljnom području i protiv zlog utjecaja koji ljude drži u ropstvu Sotoni i koji ometa napredovanje Evanđelja u tvom ciljnom području.

Slika 3.1. Oblici strateške molitve

A. Molitva kućne grupe

Kao što će se govoriti u lekcijama o kućnim grupama, te grupe su mjesto gdje ljudi mogu susresti Krista u Njegovoj Riječi i u životima vjernika. Kućne grupe trebaju rasti i umnožavati se, a na svakom sastanku treba se provesti vrijeme u molitvi za nekršćanske prijatelje, rođake i kolege članova grupe. Kućne grupe možda će željeti ići u molitvene šetnje njihovom društvenom zajednicom, i moliti za posebne evangelizacijske događaje. Vođe kućnih grupa mogu obavještavati ljude o posebnim događajima za koje treba moliti. (Pogledaj Priručnik 2, Kućne grupe, Lekcija 4, "Evangeliziranje kroz kućne grupe").

B. Molitvene trojke

Molitvena se trojka sastoji od tri pojedinca ili tri para koji su se posvetili tome da se redovito sastaju (svaki tjedan ili svaka dva tjedna) kako bi molili za 9 nekršćanskih prijatelja, kolega ili susjeda za koje žele da postanu kršćani. Bilo bi idealno da osobe za koje se moli budu ljudi s kojima se oni koji se za njih mole često viđaju ili s njima pričaju. O molitvenim trojkama detaljnije se govori u dodatku 3A.

Molitvene trojke su idealne kada osnivač crkve ima jezgru vjernika u svom ciljnom području koji mu žele pomoći u osnivanju crkve. To je odličan način da se novi vjernici uključe u molitvu za svoje nespasene rođake i prijatelje. Uz to, molitvene trojke su jako učinkovite za uključivanje postojećih crkava u evangeliziranje njihovih društvenih zajednica.

C. Molitvene šetnje

Molitvene šetnje nisu nova ideja. U Europi, mnoge poznate šetnje pokrenuli su redovnici koji su uobičavali hodati i moliti na hodočašćima od jednog grada s katedralom do drugog. Molitvene šetnje omogućavaju sudionicima da izađu van i budu tamo gdje su potrebe. Kada smo zatvoreni u sobi, nemamo isto razumijevanje kao kada smo suočeni sa stvarnim životnim situacijama i potrebama. Šetnja oko susjedstva u molitvi daje nam potpuno drukčiju perspektivu o tom susjedstvu i njegovim potrebama, nego kad samo ugodno prolunjam kroz to isto susjedstvo.

U osnivanju crkve molitvene šetnje sredstvo su koje može pomoći za krčenje zemlje i da se tlo ljudskih srca pripremi za primanje Evanđelja. U molitvene šetnje trebao bi ići tim za osnivanje crkve ili drugi koji imaju breme za određeno područje koje je ciljno za osnivanje crkve. Sudionici molitvene šetnje trebat će opetovano šetati i moliti unaokolo, u ciljnom području i oko njega. Ovo bi trebali činiti s osjetljivošću Duha Svetog.

Molitveno šetanje trebalo bi slijediti strateško evangeliziranje. Evangelizaciji mora prethoditi molitva i ona mora biti praćena molitvom. Ako ćete ti i tvoj tim za osnivanje crkve dijeliti literaturu, prikazati film "Isus", hraniti siromašne ili upotrijebiti bilo koju drugu evangelizacijsku aktivnost, ključni dio tog evangelizacijskog pothvata treba uključivati molitvu prije i tijekom događaja. Molitvena šetnja ima učinak krčenja tla i pripremanja srca i domova za sjanje sjemena Božje Riječi. Ulice nad kojima su se ljudi molili na ovaj način, puno su plodonosnije od onih ulica nad kojima se nisu molili.

Molitvena šetnja može se provoditi na različite načine: pojedinci, velike ili male skupine. Sljedeća su dva slučaja stvarna životna iskustva kako je molitvena šetnja iskorištena kao dio službe za osnivanje crkava.

Slučaj 1:

Susjedstvo, poznato po tom što je sadržavalo veliki broj problematičnih obitelji, bilo je odabrano kao ciljno područje za osnivanje crkve. Socijalni problemi kao što su nezaposlenost, raspad obitelji, ovisnost o drogama i kriminal, bili su vrlo uobičajeni. U ranom djelu rada na osnivanju crkve, isplanirana je molitvena šetnja za svaku ulicu u susjedstvu. Dok su šetali i molili se, bilježili su ono što im je Duh Sveti dao da vide i razumiju. Nakon ove prve šetnje, uslijedile su mnoge druge. Neke molitvene šetnje odvijale su se oko lokalne škole, neke u području gdje su bile trgovine i oko njega, a neke oko periferije susjedstva. Jedna šetnja odvila se u šumi koja gleda na to susjedstvo. U toj šumi, koja je bila poznata po tome što se tu dijelila droga, na drveću su pronađeni simboli vračarstva. Tim za molitvenu šetnju proveo je vrijeme moleći protiv tih zlih utjecaja. U roku od tri godine otkad je to područje određeno za osnivanje crkve, socijalni problemi su se smanjili, stopa kriminala pala je za 40%, i osnovana je crkva od 70 - 80 ljudi. Tamo je sada jak duhovni utjecaj koji je izazov zlu koje je prevladano, i Bog djeluje u mnogim životima. (DAWN Europa Prayer Manual, August 1994, pg. 13).

Slučaj 2:

Jedan osnivač crkve i njegova obitelj preselili su se u stambeni blok u gradu u kojem su željeli vidjeti crkvu. Jedne kasne večeri, obitelj je zajedno šetala kroz stambeni blok. Stali su ispred vrata svakog stana i svaki član obitelji molio je za ljude u tom stanu. Mali je sin molio da svaka osoba u stanu zamoli Isusa da uđe u njegovu ili njezino srce. Jedna je kćerka molila da budu zadovoljene financijske potrebe obitelji, a druga je kćerka molila za dobre odnose u obitelji. Majka je molila za zdravlje članova obitelji, a otac da Božji blagoslov bude nad tim domom. Nakon molitvene šetnje, osnivač crkve i njegova obitelj vidjeli su kako je 14 ljudi u tom stambenom bloku došlo Kristu, pa je formirana mala crkva.

Praktični savjeti za molitvenu šetnju

- Odredi područje molitvene šetnje. Morat ćeš odlučiti uzeti li prilično maleno područje i redovito se za njega moliti u šetnji (npr. jednom tjedno), ili uzeti veće područje dio po dio. Ova odluka trebala bi se donijeti zajedno s osnivačem crkve ili timom kako bi se molitvene šetnje povezale s evangelizacijskim aktivnostima.
- **Odredi posebno vrijeme za molitvenu šetnju.** Molitvena šetnja u malim grupama od dvoje ili troje ljudi ne izgleda tako prijeteće ljudima koji vide dvoje ili troje kako se šeću, naizgled razgovarajući za razliku od velike grupe ili pojedinca. Odredi vremensko trajanje molitvene šetnje.
- **Odredi određen fokus molitve** kao što su zaštita djece, molitva za siromašne, obraćenja Kristu, rasnu snošljivost, itd. (Odlomak D sadrži popis predloženih tema). Odluči se za određeni biblijski odlomak oko kojeg ćeš usredotočiti svoje molitve. Na primjer, možda ćeš, kao smjernice za molitve, željeti upotrijebiti različite rečenice iz molitve Oče naš. Ili, možeš izabrati moliti kroz stihove iz nekog psalma.
- **Hodaj ležernim, ali ravnomjernim, stabilnim tempom, obuhvaćajući pogledom okolinu koliko je najviše moguće, bez očitog zurenja.** Moli se otvorenih očiju, na način kao da razgovaraš, govoreći Gospodu o potrebama ljudi oko tebe, domova pokraj kojih prolaziš, škola, trgovina ili tvornica, itd. Jedan dio vremena moli tiho, posebno kada prolaziš pokraj drugih ljudi.
- **Na kraju molitvene šetnje,** kratko porazgovarajte. Zapiši misli i dojmove u svoj duhovni dnevnik. Odredi datum za sljedeću molitvenu šetnju.

D. Molitveni tim podrške

Svaki osnivač crkve ili tim za osnivanje crkve trebao bi pokušati razviti tim za podršku molitvom. To su ljudi iz tvoje crkve ili drugi kršćanski prijatelji ili članovi obitelji kojima je na srcu breme da mole za tebe, tvoj tim, vaše obitelji i vašu službu za osnivanje crkve. Zamoli ljude da za vas redovito mole, npr. jednom tjedno, svakodnevno ili mjesečno. U kalendar zapiši imena ljudi koji te podržavaju u molitvi i dane koje su posvetili molitvi za tebe. Ovo će ti pomoći da se sjetiš tko moli za tebe i kada mole za tebe te ćeš znati koga kontaktirati za hitne molitvene potrebe.

Tvoj molitveni tim podrške možda se odluči okupljati kako bi zajedno molili za tebe i tvoju službu - jednom mjesečno pa čak i češće. Jedna osoba iz molitvenog tima podrške trebala bi preuzeti odgovornost za kontaktiranje osnivača crkve ili tima za osnivanje crkve u vezi novih molitvenih potreba i odgovora na molitve. Molitveni tim podrške treba stalno obavještavati o odgovorima na molitve i o novim molitvenim potrebama kako bi se radovali u tome što Bog čini i bili ohrabreni nastaviti moliti.

E. Teme za stratešku molitvu

Kućne grupe, sudionici molitvenih šetnji i timovi za molitvenu podršku svi trebaju specifične teme na koje usmjeriti svoje molitve. Slijede primjeri tema za molitvu koje se mogu koristiti tijekom molitvenih šetnji ili ih mogu koristiti molitveni timovi. Kroz svoje ćeš istraživanje saznati o drugim specifičnim stvarima za koje treba moliti uz ove navedene.

- Za obitelji - da budu osnažene i blagoslovljene, i da upoznaju Gospoda.
- Za nezaposlene - da uspiju dobiti posao.
- Za crkve i pojedince - da imaju glad za Bogom.
- Za škole - da učitelji i učenici upoznaju mir, sklad i ljubav Kristovu.
- Za trgovine i banke - da pravednost prevlada u poslovima s novcem.
- Za urede lokalnih vlasti - da postanu mjesta pravednosti gdje se donose dobre odluke, a vlast ispravno koristi.
- Moli da Bog otkrije "vratare" - one koji su u društvu utjecajni i koji će, ako budu zadobiveni za Krista, otvoriti vrata za napredak Evanđelja.

III. ISTRAŽIVANJE: PRIKUPLJANJE INFORMACIJA ZA MOLITVU

Jedna od prvih aktivnosti koju si obavio kao osnivač crkve, bila je istraživanje tvog ciljnog područja (Priručnik 1, ODBC vizija, Lekcija 4, "Principi istraživanja"). To istraživanje sada upotrijebi kao vodič za molitvu.

Svoje si istraživanje započeo lociranjem crkava i misijskih grupa koje rade u tvom ciljnom području. Za svaku od njih moli po imenu; za njihov duhovni rast; za uspješno evangeliziranje u tom području; za bilo kakve probleme za koji možda znaš da imaju. Doživljava li se crkva kao nešto što ima pozitivan ili negativan doprinos u tom području? Je li u prošlosti tu bilo podjela ili suradnje? Raste li Crkva? Gdje?

Moli kako je Isus molio u Ivanu 17:23: "... da tako budu savršeno jedno da svijet upozna da si me ti poslao i ljubio njih kao što si mene ljubio."

Kako nastavljaš moliti, sjeti se različitih društvenih skupina koje si identificirao u istraživanju svog žetvenog polja. Ima li dijelova koji su oduvijek poznati po siromaštvu, bogatstvu, prostituciji, proganjanjima, itd.? Moli Gospoda da ti pokaže kako bi mogao doseći ljude u različitim skupinama. Postoje li fizičke potrebe koje bi trebao susresti u Kristovo ime? Ima li kakvih "New age", okultnih ili sotonističkih skupina ili središta? Moli da Bog oslobodi svoj narod od utjecaja zloga kroz ove skupine (Mt 6:13). Poimence se moli za vođe na vlasti i za utjecajne ljude na tom mjestu. Moli Gospoda da ti omogući božanske sastanke s ljudima koji mogu otvoriti vrata za Evanđelje.

Informacije koje si prikupio u svom istraživanju trebale bi biti dio tvoje svakodnevne molitve za tvoju ciljanu društvenu zajednicu. Nastavi ih koristiti za određivanje ciljanih područja za molitvene šetnje. Te će ti informacije dati uvid u potencijalne evangelizacijske službe. Podijeli ih sa svojim molitvenim timom i s ostalima koji imaju breme za tvoje ciljno područje.

ZAKLJUČAK

Postoji jedna izreka među kršćanima koja kaže da "Gospodnja vojska pobjedonosno napreduje na svojim koljenima". Ova slika ukazuje na stratešku ulogu koju molitva ima u širenju Božjeg Kraljevstva na zemlji. Osnivanje crkava duhovna je aktivnost koja uključuje duhovnu borbu protiv sila tame (Ef 6). Naš rad kao osnivača crkava mora biti rođen u molitvi, molitva mu mora prethoditi i molitva ga mora pratiti. Samo će tada donijeti plod koji je Božja nakana.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Kako ustraješ u molitvi i posvećuješ joj se (Kol 4:2-4) ili bdiješ u molitvi (Ef 6:18) kao što je Pavao poticao rane kršćane da čine?
- Jesi li ikad bio u molitvenoj šetnji? Opiši svoje iskustvo. Što si radio? Kamo si išao? Za kakve si stvari molio? Kako je to utjecalo na tvoju službu u tom području?
- Koje su neke druge ideje koje će potpomoći molitvu za tvoju službu osnivanja crkve?
- Na koje načine svoj tim molitvene podrške možeš držati informiranim o molitvenim potrebama i odgovorima na molitve?
- Što misliš, koje vrste informacija bi bilo primjereno podijeliti s molitvenim timom, a koje ne?
- Navedi primjere kako si vidio da je molitva povezana s evangelizacijom? Kakvi su bili rezultati?

PLAN DJELOVANJA

- Ako već nisi to učinio, oformi svoj molitveni tim podrške. Zamoli bar 3 vjernika da svaki tjedan mole za tvoju službu. Kako ćeš ih držati informiranima o molitvenim potrebama i odgovorima na molitve?
- Pođi u barem jednu molitvenu šetnju svojim ciljanim područjem sa svojim timom za osnivanje crkve ili s drugima kojima je na srcu vidjeti to područje dosegnuto za Krista. O ovom iskustvu razgovaraj sa svojim mentorom ili predavačem tečaja.

IZVORI

- Livingston, Glenn. *Prayer that Strengthens and Expands the Church*. South Holland, IL: 1999. (This Alliance for Saturation Church Planting publication is available from The Bible League, 16801 Van Dam Road, South Holland, IL, 60473 USA. tel 1-800-334-7017. Email: BibleLeague@xc.org)
- Mills, Brian. *DAWN Europa Prayer Manual*. Berkshire, England: DAWN Europa, 1994.

Molitvena trojka

I. ŠTO JE MOLITVENA TROJKA?

To je jednostavan i pogodan način kako bi se ljude zadobilo za Krista. Jednostavno se povežeš s još dva kršćanina i zajedno se redovito molite za spasenje devet prijatelja ili rođaka koji Isusa ne poznaju osobno. Zatim se radujete jer vidite kako se Matej 18:19-20 ispunjava: *"Nadalje, kažem vam, ako dvojica od vas na zemlji jednodušno zaištu što mu drago, dat će im Otac moj, koji je na nebesima. Jer gdje su dvojica ili trojica sabrana u moje ime, tu sam i ja među njima."*

II. KAKO UČINITI DA MOLITVENA TROJKA DJELUJE

- Izaberi dva kršćanska prijatelja ili rođaka i oformi svoju "trojku".
- Svaki od njih neka izabere imena tri osobe koje ne poznaju Isusa Krista kao osobnog Spasitelja i Gospoda.
- Odredite vrijeme kad ćete se jednom tjedno sastajati da biste zajedno molili za vašu devetoricu. Možete se sastajati kod kuće, na radnom mjestu, u školi ili prije crkve.
- Zajedno se molite za devetoro ljudi poimence, da prihvate Krista kao osobnog Spasitelja. Uključite i njihove osobne potrebe i članove obitelji.
- Koliko god je moguće, i kako vas Bog vodi, poveži se sa svojom "trojkom" prijateljski i spremno pomoći. Traži od Boga da ti pruži prilike da s ovim ljudima podijeliš Evanđelje. Molite se jedni za druge dok tražite ovo.
- Kada ljudi za koje si se molio postanu kršćani, nastavi moliti za njih kako te Bog vodi, ali u svojoj trojki izaberi druge prijatelje i rođake koji ne poznaju Isusa i moli za njih. Fokus molitvene trojke trebali bi biti prijatelji i rođaci koji osobno ne poznaju Isusa. Opaska: I kao obitelj možete moliti koristeći koncept "Molitvene trojke".

III. RADNI LIST ZA MOLITVENU TROJKU

- A. Moji partneri u molitvenoj trojci su:

- _____
- _____

- B. Molimo za:

Navedi imena devetoro nespasenih prijatelja za koje će redovito moliti vaša molitvena trojka:

Moj popis:	Popis 2:	Popis 3:

METODE PROUČAVANJA BIBLIJE

Uvod u metodu induktivnog proučavanja Biblije

PUSTITI BIBLIJI DA NAS POUČI

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije predstaviti induktivnu metodu proučavanja Biblije i objasniti zašto je superiornija od drugih metoda proučavanja Biblije.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti razliku između dedukcije i indukcije.
- biti uvjeren da je induktivna metoda bolja metoda od "uobičajenog" pristupa proučavanju Riječi.
- poznavati tri stupnja induktivne metode.

☞ Glavne točke

- Dedukcija i indukcija kreću se u suprotnim logičkim smjerovima.
- Induktivna metoda je najbolja metoda za učenje nečeg novog iz Riječi.
- Koraci induktivne metode su: opažanje, tumačenje, aplikacija.
- Kada se induktivna metoda ne požuruje, pruža čvrst temelj za razumijevanje Biblije.

☞ Dodatak

1A Kako smo dobili Bibliju

UVOD

Biblija je najvažnija knjiga koja je ikad bila napisana. Ona tvrdi da je riječ svemoćnog, bezgraničnog Boga, dana da On otkrije Sebe ograničenom čovjeku. Biblija je također najvažnije sredstvo za suvremenog osnivača crkve ili pastora. "Živa i aktivna" Božja Riječ može prodrijeti u srca i duše onih koje želimo zadobiti za Gospoda. Ona nas oprema za svako dobro djelo, što zasigurno opisuje našu službu umnožavanja crkava diljem zemlje. Ona služi kao standard prema kojem mjerimo i procjenjujemo svaku doktrinu, praksu, tradiciju i svaku drugu knjigu. Povijest, tradicija i ljudski intelekt mogu povesti krivim putem, ali Biblija stoji čvrsto kao Božja istina. Njezino naučavanje uvijek je ispravno. Njezina proroštva uvijek se ispunjavaju. Njezine riječi pomažu nam da zadobijemo izgubljene i odupremo se đavlu. Biblija je nezamjenjiva za naš kršćanski život i službu.

S obzirom na to da vjerujemo da nam je Bog dao Bibliju za pouku, moramo joj pristupiti pažljivo i postupati s njom ispravno. (2. Tim 2:15). Božanska priroda Pisma zahtjeva da ga čitamo s namjerom da *iz njega učimo*, a ne da nam *kaže ono što želimo čuti*. Kako možemo biti sigurni da ispravno razumijemo Riječ? Induktivna metoda proučavanja Biblije osmišljena je da pomogne svakom vjerniku – bilo da je laik ili pastor – bolje razumjeti učenje Božje Riječi. Ova lekcija predstaviti će ovu jednostavnu i učinkovitu metodu, a sljedeće lekcije detaljnije opisuju svaki korak.

Induktivna metoda proučavanja Biblije osmišljena je da pomogne svakom vjerniku – bilo da je laik ili pastor – bolje razumjeti učenje Božje Riječi.

I. INDUKTIVNO NASUPROT DEDUKTIVNOM

Dedukcija i indukcija dvije su vrste logike ili zaključivanja. Obje se bave općim i pojedinačnim (specifičnim). Obje su metode zaključivanja. Međutim, one to čine na potpuno suprotne načine. Deduktivno zaključivanje kreće se od općeg k specifičnom (pojedinačnom), a induktivno polazi od specifičnog (pojedinačnog) k općem. Obje metode upotrebljavaju kršćani u proučavanju Biblije, ali obično nisu svjesni kako te metode utječu na njihovo proučavanje i zaključke.

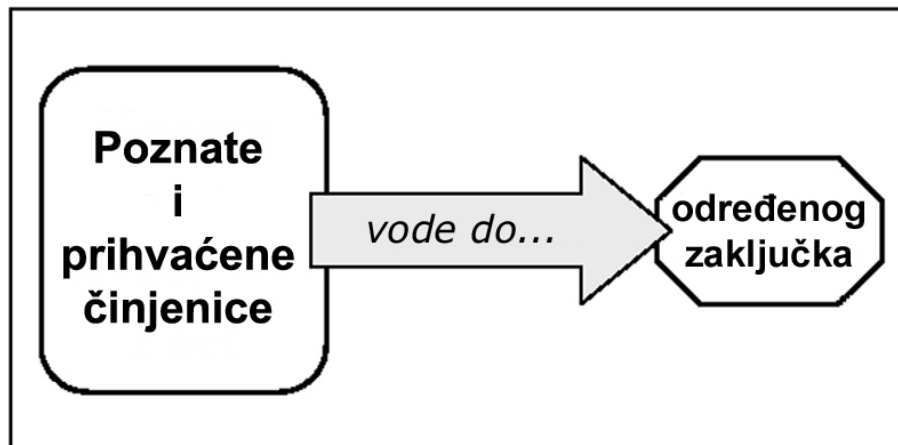
A. Deduktivni pristup

Deduktivno zaključivanje upotrebljavaju ljudi u širokoj lepezi zanimanja. Dedukcija je vrijedna vještina i mnoge knjige napisane su na tu temu. Namjera ove lekcije nije umanjiti pravomoćnost dedukcije, već sugerirati da je to inferiorna metoda proučavanja Biblije.

1. Deduktivno zaključivanje

Općenito, deduktivno zaključivanje kreće se od općeg k specifičnom. To jest, počinje s poznatom i prihvaćenom idejom ili premisom. To postojeće razumijevanje je zatim uspoređeno s određenom situacijom i oblikuje se zaključak. Temelj za taj zaključak je činjenica da je *opća ideja* istinita, i da joj je specifična situacija *nalik*. Drugim riječima, *opća ideja* kontrolira ili barem snažno utječe na način kako određenu situaciju promatramo. Primjerice, budući da su stepenice prekrivene snijegom obično skliske, pristupit ćemo bilo kojim stepenicama prekrivenima snijegom oprezno – čak i ako se nikad nismo poskliznuli na te određene stepenice. Naše opće iskustvo sa stepenicama na kojima je snijeg vodi nas do ovog logičnog i razboritog zaključka. Slika 1.1 pokazuje smjer deduktivnog razmišljanja.

Slika 1.1. Deduktivno razmišljanje

Dedukcija ima veliku slabost. Ako je naše opće razumijevanje netočno, i naš zaključak će biti netočan. Primjerice, recimo da neki Rus čuje kako netko govori o liječniku. U Rusiji su *većina* liječnika žene. Dakle, bilo bi logično za njega da izvede zaključak da je taj liječnik žena. Međutim, često će biti u krivu. U Rusiji ima i liječnika muškaraca, a u nekim zemljama većina liječnika su muškarci. U ovom slučaju, utjecaj našeg prijašnjeg iskustva nas često može povesti u krivom smjeru. *Pretpostavljamo* da znamo odgovor, umjesto da nastavimo tražiti druge indicije koje će ukazivati prema ispravnom zaključku.

2. Deduktivno proučavanje Biblije

Deduktivna metoda može se upotrijebiti za proučavanje Biblije, ali njezina slabost ograničava njezinu korist. Kada proučavamo Bibliju, važno je razumjeti što *Bog govori* umjesto da tekstu nametnemo svoje razumijevanje. Ima prilika kada ne možemo razumjeti težak stih i oslanjamo se na naše opće razumijevanje Pisma kako bismo izveli zaključak što on "*vjerojatno znači*". Međutim, ovo bi trebao biti naš "posljednji izlaz". Naš prvi korak trebao bi biti da molimo, razmišljamo o stihu i kontinuirano ga čitamo ponovno kako bismo pokušali razumjeti što želi reći. Ako brzo "odustanemo" i pretpostavimo da je "poput ostalih sličnih stihova", mogli bismo ozbiljno izobličiti Božju Riječ. Na primjer, deset od jedanaest puta kada Novi zavjet upotrebljava riječ "kvasac", to se odnosi na grijeh. Bilo bi, dakle, razborito i logično zaključiti da se i jedanaesti put (Mt 13:33) također odnosi na grijeh. To bi, međutim, bilo netočno. Pregled konteksta u kojem se nalazi Matej 13:33 pokazuje da se u tom stihu odnosi na Kraljevstvo Božje!

3. "Normalna" metoda

Nažalost, dedukcija je vjerojatno najuobičajenija metoda proučavanja Biblije. Kao rezultat, samo nekolicina iz Biblije nauči puno. S obzirom na to da Pismu pristupaju sa svojim unaprijed stvorenim razumijevanjem toga što to znači, nisu u mogućnosti primijetiti i naučiti iz detalja određenog teksta.

Biblijski učitelji često prethodno znaju što žele reći i jednostavno uzmu Bibliju kako bi pronašli ono što se čini da podržava njihovo razumijevanje. Božja Riječ je zatim upotrijebljena da podrži našu poruku, umjesto da joj bude dozvoljeno da prenese ideje koje je *Gospod namijenio* da govori.

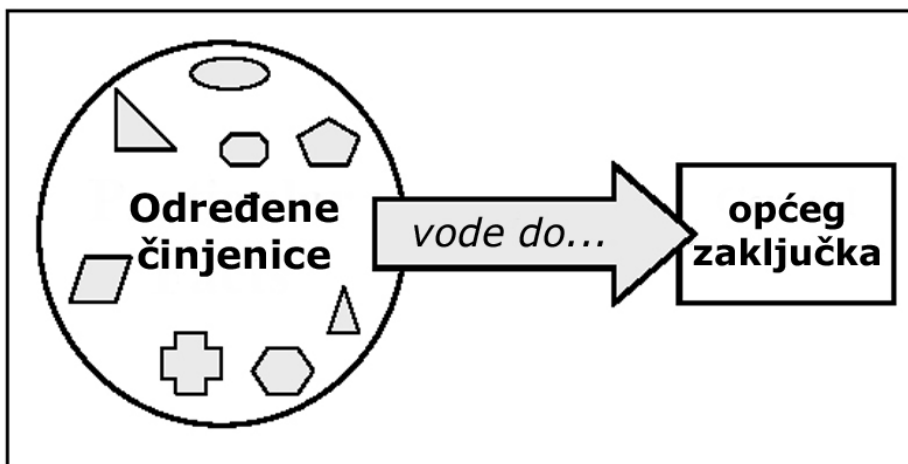
B. Induktivni pristup

Induktivna metoda je na mnoge načine suprotna deduktivnoj metodi. Ona ispituje pojedinosti neke situacije i zatim, iz njih, pokušava oblikovati opći princip. Normalno se upotrebljava u situacijama gdje nemamo opći princip koji se čini da odgovara i, zbog toga, ne možemo upotrijebiti dedukciju.

1. Induktivno zaključivanje

Dedukcija je, zapravo, proces upotrebljavanja našeg već postojećeg znanja. Indukcija je, u kontrastu, učenje. Pretpostavljamo da ne znamo još odgovore i pažljivo pregledavamo činjenice kako bismo pokušali razumjeti što znače. U ovoj metodi naglasak je na specifičnim detaljima i činjenicama situacije. Slika 1.2 pokazuje progresiju induktivne metode.

Slika 1.2. Induktivna metoda

2. Induktivno proučavanje Biblije

Kada upotrebljavamo induktivnu metodu u proučavanju Biblije, Pismu pristupamo kao oni koji uče. Priznajemo Bogu i sebi samima da ne znamo još sve odgovore. Naš je cilj *steći razumijevanje*. Pristupamo s obvezivanjem da ćemo pažljivo ispitati tekst i dopustiti Gospodu da nam kroz njega govori. Deduktivna metoda obično vodi do brze propovijedi – induktivna metoda vodi prema duhovnom rastu.

3. Bolja metoda

Induktivna metoda je superiornija nad deduktivnom metodom zato što *Pismo* postavlja kao autoritet, a ne naše razumijevanje. Također je bolja zato što odgovara procesu razumijevanja i primjenjivanja biblijskih principa na naše živote. Dok proučavamo Bibliju, gledamo kako se Bog ponio prema ljudima u određenim situacijama, u određeno vrijeme i u određenoj kulturi. Naš je zadatak uzeti ove činjenice i oblikovati iz njih biblijski princip. Zatim prevodimo taj princip u našu ekvivalentnu situaciju tako da to možemo ispravno primijeniti na naše živote. Proces proučavanja Biblije induktivnom metodom je dakle:

- **Opažanje** činjenica u biblijskom kontekstu.
- **Tumačenje** kako bi se pronašao princip koji taj odlomak poučava.
- **Primjena** principa na ekvivalentne situacije u našim životima.

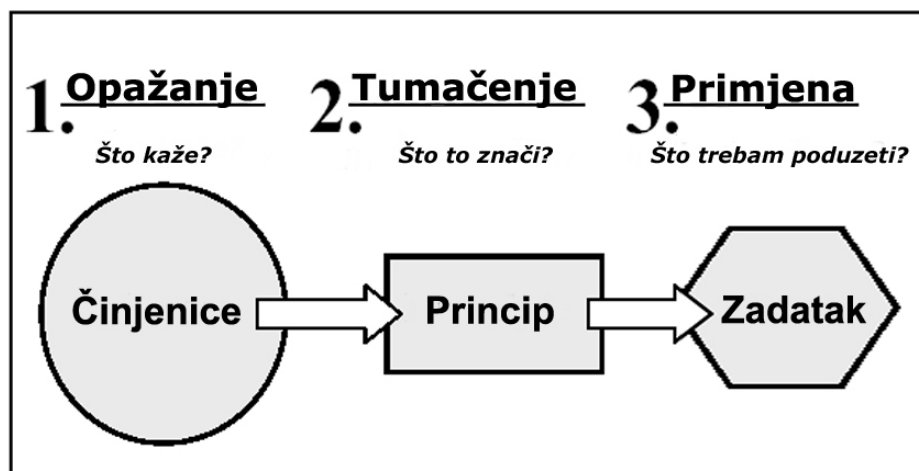
II. KORACI INDUKTIVNOG PROUČAVANJA BIBLIJE

Svaki je od tri koraka induktivnog proučavanja Biblije važan. Oni se postupno nadograđuju jedan na drugoga kako bi nas iz biblijskog teksta poveli do ispravne primjene na naše živote. Zapravo, ta tri koraka postavljaju tri različita pitanja u vezi teksta.

- Što kaže? [Opažanje]
- Što to znači? [Tumačenje]
- Što bih trebao učiniti? [Primjena]

Veza između svakog od tih koraka je pokazana na slici 1.3. Primijeti logičko kretanje kroz ta tri koraka koji počinju s biblijskim tekstom, a završavaju s primjenom na naš kršćanski život. Ako koraci nisu izvedeni ispravnim redoslijedom, rezultat je manjkav.

Slika 1.3. Tri koraka

A. Opažanje – što kaže?

Prvi korak induktivne metode je opažanje. To je također najvažniji korak – jednako kao što je čvrst temelj od kritične važnosti za izgradnju kuće. Na ovom stupnju opažamo tekst, tražeći svaki detalj koji u njemu možemo pronaći i bilježimo naša opažanja. Ključ ovog koraka je u postavljanju beskrajinih nizova pitanja kao što su "tko, što, zašto, gdje, kada, itd." Ova pitanja nam pomažu fokusirati se na ono što *Biblija kaže* umjesto da svoje ideje unosimo u tekst. Također pažljivo promatramo kontekst stiha, odlomka, poglavlja i knjige kako bismo otkrili situaciju u kojoj je to bilo napisano. Na ovom stupnju jako je važno *ne tumačiti ili primjenjivati* tekst. Prvo moramo otkriti sve informacije – u sljedećem koraku (tumačenje) gledat ćemo na to koje je značenje.

B. Tumačenje – što to znači?

Proces tumačenja ima dva dijela. Prvi dio je otkriti *što je odlomak trebao reći izvornoj publici*. Drugi dio je oblikovati *poruku odlomka kao biblijskog principa* koji može biti primijenjen na druge situacije.

Ovo je težak stupanj koji zahtijeva ozbiljno razmišljanje ispunjeno molitvom i vodstvo Duha Svetog. Na ovoj točki trebamo usporediti cijelo naše razumijevanje izvorne povijesne, zemljopisne, političke, kulturološke i vjerske situacije s činjenicama koje smo otkrili na stupnju opažanja. Bilo koje činjenice koje su nam promakle na stupnju opažanja ometat će naš rad ovdje. Sada je također vrijeme da usporedimo ovaj tekst s drugim sličnim odlomcima da vidimo ako nam mogu pomoći razumjeti – obrativši pažnju da ne iskrivljavaju činjenice teksta koji proučavamo. Ako je značenje odlomka još uvijek nejasno, možda je potrebno vratiti se na stupanj opažanja i nastaviti crpiti više informacija.

C. Primjena – što trebam poduzeti?

Posljednji stupanj induktivne metode je primjena. Na ovoj točki uzimamo rezultate stupnja tumačenja i promišljamo kako bi se princip mogao primijeniti u našoj situaciji. Budući da smo pažljivo pogledali izvorni kontekst i poznajemo njegove detalje, možemo tražiti slične kontekste u našem danu.

Teškoća ovog stupnja je odlučiti koja je situacija danas zaista analogna izvornoj situaciji. Možemo samo reći: "Ovako kaže Gospod", ako možemo pokazati da ova sličnost postoji. Ako je naša situacija zaista jednaka biblijskom odlomku, možemo pretpostaviti da Gospod očekuje da primijenimo tu poruku na same sebe. U tom slučaju, važan je zadatak iznijeti *specifično* i *jasno* "što trebamo poduzeti".

III. IZGRADNJA ČVRSTE PIRAMIDE

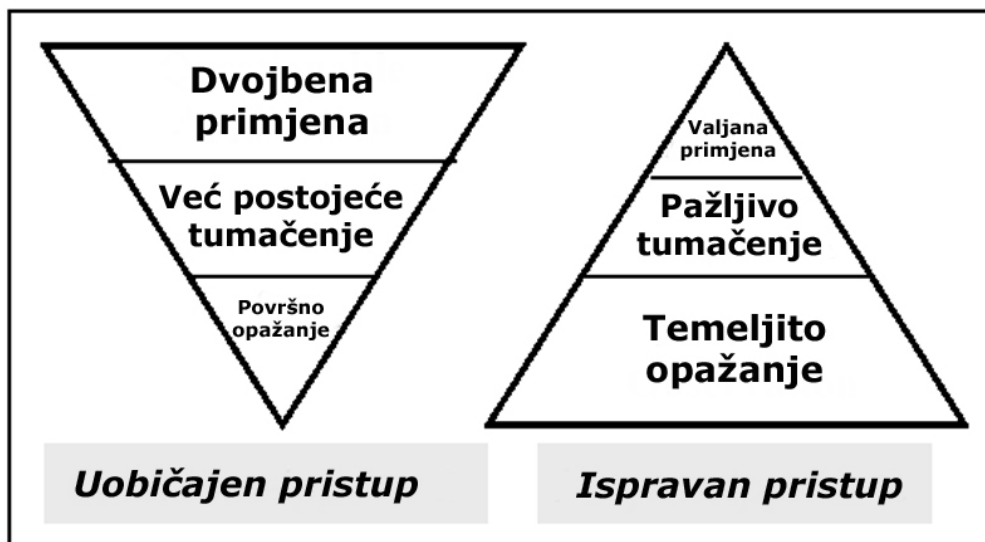
Važno je ne preskočiti nijedan od koraka, kao ni promijeniti slijed. Nemoguće je ispravno reći što odlomak znači bez prethodnog cjelovitog opažanja, a uzaludno je pitati što bismo trebali učiniti, a da ne znamo značenje teksta. Dakle, izuzetno je bitno odvojiti potrebno vrijeme da bi se induktivna metoda na pravi način upotrebljavala.

A. Brzanje procesa

Najčešća pogreška u upotrebljavanju induktivne metode je provođenje premalo vremena u fazi opažanja. Osoba koja proučava Bibliju baci letimičan pogled na odlomak i pretpostavi da zna što on kaže. Ovo poražava proces učenja. Rezultat je razumijevanje odlomka koje je potpuno isto kakvo je bilo kad je započeo proces. Nije bilo dopušteno Pismu da nam govori ili nas pouči. Ako Božjoj Riječi pristupimo na ovakav način, naše biblijsko razumijevanje će stagnirati. Biblija je živa i aktivna. Nikad ne možemo u potpunosti razumjeti dubine njezina učenja. Uvijek postoji nešto više što bilo koji proučavatelj Riječi može naučiti – uložimo li vrijeme i trud da je razumijemo.

Uvijek postoji nešto više što bilo koji proučavatelj Riječi može naučiti – uložimo li vrijeme i trud da je razumijemo.

Slika 1.4. Dobri i loši temelji

Kršćanski radnici često ubrzavaju ovaj proces jer su u žurbi pripremiti poruku za druge. Ili, mogu biti lijeni. Bilo kako bilo, rezultat ovakve loše pripreme je slabo propovijedanje, bez Gospodnje sile koja ga prati. Škrtarenje na ovom procesu može se usporediti s okrenutom piramidom na lijevoj strani Slike 1.4. Površno opažanje se širi prema brzom tumačenju, odnosno već postojeće tumačenje se "vješa" na tekst koji ga može ili ne mora podržati. Naposljetku, propovijed ili poruka je izgrađena na klimavom temelju. Nažalost, ovo je možda najuobičajenija vrsta učenja u crkvama danas.

B. Čvrsti temelj

Piramida na desnoj strani slike 1.4. pokazuje ispravnu upotrebu induktivne metode. Primijeti da je opažanje najveći dio i slijedi ga tumačenje, a da je primjena najmanji dio. Međutim, primjena je solidna i valjana – zasnovana je na temeljitom proučavanju Riječi.

Induktivna metoda može se usporediti sa zlatnim rudnikom. Prvo, tone kamenja koje sadrži zlato se lome u manje savladive komade i zatim se peru (opažanje). Nakon toga se sipaju kroz sito kako bi se našli grumeni zlata (tumačenje). Konačno, grumeni zlata se tope i oblikuju, za potrošača, u upotrebljiv nakit nekih drugih predmeta (primjena). Proces proizvodi samo malenu količinu zlata u usporedbi s težinom izvornog kamena. Međutim, rezultat ima veliku vrijednost. Na isti način, rezultat proučavanja Riječi induktivnom metodom vrijedan je svog potrebnog truda.

ZAKLJUČAK

Induktivna metoda proučavanja Biblije je superiornija metoda proučavanja Riječi. Ona vodi do točnijeg razumijevanja Biblije i promovira istinski duhovni rast i učenje. Kao takva, ona je najbolja metoda ne samo za pastore ili propovjednike, već i za svakog kršćanina. Svi trebamo učiti iz Pisma. Svaki osnivač crkava ne samo da bi trebao savladati i temeljito naučiti ovu metodu, nego bi je trebao i prenijeti svakom vjerniku koji se nalazi pod njegovom skrbi.

Lekcije koje slijede opisat će u većim detaljima kako točno upotrebljavati svaki od ova tri koraka induktivne metode. Također ćete imati vremena provesti u praksu i vježbati te se dobro upoznati sa svakim stupnjem procesa. Potreban uloženi trud potpuno će zasjeniti novo razumijevanje Riječi živoga Boga koje će rezultirati.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Koja je osnovna razlika između dedukcije i indukcije?
- Zašto je induktivna metoda superiornija metoda proučavanja Biblije kada se uspoređi s deduktivnom metodom?
- Koje su opasnosti "uobičajenog" pristupa proučavanju Biblije i propovijedanju?

PLAN DJELOVANJA

- Kada sljedeći put budeš proučavao Bibliju, zabilježi koliko vremena provedeš na opažanju, tumačenju i primjeni. Na osnovu tog vremena, procijeni upotrebljavaš li induktivnu metodu, deduktivnu ili nešto između?
- U pripremi za sljedeću lekciju o opažanju, odaberi za proučavanje, kao primjer, kratak odlomak Pisma (ne više od jednog ulomka ili sl.) Provedi barem dva sata opažajući odlomak uz molitvu, i tražeći Boga da ti otvori oči za stvari koje još nisi vidio. Zabilježi svoja opažanja. Što si naučio?

Kako smo dobili Bibliju

BIBLIJA JE POUZDANA

Biblija je često bila napadana, usprkos njenom jasnom učenju o božanskom podrijetlu i čudima i ispunjenim proroštvima koja su dokazala njezin autoritet. Razumljivo je da Sotona ne bi poštedio nikakav trud da potkopa naše najsnažnije sredstvo. On želi da Gospodnji radnici sumnjaju u njezinu vrijednost, dvoje oko njezine točnosti, ignoriraju je ili je zanemaruju. Međutim, razumijevanje podrijetla i prenošenje Biblije od Boga pomaže nam da cijenimo ovo predivno sredstvo i njegovu središnju važnost za uspjeh naše službe.

Napisalo ju je više od 40 različitih autora, u tri jezika, u rasponu od 1.400 godina – Biblija je najveći literarni pothvat u povijesti. Ipak, njeno jedinstvo, dosljednost i nedostatak kontradikcija dokazuju da je sam Bog njen glavni autor, koji je vodio svakog ljudskog autora, kako bi osigurao da rezultat bude točno onakav kako ga je planirao.

KAKO SMO PRIMILI BIBLIJU

Gospod je radio i još uvijek radi na tome da nam donese pouzdanu Bibliju. Ovaj proces počeo je s originalnim autorima i nastavlja se kada mi danas otvorimo Njegovu Riječ. Postoji nekoliko stupnjeva u tom procesu.

A. Nadahnuće

Izraz nadahnuće doslovno znači Bog je "dahnuo" ili "izdahnuo" i potvrđuje da je Biblija djelo živoga Boga (2. Tim 3:16). Zato što je Biblija božansko djelo, mora joj se kao takvoj pristupiti.

Biblija nije tek produkt ljudske misli, već Božje Riječ, izgovorena kroz čovječe usne i napisana čovjekovim perom. Proroci i apostoli svi su tvrdili da govore i pišu riječi nekog drugog: Boga samog. Čak je i Isus, Božji Sin, tvrdio da je govorio samo one riječi koje su mu bile dane od Njegovog Oca. Prema 2. Petrovoj 1:20-21: "Duhom Svetim poneseni ljudi [su] od Boga govorili." Važno je primijetiti da je sama Biblija ono što je nadahnuto, ne ljudski pisci Biblije. Nadalje, nadahnuće se ne odnosi na literarnu kvalitetu napisanog, već na njezino božansko podrijetlo i karakter.

B. Očuvanje

Otpočetak se razumjela jedinstvena priroda Biblije. Vjerni ljudi uvijek su s velikom brigom pomno prepisivali biblijski tekst. Činili su vrlo malo pogrešaka, a otkriveni veliki broj rukopisa omogućio nam je da nađemo i ispravimo počinjene pogreške. Vrlo je malo dijelova u Bibliji gdje nam nedostaje dovoljno dokaza da nedvojbeno znamo originalni tekst, a nijedan od tih dijelova ne uključuje bilo kakva značajna pitanja ili doktrine.

Uzimajući u obzir mnoštvo prepisivača, tisuće godina prepisivanja, brojne jezike na koje se Biblija prepisivala, široko zemljopisno područje i brojne pokušaje da se Biblija uništi, začuđujuće je da imamo tako pouzdan i točan tekst. Bog je očito radio na tome da ga očuva za našu korist.

C. Kanonizacija

Izraz "kanon" posuđen je iz grčke riječi koja znači pravilo ili standard. Kanon su upotrebljavali kršćani od 4. stoljeća kako bi identificirali autoritativan popis knjiga koje pripadaju Starom ili Novom zavjetu i prema kojima su se mjerile sve ostale knjige.

Mnogi rani crkveni oci i crkveni sabori doprinijeli su kanonizaciji, uz Božju pomoć. Oni su pregledali svjedočanstvo samih knjiga, vjerodostojnost autora, slaganje knjige s ostalim prihvaćenim knjigama i prihvaćanje knjiga od strane crkve. Formiranje kanona Starog i Novog zavjeta bio je proces, a ne jedan događaj, i odvio se pod nadgledanjem Duha Svetog.

Do Isusovog vremena, Stari zavjet se sastojao od Zakona, Proroka i Spisa. Do početka kršćanske ere, svih 39 starozavjetnih knjiga bilo je opće prihvaćeno, s najstarijim opstalom kanonskim popisom koji datira od 170. g. Formiranje novozavjetnog kanona, sa sadašnjih 27 knjiga, bilo je dovršeno u 4. stoljeću. Postojalo je opće slaganje u crkvi da se Biblija sastoji od sadašnjih 66 knjiga. Iznimka ovom skladu tiče se apokrifnih knjiga.

Apokrifne knjige odbacuju protestanti, ali ih prihvaćaju Pravoslavna i Rimokatolička crkva. Međutim, postoji značajna razlika između apokrifnih knjiga i ostalih 66 knjiga. Apokrifi ne tvrde da su Sveto pismo, sadrže očite pogreške i nije im dan kanonski status od strane židovske zajednice. Međutim, apokrifne knjige sadrže stil pobožnosti koji je blizak liturgijskom bogoštovlju Pravoslavne i Rimokatoličke crkve. Apokrifi sadrže nekoliko djela koja su Rimokatoličkoj crkvi pomogla tijekom Reformacije u borbi protiv protestanata, što je moglo utjecati na to da budu uvrštene u kanon Rimokatoličke crkve 1548. g. na koncilu u Trentu.

D. Prijevod

Pobožni su se ljudi trudili tako da bi svaka osoba mogla čuti Riječ na svom vlastitom jeziku. Taj je zadatak ogroman i trajan. Suvremeni jezici i kulture često se uvelike razlikuju od biblijskih vremena i neprestano se mijenjaju. Prevoditelji moraju odabrati najbolje riječi i fraze kako bi prenijeli značenje izvornih jezika, a da je tekst ipak lagan da ga razumije netko iz bilo koje dobne skupine ili razine obrazovanja. Nijedan prijevod nije savršen, ali suvremeni znanstvenici, otkrića novih spisa te rast u biblijskom razumijevanju pomažu u tom zadatku bez kraja. Neprestano uspoređivanje s tekstovima na izvornim jezicima neophodno je kako bi se osiguralo da bilo koji određeni prijevod točno prenosi značenje Božje Riječi. Bog upotrebljava talentirane, obrazovane, sposobne ljude koji ovise o Njegovom vodstvu i mudrosti u ovom trajnom i tekućem koraku od vitalne važnosti.

E. Prosvjetljenje

Kako kršćanin čita, proučava i razmišlja o Riječi, Duh Sveti mu otkriva značenje. Proces osvjetljavanja je također bez kraja ili bi takav trebao biti. To je zajednički trud. Čovjek ne može učiti bez Duha (1. Kor 2:11-14; Ps 119:18), a Duh Sveti neće poučiti bez čovjekovog truda (2. Tim 2:15; Ps 119:97-99; Izr 1:1-5).

Poučavanje Božje Riječi je posebna čast (2. Tim 4:17), ali i ozbiljna odgovornost (Jak 3:1). Nikad se toga ne bi trebalo latiti bez ozbiljne pripreme i molitve. A ipak, Bog se na sve neophodne načine pobrinuo da bismo imali pouzdan tekst na našem jeziku i dao nam je mogućnost da razumijemo Njegovu Riječ kroz pomoć Duha. Ništa ne nedostaje osim naše odluke da ćemo na ispravan način postupati s njom i vjerno je upotrebljavati kako bismo prije svega razvili vlastiti kršćanski život, a potom i naše služenje drugima. Kakva je privilegija biti dio ovog procesa donošenja žive Božje riječi siromašnom, propadajućem svijetu!

ZAKLJUČAK

Bog je nadgledao prenošenje Svoje Riječi od vremena početnog pisanja do trenutka kada je mi otvaramo tražeći pouku za svoje živote. Kopija koju imamo u svojim rukama pouzdana je za upotrebu i u osobnom rastu i u službi. Međutim, ona je živa, duhovna knjiga, i može se samo razumjeti kad joj pristupimo u molitvi i poštovanju i dopustimo Duhu Svetom da otvori naše oči kako bi vidjeli istine koje su sadržane u njoj. Hvala Gospodu na ovoj prekrasnoj knjizi koja nas upućuje i vodi.

Opazanje Božje Riječi

ŠTO KAŽE?

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije osnivaču crkava postaviti primjer kako proučavati Bibliju induktivnim principom "opažanja".

☞ Glavne točke

- Uspješno proučavanje Biblije treba biti okruženo molitvom.
- Kontekst je iznimno važan.
- Postoji šest ključnih pitanja o bilo kojem odlomku.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- znati kako pripremiti pitanja za opažanje u induktivnoj metodi proučavanja Biblije.
- biti posvećen marljivom proučavanju Božje Riječi.

☞ Dodatak

2A Jezik Biblije

☞ Prijedlozi za vođe tečaja

Nakon ove lekcije slijedi jednosatna radionica koja će se usredotočiti na primjenjivanje principa opažanja. Lekcija uključuje primjere pitanja za opažanje za Jeremiju 1. Trebalo bi naglasiti vrste postavljenih pitanja, jer će se tijekom radionice tražiti od polaznika da izmisle svoja pitanja.

UVOD

Svi kršćani trebaju biti u mogućnosti proučavati Bibliju za vlastiti duhovni rast kao i za rast onih koji su pod njihovom duhovnom skrbi. Bog je svakom vjerniku dao Duha Svetog da bude njegov ili njezin glavni učitelj. Ne zaboravimo nikada važnost naše ovisnosti o Božjem Duhu da nas poučava i osnažuje kako bi bili poslušni onome što naučimo. S Božjom pomoći moguće je za svakog vjernika razumjeti Bibliju, čak i ako je Biblija jedna knjiga koju imamo. Uz to, Bog je nekim ljudima dao posebnu ulogu pomaganja Njegovom narodu otkriti istine Pisma i primijeniti ih ispravno na svoje živote. Posebno je važno da osnivač crkve zna kako pomoći drugima otkriti Božju istinu kroz proučavanje Biblije.

Jedan od najboljih načina da se sustavno otkriva, razumije i primjenjuje Božja istina je induktivna metoda proučavanja Biblije. Induktivna metoda proučavanja Biblije vodi u proces otkrivanja kroz tri osnovna koraka koji se zovu "opažanje", "tumačenje" i "primjena". Duh Sveti nas poučava, ali Bog također očekuje od nas da marljivo proučavamo Njegovu Riječ upotrebljavajući sve resurse koje nam je stavio na raspolaganje. Nikad ne bismo trebali izabirati između marljivog proučavanja ili ovisnosti o Duhu Svetom – oboje je važno!

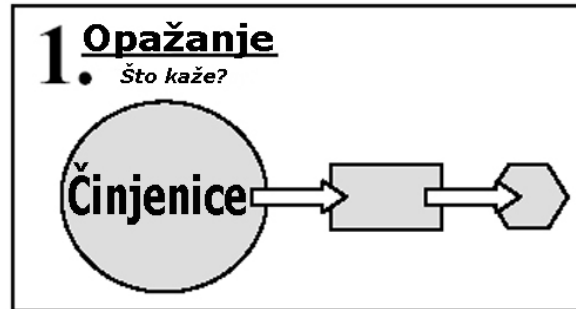
Bog očekuje od nas da marljivo proučavamo Njegovu Riječ upotrebljavajući sve resurse koje nam je stavio na raspolaganje.

Ova se lekcija fokusira na prvi korak induktivnog proučavanja Biblije – opažanje. Kako je bilo rečeno u prethodnoj lekciji, opažanje je kao dno piramide. Ako temeljito i pažljivo opažamo, rezultirajuće tumačenje i primjena bit će puno ispravnije. Naš bi cilj trebao biti razumjeti točno ono što Bog želi da znamo i činimo i stoga je opažanje korak od kritične važnosti u procesu.

I. OPAŽANJE – ŠTO KAŽE TEKST?

Opažanje se tiče detalja i činjenica koje su vidljive u izabranom odlomku. Ono odgovara na pitanje "Što kaže tekst"? Jasno pokazuje ljude, mjesta, događaje, okolnosti, predmete, vrijeme, odnose, osobna mišljenja, ideje, itd., koji su bili u autorovoj svijesti te kontekst kada je tekst bio napisan.

Slika 2.1.

Oni koji proučavaju svjetovnu klasičnu literaturu provode bezbrojne sate pokušavajući dešifrirati značenje velikih tekstova koje su napisali ljudi. U mnogim slučajevima ovaj proces se nastavlja stotinama ili čak tisućama godina nakon pisanja tekstova, s novim razumijevanjem koje neprestano izranja. Odvoji minutu za razmišljanje o nekom od velikih klasičnih autora u svojoj zemlji i za traganje za značenjem njihovih spisa. Ako je ovaj trud opravdan, koliko bismo se više mi trebali truditi razumjeti živu, aktivnu, beskrajnu Riječ? Brzo pročitati biblijski odlomak i pretpostavljati da ga u potpunosti razumijemo, krajnje je budalasto. Uvijek postoji još nešto više za razumjeti.

A. Pripremi se za opažanje

1. Vjera

Pismo kaže da "naravan čovjek" ("čovjek bez Duha", engl. prijevod, op. prev.) ne može razumjeti stvari koji dolaze od Boga (1. Kor 2:14). Budući da samo oni koji su se pokajali za svoj grijeh i povjerovali Kristu za spasenje imaju Duha Svetog, znači da nevjernik ne može u punini shvatiti Bibliju. To *ne* znači da se samo vjernici mogu uključiti u proučavanje Biblije. To zapravo znači da kad su prisutni nevjernici, oni su ograničeni u onome što će moći razumjeti. Duh Sveti želi im pokazati istine o grijehu, pravednosti i sudu iz Riječi kako bi ih doveo do spasenja. Dakle, proučavanje Biblije za nevjernike treba se usredotočiti na osnovne istine Evanđelja.

2. Molitva

Valjano biblijsko proučavanje uvijek će okružiti molitva. Prije nego što započnemo proučavanje, trebali bismo moliti i priznati bilo koji grijeh ili drugu prepreku koja sprječava da učimo iz Riječi. Trebali bismo također moliti za prosvjetljenje (Ps 119:18; Ef 1:18). Tijekom našeg proučavanja, također je od pomoći moliti za jasnoću kada god vidimo nešto što ne razumijemo. I na kraju, kada smo završili proučavanje, trebali bismo moliti u vezi toga kako Bog želi da na svoj život i živote drugih primijenimo ono što smo naučili.

Valjano biblijsko proučavanje uvijek će okružiti molitva.

3. Spremnost na poslušnost

Jakov nam kaže da ne samo da moramo slušati Riječ, već joj se, također, moramo pokoravati (Jak 1:22-25). Isus je također rekao da je vršenje Njegovih riječi kao izgradnja kuće na stijeni (Mt 7:24). Ne pokoravanje Njegovim riječima, međutim, je kao izgradnja kuće na pijesku (Mt 7:26). Zapravo, čini se da Isus kaže da je davanje duhovne istine onima koji nisu voljni pokoriti joj se jednako ludo kao bacanje biserja svinjama (Mt 7:6). Bog je vrlo ozbiljan u vezi toga kako mi odgovaramo na Njegovu Riječ. Što više znamo, to ćemo oštrije biti suđeni.

4. Samoispitivanje

Istina je da je pastor ili osnivač crkve odgovoran druge poučavati Riječi. Rečeno nam je da "pasemo ovce" (Iv 21:17). Ali to nije izlika da je prvo ne primjeni na svoj život. Svaki dobar kuhar kuša hranu koju priprema kako bi odlučio da li je spremna za posluživanje drugima ili ne. U najmanju ruku, trebali bismo uvijek gledati kako Riječ primijeniti na sebe, čak i kad nam je cilj propovijedati drugima. Međutim, još je korisnije ako srčano sudjelujemo u objedu, umjesto da ga samo kušamo.

Trebali bismo uvijek gledati kako Riječ primijeniti na sebe, čak i kad nam je cilj propovijedati drugima.

Proučavatelj Pisma nikad ne bi trebao osjećati da je dosegnuo stupanj razumijevanja Riječi u punini – to nije moguće. Puno je bolje biti "učenik", koji raste svakodnevno kroz proučavanje Riječi i molitvu, nego se maskirati u "stručnjaka". Služba poučavanja bit će bogatija, vrednija i donijet će više zadovoljstva ako učitelj dijeli iz obilja istine koju svakodnevno uči od Gospoda.

5. Spremnost za učenje

Pristupi Pismu otvorene svijesti. Budi spreman dopustiti Bogu da te pouči što Njegova Riječ doista govori. Uvijek budi spreman razotkriti neko svoje osobno vjerovanje svjetlu Božje Riječi. Nemoj se plašiti promjene svog gledišta ako ti Bog pokaže istinu o nečemu.

B. Odvoji dovoljno vremena

Postoje neki dokazani principi za razumijevanje općeg žarišta odlomka. Ako se proces požuruje, rezultat će biti plitko razumijevanje teksta. Važno je vježbati strpljenje i odlučnost da se nastavi raditi sve dok se tekst ne razumije.

Prvi korak je **pročitati tekst nekoliko puta** radi cjelokupnog razumijevanja odlomka. Za to je potrebno vrijeme, ali donosi mnogo plodova. Ima mnogo odlomaka gdje se lako izgubiti u detaljima ukoliko ne možeš razaznati opću temu tijekom nekoliko čitanja. Dobro razumijevanje sveukupnog žarišta odlomka pomoći će ti da održiš pravilnu ravnotežu i svoje vrijeme raspodijeliš primjereno za proučavanje različitih dijelova.

C. Pogledaj kontekst

Termin "kontekst" odnosi se na stihove koji okružuju odlomak koji se proučava. Razumijevanje konteksta jedno je od najvrednijih oruđa proučavanja Biblije, a ipak se često ignorira. Kada gledamo kontekst, nastojimo razumjeti što je tema knjige, poglavlja i odlomka stihova koje proučavamo. Gledanje konteksta znači ispitivanje.

Razumijevanje konteksta jedno je od najvrednijih oruđa proučavanja Biblije.

- O čemu govore prethodni i sljedeći stihovi?
- Što je tema odlomka?
- Što je tema poglavlja?
- Što je svrha i tema knjige?
- Je li odlomak u Starom ili Novom zavjetu i što to znači?

Dobar je primjer važnosti konteksta Filipljanima 4:19, gdje Pavao obećava da će Bog "ispuniti svaku vašu potrebu". Mnogi ovo razumiju kao bezuvjetno obećanje namijenjeno svima. Mnogi bi uočili da je, s obzirom na to da je poslanica Filipljanima napisana vjernicima, ovo obećanje samo za kršćane. Međutim, dublje proučavanje konteksta otkriva da je poslanica Filipljanima "pismo zahvale" filipljanskoj crkvi za dar koji su po Epafroditu poslali Pavlu. Kontekst četvrtog poglavlja specifično govori o ovom velikodušnom daru koji su iz svog siromaštva poslali Pavlu. Kontekst 18. stiha pokazuje da je Bog bio zadovoljan tim darom. Dakle, kontekst ukazuje da je 19. stih obećanja onima koji su se žrtvovali financijski podržati misionarskog osnivača crkve (Pavla) koji je propovijedao Evanđelje izgubljenima (u Rimu, u to vrijeme).

Neke Biblije imaju bilješke ispred svake knjige koje objašnjavaju o čemu se radi u određenoj knjizi. One mogu pomoći. Postoje još i drugi komentari i knjige koji govore o okviru radnje i o pozadini određene biblijske knjige ili poglavlja. Međutim, bolje je ograničiti upotrebu ovih pomagala sve do faze tumačenja. Ne postoji nadomjestak za samostalno čitanje Pisma i dopuštanje da ti govori uz vodstvo Duha Svetog. Tijekom faze opažanja, usredotoči se na ono što *ti* vidiš u odlomku i kontekstu. Odvoji vrijeme za oslušivanje Boga prije nego što pređeš na komentare ljudi, iako oni mogu biti nadareni učitelji ili autori.

Opazanje konteksta uključuje čitanje više toga, a ne samo odlomka koji se proučava – ono uključuje okolne stihove, poglavlje ili knjigu. Napravimo korak unatrag i odlomak promatramo s distance prije nego što se primaknemo kako bi imali bliži pogled. Uvide i bilješke o kontekstu trebalo bi pažljivo zabilježiti. Oni će biti od velike važnosti u fazi tumačenja.

Napravi korak unatrag i odlomak promatraj s distance prije nego što se primakneš kako bi imao bliži pogled.

D. Ispitaj strukturu

Nakon što si pogledao odlomak s distance, vrijeme je pogledati ga поближе. Pročitaj odlomak nekoliko puta tražeći i bilježeći bilo koji od sljedećih detalja strukture:

- Ključne riječi – Zabilježi bilo koju riječ ili riječi koje se ponavljaju. Često ovo ukazuje na temu.
- Usporedbe ili kontrasti – Je li nešto isto kao nešto drugo, ili suprotno tome?
- Progresija ideje – Nadograđuje li se jedna stvar na drugu? Jesu li povezane s drugim idejama poput lanca?

- Glagoli – Postoji li kakva radnja? Ima li kakva zapovijed kojoj se moramo pokoriti?
- Veznici – Je li nešto jednako nečemu? Često se veznik "ali" pojavljuje u kontrastima, a riječi "poput" ili "kao" mogu ukazati na usporedbu.
- Ilustracije – Zamisli u svojoj svijesti stvar ili akciju koja se opisuje.
- Vrsta literature – Odlomak može biti povijest, proroštvo, alegorija, didaktička istina, logika, parabola ili mnoge druge mogućnosti. Dodatak 2A navodi mnoge druge. Opažanje vrste literature u odlomku također će utjecati na tumačenje na sljedećem stupnju, tako da bi ga sada trebalo pažljivo zabilježiti.

E. Postavljanje pitanja: tko, što, gdje, kada, kako i zašto

Najbolja metoda za otkrivanje sadržaja i značenja odlomka Pisma je postavljanje ključnih pitanja o njemu i bilježenje odgovora. Slika 2.2. pokazuje šest ključnih pitanja koja bi trebalo postaviti i na njih odgovoriti. Postoje, naravno, i druga moguća pitanja, ali ova su najvažnija. Druga pitanja sklona su biti varijacije ovih šest.

Bilo bi idealno postaviti svaki oblik ovih pitanja kojeg se možeš sjetiti (što više, to bolje). Primjeri varijacija ovih pitanja prikazani su u sljedećem djelu. Dok postavljaš pitanja, pažljivo bilježi pitanja i odgovore na list papira. Trebat će ti u fazi tumačenja.

Postaviš li pitanje i ne možeš pronaći odgovor, zabilježi pitanje i vrati se na njega kasnije. Nemoj zanemariti ta pitanja. Mogla bi biti važna. Umjesto toga, moli u vezi njih, razmišljaj o njima i zamoli Boga da ti pokaže odgovore. Budi spreman da te ovo može stajati vremena i truda, ali bit će vrijedno toga kada dođeš do jasnijeg razumijevanja odlomka. Samo ćeš ga tada biti sposoban s pouzdanjem i sigurnošću primijeniti na osoban život i druge poučavati "ovako kaže Gospod..."

Ne možeš li pronaći odgovor na pitanje, vrati se na njega kasnije.

Slika 2.2 Ključna pitanja za opažanje

II. PRIMJER OPAŽANJA

Upotrijebit ćemo šest pitanja kako bismo vidjeli što možemo otkriti o Božjim istinama u starozavjetnom odlomku o mladiću koji je bio pozvan da služi Bogu. Dok proučavamo ovaj odlomak, postat će vrlo jasno da je bio pozvan zauzeti stajalište koje je bilo radikalno drukčije od njegovih suvremenika. Bez sumnje neki će se od vas moći poistovjetiti s teškoćama s kojima se ovaj mladić morao suočiti odgovorivši na Božji poziv. Odlomak se nalazi u Jeremiji 1.

Otvori svoju Bibliju na tom odlomku, pomoli se za prosvjetljenje i onda potraži odgovore na sljedeća pitanja. Posebno obrati pozornost na vrste *pitanja* koja se postavljaju. U vlastitom proučavanju kasnije, morat ćeš se dosjetiti sličnih pitanja koja ćeš postavljati u vezi drugih odlomaka dok ih proučavaš. Odgovore napiši pokraj svakog pitanja.

A. Tko?

- **Kome** je pripisan ovaj dio Pisma (1. stih)?
- **Koje** se osobe spominju u ovom odlomku (1.-2. stih)?
- Tko su kraljevi koji se spominju u 2.-3. stihu?
- Tko su narodi koje će Bog sazvati da donesu veliku nesreću na zemlju (15. stih)?
- Stihovi 18-19 navode Jeremijine glavne protivnike. Tko će biti ti ljudi?
- (Drugo?)

B. Što?

- **Koji** je osobit događaj spomenut na početku 2. stiha?
- Je li moguće iz 2. stiha zaključiti što je bila Jeremijina uloga?
- Ako jest, što je bila ta uloga?
- Prema 2. stihu koji se događaj zbio na kraju Sidkijine vladavine?
- Što se dogodilo Jeremiji u 3. stihu?
- Što je bila "riječ Jahvina" koja mu je došla (5. stih)?
- Koje su četiri specifične akcije koje si pripisuje Bog u 5. stihu?
- Što je trebala biti Jeremijina uloga (5. stih)?
- Koji je bio opseg Jeremijine uloge? Ograničen na izraelski narod ili puno širi?
- Što je bio Jeremijin odgovor u 6. stihu?
- Što je bio Božji odgovor Jeremiji u stihovima 7-8?
- Koja dva imperativa Bog daje Jeremiji u stihovima 7-8?
- Kakve opcije ima Jeremija prema 7. stihu?
- Kojem se Jeremijinom osjećaju Bog obraća u prvom dijelu 8. stiha?
- Koja dva razloga su dana Jeremiji da se ne boji (8. stih)?
- Što Gospod radi Jeremiji u 9. stihu?
- 10. stih opisuje Jeremijin zadatak. Što su bili elementi tog zadatka?
- Koji je napredak zabilježen u 10. stihu?
- Koje je dvije stvari Bog pokazao Jeremiji u stihovima 11-16?
- Što opisuje 12. stih da Bog čini?
- Prema stihovima 14-16, što će se uskoro dogoditi Božjem narodu?
- Koji su specifični razlozi zašto Bog saziva sud nad svojim narodom (16. stih)?
- Koje upute Bog daje Jeremiji u 17. stihu?
- Koje ranije zapovijedi su ponovljene?
- Što je novo obećanje (17. stih)?
- Što će ljudi iz 18. stiha učiniti Jeremiji (19. stih)?
- Koje obećanje Bog daje Jeremiji za bitke koje slijede (19. stih)?
- (Drugo?)

C. Gdje?

- **Gdje** je okvir radnje ovog odlomka prema 1. stihu?
- Gdje se nalazi?
- Otkud će ljudi opisani u 15. stihu doći?
- (Drugo?)

D. Kada?

- **Kada** je bio vremenski period opisan za cjelokupni sadržaj ove knjige?
- Kada je Bog znao (izabrao) Jeremiju (5. stih)?
- Kada je Bog Jeremiju izdvojio za službu (5. stih)?
- Kada se odvila radnja u 18. stihu?

E. Zašto?

- **Zašto** Bog "bdije" u 12. stihu?
- Zašto Bog objavljuje sud nad svojim narodom (16. stih)?
- (Drugo?)

F. Kako?

- **Kako** je Jeremija opisan u 1. stihu?
- Kako je opisan njegov otac Hilkiya?
- Kako se Jeremija obraća Bogu u 6. stihu?
- Kako Jeremija odgovara na Božje riječi u 6. stihu?
- **Kako** Bog opisuje Jeremiju u 18. stihu?

Upotrijebi prazan prostor ispod za bilo koja druga opažanja u vezi Jeremije 1:

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Što znači "kontekst"?
- Koja šest ključna pitanja treba postaviti odlomku?
- Kada trebamo moliti tijekom proučavanja Biblije?

PLAN DJELOVANJA

Ako nisi imao vremena dovršiti opažanje Jeremije 1, učini to do sljedeće lekcije. Pogledaj možeš li postaviti druga primjerena pitanja u vezi istog odlomka? Sačuvaj ta pitanja i odgovore za upotrebu u 4. lekciji.

Jezik Biblije

Kada proučavamo Božju Riječ, tražimo njeno očigledno, doslovno značenje. Želimo razumjeti poruku koju Gospod želi prenijeti kroz nju. Ali, važno je shvatiti da su, kao i u svim velikim književnim djelima, biblijski pisci često upotrebljavali stilske figure kako bi prenijeli istinu. Još k tomu, upotrebljavali su mnoštvo različitih književnih vrsta u svom pisanju. Proučavanje Biblije na ispravan način zahtjeva da prepoznamo te različitosti i svaki odlomak tretiramo u skladu s vrstom jezika i literature koji su upotrijebljeni.

I. VRSTE FIGURATIVNOG JEZIKA U BIBLIJI

A. Usporedba

Usporedba uspoređuje dvije različite stvari upotrebljavajući riječi kao što su: "poput", "kao" ili "nego". Psalm 1 uspoređuje pravednika sa stablom zasađenim pokraj voda tekućica. I jedan i drugi rađaju plodovima i napreduju.

B. Parabola

Parabola je usporedba u obliku duže priče. Isus je pomogao učenicima da razumiju Njegovo kraljevstvo pričajući im parabole o radnicima koji su dobili jednaku plaću, iako su neki radili duže od drugih. Počinje riječima: "Kraljevstvo je nebesko kao kad domaćin rano ujutro izađe najmiti radnike u svoj vinograd..." (Mt 20:1).

C. Metafora

Metafora uspoređuje dvije različite stvari a da ne upotrebljava očite riječi kao što su "poput" i "kao". U Jeremiji 1:18 Gospod je rekao Jeremiji: "Danas te, evo, postavljam kao grad utvrđeni, kao stup željezni, k'o zidinu brončanu..."

D. Alegorija

Alegorija je dugačka metafora. U Sucima 9:7-15 Jotam priča priču o bezvrijednom glogu koji je kralj nad svim drugim plodonosnim stablima kako bi opisao pokvarenog političkog vođu.

E. Hiperbola

Hiperbola izražava nešto u ekstremnim mjerama kako bi se nešto istaknulo. Kada Isus kaže da osoba koja sudi ima u oku brvno i to ne zna, on govori nešto što je fizički nemoguće. Međutim, poanta je u tome da je osoba koja nije svjesna svojih grijeha u potpunosti nesposobna procijeniti tuđe grijeha.

F. Sarkazam

Sarkazam kritizira upotrebljavajući nezasluženu ili smiješnu pohvalu. Pavao kritizira ponos Korinćana pišući: "Već ste siti, već se obogatiste, bez nas se zakraljiste!" (1. Kor 4:8).

Odlučiti gdje su biblijski pisci upotrebljavali jezik figurativno ili doslovno, ozbiljan je posao. Bila bi bolna i ozbiljna pogreška ignorirati jednu od Božjih zapovijedi tvrdeći da je figurativni jezik. S druge strane, reći da svaki stih u Bibliji treba doslovno tumačiti vodi do nekih zbunjujućih problema. Kada je Gospod Jeremiji rekao da ga postavlja kao "grad utvrđeni, kao stup željezni, k'o zidinu brončanu...", On zasigurno nije govorio doslovno (Jer 1:18). Ista je situacija kada je Gospod rekao da postavlja Jeremiju da "istrebljuje i ruši, da zatire i ništi, da gradi i sadi..." (Jer 1:10).

Kako možemo znati razliku između doslovnog i figurativnog jezika? Možemo postaviti neka jednostavna pitanja poput ovih:

- Navodi li odlomak za sebe da je figurativan? ("Drugim prisposobu čujte!" Mt 21:33).

- Postaje li odlomak apsurdan ili nemoguć ako se doslovno tumači? ("Vidim uzavrio lonac, a otvor mu gleda na sjever... 'Sa sjevera buknut će zlo protiv svih stanovnika ove zemlje...' Jer 1:13-14).
- Opisuje li odlomak Boga, koji je Duh, kao da ima fizičko tijelo i druge striktno ljudske osobine? ("I tada Jahve pruži ruku, dotače se usta mojih..." Jer 1:9).

Ako se gornja pitanja ne daju primijeniti, onda se stih najvjerojatnije može interpretirati doslovno.

II. KNJIŽEVNE VRSTE U BIBLIJI

A. Povijest

Biblija je puna povijesnih izvješća i biografija. Primjerice, knjiga o Sucima govori nam o povijesti Izraela od vremena Jošue pobjede i zauzimanja zemlje do vladavine kralja Šaula. Knjiga Nehemijina je Nehemijin dnevnik o izgradnji jeruzalemskih zidina. Evanđelja su Isusove biografije i uključuju Njegova učenja. Djela apostolska bilježe značajne događaje u ranoj povijesti Crkve.

B. Uputa

Kroz cijelu Bibliju pronaći ćeš smjernice, zapovijedi, principe, izreke, doktrine i praktične savjete. Velik dio Levitskog zakonika sadrži detaljne upute za izraelske svećenike. Izreke daju savjete o financijama, odnosima i poslu. Pavlove poslanice određenim crkvama pune su i doktrina i praktičnih uputa i smjernica za kršćanski život.

C. Proroštvo

Većina je proročke literature zapis propovijedi koje su izvorno bile propovijedane Božjem narodu. Izaija, Jeremija i Ezekiel, veće proročke knjige, zbirke su propovijedi koje se protežu u vremenu njihovog djelovanja. Ove knjige nisu bile namijenjene čitanju od početka do kraja kao jedne cjeline. Tajna za razumijevanje ovih knjiga je u pronalaženju početka i kraja pojedinačnih propovijedi i čitanje od jedne propovijedi do druge. Gotovo sve propovijedi bavile su se povijesnim periodima pisaca. Neke od propovijedi bavile su se budućnošću, vremenom nakon života proroka.

D. Poezija

U poetskoj književnosti Biblije izražen je svaki ljudski osjećaj. Mnoge biblijske knjige sadrže poeziju. Psalmi i Pjesma nas pjesmama su u potpunosti poezija i mnoge od proročkih knjiga uglavnom su poetske.

E. Apokalipsa

Neka su proroštva napisana posebnom književnom vrstom koja je poznata kao apokaliptična. Apokaliptičan znači "otkrivajući" jer ona otkriva događaje koji će se dogoditi u budućnosti. Knjiga proroka Daniela i knjiga Otkrivenja dobri su primjeri ove literature. Apokaliptični odlomci su jako simbolični i potrebno je razumjeti simboliku kako bi se poruka mogla protumačiti. Središnja poruka u apokaliptičnoj literaturi je drugi Kristov dolazak i Njegova konačna pobjeda nad Sotonom. Tipično, cijelo stvorenje je uključeno u nadolazeće događaje. (Prikupljeno od Inch and Bullock, eds., 1981. Literature and Meaning of Scripture. Baker Book House.)

Opazanje: radionica

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove radionice polaznicima pružiti mogućnost da vježbaju postavljati i odgovarati na pitanja za opažanje u induktivnom proučavanju Biblije.

☞ Glavne točke

- Uvijek ima još dobrih pitanja koja se mogu postaviti.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- znati pripremiti pitanja za opažanje u induktivnom proučavanju Biblije.
- znati važnost proučavanja odlomka u grupi.

☞ Prijedlozi za vođe tečaja

Važno je grupe ponovno okupiti na 15 minuta za uspoređivanje rezultata. Ovo bi trebalo pokazati da postoji puno mogućnosti za pitanja koja bi uobičajeno mogla promaknuti pojedincu ili čak i maloj grupi. Također ističe vrijednost proučavanja Pisma zajednički u grupi umjesto da samo jedna osoba "propovijeda" što vidi u tekstu.

Osiguraj dodatan broj papira i olovaka za grupe. Trebat će ti, također, plakat, ploča ili nešto tako za bilježenje pitanja i odgovora kada se grupe skupe na kraju radionice.

STRUKTURA RADIONICE

Odlomak koji ćemo koristiti za našu radionicu je iz Djela 17:1-10a. Struktura radionice je kao što slijedi:

- Podijelite se u grupe od 3-4 čovjeka.
- Odvojite 35 minuta za čitanje odlomka, razvoj pitanja za **opažanje** i bilježenje odgovora.

Posljednjih 15 minuta radionice upotrijebite za zajedničko uspoređivanje pitanja i odgovora. Načinite glavnu listu tih pitanja i opažanja iz listi svake grupe. Zatim odaberite najbolje pitanje za svaku od šest dijelova. To su pitanja koja pružaju najviše pomoći ili otkrivaju najviše, i koja bi upotrijebili da druge vodite kroz ovo proučavanje.

KORACI

Upotrijebi sljedeće korake koji su izneseni u Lekciji 2:

- Moli za prosvjetljenje.
- Pročitaj odlomak.
- Ispitaj kontekst i zabilježi svoja opažanja.
- Ispitaj strukturu i zabilježi što vidiš.
- Postavi svaku varijaciju šest ključnih pitanja koje možeš smisliti i zabilježi pitanja koja nađeš. Neće se svako pitanje primijeniti na taj odlomak, ali zabilježi ona koja se odnose na njega.
- Odaberi jedno *najbolje pitanje* za svaki dio koje bi upotrijebio kad bi poučavao o ovom odlomku.

RAD U GRUPI

Upotrijebi donje tablice kako bi započeo bilježiti svoja pitanja i odgovore. Upotrijebi dodatni papir prema potrebi.

KONTEKST
<i>Tema stihova koji okružuju odlomak koji proučavaš.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Prethodni stihovi - • Sljedeći stihovi – • Odlomak / dio – • Odlomak (17) – • Knjiga (Djela) – • Novi zavjet –

STRUKTURA
<i>Struktura odlomka odnosi se na gramatiku i vrstu jezika.</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Ključne riječi – • Usporedbe ili kontrasti – • Progresija ideje – • Glagoli – • Veznici – • Ilustracije – • Vrsta literature –

KLJUČNA PITANJA

Postavi i odgovori na sve moguće varijante šest ključnih pitanja.

Tvoja pitanja:	Tvoji odgovori:
<p>Tko?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. <p><i>[zaokruži pitanje koje ti je najviše pomoglo]</i></p>	
<p>Što?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. <p><i>[zaokruži pitanje koje ti je najviše pomoglo]</i></p>	

Tvoja pitanja:	Tvoji odgovori:
<p>Gdje?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. <p><i>[zaokruži pitanje koje ti je najviše pomoglo]</i></p>	
<p>Kada?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. <p><i>[zaokruži pitanje koje ti je najviše pomoglo]</i></p>	
<p>Kako?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. <p><i>[zaokruži pitanje koje ti je najviše pomoglo]</i></p>	

Tvoja pitanja:	Tvoji odgovori:
<p>Zašto?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. <p><i>[zaokruži pitanje koje ti je najviše pomoglo]</i></p>	

Tumačenje Božje Riječi

ŠTO ONA ZNAČI?

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije osnivaču crkava postaviti primjer kako proučavati Bibliju induktivnim principom "tumačenja".

☞ Glavne točke

- Važnost pažljivog tumačenja.
- Uobičajene pogreške u tumačenju

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- znati osnovne principe za tumačenje Pisma.
- biti posvećen marljivom proučavanju Božje Riječi.

☞ Dodatak

4A Biblijske tabele

☞ Prijedlozi za vođe tečaja

Nakon ove lekcije slijedi jednosatna radionica za razvijanje vještina u tumačenju odlomka.

UVOD

Osim Duha Svetog i molitve, Biblija je najvažniji izvor koji mi kao osnivači crkava imamo. Živa i aktivna Riječ Božja sama može prodrijeti u srca i duše onih koje želimo pridobiti za Božje Kraljevstvo. Ona nas oprema za svako dobro djelo, što zasigurno opisuje našu službu umnožavanja crkava diljem zemlje. Ona služi kao jedini standard prema kojem mjerimo i ocjenjujemo svaku doktrinu, praksu ili tradiciju crkve. Povijest, tradicija i ljudski intelekt mogu povesti pogrešnim putem, ali Biblija stoji čvrsta kao Božja istina.

Važno je, dakle, za nas znati kako "valjano propovijedati istinu". Naš neprijatelj Sotona nije poštedio truda potkopati Bibliju i njezinu istinu. Tijekom stoljeća bile su stvorene mnoge različite kontroverznosti pogrešnim razumijevanjem onoga što kaže Biblija. Ne želiš biti kriv za dodavanje ili podržavanje tih pogrešnih razumijevanja Božje Riječi.

I. TUMAČENJE – DRUGI STUPANJ INDUKTIVNE METODE

Tumačenje odgovara na pitanje "Što tekst *znači*?" Ovaj dio predstavlja neke smjernice za razaznavanje onoga što Pismo doista govori. Namjena ovog nije biti cjelovita obrada ove teme, već samo uvod. Također želimo uzeti isti odlomak s kojim smo se bavili, Jeremija, 1. poglavlje, i primijeniti ove principe kako bismo stekli jasnije razumijevanje tog odlomka.

Stupanj tumačenja slijedi stupanj opažanja u induktivnom proučavanju Biblije. Ovo se čini očitim, ali prečesto oni koji proučavaju Bibliju žure naprijed prema ovoj fazi, a da nisu temeljito prošli opažanje. Posljedica je ta da je njihovo tumačenje često manjkavo, budući da nemaju dovoljno činjenica za ispravno tumačenje odlomka.

Stupnjevi opažanja, tumačenja i primjene mogu se usporediti s procesom izgradnje kuće. Opažanje bi bilo *prikupljanje materijala*. Tumačenje je stupanj kada vlasnik zapravo *izgrađuje kuću* iz materijala. Primjena je stupanj gdje se vlasnik seli u kuću i *živi u njoj*. Svaka je faza jednako važna i one su sve međusobno ovisne. Ako nema dovoljno materijala (opažanje), neće biti moguće dovršiti kuću. Ako kuća

nije pažljivo izgrađena (tumačenje), življenje u toj kući bit će opasno. Ako nitko ne živi u kući (primjena), onda je njezina izgradnja bila gubitak vremena.

Slika 4.1.

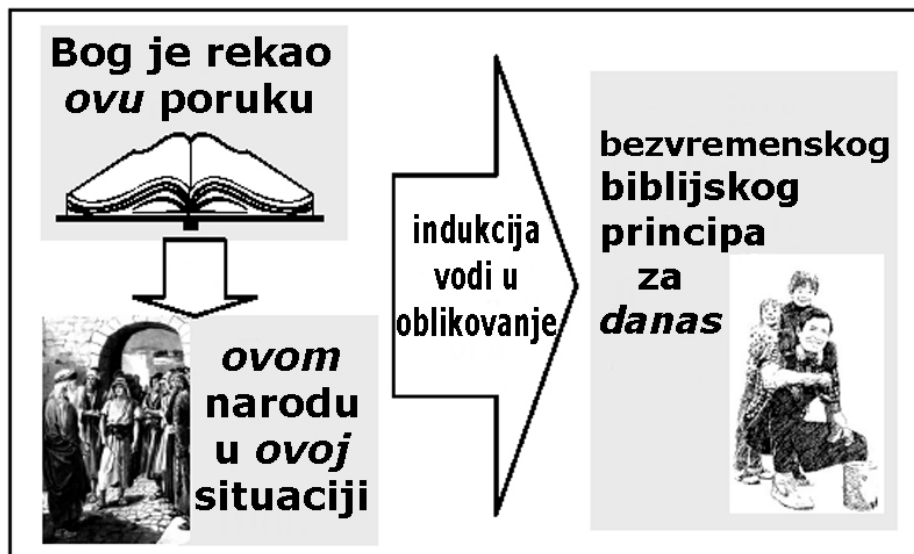
S ovom analogijom na svijesti, moralo bi biti jasno da tumačenje treba provesti pažljivo, u molitvi i promišljajući. Ako u bilo kojoj točki otkriješ da nemaš dovoljno činjenica za dešifriranje značenja odlomka, trebao bi se vratiti na stupanj opažanja i postaviti više pitanja. Zapravo, ovo je normalno. Rijetko kad zabilježimo sve što je važno u odlomku, jednako kao što graditelj ostane bez materijala i mora otići po još.

II. PROCES TUMAČENJA

Kada tumačimo odlomak Pisma, težimo tome da jasno opišemo izvornu biblijsku situaciju i razložimo poruku koju je Bog prenio u toj situaciji. Zatim možemo pažljivo i u molitvi pretpostaviti da bi Bog na sličan način govorio u sličnoj situaciji – rezultat čega je opći biblijski princip.

Tumačenje treba provesti pažljivo, u molitvi i promišljajući.

Slika 4.2. Upotreba indukcije da se otkrije biblijski princip

Dakle, tumačenje uključuje:

- Razumijevanje izvorne, biblijske situacije i ljudi.
- Identificiranje poruke koja je tim ljudima prenesena u to vrijeme.
- Oblikovanje principa koji ukratko predstavlja te činjenice i koji je primjenjiv na sličnu situaciju u bilo kojem dobu – posebno danas.

Princip koji proizlazi iz tumačenja mogao bi biti upozorenje, obećanje, izazov itd. Važna je stvar razumjeti izvornu situaciju dovoljno jasno da s pouzdanjem možemo reći "ovako kaže Gospod" kada taj princip primjenjujemo na svoje živote i živote drugih.

A. Pažljivo ispitaj činjenice dobivene opažanjem da nađeš ključne činjenice

Tumačenje je više umjetnost no što je znanost. To jest, više je od praćenja određenih pravila – iako pravila i smjernice postoje. Praksa, molitva i osjetljivost na vodstvo Duha Svetog neophodni su za razvoj sposobnosti da se kao kroz sito ispitaju sve činjenice iz faze opažanja, identificiraju najvažnije te da se razumije glavna poruka odlomka.

B. Odredi autorovu glavnu temu

Kada spominjemo autora odlomka, u mislima imamo i ljudskog pisca i Boga koji je upravljao pisanjem. S iznimkom nekih proroštava koje ljudski pisac nije razumio, pišćeva tema i Božja tema trebale bi biti iste.

U nekim slučajevima glavna tema može biti jasno iznesena u odlomku. Obično će, međutim, biti neophodno tražiti niti i ključna opažanja. Kontekst je obično najvažniji pokazatelj teme ili poante. Ponovljene riječi ili fraze također su vrijedne smjernice. Svaki će odlomak biti drukčiji, ali tražit ćeš sljedeće informacije:

- O kojoj temi piše autor?
- Što on govori o toj temi?

Idealna situacija je moći ove dvije stvari iznijeti u jednoj sažetoj rečenici. Za to može biti potrebno nekoliko pokušaja prije nego što se uspije. Da nastavimo s analogijom izgradnje kuće, ovo je kao ispravno polaganje temelja. Cjelovitiji opis poruke odlomka bit će izgrađen na ovoj izjavi, kao i primjena.

Idealna je situacija moći temu odlomka iznijeti u jednoj sažetoj rečenici.

C. Razaznaj tijek misli u odlomku

Jednom kad je navedena autorova glavna poanta, sljedeći je korak opisati kako on gradi tu poantu u odlomku. Kakav stil upotrebljava? Zašto? Kakvu metodu ili kakvu logiku? Zašto je upotrijebio ovaj način prezentacije? Trebalo bi biti moguće primijetiti i sadržaj odlomka i također stav ili emociju koja se prenaša. Tekstovi mogu biti ohrabrujući, sarkastični, ljutiti, konfrontirajući, umirujući, molećivi, izazovni itd.

III. OSNOVNA PRAVILA TUMAČENJA

Iako je tumačenje u biti umjetnost koja se razvija kroz praksu, postoje neka osnovna pravila koja treba slijediti. Ispod opisana pravila polaze od toga da je Biblija nadahnuta Božja Riječ i da je Božja nakana da je mi čitamo i razumijemo. Ne slažu se svi s tim postavkama i to je izvor mnogih vjerskih neslaganja u svijetu, kao i izvor mnogih kultova.

A. Opći principi tumačenja Biblije

1. Biblija je autoritativna Riječ Božja.
2. Biblija je svoj vlastiti najbolji tumač, odražavajući Božji karakter.
3. Spasonosna vjera i Duh Sveti neophodni su za razumijevanje Pisma.
4. Trebao bi tumačiti povijest, djela, stavove, osobna iskustva, itd. u svjetlu Pisma, a ne Pismo u svjetlu tih stvari
5. Primarna svrha Biblije nije povećati naše znanje, već promijeniti naše živote.
6. Svaki kršćanin ima pravo, odgovornost i privilegiju istraživati i tumačiti Božju Riječ uz pomoć Duha Svetog.

B. Gramatički, povijesni i teološki principi biblijskog tumačenja

1. Riječi bi trebalo tumačiti u skladu s njihovim značenjem u povijesnom i kulturološkom kontekstu autora. Uvijek razmišljaj o tome kako bi izvorni slušatelji razumjeli i reagirali na poruku.
2. Važno je razumjeti gramatiku odlomka prije nego što se pokušava razumjeti teološka istina koju poučava.
3. Figurativni jezik obično ima jednu glavnu poantu. Ne pokušavaj učitati previše stvari u takvu vrstu odlomaka. (Pogledaj Dodatak 2A "Jezik Biblije" za opis različitih vrsta figurativnog jezika.)

- Ne bi trebao biti ništa jasniji u vezi neke teme nego što je Pismo jasno. Nemoj dodavati vlastito razmišljanje ili tradiciju crkve onome što govori Biblija, jer bi ti ili drugi mogli povjerovati da su te misli zapravo biblijske.

C. Uobičajene pogreške kod tumačenja koje valja izbjegavati

Tri uobičajene pogreške u tumačenju događaju se zbog propusta da se zapamte ključne značajke Pisma.

1. Odskočna daska

Ova je vrsta pogreške svoje ime dobila po odskočnim daskama koje koriste gimnastičari kako bi mogli skočiti još više. Odskočna daska nije od središnje važnosti za njihov nastup – ona im samo pomaže da počnu. Do ove se pogreške dolazi kada tumač već zna što želi reći i nije osobito zainteresiran za otkrivanje značenja teksta. On nakratko pogleda odlomak i "skoči" od tamo do neke druge teme ili učenja o kojem zapravo želi razgovarati. To je uvredljivo prema Gospodu koji je Riječ napisao kako bi nam prenio istinu.

2. Alegorija

Ova je metoda također jako uobičajena, ali jednako neprihvatljiva. Ona uključuje ignoriranje jasnog značenja Pisma pokušavajući pronaći nekakvu skrivenu poruku. Doista postoje neki odlomci koje je vrlo teško razumjeti. Međutim, većina odlomaka ima smisla kada pažljivo pogledamo i riječi i gramatiku. Nikad ne bismo trebali tražiti "skrivena značenja" kada je jedno jasno predstavljeno. Čak i u slučaju teškog odlomka, bolje je priznati da ga ne razumijemo, nego pokušati izmisliti nekakvu vrstu značenja koje je teško potkrijepiti.

Nikad ne bismo trebali tražiti "skrivena značenja" kada je jedno jasno predstavljeno.
---

3. Ignoriranje progresivnog otkrivenja

Nemoguće je razumjeti odlomak zaboravimo li progresivnu prirodu Pisma. Bog katkad mijenja način kako se ophodi s ljudima. Primjerice, u Starom zavjetu, Bog je zahtijevao niz doslovnih životinjskih žrtava. Međutim, te žrtve bile su samo privremene. Kada je Božje savršeno Janje umrlo na Golgoti, ispunio je starozavjetne zahtjeve (Heb 9:12). U Novom zavjetu uopće se ne zahtjeva ikakva lekcija. Da netko za svoj grijeh danas žrtvuje janje, bila bi to uvreda Kristu. Dakle, odluke u vezi tumačenja moraju se pažljivo donijeti, imajući u svijesti šire učenje Riječi.

D. Koristi "pomagala", ali pažljivo ih koristi

Postoji mnogo oruđa i pomagala koji pomažu u procesu tumačenja. Oni uključuju komentare, biblijske priručnike, biblijske natuknice, biblijske usporedne referencije, rječnike, atlase i mnoge druge knjige. Koliko god da su dobra pomoć, ona ne bi trebala zamijeniti osoban trud u razumijevanju odlomka. Namijenjeni su za pomoć, a ne za obavljanje posla za tebe. Upotrijebi ih prema potrebi za razumijevanje stvari koje ti nisu jasne.

Osobito budi pažljiv s biblijskim usporednim referencijama ili uputnicama. Često se one samo odnose na drugi stih koji u sebi ima istu riječ ili frazu. Stih na koji si upućen može ili ne mora imati ista s temom odlomka.

IV. PRIMJER TUMAČENJA

Vrati se natrag na svoje bilješke o Jeremiji 1 koje si načinio tijekom faze opažanja i prođi kroz proces tumačenja kako ti vrijeme dozvoljava.

A. Ispitaj opažanja da nađeš ključne činjenice

Dok promatram svoja opažanja o Jeremiji 1, čini mi se da su najvažnija opažanja (*popis*):

B. Navedi glavnu temu

Tema poglavlja je:

Ono što Jeremija govori o ovoj temi je:

Sažeta izjava glavne teme, koja odražava dvije gornje ideje, jest:

C. Opiši tijek misli

Jeremija glavnu ideju odlomka razvija prema:

D. Neka pitanja koja ukazuju na značenje

Dok prolaziš kroz gornje izjave, moglo bi ti pomoći da obratiš pozornost na sljedeća pitanja o *značenju* teksta: Možda ćeš se prisjetiti drugih dobrih, ili čak i boljih, pitanja. Ova su ti ponuđena da ti pomognu u tom procesu.

5. stih

- Što znači da je Gospod "znao" Jeremiju?
- Što znači "biti posvećen"?
- Koje su neke implikacije izjave: " ... prije nego što iz krila majčina izađe, ja te posvetih...?"

6. stih

- Zašto bi se Jeremija smatrao "djetetom"?
- Što misliš zašto je Jeremija reagirao tako kako je?

7. stih

- Kako bi okarakterizirao Božji poziv prema onome što vidiš u ovom stihu?
- Što tvoj odgovor na prethodno pitanje kaže o Bogu i Njegovom karakteru?

8. stih

- Što Gospodnje riječi kažu o odgovoru ljudi na Jeremijinu buduću službu?
- Kakva motivacija postoji za Jeremiju da se suoči s opozicijom?

9. stih

- Kako je Gospod svoje riječi "stavio" u Jeremiju?

10. stih

- Što misliš da znače fraze: " Istrebljuješ i rušiš, da zatireš i uništiš, da gradiš i sadiš"?
- Što možeš pretpostaviti o Jeremijinom karakteru što će mu omogućiti da izvede do kraja Božji plan?

12. stih

- Koji princip pronalaziš u ovom stihu u vezi Božje uključenosti u službe onih koje je pozvao?

16. stih

- Što ovaj stih pokazuje o Božjem karakteru, čak i ako se radi o sudu Njegovog vlastitog naroda?
- Je li Bog opravdano planirao učiniti to što je htio učiniti s narodom? Zašto?

17. stih

- Što bi mogao biti dio Jeremijinog "opasivanja bedara"?
- Zašto je, prema tvom mišljenju, Gospod ponovio ono što je već prija rekao (8. stih)?

18. stih

- Koje je značenje i značaj fraza "grad utvrđeni, ... stup željezni, ... zidina brončana"?
- Zašto bi se ljudi iz 18. stiha tako protivili Jeremiji i njegovoj poruci?
- Kako Bog utvrđuje i priprema svoj narod danas da stane za Njega?

19. stih

- Što ovaj stih pokazuje o Božjem karakteru i predanju onima koje pozove?

E. Biblijski princip

Krajnji je korak u procesu tumačenja pokušati iznijeti značenje odlomka kao sažet biblijski princip. Ova izjava trebala bi biti jako slična "glavnoj temi" u dijelu IV.B. Međutim, glavna tema u dijelu IV.B. povezana je sa specifičnim kontekstom Jeremije 1, prije više od 2.500 godina. Princip koji želiš oblikovati sada treba biti onaj koji vrijedi za svako vrijeme, osobito današnje.

Oblik principa bio bi nešto poput: "U ovakvoj vrsti situacije, trebali bismo..." ili "Kada se ovo dogodi, Bog će..." Točna frazeologija principa za određeni odlomak će, naravno, varirati. Također, princip bi trebao biti što je moguće određeniji, specifičniji. Ovaj proces nije lagan, ali je važan. I uz Božju pomoć, ostvariv je.

Iz mog proučavanja Jeremije 1, pronalazim sljedeće bezvremenske biblijske principe (bilješka):

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Koje su tri najuobičajenije pogreške u tumačenju?
- Na koje pitanje odgovara tumačenje?

PLAN DJELOVANJA

- Dvrši bilo koje preostalo pitanje u ovoj lekciji na koje još nisi odgovorio.
- Počni raditi na procesu tumačenja upotrebljavajući Djela 17:1-10.

Biblijske tabele

Na sljedećim stranicama nalaze se dvije tabele koje ti mogu biti od pomoći:

- Slika 4A.1 pruža veliku sliku Božjeg vječnog plana kroz Stari i Novi zavjet.
- Slika 4A.2. pokazuje povijesne periode Biblije.

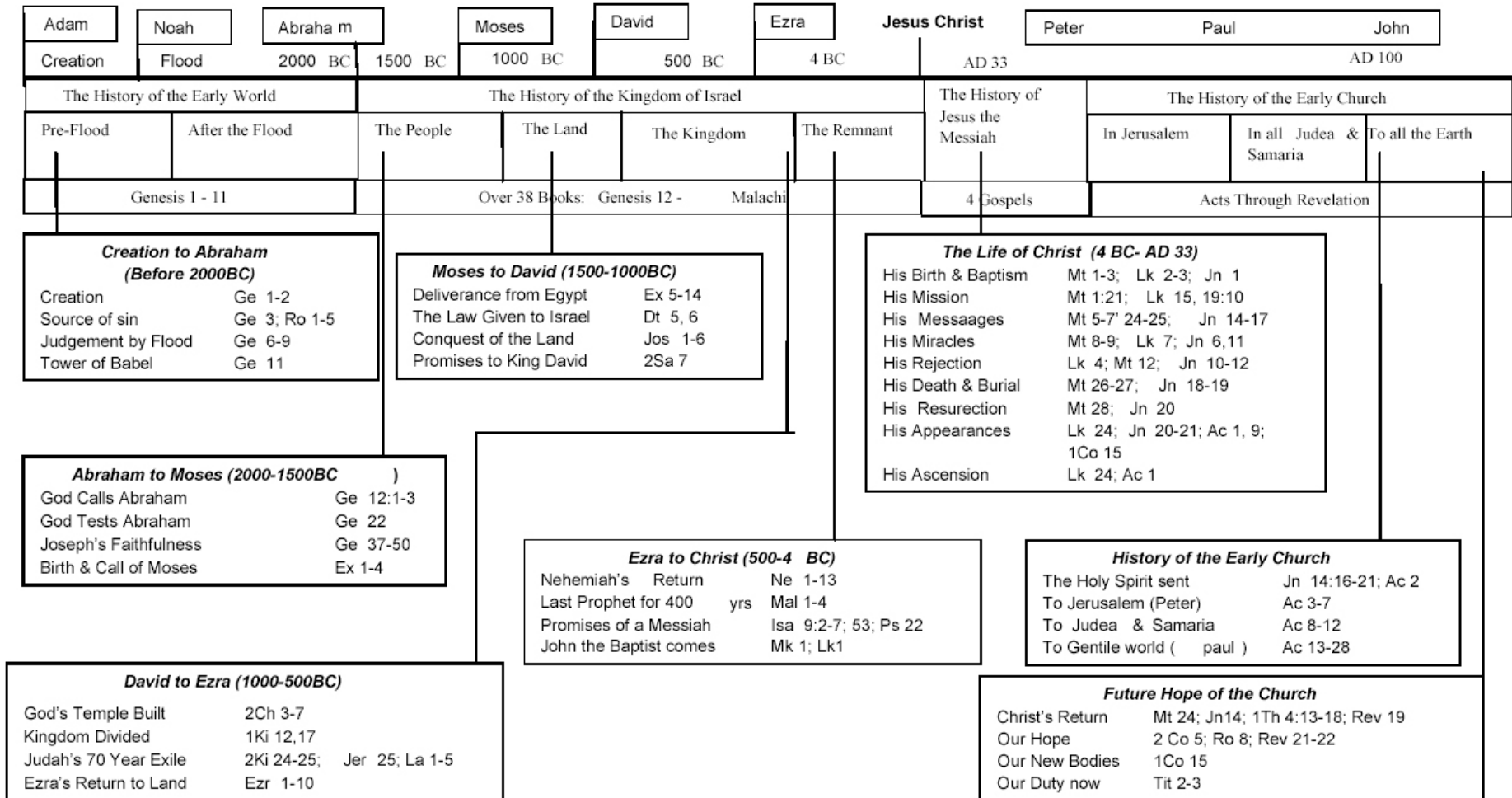
Slika 4A.1: Povijest otkupljenja svijeta u Starom (SZ) i Novom zavjetu (NZ)

Namjena tabele je pružiti VELIKU SLIKU Biblije pokazujući da su Stari i Novi zavjet sjedinjeni u objavljivanju Božje vječne svrhe. Počevši u Postanku, Bog je stvorio čovjeka (muško i žensko) da imaju zajedništvo s Njim. Kada je čovjek sagriješio, to zajedništvo bilo je slomljeno. Izvješće o tome kako je Bog počeo ponovno izgrađivati to zajedništvo počinje u Postanku 3:15 i završava u Otkrivenju 22. Zapravo, Biblija je prije svega povijest Božjeg plana otkupljenja.

SZ	Stvaranje; Post 1, 2	Pad/griješ; Post 3:1-14	Obećanje Otkupitelja; Post 3:15, 21	Obećanje ponovljeno Abrahamu: Post 12	Žrtveni sustav započet pod Zakonom Mojsijevim/ Otkupljenje kroz krv: Izlazak	Izabrani narod da bude Njegov Svjedok kroz cijelu Riječ
	<ul style="list-style-type: none"> - Čovjek (muško i žensko) stvoreni na <u>SLIKU Božju</u> 1:27 - imati zajedništvo s Bogom, 3:8 - imati zajedništvo jedan s drugim, 2:24 - množiti se, 1:28 - vladati nad zemljom, 1:28 - primiti Božji blagoslov, 1:28 	<ul style="list-style-type: none"> - narušena slika - zajedništvo s Bobom slomljeno - bol i patnja - pokušavaju vladati jedan nad drugim - sve je pod prokletstvom 	<ul style="list-style-type: none"> - "rod" žene će vrebati petu zmije - Bog im ja načinio odjeću od krzna 	<ul style="list-style-type: none"> - blagoslovit ću te - svi narodi na zemlji tobom će se blagoslivljati - Bog je odabrao jedan narod da bude Njegov i da bude poznat na cijeloj zemlji 	<ul style="list-style-type: none"> z 53:7 - Izl 12:13 Janje treba biti žrtvovano za grijehe (slika Božjeg Janjeta koji će odnijeti grijehe svijeta) - Levitski zakonik 	<ul style="list-style-type: none"> - Jš 2:8-14; 4:24 - 2. Sam 7:25-26 - 1. Kr 8:41-43 Iz 43:10-12; 54:5; 55:4, 5; 59:20; 60:16 - Dn 7:13-14 - Zah 13:1 - (plus puno više)

NZ	Isus: Janje Božje koji oduzima grijehe svijeta	Evandjelja: Isus, Otkupitelj je došao	Djela: Povijest priče o otkupljenju sve do kraja zemlje	Otkupljeni narod preobličen u sliku Kristovu: 'Kako bismo trebali živjeti?'	Otkrivenje: Potpuno Otkupljenje
	<ul style="list-style-type: none"> - Iv 1:29 	<ul style="list-style-type: none"> - Mt 1:21 - Iv 3:16 - Lk 4:18, 19 - Lk 19:10 	<ul style="list-style-type: none"> - Jeruzalem 2 i 6:7 - Judeja i Samarija 6:8 – 9:31 - Palestina i Sirija 9:32-12:24 - istočni dio Rimskog svijeta 12:25-19:20 - prema Rimu 19:21-25:31 	<ul style="list-style-type: none"> - Rim 3:24; Rim 4:22-25; Rim 6:11-14 - Rim 8:29 - 2. Kor 3:18 - Ef 4:21-33 - Kol 1:15-22 - 1. Pet 5:1, 10 - 1. Sol 2:19 - Judina 24, 25 	<ul style="list-style-type: none"> - (stvaranje) novog Neba i nove Zemlje (21:1) - sve učinjeno novim (21:5) - Njegove sluge će vladati s Njim (22:5) - Blagoslovljeni su oni koji peru svoje haljine (22:14)

Tumačenje: radionica

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije polaznicima pružiti mogućnost da fazu tumačenja induktivnog proučavanja Biblije provedu u praksu.

☞ Glavne točke

- Cilj tumačenja je razumjeti značenje koje je autor namijenio.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- početi primjenjivati principe tumačenja.
- bolje razumjeti značenje Djela 17:1-10a.

☞ Prijedlozi za vođe tečaja

Radionica: Podijeli sudionike tečaja u male grupe od 3-4. Neka sve grupe rade na istom odlomku koji je predložen na kraju prvog sata. Posljednjih 15 minuta radionice iskoristite za zajednički razgovor grupa o svom razumijevanju odlomka.

STRUKTURA RADIONICE

Odlomak koji ćemo upotrijebiti za našu radionicu je iz Djela 17:1-10a. Struktura ove radionice je sljedeća:

- Podijelit ćemo se u grupe od 3-4 čovjeka.
- Imat ćemo 35 minuta za čitanje odlomka i prolaženje kroz korake tumačenja kako je predstavljeno u 4. lekciji.
- Posljednjih 15 minuta radionice ponovno ćemo se spojiti i podijelit ćemo naše razumijevanje odlomka i odabrati ključna pitanja za tumačenje.

RAD U GRUPI

Zbog Lekcije 3 svaki bi sudionik već trebao biti upoznat s Djelima 17:1-10a. Trebat ćeš se vratiti natrag na svoja opažanja u toj lekciji kako bi dovršio ovu lekciju. Zapravo, možda će biti neophodno učiniti dodatna opažanja odlomka ako se jave pitanja na koja ne možeš odgovoriti.

Upotrijebi isti proces koji si upotrebljavao za tumačenje Jeremije 1 u Lekciji 4.

A. Ispitaj opažanja da nađeš ključne činjenice

Dok promatram svoja opažanja o Djelima 17:1-10a, čini mi se da su najvažnija opažanja (popis):

Kontekst odlomka:

Izvorna publika:

Izvorna situacija:

Druge činjenice i opažanja:

B. Navedi glavnu temu

Tema odlomka je:

Ono što Luka govori o temi je:

Sažeta izjava glavne teme, koja odražava dvije gornje ideje, jest:

C. Opiši tijek misli

Luka glavnu temu odlomka razvija prema:

D. Pitanja "Što to znači?"

Dok kao grupa prolazite kroz ovaj odlomak, ispod zabilježite ključna pitanja koja ste postavljali o značenju odlomka koja su vam pomogla bolje razumjeti *što znače stihovi*.

[Zaokruži dva pitanja koja su ti najviše pomogla i koja bi upotrijebio da vodiš grupno proučavanje ovog odlomka.]

E. Navedi biblijske principe

Bezvremenski princip ovog odlomka je:

SAŽETAK

Upotrijebi prazan prostor ispod za bilježenje natuknica kada grupe zajedno budu razgovarale o svom razumijevanju odlomka. Usporedi jesu li se druge grupe složile s tvojim razumijevanjem teksta ili razlikovale od njega.

Među "najomiljenijim" pitanjima za tumačenje za grupno proučavanje, izaberi dva najbolja pitanja i zabilježi ih ispod:

- 1.
- 2.

IZVORI

- Hendricks, Howard G., and William Hendricks. *Living By the Book*. Chicago, IL: Moody Press, 1991.

Tumačenje Božje Riječi

ŠTO TREBAM PODUZETI?

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije osnivaču crkava postaviti primjer kako proučavati Bibliju induktivnim principom "primjene".

☞ Glavne točke

- Moramo se pokoravati biblijskim principima koje naučimo ili je proučavanje uzaludno.
- Naša situacija mora odgovarati biblijskom kontekstu da bi bila valjana.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- znati kako primijeniti principe naučene iz Pisma.
- znati kako pripremiti pitanja za tumačenje u induktivnom proučavanju Biblije.
- započeti primjenjivati principe primjene koji su izneseni u ovoj lekciji.

☞ Prijedlozi za vođe tečaja

Fokus ove lekcije trebao bi biti na praktičnim primjenama na svoj život i službu, koje svaka osoba može provesti. Polaznike treba ohrabriti da provedu ove osobne primjene.

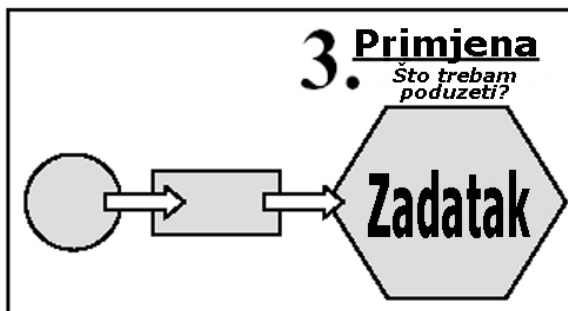
UVOD

Najteži dio kršćanskog života iz nekog je razloga primjenjivanje istina Pisma na svakodnevni život. Mogli bismo primiti veliko znanje i naša vjera bi se mogla povećati kroz naše proučavanje Biblije. Međutim, osim ako ne razumijemo kako naučeno provesti u praksi, to proučavanje neće nam puno koristiti. U prethodnim lekcijama, prikupili smo naše materijale (opažanje) i izgradili ih u biblijske principe (tumačenje). Sada je vrijeme da živimo u istini (primjena). Primjena specifično postavlja pitanje "Što trebam poduzeti?"

Kad odredimo što bismo *trebali* učiniti, još uvijek se moramo **pokoriti** onome što Biblija uči. Isus je poučavao da Njegovi učenici druge moraju učiti: " ... čuvati sve što sam vam zapovjedio." (Mt 28:20). Apostol Pavao ovako govori o primjenjivanju naučenog: "Nasljedovatelji moji budite, kao što sam i ja Kristov." (1. Kor 11:1). Apostol Ivan piše da "po ovom znamo da ga poznajemo: ako zapovijedi njegove čuvamo." (1. Iv 2:3). Isto tako, moramo tražiti praktične načine za **primjenjivanje** istina koje učimo dok proučavamo Bibliju. Apostol Jakov piše: " ... vjera: ako nema djela, mrtva je u sebi." (Jak 2:17).

U ovoj se lekciji želimo vratiti na odlomak u Jeremiji 1. Proučit ćemo tekst još jednom, tražeći biblijske principe koje možemo primijeniti na svoje živote. Dok će principi biti primjenjivi na svakoga, praktične se primjene mogu itekako razlikovati od jedne osobe do druge jer su nam okolnosti različite.

Slika 6.1.

I. PRIMJENA – TREĆI STUPANJ INDUKTIVNE METODE

Postoje dvije jako važne stvari na koje moramo obratiti pozornost u fazi primjene. Prva je činjenica da bi primjena uvijek trebala biti okrenuta prema sebi umjesto prema drugima. Nije važno je li svrha proučavanja osoban rast ili poučavanje drugih. Ne primijenimo li principe prvo na sebe, postajemo licemjeri. Što god poučavamo druge uvijek bi trebalo proistjecati iz onoga što smo već naučili i primijenili na vlastiti život. Tada možemo poučavati druge ako se za to javi potreba.

Druga je važna stvar biti siguran da je *naš kontekst* jednak *izvornom kontekstu*. Mi ne možemo i ne smijemo primjenjivati poruku koja je bila dana biblijskim likovima na svoje živote ukoliko naša situacija nije ekvivalentna. Prema tomu, velik dio faze primjene sastoji se od postavljanja pitanja: "Što je u mom životu slično situaciji koja je opisana u odlomku?"

Slika 6.2. Usporedba konteksta

II. PROCES PRIMJENE

Ispravna primjena počinje s logičkim i sustavnim razmatranjem osnovnih aspekata svog života i službe na koje bi biblijski princip koji smo vidjeli u tekstu trebao utjecati. Od pomoći je razmotriti svaku temu i zatim si postaviti istraživačka pitanja koja navode na razmišljanje, o tome što bismo trebali učiniti kao odgovor na ovu poruku. Kao i uvijek, ovaj bi proces trebao biti okružen molitvom i trebala bi ga pratiti spremnost za učenje i rast u Gospodu.

A. Teme za primjenu

Krajnji je cilj primjene osoban razvoj karaktera i veća učinkovitost u službi. Postoji veći broj aspekata ili tema o kojima bismo trebali razmisliti kada pokušamo osobno primijeniti poruku odlomka. Te teme uključuju i naš osobni život i službu. Neki primjeri ovdje su navedeni:

- Vjera: Što mogu naučiti o osobnoj vjeri?
- Stavovi: Koji su stavovi ispravni ili pogrešni? Kakvi su njihovi rezultati? Kako mogu promijeniti one negativne?
- Djelovanje: Što bih trebao početi činiti? Što bih trebao prestati činiti?
- Grijesi: Koji su mi grijesi otkriveni? Kako mogu s Bogom/ljudima ispraviti stvari?
- Izazovi: Koji su izazovi jasno stavljeni pred mene u mom osobnom životu? U mojim odnosima s drugima? U mojoj službi?
- Obećanja: Koja obećanja mogu prigrliti kao svoja? Ima li uvjeta? Kakve su implikacije za moj život i službu?
- Karakter: Koje su mi pobožne karakterne osobine potrebne kako bih razvio svoj život i službu?

B. Općenita pitanja

Hendricks navodi veći broj pitanja za primjenu koja su od pomoći i koja se mogu postaviti u vezi bilo kojeg odlomka u Pismu. To su:

- Postoji li kakav primjer za slijediti?
- Postoji li grijeh koji trebam izbjegavati?
- Postoji li obećanje koje trebam prigriliti?
- Postoji li molitva koju trebam ponoviti?
- Postoji li zapovijed kojoj se trebam pokoriti?
- Postoji li uvjet koji trebam ispuniti?
- Postoji li stih koji trebam naučiti napamet?
- Postoji li pogreška koju trebam označiti?
- Postoji li izazov s kojim se trebam suočiti?

C. Specifična pitanja

Uz postavljanje općenitih pitanja za primjenu Jeremije 1, također je od pomoći pogledati na svaki stih ili dio i postaviti još specifičnih pitanja. Za razliku od prijašnjih stupnjeva, međutim, ova se pitanja direktno odnose na ono *što trebaš poduzeti* kao rezultat poruke? Postoji beskrajn broj ovih specifičnih pitanja, budući da su različiti za svaki odlomak. Ograničen si jedino svojom kreativnošću. Važna je stvar otvoriti svoje srce Gospodu i dopustiti Mu da ti pokaže što želi da bude drukčije u tvom životu.

Neka su pitanja ovdje navedena kao primjer. Osjećaj se slobodnim dodati svoja pitanja dok prolaziš kroz odlomak.

5. stih

- Što učenje ovog stiha tebi osobno govori o tvom osobnom odnosu s Bogom Stvoriteljem?
- Što ovaj stih tebi osobno govori o tvom pozivu u službu?
- Ako nemaš jasan osjećaj poziva, što ti govori ovaj stih?
- Što ovaj stih kaže tebi osobno o Božjoj volji za tvoj život?
- Znaš li što je Božja volja za tvoj život sada?
- Kakav utjecaj ima ovaj stih u vezi tvoje vjere u Božju suverenost?
- Slažeš li se? Prihvaćaš li bezrezervno ovaj koncept?

6. stih

- Poistovjećuješ li se s Jeremijinim oklijevanjem da odgovori na Božji izazov?
- Koji su bili tvoji "izgovori"?
- Daješ li još uvijek izgovore? Što bi trebao učiniti glede njih?

7. stih

- Što osobno misliš o Božjem odgovoru Jeremiji?
- Kakav je tvoj osoban osjećaj u vezi očitog nedostatka "fleksibilnosti" s Jeremijine strane da odbije Božji poziv?
- Čini se kako nema prostora za Jeremiju da donese vlastitu odluku. Što osobno osjećaš u vezi neimanja izbora što se tiče Božjeg poziva? Bi li trebao imati izbor?
- Stvara li ovaj stih za tebe problem u području čovjekove slobodne volje i Božje suverenosti?
- Ako stvara problem, što ćeš učiniti?

8. *stih*

- Što ovaj stih znači za tebe osobno?
- Kako ćeš ovo primijeniti na tvoju osobnu situaciju i na situaciju u službi?

9. *stih*

- Možeš li opisati situaciju u kojoj te je Bog osobno "susreo"?

10. *stih*

- Što ti ovaj stih osobno govori u vezi Božjeg krajnjeg cilja za tvoju službu?
- Možeš li pronaći ikakve sličnosti između Jeremijinog zadatka i tvog zadatka kao osnivača crkve?
- Bilo je prepreka s kojima se Jeremija morao suočiti i savladati ih kako bi dosegnuo cilj izgradnje i ponovnog sađenja. Koje su neke od prepreka s kojima se ti suočavaš dok ideš prema tom istom cilju izgrađivanja Božjeg Kraljevstva kroz osnivanje novih crkava?
- Što osjećaš u vezi mogućnosti da se nađeš u poziciji gdje bi možda morao poći protiv tradicije i vođa koji bi se mogli suprotstaviti tvojim idejama za osnivanje crkava?
- Kako bi se ponio prema preprekama i onima koji bi ti se mogli suprotstaviti?

12. *stih*

- Kako se princip ovog stiha može primijeniti na tebe osobno?
- Kako ovaj stih djeluje na tvoje pouzdanje kao osnivača crkve?

16. *stih*

- Kako se obračunavaš s problemom "drugih bogova" u svom životu?
- Što trebaš učiniti kako bi bio siguran da je tvoja privrženost samo prema Bogu i nikakvim drugim "bogovima", tj. materijalizmu, nacionalizmu itd.?

17. *stih*

- Kako ocjenjuješ svoju spremnost u ovom trenutku da staneš za Boga protiv svake opozicije?
- Što trebaš osobno učiniti kako bi se pripremio za svoju buduću službu?
- Koja područja tvog života trebaju duhovno jačanje?

18. *stih*

- Bog je utvrdio Jeremiju. Kako je Bog utvrdio tebe da stojiš za Njega?
- Što ti je Bog dao da bude s tobom u svim okolnostima?
- Kako to utječe na tvoje osjećaje prema Bogu i prema njegovoj providnosti za tebe i tvoju službu?

III. SAŽETAK

Primjena koju vidim za svoj život i službu u Jeremiji 1 je:

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Slažeš li se da je uvijek neophodno primijeniti učenje prije svega na sebe? Zašto je to važno?
- Kako "kontekst" utječe na primjenu odlomka?

PLAN DJELOVANJA

- Ako još niste imali vremena dovršiti ovu lekciju kao grupa, učinite to prije sljedeće radionice kako bi bili upoznati s principima.

IZVORI

- Hendricks, Howard G., and William Hendricks. *Living By the Book*. Chicago, IL Moody Press, 1991.

Primjena: radionica

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije polaznicima pružiti mogućnost da fazu primjene induktivnog proučavanja Biblije provedu u praksu.

☞ Glavne točke

- Moramo prije svega poruku odlomka prvo primijeniti na sebe.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- znati kako primijeniti poruku Djela 17:1-10a na svoj život i službu.

☞ Dodatak

7A Efez – induktivno biblijsko proučavanje

☞ Prijedlozi za vođe tečaja

Radionica je identičnog formata kao prethodne dvije. Podijeli polaznike u grupe od 3-4 osobe. Petnaest minuta prije kraja sata neka se skupe i usporede rezultate.

STRUKTURA RADIONICE

Nastavit ćemo s proučavanjem iz Djela 17:1-10a. Upotrijebit ćemo prethodna opažanja i tumačenje. Ovaj put, međutim, tražit ćemo primjenu na svoje živote i službu.

- Podijelite se u grupe od 3-4 osoba.
- Uzmite 35 minuta za rad kroz korake primjene i odlučite kako najbolje primijeniti odlomak na svoje živote i službe.
- Posljednjih 15 minuta ponovno se skupite i razgovarajte o svojim primjenama te odaberite prikladna pitanja za primjenu u vođenju induktivnog proučavanja ovog odlomka.

RAD U GRUPI

Upotrijebite sljedeći proces kao pomoć za dolazak do valjane i korisne primjene na svoj život.

A. Sjeti se biblijskog principa

Prepiši biblijski princip koji si izveo za Djela 17:1-10a iz 5. lekcije:

E. Postavi specifična pitanja

Sada, dok zajedno prolazite kroz odlomak, razmislite o specifičnim pitanjima za svaki stih koji se usredotočuju na "Što trebam poduzeti?" Zabilježite ta pitanja i odgovore u praznom prostoru:

[Zaokruži dva pitanja koja bi upotrijebio u vođenju grupnog proučavanja ovog odlomka.]

SAŽETAK:

Kada se ponovno skupite, razgovarajte i usporedite primjene koje vidite u odlomku. Naposljetku usporedite pitanja za primjenu koje je odabrala svaka grupa i odaberite dva koja bi bila od najveće pomoći za vođenje induktivnog proučavanja ovog odlomka. Zapišite ih ovdje:

1.

2.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Koja je najvažnija stvar koju bi trebao učiniti kao rezultat čitanja ovog odlomka?
- Što si vidio kao rezultat ove metode, a to je novo za tebe?

PLAN DJELOVANJA

- Sada si prošao kroz stupnjeve opažanja, tumačenja i primjene. Prije sljedećeg seminara, morat ćeš razviti kratko induktivno proučavanje Biblije upotrebljavajući principe koje si naučio. Imat ćeš 20 minuta da prezentiraš to biblijsko proučavanje tijekom radionice na tom seminaru. Sljedeći će seminar govoriti o principima *vođenja* induktivnog proučavanja.
- Sada je tvoj zadatak proučavanje odlomka upotrebom induktivne metode i pripremanje što je više moguće pitanja za opažanje, tumačenje i primjenu. Trebao bi odrediti *značenje* odlomka i *primjenu* tijekom ovog vremena pripreme. Zatim, iz svih svojih pitanja, odaberi maksimalno 5-6 pitanja za opažanje, 2-3 pitanja za tumačenje i 1-2 pitanja za primjenu koja bi najbolje vodila ostale polaznike da otkriju i primijene učenje odlomka.
- Za svoje proučavanje možeš odabrati jedan od dolje navedenih odlomaka. Usporedi svoj odabir s odabirima drugih polaznika kako ne biste svi napravili isti odlomak. Kao primjer za tebe, Dodatak 7A je primjerak induktivnog biblijskog proučavanja o osnivanju crkve u Efezu u Djelima 19:1-10. Tvoje proučavanje trebalo bi imati sličnu strukturu, ali će – naravno – imati drukčija pitanja, glavnu temu i primjenu.
- Odlomci od kojih možeš izabrati:
  - Djela 13:4-12 (Paf)*
  - Djela 13:13-52 (Antiohija)*
  - Djela 14:1-7 (Ikonij)*
  - Djela 14:8-20 (Listra i Derba)*
  - Djela 16:11-40 (Filipi)*
  - Djela 17:10-15 (Bereja)*
  - Djela 17:16-34 (Atena)*
  - Djela 18:1-17 (Korint)*

IZVORI

- Hendricks, Howard G., and William Hendricks. *Living By the Book*. Chicago, IL: Moody Press, 1991.

Efežani - iuktivno biblijsko proučavanje

KAKO JE PAVAO USPOSTAVIO CRKVU?

UVOD

Isus nam je dao zapovijed da od svih naroda učinimo učenike. Možemo li doista to učiniti? Koliko možeš postići? Koliko ljudi možeš zadobiti za Krista u... recimo... dvije godine? Koliko veliko zemljopisno područje bi mogao ispuniti s Evanđeljem u to vrijeme? U Djelima 19, apostol Pavao je bio sposoban objaviti Evanđelje svima u ogromnom području u tako kratkom vremenu. Želimo li biti učinkoviti osnivači crkava, trebamo proučavati kako je Pavao to postigao i pokušati upotrebljavati iste metode koje je on upotrebljavao. Pogledajmo metode koje je Pavao upotrebljavao u ovom uspješnom osnivanju crkve.

I. MOLITVA

Odvojimo trenutak i pomolimo se da Bog otvori naše oči i naša srca da razumijemo kako nam želi govoriti kroz ovaj odlomak.

II. PROČITAJ DJELA 19:1-10

Pročitaj odlomak pažljivo i promišljeno – bilo tiho ili glasno.

III. OPAŽANJE

Prvi korak je otkriti što Biblija *kaže*. Pogledaj pažljivo odlomak i odgovori na pitanja ispod.

Iz konteksta (Djela 18:18-28):

- Kada je Pavao stigao u Efez u Djelima 19:1, pronašao je neke učenike. **Kako** su oni, prema tvom mišljenju, postali učenici?
- **Tko** je bio uključen u stvaranje tih učenika, i **kako**?

Iz odlomka (Djela 19:1-10):

- **Koju** je slabost Pavao otkrio u trojici od tih učenika i **što** je učinio s tim u vezi?
- **Gdje** je Pavao počeo svoj rad u Efezu?
- **Kakvu** je promjenu Pavao napravio u svojoj strategiji i **zašto**?
- **Što** je bio rezultat Pavlove službe u Efezu?

IV. TUMAČENJE

Drugi je stupanj odrediti što Biblija *znači*. Promisli o poruci tih stihova raspravljajući o sljedećim pitanjima:

- **Zašto** se Luka fokusira na Pavlov odgovor na doktrinu o Duhu Svetom u prvih osam stihova ovog odlomka?
- U 8. stihu Pavao je hrabro raspravljao. Ali u 9. i 10. stihu, odlučio je umjesto toga usredotočiti se na obučavanje učenika. Iz teksta uoči, **kakav** je bio odgovor na svaku od tih metoda i **koju** metodu, prema tvom mišljenju, odlomak ohrabruje?

Sažmi u jednu rečenicu dvije ili *glavnu temu* ovih stihova. Iznesi je u vidu *biblijskog principa* ako je moguće. Zabilježi je u predviđenom prostoru:

Princip ovog odlomka:

V. PRIMJENA

Treći je korak odlučiti kako se ova istina može primijeniti na naše živote i službu kao osnivača crkava. Razmisli o sljedećim pitanjima dok ponovno gledaš u tekst:

1. Dvije najvažnije aktivnosti koje moram učiniti da bih mogao služiti onako kako je apostol Pavao služio su:

2. Kako bih – prema odlomku - trebao služiti da najučinkovitije progonstvo smanjim na najmanju moguću mjeru, a širenje Evanđelja maksimalno povećam?

SAŽETAK

Nije dovoljno znati istinu. Moramo je primijeniti. Konačan korak je *pokoriti joj se*. Uzmi još jedan trenutak za molitvu – moli za Božju pomoć da možeš odgovoriti i reagirati u poslušnosti stvarima koje si vidio u ovom odlomku.

EVANGELIZACIJA

EVANGELIZACIJA

1

LEKCIJA

Uvod u evangelizaciju

BOG TAKO LJUBI SVIJET

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije ljude upoznati s prirodom, potrebom, motivom i mjestom evangelizacije u ODBC strategiji.

☞ Glavne točke

- Evangelizacija je proces, ne samo jedan događaj.
- Vještine i iskustvo u evangelizaciji mogu se razvijati.
- Proces evangelizacije nije potpun sve dok zreliji vjernik ne počne kroz učeništvo voditi novog kršćanina i pomogne mu rasti u vjeri.

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- shvatiti hitnu potrebu koju imaju izgubljeni i iz bezuvjetne ljubavi biti sve više motiviran da ih evangelizira.

☞ Dodatak

1A Most

☞ Prijedlozi za vođe tečaja

Neka učesnici glasno pročitaju odabrane stihove iz II. poglavlja. Odvoji vrijeme za razgovor o molitvenim trojkama. Ohrabri sudionike da prije sljedećeg predavanja organiziraju vlastitu molitvenu trojku.

UVOD

Evangelizacija je značajan posao za sve vjernike. Za one koji su uključeni u osnivanje crkava, evangeliziranje nije ništa manje važno. Zapravo, osnivanje crkava bez evangelizacije je nemoguće. Za ovaj proces nadu možemo pronaći u Mateju 4:19 gdje je Isus izazvao svoje učenike da ga slijede i to riječima: "Hajdete za mnom, učinit ću vas ribarima ljudi!" Isus je želio da ovi iskusni ribari iskoriste svoj život tako što će graditi Njegovu Crkvu. Dok slijedimo Krista, držimo Njegov Zakon i bivamo mu poslušni, On također želi od nas učiniti ribare ljudi, sposobne da ljude privuku i zadobiju za Njega. Samo Gospod može od nas učiniti učinkovite ribare duša.

Postoji mnogo načina da se ulovi riba. Koristimo velike brodove, komplicirane strojeve i ogromne mreže, da bismo ih lovili na tisuće. Bacamo manje mreže da ih ulovimo nekoliko. A koristimo i udice s privlačnim mamcima da bismo ih lovili jednu po jednu. Ne ulovimo ribu svaki put kad bacimo mrežu ili udicu, ali sa svakim novim iskustvom možemo učiti. Moramo ići tamo gdje ima riba i izabrati ispravnu metodu da bismo ih ulovili.

Na isti način, postoji mnoštvo metoda da ljude, žene, mlade i djecu dovedemo Kristu. Postoji, naravno, samo jedno istinsko Evanđelje. Dok propovijedamo ovo Evanđelje, Božji Sveti Duh uvjerava svijet o krivici radi grijeha, o pravednosti i o sudu (Iv 16:8) i ljude dovodi do vjere koja mijenja život. Naš je zadatak da kombiniramo učinkovite metode i strategije, kako bismo ljude zadobili za Krista i uključili ih u Crkvu. Neke od ovih metoda i strategija razmatrat ćemo u ovoj lekciji.

I. PRIRODA EVANGELIZACIJE

Evangelizacija znači "govoriti dobru (radosnu) vijest". "Dobra vijest" da je Isus Krist omogućio spasenje kao dostupan i slobodan dar najbolja je vijest koja će ikada pogoditi ljudsko uho i srce. Evangelizacija podrazumijeva i pružanje pomoći onima koji ne vjeruju u Krista da se pokrenu prema toj vjeri u Njega. Međutim, evangelizacija nije kraj procesa. Prava evangelizacija je poput prvog trkača u štafeti. Kada se jednom ljudi zadobiju za Krista, oni se moraju "predati dalje" osobi koja će ih poučavati i pomagati u gradnji njihovih novih života u Kristu. Trka nije gotova sve dok se ne formira zajedništvo vjernika i dok se Kristovo Tijelo ne umnoži kroz daljnje evangeliziranje i učenje. Bacanje štafete nakon stadija evangeliziranja nije prihvatljivo.

A. Proces

Proces evangelizacije je jedan važan način na koji Gospod uključuje kršćane, u suradnji s djelom i radom Duha Svetog, da se izgradi Božje Kraljevstvo - Crkva Isusa Krista. Dok je djelo Duha Svetog u srcima ljudi nevidljivo, trud kršćana u evangeliziranju je i javni i privatni.

Evangelizacija počinje privatno (ili skriveno), molitvom. Ovo podrazumijeva i pojedinačne molitve i "molitvene trojke" (vidi Molitva, Dodatak 3A "Molitvene trojke"). Molitvena trojka sastoji se od tri vjernika, kršćana, koji se redovito okupljaju kako bi molili za tri nespasena prijatelja ili rođaka. Grupa se okuplja da bi se molila za ove ljude sve dok oni ne postanu vjernici ili dok ih okolnosti ne spriječe da se nastave zajedno moliti. Dok si uključen u djelo evangeliziranja, ohrabruj druge da mole, slijedeći Pavlov primjer iz Efežana 6:19-20 i Kološana 4:2-6. Kada molimo, mi tražimo od Boga da:

- pripremi srca onih kojima On želi da govorimo
- nas vodi do onih koji su spremni
- nam pomogne predstaviti Evanđelje na jasan i smislen način
- očuva posađenu poruku

Javno, mi imamo korist od božanskih susreta u kojima govorimo o svojoj vjeri, dok se bavimo običnim aktivnostima svojih života. Pokrećemo iskrene, nepatvorene odnose s ljudima u našoj društvenoj zajednici. Provodimo vrijeme s ljudima tako da bi oni mogli vidjeti naše živote, a mi njihove. Gradimo mostove povjerenja prema pojedincima i obiteljima, šireći Kristovo svjedočanstvo i utjecaj. Evangeliziranje često uključuje posebne aktivnosti zamišljene tako da se zadobije pozornost da bi ljudi slušali Evanđelje. To može biti kroz jednostavna djela ljubaznosti, dijeljenja traktata ili može biti kompleksno kao organiziranje regionalnih evangelizacijskih pothvata, kao što je projekcija filma 'Isus', ili propovijed nadarenog evanđelista.

B. Poruka

U poslanici upućenoj novoosnovanoj crkvi u Rimu, apostol Pavao napisao je ove riječi:

"Ne stidim se, uistinu, Evanđelja: ono je snaga Božja na spasenje svakomu tko vjeruje - Židovu najprije, pa Grku." (Rim 1:16).

Što je poruka Evanđelja - "Radosna vijest" - koju mi objavljujemo? Pavao jasno i jednostavno predstavlja Evanđelje u 1. Korinćanima 15:3-7. U ovom odlomku, on sadržaj Evanđelja dijeli u dva paralelna dijela - pokajanje i povjerenje. Teolozi mogu napisati mnoge knjige o sadržaju Evanđelja. Međutim, bit "Radosne vijesti" ukratko je izložena u ovom tekstu.

Dijelovi Evanđelja jasno se vide ako stihove napišemo kao što je dolje prikazano:

Krist umrije za grijeha naše [po Pismima]

- bi pokopan

i uskrišen treći dan [po Pismima]

- ukaza se Kefi, zatim dvanaestorici...

U ovom obliku lako je vidjeti dvije glavne točke - smrt i uskrsnuće Kristovo. Oboje se dogodilo "po Pismima", i oba događaja imaju dokaz koji ih potkrepljuju. Dokaz Njegove smrti bio je pokop, a dokaz njegovog uskrsnuća to što se javio vjernicima. Pogledaj pobliže svaku od ovih glavnih točaka.

1. Pokajati se – (jer je On umro)

U ovoj izjavi mnogo je toga rečeno. Prije svega, moramo priznati da smo grešnici pred Svetim Bogom. Da je postojalo išta što bismo mogli učiniti kako bi spasili sami sebe, ne bi bilo nikakvog razloga da Krist umre. Ali apsolutno ništa ne možemo učiniti da bismo zadobili Božju naklonost. Ne postoji nijedna pravedna osoba (Rim 3:10, 20). Moramo se predati Njegovoj milosti (Ef 2:8, 9).

Kristova smrt također znači da je Njegova smrt bila dovoljna da nas spasi. Ovo ne bi bilo moguće da On nije bio Božji Sin - Bogočovjek - Bog u tijelu. Bog nije mogao umrijeti dok Isus nije uzeo na sebe ljudsko tijelo. Ali običan čovjek ne može umrijeti za sve. Može umrijeti samo za svoje grijeh. Dakle, samo Isus, kao utjelovljeni Bog, može umiriti Božji gnjev protiv grijeha i ponuditi nam spasenje po milosti.

Prvi dio Evanđelja sadrži priznanje naše krajnje i potpune bezvrijednosti te Kristovog božanstva i dostatnosti. Nitko nije uistinu spašen sve dok ne prizna i ne obznani Kristovu uzvišenost i dok se ne pokaje.

2. Pouzdati se u Krista - (jer je On uskrsnuo)

Drugi dio Evanđelja uključuje pouzdanje. Neophodno je pokajati se, ali samo to nije dovoljno da nas spasi. Mnogi "kršćani" vjeruju da je Krist umro zbog grijeha ljudi, ali smatraju da trebaju nešto učiniti da bi zaslužili spasenje. Ovo je bila hereza koju je Pavao konfrontirao kod Galaćana. Neki su naučavali da moramo i vjerovati i držati zakon da bismo bili spašeni. Pavao je na najstroži mogući način osudio tu ideju (Gal 1:8-9; 2:15-16; 3:3,11). Kristova žrtva bila je dovoljna da nas spasi. Mi ne moramo i ne možemo išta dodati kroz vlastiti trud.

Činjenica da je Krist uskrsnuo od mrtvih znači da je Njegovo obećanje istinito. On je otišao pripremiti nam mjesto i ponovno će doći odvesti nas sa sobom kući (Iv 14:2-3). Naše spasenje je utvrđeno i sigurno kad se pouzdajemo u Njega. Mi mu doista možemo služiti našim dobrim djelima, kao na način na koji Mu zahvaljujemo i slavimo Ga. Ali ovi postupci dio su našeg posvećenja, a ne našeg spasenja.

C. Posrednik

Najsnažnije predstavljanje poruke Evanđelja ono je koje se provodi kroz autentičnost našeg života. Način na koji živimo donosi život riječima koje izgovaramo. Naše poštenje, suosjećanje i transparentnost osnovna su sredstva koja Gospod koristi da bi od nas učinio "sol i svjetlo" upravo ovdje gdje živimo. Ova jednostavna pjesma daje nam izazov:

Ti pišeš Evanđelje, jedno poglavlje dnevno,

djelima koja činiš i riječima koje izgovaraš.

Ljudi čitaju ono što pišeš, iskrivljeno ili istinito.

Kakvo je Evanđelje "po tebi"?

II. POTREBA ZA EVANGELIZACIJOM

A. Ljudi su duhovno izgubljeni i zauvijek odvojeni od Boga ako su bez Isusa Krista

Ne samo da je svaka osoba duhovno odvojena od Boga, nego je svaka osoba i apsolutno nesposobna sebe otkupiti. Sveti Bog je nedostupan čovjeku zbog grijeha. Bilo da je osoba svjesna svog stanja ili ne, očajna je i osuđena na propast bez primanja rješenja koje joj nudi Isus Krist i nitko drugi. Molim te pogledaj Dodatak 1A "Most" koji na jednostavan način objašnjava kako Krist premošćuje jaz između Boga i nas.

◆ Rimljanima 1:18

◆ Ivan 14:6

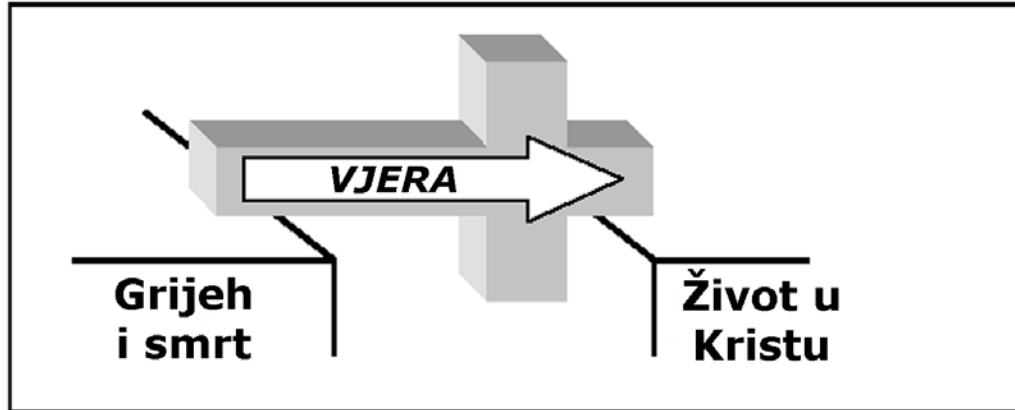
◆ Rimljanima 6:23

◆ Rimljanima 3:9-20, 23

◆ Ezekiel 3:16-21

◆ Efežanima 2:1-3

Slika 1.1. Proces evangelizacije

B. Mi smo Božja metoda za doseganje svijeta

Od doba Krista, sljedbenici su bili dužni i odgovorni u svijetu predstavljati Gospoda i Njegovo Kraljevstvo. Apostoli su bili prvi koji su primili tu obvezu. Oni su razumjeli da moraju biti svjedoci – predstavnici i ambasadori za Krista. Ove uloge ukazuju na vjerno predstavljanje istine kako je razumijemo i vjerno predstavljanje Boga koji nas je zadobio i poslao.

Pavao je ovu odgovornost shvatio kao dug ili obvezu koju je dugovao Gospodu i izgubljenima. Iako je istina da osoba može biti spašena samo kroz Božju Riječ i Duha Svetog, ovo je vrlo neobično. Zapravo, čak i kada je sam Krist govorio s Pavlom na putu za Damask, poslao je Ananiju da u Pavlovom životu dovrši proces evangeliziranja. Bog, kao sredstvo za doseganje izgubljenih, želi upotrijebiti muškarce i žene koji Ga poznaju.

- ◆ 2. Korinćanima 5:16-21
- ◆ Djela 1:8
- ◆ Marko 16:15
- ◆ Matej 28:18-20
- ◆ Rimljanima 1:14-17
- ◆ 2. Timoteju 4:5b

C. Mnogi su željni čuti i razumjeti rješenje za svoju dvojbu

Francuski filozof Blaise Pascal istaknuo je da u čovjeku postoji praznina koja ima oblik Boga i koju samo Bog može adekvatno ispuniti. Ljudi su vjekovima tražili rješenje za svoju duhovnu dvojbu. Popis koji se nalazi ispod samo je primjer mnogih iz Novog zavjeta koji su otvoreno razgovarali o svom stanju u nadi da će riješiti svoje probleme. Još ih je takvih koji će slušati Evanđelje odemo li k njima i jednostavno im ga objasnimo.

- ◆ Nikodem – Ivan 3
- ◆ Čovjek od rođenja slijep - Ivan 9
- ◆ Žena kod zdenca - Ivan 4
- ◆ Mnoštvo u Jeruzalemu - Djela 2
- ◆ Zakej - Luka 19
- ◆ Etiopski eunuh - Djela 8

D. Evanđelje ima silu mijenjanja

1. Evanđelje mijenja duhovne stvarnosti.

Evanđelje ljude premješta iz sotonskog kraljevstva u Božje Kraljevstvo, iz tame u svjetlo, iz smrti u život. Više nismo neprijatelji Kristovi, ni robovi grijehu, već smo postali (mi i oni koji povjeruju kroz naše svjedočanstvo) ukućani Božji (Kol 1:10-14).

2. Evanđelje mijenja cijeli svijet.

Evanđelje mijenja živote - u ogromnim kozmopolitskim područjima, u neuglednim planinskim seocima, u sparnim tropskim džunglama, među problematičnom mladeži, u obiteljima koje imaju nevolje, među poslovnim ljudima koji naporno rade i među zabrinutim političkim vođama. Na svakom kontinentu Evanđelje ima utjecaj. Obitelji, društvene zajednice i narodi po cijelom svijetu mijenjaju se kroz Evanđelje Isusa Krista.

3. *Evandjelje mijenja društvo.*

Kada ljudi dođu Kristu i predaju se Svetom Duhom koji se nastanjuje u njima, zajednica onih koji ljube Krista može upotrijebiti moralni utjecaj za dobro koje se može osjetiti širom zemlje i u cijelom narodu.

4. *Evandjelje mijenja pojedince.*

Svi koji su svoju vjeru stavili u Isusa Krista na osnovu toga što su čuli poruku Evanđelja, imaju svjedočanstvo o tome kako ih je duboko Božja milost osobno promijenila, i od svakog od njih načinila novo stvorenje u Kristu. Pojedinci i obitelji su pod dubokim utjecajem Evanđelja.

5. *Evandjelje mijenja život sada.*

Kristovo Evanđelje koje daje život oslobodilo nas je. Spašeni smo od kazne za grijeh! Povrh toga, bit ćemo spašeni od prisustva grijeha. Međutim, upravo sada Gospod nas spašava od sile grijeha. Evanđelje nam danas donosi promjenu (1. Kor 15:55-56; Rim 5:8-10).

6. *Evandjelje mijenja našu budućnost.*

Kroz one koji su do vjere došli zbog djela Evanđelja u nama, možemo utjecati ne samo na našu generaciju, nego i na one koje slijede. Možemo postati temelj duhovnih generacija unutar i izvan naših obitelji.

7. *Evandjelje mijenja našu vječnost.*

Promjena koju je donijelo Evanđelje utječe ne samo na naš sadašnji život, već i na našu vječnu sudbinu. Mi smo, kao Kristova zaručnica, Crkva, vječno svjedočanstvo o duhovnom kraljevstvu Božjeg milosrđa i milosti (Ef. 3:10, 11).

III. MOTIV EVANGELIZACIJE

A. **Moguće je evangelizirati iz osjećaja dužnosti prema Bogu i prema drugima**

Pavao je u Rimljanima 1:14 napisao da je dužnik onima koji nisu čuli poruku Evanđelja. Osjetio je dužnost s drugima podijeliti ono što je posjedovao - Evanđelje. Božji ljudi često su o sebi govorili kao o Njegovim slugama, implicirajući da je njihova aktivnost barem djelomično motivirana kao odgovor na autoritet Boga, njihovog Gospodara.

U Kološanima 1:28, apostol Pavao govori o cilju koji ima njegova služba Evanđelja: "Da bismo svakoga čovjeka doveli do savršenstva u Kristu." Često je ono što motivira Božje slugu na evangelizaciju dugoročan cilj - vidjeti u svijetu ispunjenje Božjih namjera. Ta nada i zadovoljstvo samo, mogu nas snažno poticati dok služimo Bogu kroz Evanđelje.

B. **Moguće je evangelizirati iz osjećaja straha od Boga i Njegovog suda**

Vjerojatno se, s vremena na vrijeme, osjećaji ljubavi prema Bogu i ljudima gube, a osjećaj dužnosti nas ne motivira. Ponekad činjenica da smo odgovorni Bogu i da ćemo jednog dana položiti račun za naše služenje, u nama budi osjećaje straha. Čak nas i taj strah može motivirati za službu. Bog je Ezekielu upozorio ozbiljnim riječima da Njegovu poruku odnese narodu ili će snositi posljedice (Ez 3:16-21). Jona je evangelizirao tek nakon što ga je namučio kit (Jona 2).

C. **Čak je moguće evangelizirati iz potpuno neprikladnih razloga**

U jednoj Pavlovoj poslanici upućenoj mladoj crkvi, on je napomenuo da su neki navještali Evanđelje iz "zavisti i nadmetanja" (Fil 1:15). Nastavio je dalje i rekao da to nema veze! Ono što je za Pavla bilo važno jest činjenica da se Evanđelje naviješta. Radovao se što se prava stvar događa usprkos pogrešnim motivima! (Fil 1:15-18).

D. **Trebali bismo evangelizirati iz ljubavi prema Kristu i izgubljenima**

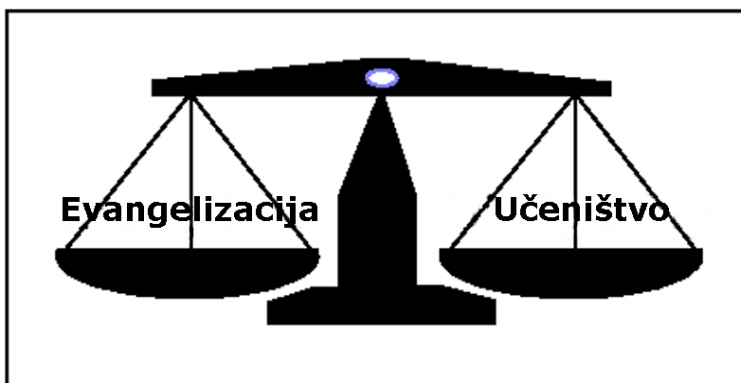
Vjernik koji postaje sve zreliji, shvatit će kako raste u ljubavi prema Kristu, a zatim, i u ljubavi prema onima koje Krist ljubi - prema Crkvi i izgubljenima. Pavao je govorio o Kristovoj ljubavi koja ga "primorava" ("obuzima") u nastojanju da pridobije ljude (2. Kor 5:14).

Iz čitanja 1. Ivanove poslanice čini se da je ono što je motiviralo apostola Ivana da objavljuje Evanđelje bila želja da u zajedništvo Crkve uključi što veći broj ljudi.

IV. MJESTO EVANGELIZACIJE U ODBC STRATEGIJI

Strategija osnivanja dovoljnog broja crkava u velikoj mjeri ovisi o fokusiranom evangelizacijskom nastojanju. Dovoljna količina evangelizacije ide ruku pod ruku s osnivanjem dovoljnog broja crkava. Početno i temeljno djelo evangeliziranja - zadobivanje ljudi za vjeru u Krista - mora biti praćeno trajnim tekućim radom na opremanju i brizi o novim obraćenicima i učenicima. Ali u tom sljedećem poslu, ne smijemo se usuditi zanemariti kritično mjesto namjernog, trajnog evangelizacijskog rada, izgradnji mostova prema izgubljenima i njihovo napredovanje k vjeri. Postoji ravnoteža koja se mora održati - između govorenja Radosne vijesti i pomaganja onima koji su došli do vjere. Zanemarivanje bilo koje od ove dvije aktivnosti izlaže opasnosti djelo Božje u koje smo uključeni.

Slika 1.2. Održavanje ravnoteže

Obavezno trebamo pomoći onima koje nam je Bog dao da poučavamo i da od njih stvorimo učenike, ali nikad ne smijemo biti zadovoljni brojem onih koji su povjerovali. Ne smijemo zaboraviti zadatak evangelizacije. Moramo biti predani i marljivi u svojoj odgovornosti da izgubljene dosegneмо Evanđeljem. Ako ljudi kontinuirano nisu pridobivani za vjeru u Krista (razmišljajući o ciklusu osnivanja crkve), neće biti ni daljnjeg uspostavljanja crkava, razvoja vođa, kao ni nade za trajno umnožavanje crkava. Evangelizacija mora zauzeti prvo mjesto u osnivanju dovoljnog broja crkava. Opremanje i mobilizacija svih vjernika za djelo evangelizacije bit će primarni sastavni dio svake ODBC strategije.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Vjeruješ li da bi te Bog mogao upotrijebiti da druge dosegneš za Njega?
- Što je najvažnija stvar koja se tebi osobno ikada dogodila?
- Ako je to istina, onda što je najvažnija stvar koju ti možeš učiniti u životu da bi napravio pozitivan utjecaj na mnoge ljude koje poznaješ?
- Što je "djelo evanđelista"? (2.Tim 4:2)
- Što te najviše motivira da drugima govoriš Evanđelje?
- Možeš li se sjetiti desetero ljudi iz tvoje mreže odnosa kojima je potrebno osobno zajedništvo s Kristom?
- Kako planiraš proširiti svoje angažiranje u evangelizaciji?

PLAN DJELOVANJA

S još dva vjernika formiraj molitvenu trojku koja će se redovito okupljati i moliti za spasenje onih koje vam je Bog stavio na srce. (Vidi Molitva, Dodatak 3A: Molitvene trojke).

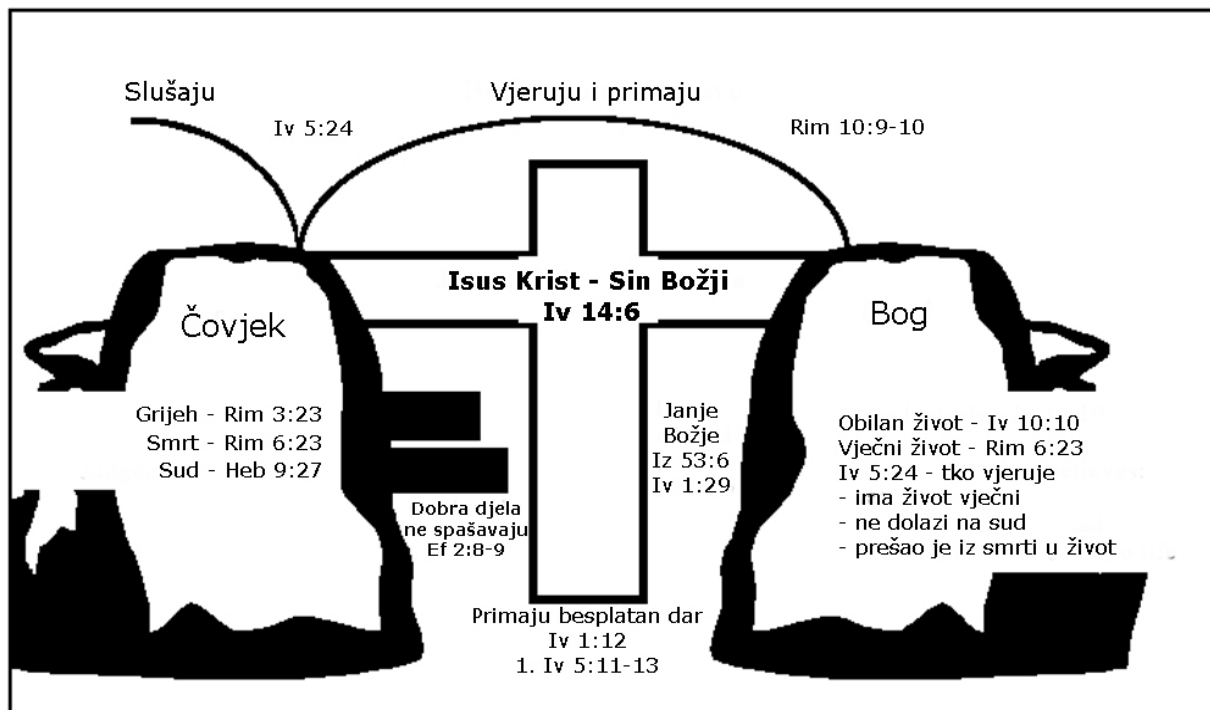
IZVORI

- Coleman, Robert. *The Master Plan of Evangelism*. Old Tappan, NJ: Spire Books, 1964.
- Little, Paul E. *How to Give Away Your Faith*. Madison, WI: IV Press, 1968.
- Maisel, John. *Is Jesus God?* Budapest, Hungary: Central European Bible Institute, 1991.
- McDowell, Josh. *More than a Carpenter*. Minneapolis, MN: Worldwide Publications, 1977.

Most

Dijagram "Most" može biti učinkovita evangelizacijska metoda. Možda ti bude od koristi da, dok s nespasenim prijateljima dijeliš Radosnu vijest, na praznom papiru postupno napraviš grubu skicu ovoga (s pratećim biblijskim stihovima). Verbalna i pisana prezentacija često je snažnija nego upotreba samo jednog načina izlaganja.

Razvijanje svog osobnog svjedočanstva

OVO JE BOG UČINIO ZA MENE!

☞ Svrha lekcije

Svrha je ove lekcije objasniti vrijednost i pripremu osobnog svjedočanstva.

☞ Glavne točke

- Osobno svjedočanstvo je učinkovit i nezastrašujući način svjedočenja izgubljenima.
- Osobno svjedočanstvo bit će puno učinkovitije ako se pažljivo pripremi i uključe li se u njega najvažnije informacije.
- Osobno svjedočanstvo govori o tome što je Bog učinio u tvom životu - to nije propovijed!

☞ Željeni rezultati

Kada se sadržaj ove lekcije savlada, svaki sudionik bi trebao:

- razumjeti potencijalni duhovni utjecaj osobnog svjedočanstva.
- razviti osobno svjedočanstvo u trajanju od tri do pet minuta koje će dijeliti s drugima.

☞ Prijedlozi za vođe tečaja

Ovo je dvosatna lekcija. Prvi sat sudionike treba upoznati s tim što je osobno svjedočanstvo i pomoći im napisati svoje osobno svjedočanstvo. Drugi sat bi trebalo iskoristiti za vježbanje izlaganja svog osobnog svjedočanstva (točka V. u kratkom pregledu). Iako je lekcija napisana kao jedna cjelina, možeš napraviti pauzu od nekoliko dana između ova dva sata, da bi sudionicima dao mogućnost da svoje svjedočanstvo nauče prije nego što ga budu podijelili na satu.

Pazi da svjedočanstva ne budu duža od 5 minuta. Razmisli o upotrebi štoperice kako bi osigurao da se ovo pravilo ne prekriši. Da bi svjedočanstvo bilo kratko, potrebna je velika disciplina, ali bit će situacija u kojima ćeš imati vremena za samo kratko svjedočanstvo. Možda će biti učinkovitije polaznike obuke podijeliti u dvije ili tri grupe kada budu izlagali svoja svjedočanstva.

I. PRIRODA SVJEDOČANSTVA

A. Pozvani smo da bismo bili svjedoci

U Djelima 1:8, Isus obećava svojim učenicima da će primiti silu kada Duh Sveti siđe na njih i da će biti Njegovi svjedoci. Ali, što je svjedok? U sudnici je svjedok osoba koja je pozvana da drugima kaže što je vidjela. Ta osoba iznosi istinu o kritičnom događaju, onako kako ga je vidjela i shvatila. Od svjedoka se ne očekuje da zna svaki detalj ili da ima različita viđenja istine. Od njega se očekuje da kaže ono čega se sjeća točno i iskreno. Sadržaj koji svjedok prenosi je njegovo svjedočanstvo.

B. Pozvani smo da damo svjedočanstvo

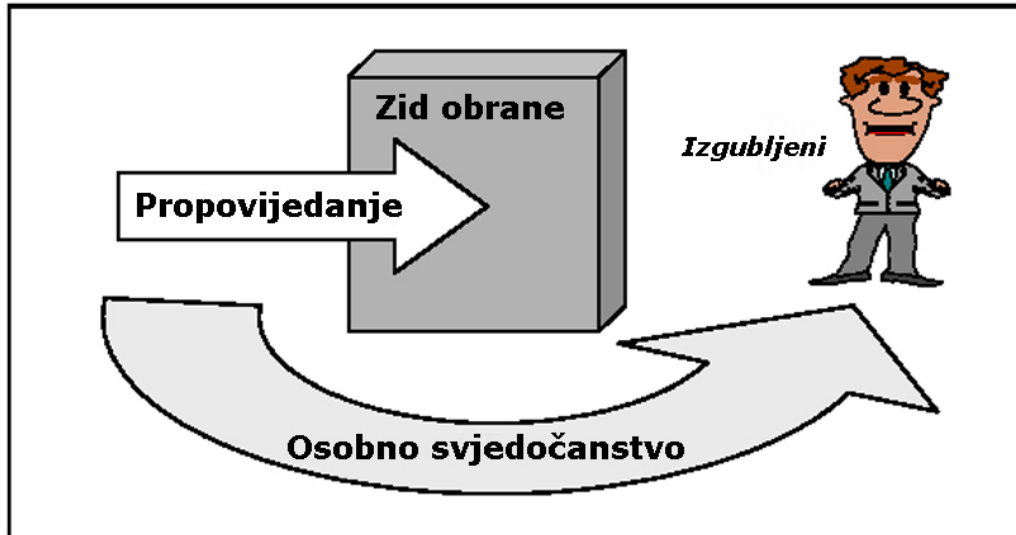
Svatko od nas tko je povjerovao u Krista ima i svjedočanstvo za podijeliti. Što je bilo tvoje iskustvo s Kristom? Naša su svjedočanstva individualna kao i otisci prstiju i pahuljice. Naša svjedočanstva drugima pružaju vrijedan uvid u to kako Bog radi među ljudima. Ta je informacija od vitalne važnosti nevjernicima da donesu informiranu odluku za Krista. Naša svjedočanstva također pružaju ohrabrenje onima koji vole Boga. Dok govorimo o Kristovom djelu u našim životima, drugi bivaju potaknuti na još veću vjeru i poslušnost.

II. VRIJEDNOST SVJEDOČANSTVA

A. Savladavanje opiranja Evanđelju

Ljudi slušaju selektivno. Ljudi koje želiš zadobiti za Krista možda će se opirati teološkoj diskusiji o spasenju. Ali, oni će lako i spremno saslušati tvoju osobnu priču o tome kako si povjerovao u Krista. Ljudi vole slušati zanimljive priče. Priznaju li to ili ne, oni žele da im daš dobar razlog za vjerovanje. Svjedočanstvo koje izneseš iskreno, kratko i kreativno, Duh Sveti može upotrijebiti da otvori njihove oči i svijest da na svjež način vide duhovnu istinu.

Slika 2.1 Savladavanje opiranja osobnim svjedočanstvom

B. Nadvladavanje sotone u duhovnoj borbi

Kada o svojoj vjeri govorimo drugima, tada bivamo s Bogom uključeni u duhovni rat, napadajući đavolsko kraljevstvo. U Otkrivenju 12:10-12, čitamo sljedeće:

"... Sada nastaje spasenje i snaga i Kraljevstvo Boga našega i vlast Pomazanika njegova! Jer zbačen je tužitelj braće naše koji ih je dan i noć optuživao pred Bogom našim. Ali oni ga pobijediše krvlju Jaganjčevom i riječju svojega svjedočanstva: nisu ljubili života svoga - sve do smrti. Zato veselíte se, nebesa i svi nebesnici!"

Obrati pozornost na sredstvo kojim je nadvladan tužitelj naše braće, sotona: "... krvlju Jaganjčevom i riječju svojega svjedočanstva." Završeno Kristovo djelo i naš odnos s Kristom dvije su stvari koje Bog koristi da bi pobijedio zloga. Tvoje svjedočanstvo vjere u Krista i tvoja vjernost Kristu važno je sredstvo koje Bog upotrebljava da bi izgradio svoju Crkvu. Čak i ako trebamo doživjeti poteškoće, patnju ili konačno i smrt radi vjere, mi ipak pobjeđujemo, a Sotona gubi! Zato, kaži ljudima što je Bog učinio u tvom životu!

III. PRIMJERI SVJEDOČANSTAVA

Pismo je puno prikaza ljudi koji daju osobna svjedočanstva. Pročitaj sljedeće primjere osobnih svjedočanstava i vidi što iz njih možeš naučiti. Upotrijebi metode koje učiš iz lekcija o induktivnom proučavanju Biblije.

A. Žena na zdencu (Iv 4:28-29)

- Što je rekla?
- Kome je svjedočila?
- Zašto je izabrala baš ovaj oblik svjedočanstva?

B. Čovjek slijep od rođenja (Iv 9:13-34)

- Kome je svjedočio?

- Što je rekao?
- Što je bio povod za to svjedočanstvo?
- Kako je svjedočanstvo bilo primljeno?
- Kako je postupio s onima koji su se protivili?

C. Pavlovo obraćenje (Djela 9, 22, i 26)

Obrati pozornost na to kako Pavao u ovim odlomcima naglašava različite aspekte istog iskustva da bi utjecao na različitu publiku.

- Poglavlje 9 je Lukin izvještaj o Savlovom obraćenju.
- Poglavlje 22 je Lukin zapis o Pavlovom prekinutom svjedočanstvu pred jeruzalemskim Židovima.
- Poglavlje 26:2-23 je Lukin zapis o Pavlovom svjedočanstvu pred kraljem Agripom.

D. Pavlovo svjedočanstvo o događajima u Jeruzalemu (Djela 24:10-21)

IV. PRIPREMA SVJEDOČANSTVA

Sjeti se, molim te, za ovu lekciju pripremiti svoje svjedočanstvo koje će trajati 3-5 minuta. Zamoli Gospoda da ti pomogne da se jasno prisjetiš svog obraćenja. Napravi bilješke o ključnim idejama ili stihovima koje obavezno želiš uvrstiti u svjedočanstvo. Najbolje je ako možeš izdvojiti jednu posebnu stvar koja te je pokrenula da povjeruješ u Krista - nešto s čim se drugi, nekršćani, mogu poistovjetiti. Svoje svjedočanstvo podijeli u tri široke kategorije.

Slika 2.2 Moje svjedočanstvo

Moje svjedočanstvo

Moj život prije...

Kako sam povjerovao u Krista...

Moj život sada...

A. Kakav je bio tvoj život prije nego što si upoznao Krista?

Ovo će ukazati na područja potrebe u tvom životu za koje si vjerovao da ih Isus može zadovoljiti. Ovo pruža osjećaj zajedničkog tla između tebe i osobe koju želiš zadobiti za vjeru. Zašto ti je bio potreban Krist? Pokušaj izdvojiti nešto što se ističe i što je dovelo do tvog pokajanja.

B. Kako si došao Kristu?

Što se zapravo dogodilo? Gdje si bio? Kada si povjerovao Kristu? Što si radio? Koji je dio iz Pisma Duh Sveti upotrijebio u tvom životu? Je li ti netko pomogao u ovom procesu? Neka ovo bude što je moguće jednostavnije; pretpostavi da je slušatelj osoba koja traži Boga i da će tvoj doživljaj biti upotrijebljen kao prihvatljiv scenarij kojeg on može razumjeti.

C. Kako je poznavanje Krista promijenilo tvoj život?

Kakav je utjecaj na tvoj život imala tvoja vjera? Na koje se praktične načine promijenio tvoj život? Je li bilo promjena koje su te iznenadile? Jesu li se ispunila tvoja očekivanja? Ne govori samo u prošlom vremenu - kaži što Evanđelje danas čini u tvom životu. Ne moraš izbjegavati razgovor o poteškoćama - nekršćani trebaju znati da kršćani imaju probleme, jer oni, nekršćani, nedvojbeno imaju probleme. Slušatelji trebaju znati da je Krist čvrsto sidro u olujama i da kršćanski život pruža snagu za život.

V. IZNOŠENJE OSOBNOG SVJEDOČANSTVA

Sad kad si pripremio osobno svjedočanstvo, odvoji neko vrijeme da ga podijeliš s ostalim polaznicima obuke. Svaki sudionik treba dobiti priliku podijeliti svoje svjedočanstvo. Odvojite pet minuta za svako svjedočanstvo, i ne više od pet minuta za povratnu informaciju. Kako se svjedočanstva iznose, upotrijebi sljedeće točke za razmatranje učinkovitosti svakog svjedočanstva.

A. Potpuno

Iznosi li svjedočanstvo cijelu priču? Sadržava li ona tri djela?

- Život prije Krista: s čim se nekršćanin može poistovjetiti?
- Okolnosti u vrijeme obraćenja: na koji način je slično situaciji u kojoj se nalazi nekršćanin?
- Život otkad je upoznao Krista: kako je tvoj život drukčiji od života nekršćanina?

B. Jasno

Hoće li nekršćanin lako moći razumjeti svjedočanstvo ili je ono puno religioznih izraza koji nevjernike mogu zbuniti? Zvuči li svjedočanstvo kao propovijed ili je topla preporuka upućena prijatelju?

C. Evanđelje

Jesu li u svjedočanstvu dotaknute sve neophodne točke poruke Evanđelja? Iako je, u kratkom svjedočanstvu, nemoguće ući u detalje, sve ili neke od sljedećih točaka trebaju pravilno biti iznesene.

1. Loša vijest

- Mi smo grešnici, a kazna je smrt.
- Bog je svet i mi Mu ne možemo ugoditi.
- Isus - Sin Božji - je umro umjesto nas.

2. Dobra (radosna) vijest

- Spašavamo se vjerom - ne djelima.
- Nanovo se rađamo u Božju obitelj kao Njegova djeca.
- Imamo sigurnost vječnog života.

D. Sažeto

Ova bi svjedočanstva trebala biti duža od pet minuta. Ima li u svjedočanstvu kakvih nepotrebnih detalja? Nije potrebno da odmah ispričamo cijelu priču - evangelizacija je proces.

PITANJA ZA RAZMATRANJE, PONAVLJANJE I PRIMJENU

- Koja su mjesta i prilike tijekom dana ili tjedna kada možeš podijeliti svoje svjedočanstvo?
- Koje teme općenitih razgovora mogu osigurati "otvarače" za usputno izlaganje svjedočanstva? Voziš li se javnim prijevozom?
- Imaš li na poslu pauze ili ideš na objed? Zamoli Gospoda da za tebe aranžira "božanske susrete" kako bi mogao podijeliti svoje svjedočanstvo.

PLAN DJELOVANJA

- Podijeli svoje svjedočanstvo s najmanje tri druga kršćanina koji će vidjeti jesi li jasan u svom iznošenju.
- Budi spreman podijeliti svoje svjedočanstvo ponovno tijekom sljedećeg sata obuke ili tijekom ovog seminara.
- U molitvi napravi plan koji će rezultirati u dijeljenju tvog svjedočanstva s dva nekršćanska prijatelja ili s nekim od ljudi s kojima si u kontaktu unutar sljedeća dva tjedna. Zamoli Boga da pripremi "božanski sastanak" za vas, kako bi mogao podijeliti svjedočanstvo (vjerojatno bez prethodnog upozorenja) unutar sljedeća četiri tjedna.

